העולם הזה

סקופ

צה"ל חקר את

העסקים הפרטיים של בורקה עם אידי אמין

אלוף־מישנה ברוך («בורקה») בר־לב
«הידיד הישראלי» של אידי אמין

תשקיף

התנחלות קדום
תורד בפגרה

הולך וקרב מועד הורדתה של התנחלות קדום.

בישיבת הממשלה שנערכה השבוע סירב אומנם ראש־הממשלה יצחק רבין להתחייב גלויות להוריד את ההיאחזות הבלתי חוקית של גוש־אמונים ונמנע גם לציין את המועד בו תתקבל ההחלטה על כך.

אולם בין מקורביו של ראש־הממשלה עברה השמועה כי רבין מתכנן לפעול להורדת אנשי גוש אמונים מקדום בתקופת פגרת הכנסת.

אחת הסיבות, הממריצות את ראש־הממשלה לפעול בהקדם לסילוק קדום, קשורה בגילויים על התמיכה הגלויה והמוסווית שמעניק שר־הביטחון שמעון פרס להתנחלות.

רבין חושש כי אם לא תסולק קדום לפני שתחל מילחמת הבחירות, עלול פרס להשתמש בקדום כקלף למאבק נגדו, במטרה ללכד סביבו את תומכי ההתנחלות בקרב המערך והימין גם יחד.

שיתוף־פעולה הדוק
בין פרס לאבן

אבא אבן עשוי להציג את מועמדותו לתפקיד ראש־הממשלה מטעם מיפלגת העבודה, בהצבעה על בחירת מועמד המיפלגה לתפקיד זה שתיערך במרכז המיפלגה.

למרות שאבן יודע כי אין לו שום סיכוי ריאלי לזכות ברוב קולות בקרב חברי המרכז, מול מועמדותם של יצחק רבין ושמעון פרס, שיתמודדו על התפקיד, הוא עשוי לנקוט בצעד זה כמהלך טאקטי שנועד לחבל בסיכויי בחירתו של רבין ולהבטיח את בחירתו של פרס.

זהו אחד הצעדים המסתמנים מהמגעים המתהדקים והולכים בין פרס ואבן. על פי ההערכה עשוי אבן לזכות בכ־10% מקולות חברי המרכז, שרובם יבואו מקרב תומכיו של רבין בעבר. שיעור זה עלול להטות את הכף לטובת פרס.

במאמר שפירסם ביום השישי האחרון, בו תקף אבן חריפות את רבין ואת חברי ממשלתו, הוא דאג לשבח, כתופעה יוצאת מהכלל, את שר־הביטחון שמעון פרס.

קצינים ספרדיים
יוזמים רשימה

שינוי בנוף הרשימות המתמודדות בבחירות לכנסת עשוי להיווצר אם תתממש תוכנית הנרקמת עתה מאחורי־הקלעים להקמת רשימה צבאית־עדתית של בני עדות־המיזרח.

המדובר הוא ברשימה שתורכב רובה ככולה מקצינים משוחררים מצה"ל, שבעל הדרגה הגבוהה ביותר ביניהם הוא בדרגת אלוף־מישנה (מיל.), ושהמכנה המשותף שלה יהיה פעולה לצימצום הפער. לדעת יוזמיה יש לה יותר סיכויים מאשר לרשימה עדתית של עסקנים.

אחד מיוזמי הרשימה החדשה הוא סרן הצנחנים (מיל.) אורי לוי, שהפך בשנים האחרונות לדמות מוכרת בתחומים שונים של החברה.

צפויה פרישת גלילי
על רקע אישי

לא מן הנמנע כי השר־ללא־תיק, ישראל גלילי, יבחר לפרוש מתפקידו כשר בממשלה עוד לפני תום הקדנציה של הממשלה הנוכחית.

הסיבה לכך קשורה בבעיות אישיות במישפחתו של גלילי. לבעיות אישיות קודמות, התווספה לאחרונה נסיעתו של בנו, חבר קיבוץ נען, לארצות־הברית, שגלילי רואה בה כישלון חינוכי שלו.

ביטול הסובסידיות
בספק

הממשלה עשויה שלא לאשר את תוכניתו של שר־האוצר לבטל את שארית הסובסידיות הניתנות עדיין למצרכי־מזון חיוניים, דבר העלול לגרום להתייקרות בשיעור של 25% במחירי מיצרכים אלה.

ההתארגנות של ועדי־העובדים במטרה להפגין נגד התייקרות נוספת זאת וכן התייצבותו הנמרצת של מזכ"ל ההסתדרות, ירוחם משל, נגד תוכניתו זו של רבינוביץ, עלולים להשאיר את שר־האוצר בבדידות מזהירה במגמתו לבטל את הסובסידיות. משל, החושש מאיבוד נוסף של תמיכת העובדים, נחוש בהחלטתו להתנגד לתוכנית בכל מחיר. התקפתו האחרונה על רבינוביץ, שבה כינה את הנהגת מס־ערך מוסף בתואר „מחדל", התפרשה כהכרזת מילחמה אישית גלוייה בין השניים.

גם בחוגי ראש־הממשלה טוענים כי ראש־הממשלה ושר־האוצר אינם רואים עוד עין בעין את מצב המשק והאוצר.

דרגה נוספת לדירוג
עובדי המדינה

בקרוב צפוייה החלטת ממשלה בדבר הוספת דרגה ממשלתית נוספת לדירוג עובדי־המדינה, דבר שיאפשר תוספת משכורת לחלק מעובדי־המדינה מבלי לפגוע ברפורמה.

בעוד שהדרגה הבכירה ביותר בקרב עובדי־המדינה כיום היא דרגה כ', עומדת הממשלה להחליט על הוספת דרגה כ"א.

בין השאר תנסה הממשלה בעזרת החלטה זו לפתור את בעיות העובדים הייחודים, שבמקום תוספת ייחודית, יקבלו העלאה בדרגה.

הח"כ הוציא הודעה
פרטית לעיתונות

התנהגות תמוהה של ח"כ הליכוד עקיבא נוף עשוייה לגרום להתחדדות היחסים בינו לבין ח"כ סיעתו, יוסף תמיר. נוף הוא חבר בוועדת ביקורת־המדינה, שיושב־הראש שלה הוא ח"כ יוסף תמיר.

בתום הדיונים האחרונים של הוועדה על מימצאי מבקר־המדינה לגבי התעשייה־האווירית, חרג נוף מהנוהג המקובל ופירסם הודעה־לעיתונות משל עצמו, בנוסף להודעה־לעיתונות שהוציא היו"ר.

רק עיתון אחד פירסם את הסיכום של נוף, שכלל הרבה אי־דיוקים, בעוד ששאר העיתונים פירסמו את ההודעה של תמיר. נוף עלול להינזף בידי סיעתו, על מה שנראה כחתירה תחת סמכותו של יושב־ראש הוועדה.

בר־מינן יישפט
בבית־הדין העליון

בפעם הראשונה בתולדות המישפט במדינה, ידון בית־המישפט העליון מחדש בתיקו של נאשם שאינו עוד בין החיים.

השופט העליון שמעון אגרנט קבע תקדים מישפטי זה כאשר קיבל את בקשתו של עורך־הדין דרור מקרין לדון מחדש בפסק־הדין שניתן לפני שמונה חודשים במישפטו של יפת נגר, בו הורשע באחזקת רכוש גנוב.

יפת נגר נרצח לפני מיספר שבועות בכלא שאטה (העולם הזה 2028) בעקבות פסק־דין של בית־דין מיוחד של העולם־התחתון בתוך כותלי הכלא. בעיקבות הירצחו עומדת נציבות בתי־הסוהר להשעות כמה מהסוהרים בכלא שאטה מתפקידם, בטענה כי היה להם מידע על גזר־הדין נגד נגר ולמרות זאת לא עשו דבר כדי למנוע את ביצועו.

בני מישפחתו של יפת נגר עומדים להגיש תביעת־נזיקין בסכום של שני מיליון לירות נגד המדינה ונציבות בתי־הסוהר, אותם הם רואים אשמים במותו של בנם.

שיעור האזנה ניכר
ל„קול השלום"

שיעור המאזינים לקול־השלום בקרב האוכלוסייה היהודית הבוגרת בארץ, מגיע ליותר משליש ממיספר הנוהגים להאזין לשידורי הגל־הקל — כך מסתבר מסקר האזנה שנערך על־ידי מכון פור"י לפי הזמנת איגוד־המפרסמים־בישראל. הסקר העלה כי בעוד שלגל־הקל נוהגים להאזין בימי חול כ־70% מכלל האוכלוסייה הבוגרת, מאזינים 26.7% לקול־השלום. זהו שיעור האזנה גדול ביותר בהתחשב בעובדה שתחנתו של אייבי נתן היא תחנה דלת אמצעים, ששידוריה אינם נקלטים בכל רחבי הארץ.

ירידה תלולה
במכירת הסיגריות

ירידה תלולה בשיעור של כ־30% במכירת הסיגריות הישראליות הזולות, חלה מאז הנהגת מס ערך מוסף. הירידה מוסברת בין השאר בכך שלקראת הטלתו של המס, אגרו המעשנים כמויות גדולות של סיגריות פטורות ממס. אחרי שיאזל המלאי שנצבר, מצפים כי שיעור מכירת הסיגריות יחזור לרמתו הרגילה.

בינתיים מתכננת חברת „דובק" להוציא לשוק בשבועות הקרובים ארבעה סוגי סיגריות חדשים. הסיגריות החדשות תהיינה מתוצרת וירג'יניה חריפה. סקרים העלו כי המעשן הישראלי נוטה לעשן את הסיגריות החריפות.

הסקר העלה כי בשעות השיא של ההאזנה ל„קול השלום", מאזינים לה 65 אלף איש. בקרב מאזיני „קול השלום" יש יותר צעירים, ילידי הארץ ובעלי הכנסה מעל הממוצע, מאשר בקרב מאזיני „הגל הקל".

מבית־ברל
לבנק־הדואר

מנהלו הפורש של „בית־ברל", נחום שמיר, עומד להתמנות אחרי פרישתו הקרובה לתפקיד יושב־ראש הנהלת בנק־הדואר.

שמיר, מי שהיה בזמנו ממקורבי ספיר, עמד בשנים האחרונות במרכז מאבקים פנימיים בתוך בית־ברל, שבמהלך כמה מהם נאלצה להתערב המישטרה.

נמשכת חקירת מותו
של החייל שנשרף

השופט החוקר שמונה לבדוק את נסיבות מותו של חייל צה"ל יעיש חזן, שניכווה קשה בעת דליקה שפרצה בקרון־רכבת אשר שימש כחדר־מעצר בבסיסו הצבאי, טרם סיים את חקירתו וטרם קבע מה היו נסיבות מותו של החייל.

הגירסה על מותו של החייל המתפרסמת בגיליון זה (לפיד חי בקרון־המעצר, עמוד 39) הועלתה בפני השופט החוקר במהלך חקירתו. אפשרות נוספת שהועלתה בפני השופט היא שיעיש היה קורבן של דליקה שפרצה בקרון־המעצר שלא באשמתו. כאשר תסתיים החקירה בפרשת מותו של יעיש, הוא יפרסם את המסקנות הסופיות.

SONY
SONY SS7050
SONY 7050
HMK-70
מגבר 70 וואט הספק P.P.
פטיפון חצי אוטומטי
עם ראש מגנטי
טיונר FM/AM/LW סטריאו
טייפ קסטות DOLBY
זוג רמקולים SS-630 .40 וואט*
* קיימת אפשרות שילוב עם רמקולים יותר גדולים SS 5050, SS 6050 או SS 7050 (ראה צילום)
בואו לראות, לחוש ולשמוע מוסיקה באולמי התצוגה של סוני.
ת"א, מגדל שלום, אחד-העם 9, טל. 52431
פרסום מלניק/רפאל טיראן

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר,

אין כימעט כתבה בהעולם הזה העוברת ללא תגובה. לעיתים התגובות הן חיוביות. קוראים, או המעורבים בנושא הכתבה, כותבים או מטלפנים למערכת ומודים על עצם העלאת הנושא, או על השירות הציבורי הטוב שעשה עצם פירסום הכתבה. לעיתים, התגובות שונות לגמרי, בעיקר אם הן באות מצד אנשים שהותקפו בכתבה זו או אחרת.

אחד המוסדות הרגישים ביותר למה שנכתב בהעולם הזה הוא הכנסת. מדי יום רביעי אפשר לראות תור של ח"כים, הממתינים בספריית הכנסת, לקבל לידיהם את השבועון. הכנסת מקבלת שני גיליונות של העיתון בכל שבוע, והסכם בלתי־כתוב בין חברי־הכנסת קובע, כי חבר־כנסת שתורו מגיע והוא מקבל את העיתון, לא יקרא אותו, אלא יעלעל בין עמודיו ויקרא רק את הדברים הנוגעים ישירות לו או לעבודתו.

ביום הרביעי שעבר בטלו כל ההסכמים וההסדרים בסיפריית־הכנסת. שער העולם הזה, „שחיתות בכנסת", עם תמונתו של היושב־ראש ישראל ישעיהו, משך את הח"כים לספריה כמו דבורים אל הדבש.

הספרנים, שעמדו מול לחץ כבד, נמצאו במצב קשה מסיבה נוספת. יושב־ראש הכנסת עצמו ביקש להביא אליו ללישכה את אחד משני הגליונות של העולם הזה, כך שבספריה נותר רק גיליון אחד.

רק מלכת־היופי רינה מור, שהגיעה לביקור בכנסת, הצליחה להקל במיקצת מ־

„העולם הזה" 2030
תור במיזנון

הלחץ בסיפרייה, ולמשוך אליה כמה מחברי־הכנסת, שדחו את העילעול בהעולם הזה עד שהמלכה תעזוב את המישכן.

■ ■ ■

מילבד ברכות של יישר־כוח מצד חברי כנסת ועובדיה, מכל הסיעות ומכל המנגנונים, על הכתבה „מאורת הנחשים בכנסת", עדיין לא הגיעו למערכת תגובות רישמיות. אך תגובה אחת מחבר־כנסת קיבלנו בשבוע שעבר, אם כי לא בעניין מאורת־הנחשים.

יושב־ראש הנהלת סיעת־המערך בכנסת והנהלת הקואליציה, משה ורטמן, נפגע מכתבת־השער על ההוצאות האישיות האסטרונומיות שהוא גובה מדי חודש מקופת הסיעה שלו („חשבון ההוצאות של ח"כ ורטמן," העולם הזה 2028). את ורטמן פגש יוסי ינאי כאשר עסק בחקירת פרשה אחרת, ובהזדמנות זו, שוחחו, כמובן, על ההוצאות האישיות שלו.

ורטמן אינו מכחיש את החלק הגדול מהכתוב בכתבה: פרשת 2500 הלירות, שהוא גובה מהסיעה עבור הוצאות־הרכב שלו, נוסף לכספים שהוא מקבל עבורן מקופת הכנסת, מבלי שהוא נוסע כימעט כלל במכוניתו. אך לוורטמן היה הסבר לכך. יו"ר הקואליציה, שהוא נכה קל ממילחמת־השיחרור, טען כי הנהיגה קשה עליו, בעיקר בלילה, ולכן הוא ממעט לנהוג במכוניתו ומשתמש בטרמפים.

אך כשנשאל מדוע הוא לוקח כסף עבור נסיעות שלא היו ולא נבראו, ענה: „מה זאת אומרת? אני יושב־ראש הסיעה, ומגיעות לי הוצאות!"

טענה אחרת של ורטמן היתה לגבי הסכום שהיה נקוב בכתבה — 1000 לירות לחודש — שהוא מוציא במיזנון הכנסת על ארוחות על חשבון הסיעה. ורטמן הכחיש שהסכום גדול עד־כדי־כך. ינאי הציע לו עיסקה: שהוא יראה לו את הנהלת החשבונות, אם יש כזו, של קופת סיעת המערך, ואם יתברר כי ינאי שגה בנושא זה, יתנצל.

למרבה הצער התחמק ורטמן מהצעה זו, בטענה: „לא יאשרו לי את זה." הוא לא פירט מי צריך לאשר לו צעד, שרק הוא־עצמו מוסמך לאשרו.

■ ■ ■

אולם את עיקר תשומת־הלב ריכז העולם הזה סביבו בכנסת השבוע מעל בימת המליאה, ולא במיזנון ובספריה. שר־הסעד זבולון המר השיב, ביום השלישי שעבר, על שתי שאילתות של סגן־יושב־ראש הכנסת, משה שחל, בעניין שתי כתבות שפורסמו בהעולם הזה על בתי־אבות בטיבעון: „בתי־מוות לזקנים" (העולם הזה 1996) ו„הזקנים נשרפו למוות" (1997).

שחל היפנה לפני כחצי־שנה להמר את השאילתות הבאות: „בעיקבות כתבות שפורסמו בהעולם הזה, על מצב בתי־האבות בקרית־טיבעון, שבהן נאמר, בין השאר, כי זקנים נשרפו חיים בבתי־אבות, וכן תואר מצב בלתי־אנושי שבו מוחזקים מאות זקנים, אודה לשר אם ישיבני:

(א) האם הפרטים בכתבה נכונים?

(ב) מהם התנאים הדרושים והכישורים הדרושים מאזרח, כדי לפתוח בית־אבות?

(ג) מה מידת הביקורת המופעלת על בתי־אבות אלה, ומה טיבו של פיקוח זה?

(ד) מה בדעת השר לעשות בנדון?

גם חבר־הכנסת שחל, שבמיקרה ניהל את הישיבה שבה ענה שר־הסעד על השאילתות, לא שם לב לכך שהמר לא השיב על השאלה הראשונה: „האם הפרטים בכתבה נכונים?" אולם בניירות השר הופיעה תשובה עליה: „הפרטים בכתבה אינם מדוייקים." היה זה חלק מתשובה שהכינו עוזרי השר להמר.

המר, שלא קרא את התשובה קודם שהתייצב לפני הכנסת כדי לקראה, נדהם לראות בה את המישפט הזה. בכישרון־אילתור מהיר הוא פשוט מחק מישפט זה בתשובה, כשהוא כבר ניצב על הבמה.

שר־הסעד, יותר מכל אדם אחר במדינה, יודע כי המצב שתואר בשתי כתבות אלה משקף נאמנה את שערוריית בתי־האבות בעיר־הקייט הצפונית. מייד אחרי פירסום הכתבות הטיל המר על צוות מיוחד משרדו לחקור את המצב בבתי־האבות, הוציא הודעה־לעיתונות, שבה הוא הודה למערכת העולם הזה על שחשפה את הנגע, ותוך תקופה קצרה ביותר הכביד את ידו על בתי־האבות של טיבעון.

„העולם הזה" 1996: זקנים בבית־אבות בטיבעון
תשובה במליאה

מייד אחרי פירסום הכתבות יזם המר פגישה בין ראש המועצה־המקומית טיבעון, עמי בן־דרור, לבין המנהלים הכלליים של מישרדי־הסעד, הפנים והחינוך. בפגישה זו נחתם הסכם כתוב, שבו הבטיחו שלושת מנכ"לי המישרדים הממשלתיים למועצה המקומית בטיבעון שלא להתיר פתיחת בתי־אבות נוספים.

מנכ"ל מישרד־הסעד אף התחייב, בשמו של השר, לבדוק את המצב והכשירות של כל בתי־האבות הקיימים בעיר.

פעולה נוספת שערך שר־הסעד היתה הגברת הפיקוח השוטף על בתי־האבות בטיבעון.

שלושת המיקרים המתוארים כאן, שאירעו כולם בשבוע אחד, הם השכר הנכבד ביותר שבו יכולים לזכות עיתונאי ומערכת־עיתון. תאוותם של נבחרי־האומה לקרוא את העולם הזה מייד עם הופעתו, בכל יום רביעי, היא יותר ממחמאה.

הודאתו של ח"כ משה ורטמן בכך שמרבית מימצאי העולם הזה בכתבה עליו נכונים, והתירוצים שלו לגבי אותם פרטים שבאמיתותם הוא לא הסכים להודות, מחמיאה למקורות המידע של העולם הזה.

אולם יותר מכל שואב העולם הזה סיפוק מפעולותיו של שר־הסעד, בעיקבות הכתבות על בתי־האבות בטיבעון. שר בממשלה, שאינו ידיד השבועון המסיים הודה, למעשה, כי העולם הזה הציל את חייהם של מאות אנשים קשישים, שהיו מועמדים למוות כימעט־בטוח באותם מחנות־הסגר בלתי־אנושיים שהיו קיימים בטיבעון.

■ ■ ■

חבל שאיני יכול להצביע, באותה מידה של סיפוק, גם על פעולותיה של הצנזורה הצבאית. בזמן האחרון, כפי שנוכחת בוודאי לדעת, היא נוטלת חלק פעיל ביותר, וניכר לעין, בעריכת העולם הזה.

ייתכן שהיינו סומכים על כך שרק שיקול ביטחוני מנחה את פעולותיה של

„העולם הזה" 2028
תירוצים בסיעה

הצנזורה הצבאית, לולא היו מגיעים לארץ גם עיתונים זרים. בעיתונים אלה ניתן למצוא, בייחוד בזמן האחרון, שפע של ידיעות, שלא ניתן לפרסמם בארץ.

אין צורך להרבות במילים כדי לתאר את תיסכולו של עיתונאי, שהצנזורה מרחקת ידיעה שלו, אשר הסיכון הביטחוני בפירסומה הוא מפוקפק ביותר, כאשר הוא מגלה כעבור כמה ימים אותה הידיעה עצמה בעיתונות הזרה. מה שמרגיז במייוחד אינו עובדת הפירסום בעיתונות חו"ל, אלא הידיעה שפירסום זה נעשה ביוזמת אנשים המופקדים, כביכול, על הצנזורה הצבאית בישראל.

לדוגמה, הפירסומים הבלתי־פוסקים על מיבצע יונתן של צה"ל באנטבה. בעוד שבארץ ממשיכה הצנזורה להקפיד על כך שלא יפורסמו פרטים נוספים על המיבצע, מעבר למה שפורסם עד כה מפי הרמטכ"ל ושר־הביטחון, הנה, לצורכי ייצוא, מסתבר כי צנזורה זו אינה קיימת כלל.

כימעט כל עיתונאי, סופר או תסריטאי זר, המגיע לארץ, יכול להיפגש עם שר־הביטחון, לשמוע מפיו פרטים „חסויים" על המיבצע, לטוס למחרת היום לחו"ל ולפרסם את המידע שסופר לו, ללא כל מיגבלה. אזרחי ישראל יכולים לקבל מידע זה מייד שנייה, בתוספת פאנטאסיות בנוסח סיפורי אלף לילה ולילה.

קשה מאד להשתחרר מן הרושם שלפחות במיקרה זה מופעלת הצנזורה על עיתוני ישראל כדי שלשר־הביטחון, ולאישי־מדינה בכירים אחרים, יהיה עוד מה „למכור" לעיתונאים הזרים, למפיקים ההוליוודיים ולמחברי הסיפרות הסינתטית, המשחרים לפיתחם.

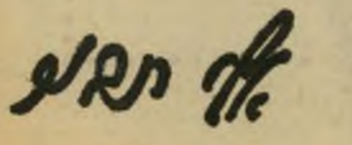

מיוצר ומשווק ע"י תשלובת מפעלי טמפו בע"מ — על פי זכיון של חברת נו-קל, ניו-יורק, ארה"ב

מוות למחבלים

ברצוני להעיר ולהגיב על מאמרו של אורי אבנרי „חבל התלייה" (העולם הזה 2029).

מר אבנרי טורח להבדיל בין אדולף אייכמן לבין המחבלים־מרצחים. האם ה־מחבלים אינם מתכוונים לרצח־עם פשוטו כמשמעו, כאשר הם מניחים פצצות במקום ציבורי? אלא שמשאביהם דלים, יחסית למשאבים שעמדו לרשותו של אייכמן בשעתו. אילו ניתן להם, הם היו ממשיכים בדרכו של אייכמן בנאמנות ובדבקות.

אך הטענה המוזרה ביותר של מר אבנרי

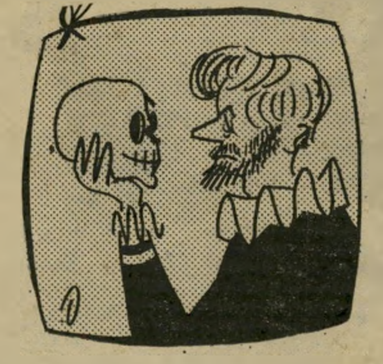

היא, כי „עונש־המוות הוא כולו עניין של רגש... אין אף נימוק הגיוני אחד המחייב עונש מוות..." הרי לך נימוק הגיוני: הם באים להרוג אותנו, לרצוח אותנו — ולכן עלינו להרגם. פשוט, חד וחלק.

לסיום, אבהיר, גם אני לא בעד עונש־מוות אוטומטי לכל מחבל. אולם מחבלים אשר באו לרצוח בדם קר אנשים חפים־מפשע, וקוזו אוקאמוטו הוא דוגמה לכך, אסור שימשיכו לחיות ולו רק כדי שלא ימשיכו להרוג, משום שאם ימשיכו לחיות הם עלולים להמשיך לרצוח אנשים חפים־מפשע — ועל אנשים אלה, ורק עליהם, אני מרחם. מותר לי?

אריה כהן, תל־אביב

התועמלן של הליכוד

לפני מיבצע אנטבה הזדמן לי לשהות במחיצתו של מנחם בגין. היה זה במסיבת־רעים, ומסיבות השמורות עמי אשתדל למנוע זיהוי המסיבה.

בגין התגלה לי כאיש חביב, המפזר חיוכים וטוב־לב ונעים לשהות במחיצתו, גם אם אתה „איש קטן"...

במיסגרת המסיבה שוחחו המשתתפים גם על רבין, כאדם וכראש־ממשלה. מישהו דיבר גם על האיש שהופקד על־ידי בגין כמנצח הבחירות הבאות. כאן — בעיקבות הערה מסויימת — העיר מנחם בגין הערה חשובה, ואני מצטט: „התועמלן הטוב ב־יותר של הליכוד הוא יצחק רבין! ואין כמו בהופעותיו בטלוויזיה ממד תעמולתי

טוב לליכוד! שום הון תעמולתי ענק לא שווה את האיש הזה, המחכבל בתיקולים מוזרים (וכאן העלה חיוך רב־משמעות) במערך עצמו."

א. י., תל־אביב

עובדות — או „מדע בידיוני"?

במדור „אתה והלירה" (העולם הזה 2027), התפרסם סיפור שלפיו „גמל" ה־קבלן מר נחום קלקא לממלא־מקום ראש עיריית תל־אביב, יגאל גריפל, על „עזר־תו" של זה האחרון למר קלקא, בעניין הקלה בתשלום אגרות־בנייה, על־ידי מי־מון נסיעתו של מר גריפל לאוסטרליה.

ברצוני לקבוע, כי סיפור זה ראוי ש־ייכלל, עם כל הכבוד להעולם הזה, בסיפ־רי מדע־בידיוני. מר גריפל נסע לאוסטר־ליה על־פי הזמנתו של ראש־עיריית סיד־ני, מר ל. פורט ועל חשבונה של עיריית סידני. היה זה ביקור־גומלין לביקור של ראש עיריית סידני בתל־אביב, אשר גם הודיע אז, במסיבת־עיתונאים, כי הזמין את מר גריפל להיות אורחו בסידני.

בעת ביקורו שם ביקש מר גריפל לפ־גוש משקיעים פוטנציאליים, כדי ל„מ־כור" להם תוכניות־פיתוח של תל־אביב, שמר גריפל לקח איתו לחו"ל. מר קלקא, שיש לו קישרי־עבודה באוסטרליה, סייע למר גריפל ביצירת קשר עם אנשי־עסקים שהוא מכיר שם. האם זה פסול?

באשר להסדרי־התשלום שנעשו עם ה־קבלן הנ"ל, אמת אחת היא שאת המג־עים ניהל מר קלקא עם גיזברות העירייה ולא עם מר יגאל גריפל. אמת שנייה: הסדרי־התשלום נעשו, כי אחרת לא ניתן היה לגשת לפינויים באיזור הבנייה, שהוא תנאי להקמת הבניין. ההסדר עם מר קלקא אושר בוועדת־הכספים של עיריית תל־אביב. עד כאן האמת, וכל האמת.

א. הזיו,
ממלא־מקום דובר העירייה, תל־אביב

● המילה „גמל" היא המצאה של ממלא־מקום דובר העירייה. כל העובדות בכתבה הנ"ל היו מדוייקות ונכונות.

אל תתנו להם רובים!

מיום היווסדו של המישמר־האזרחי, לא נהרג עדיין כל מחבל שהוא מרובהו של איש המישמר. אבל לעומת זאת, בשבוע שעבר קרה המיקרה המיי־ודע־כמה שאיש המישמר־האזרחי רצח את אשתו ברובה שקיבל לצורך תפקידו במישמר.

אם זוהי המטרה אצל מיספר מסויים

של „מתנדבים", למה לא להגביל עד למינימום את מיספר הרובים המחולקים להם?

א. ש., תל־אביב

הספר — טעם־לפגם

עם כל הכבוד לאורי דן, כעיתונאי לו־חם וכאיש הלוחם על דיעותיו (ועל אלה של אריק שרון), אני תמה על סופר כיש־רוני זה, שמאז מילחמת יום־הכיפורים כתב הרבה על „המחדל", ועל עידן האל־בומים המשכרים שאחרי מילחמת ששת־הימים שהיה גורם חשוב למחדל הנורא, שהחליט להמשיך ב„מסורת" בלתי־שקולה זו, ומיהר להוציא אחרי „פעולת יהונתן" ספר־ניצחון מהסוג שאחרי מילחמת ששת־הימים.

הספר מיותר לחלוטין, ואף גורם נזק מבחינות רבות. רובו של הספר תיאור אישים שהשתתפו בפעולה, גם ישראלים וגם אוגנדיים, תיאור קצר של המיב־צע, ותיאור החזרת השבויים הביתה. מוזר, אך עובדה: זיכרונם של הישראלים ש־נהרגו בפעולה — כימעט שאינו מועלה בספר ה„זריז". המחבר מרומם אישי־צבא מסויימים, פוליטיקאים ועוד. נדמה — לאחר קריאת הספר — שאין אורי דן מחדש הרבה בסיפרו. הכל כבר פורסם ונכתב בעיתונות, ואין כל חדש וסנסציה בסיפ־רו. אינני מבין את מניעיו!

אורי דן הוא האחרון שהייתי מאמין עליו שמטרת הוצאת סיפרו היא לגרוף רווחים כספיים קלים על חשבון הנופלים ב„מיבצע יהונתן". ולכן אני תמה עליו מאד.

והעיקר: אסור שלאחר מיבצע מפואר זה נחזור שוב לתקופת שיכרון, תקופת אלבומי מילחמת ששת־הימים, כי כך נבנה

רק 14.00 ל״י

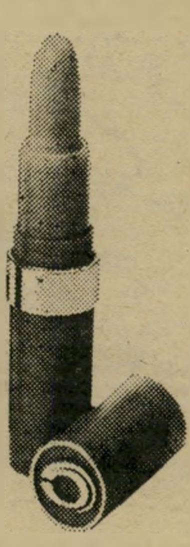

Lipstick
מבחר שפתונים
בגוונים לכל גיל.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מווחרת על אריזות
מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי
של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים
במחיר נמוך בכ־50%
מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763; 04-665505

פורום יחסי ציבור/סטודיו גל

הערב, בהגרלת
כדור הזהב
של מפעל הפיס

25

הערב בטלוויזיה
(אחרי „מבט לחדשות")
תוצאות ההגרלה

פרס ראשון עשוי להצטבר ל:	700.000 ל״י
פרס ראשי:	500,000 ל״י
פרס כדור הזהב:	200.000 ל״י

25 שנות פעילות לקידום החינוך והבריאות

במחירים מדהימים!!!
פישר
מערכות סטריאו
ישר מהיבואן
רח' ח' באייר 42, כיכר המדינה, תל־אביב,
טל. 262950, 259559

מחדל חדש, חמור יותר מבעבר.

אשמח לקבל את תגובתו של אורי דן.

אבי דרורי, תל־אביב

הסיפור נגע ללב

הכתבה „שלושה על הג׳יפ הדוהר" („ב־מדינה", העולם הזה 2027), נגעה לליבי עד מאד. על־אף גילי הצעיר (16), ועל־אף שאיני מבינה בענייני צבא ובתי־מישפט, אני משתתפת בצערם של בני מישפחת מדינה, ההורים ששכלו את בנם החייל כתוצאה מתאונת־דרכים טראגית, ואחיו. לדעתי צריך היה לחקור יותר טוב את שני החיילים שהיו איתו בזמן התאונה.

ליאורה שחר, אשקלון

מדיטציה ותהילים

בתור מדיטאי המתרגל מדיטציה זה שנה, אני חולק על דעתו של הרב ש־הביע, ברדיו, דיעה נגד עיסוק במדיטציה

מחשש „עבודה זרה." במקום המדיטציה יעץ הרב לקרוא פירקי תנ"ך, מישנה או תלמוד.

עצה זו טובה למאמינים מלידה, אך היא רק מצחיקה את האפיקורסים שהתי־ייאשו מהדת. השיטה המקובלת של הטי־לת שיקוצים וחרם על „הגויים הטמרים", על „עובדי־אלילים" ועל המדיטציה, ב־וודאי שלא תקרב את הישראלים אל אלוהים. כי רדיפה דתית וכפייה דתית אינן תחליף לעשיית הישר בעיני ה׳.

לעומת זאת יכולני להרגיע את הרב הנכבד, שדווקא המדיטציה היא שקירבה אותי לאמונה באלוהים, עד כדי כך ש־טרחתי לשלוף את ספר התנ"ך המאובק שלי מארון־הספרים, וללמוד את פרק א׳ בתהילים בעל־פה — דבר שלא עשיתי מאז אולצתי ללמוד תנ"ך למען תעודת בית־הספר.

זאב גזע, חולון

מחאה מול מחאה

לכתבה „המוח הציוני לאן" (העולם הזה 2027), על כפר־הנוער הציוני ניצנים, ברצוננו להעיר: כתב העיתון הוזמן למוס־דנו במטרה זדונית, להשמיץ ולהכפיש — על־ידי מר משה חבני — שהיטעה אותו בפרטים רבים.

מר חבני אינו, כפי שנכתב, מדריך חברתי, אלא הוא עבד בשנת־ניסיון כ־מרכז־הדרכה חינוכי וחברתי. עליו היתה מוטלת האחריות לארגן, לתכנן ולפקח על כל הפעילויות החברתיות של הכפר, כך שככל ההאשמות המפורטות בכתבה ב־שטח זה, היו המחדל שלו. בגלל זה הוא פוטר מעבודתו. כדי לנקום במפטריו, הש־מיץ הנ"ל את מוסדנו, והכתב נתן יד להשמצה זו בלי להיכנס לבירור עם ה־גורמים המוסמכים של הכפר על אמיתות הדברים.

הכתב ביקר במוסד אחרי שרוב החני־כים יצאו לחופשת־קיץ, ובעת ההכנה לשי־פוצים הכלליים שאנו מבצעים כל חופ־שת־קיץ, לפני התחלת שנת־הלימודים.

מוסדנו החינוכי, הקיים זה 28 שנים, תרם ותורם את חלקו בחינוך נוער עולה, ונוער במצוקה, כמיטב יכולתו, ואף מגיע לידי הישגים חינוכיים בגלל סף־הסבלנות הגבוה של מוסדנו כלפי החניכים, ועל כך יעידו אלפי הבוגרים שסיימו את הכשרתם במוסדנו, והם מעורים בכל רבדי החברה היוצאת במדינתנו.

אין אנו חושבים שעיתון כה נכבד כמו עיתונכם צריך לתת יד לאנשים ממור־מרים להשמיץ מקום־חינוך זה, הממלא נאמנה את תפקידו. חינוך הנוער במצוקה הוא בעייה די נכבדה. הכתבה האמורה התייחסה לבעייה זו בשיטחיות, מתוך רצון לחשוף סנסציות.

רפאל בלומנפלד,

מנהל כפר־הנוער ניצנים

● כתב **העולם הזה** אכן ניסה לקבל את תגובת הגורמים המוסמכים על ה־דברים שנאמרו לו, אולם נתקל בסירוב. הכתב ביקר במוסד יומיים לפני יצי־אתם של התלמידים לחופשת־הקיץ. הוא לא ראה כל הכנות לשיפוצים כלליים. משה חבני וצוות מטפלים ומדריכים היפ־נו, במקביל להופעת הכתבה בדפוס, מיכתב אל מבקר־המדינה, ובו פירוט האשמותי־הם כלפי רשויות הכפר. עם כל הכבוד למוסד **ניצנים,** אין כל ספק שיש בו חרי־גים נהליים — ולא־נהליים — רבים.

אידיוט עשה את מי?

נתיבה בן־יהודה טועה, אם היא חושבת (מדור מיכתבים, העולם הזה 2029), ש־סיגנון העיברית־הרחובית שלה משופר מתוכנית־הרדיו רגע של עיברית, שהיא התקיפה בשצף־קצף ברוטאלי.

סיגנון בנוסח „הנבלות", „אינען־דינם", „שימותו", „דרעקאס" וכו׳, והכל במיכתב אחד, מגעיל הרבה יותר מתוכניות ברדיו, הגרועות יותר מרגע של עיברית, שהגברת בן־יהודה כה הזדעזעה מתוכנה ומצורת הגשתה.

הסיגנון הוא האדם, נתיבה! ומכישרון כמוך — בתחום מסויים — הייתי מצפה להרבה יותר ממיכתב בסיגנון „אידיוט עשה אותך". ואני עדיין מצפה.

אהוד אליעזרוב, ראשון־לציון

הידד לגברת נתיבה בן־יהודה על מיכ־תבה „אידיוט עשה אותך". הצלחת ללמד אותי קללות אשר התוכנית רגע של עיב־רית לא העזה ללמד.

אינני מבינה מה רצית להביע במיכ־תבך, ואולי לא הצלחתי להבין מכיוון שלמדתי עיברית חדשה בסיגנון „נתיבה בן־יהודה," או מכיוון שאני אידיוטית ה־מאזינה לרגע של עיברית.

אך בכל־זאת הצלחתי להבין, שברגע של עיברית לא מדברים נכון עיברית, וקוראים למאזינים אידיוטים. ובכן, החלטת לחנך אותם קריינים בצורה של שפה חדשה. על כך מגיע לך כל הכבוד.

שימחה שבו, באר־שבע

מיכתבה של נתיבה בן־יהודה עורר בי שאט־נפש. גברת נכבדה, אם רצונך להעיר או לתקן מישהו, גם אם את צוד־קת במאה אחוז, עשי זאת בצורה מכוב־דת.

עצם השימוש בניבול־הפה, שהתבטא אצלך בקללות כה רבות ובביטויים מע־ליבים, מראה כי את מנסה לעלות על גל עכור בתיקווה לשחק את „הגיזעית" ולי־צור לך תדמית של בדרנית בעיני הקור־אים.

גבירתי, לא זאת הדרך!

אבנר שרף, צה"ל

בזכות שכר־לימוד ריאלי

כסטודנט ישראלי, ברצוני להביע את תמיכתי בהעלאת שכר־הלימוד לרמה ש־תתקרב להוצאות הריאליות על הסטודנט.

המציאות באוניברסיטאות הינה פראדוכ־סלית. מצד אחד, נשמעת הטענה שאין

בידי הסטודנטים האמצעים לממן לימו־דיהם, ומאידך, אין כמעט סטודנט שאינו מגיע לקמפוס במכונית פרטית.

במידה שהסטודנט הישראלי ניחן בתו־שייה וכישרון המאפשרים לו ליהנות מ־מכונית, קונצרטים, הצגות ושאר סיממני

(המשך בעמוד 10)

דן-ב-קיו:
ארוחה מסביב לבריכה

מטעמי גריל על האש, במזנון חופשי,
מסביב לבריכה החדשה
במלון „דן" תל-אביב,
לצלילי תזמורת ריקודים.
מה יותר מתאים לערבי הקיץ?

כל יום ג׳ משעה 7.30 בערב,

מלון דן תל-אביב

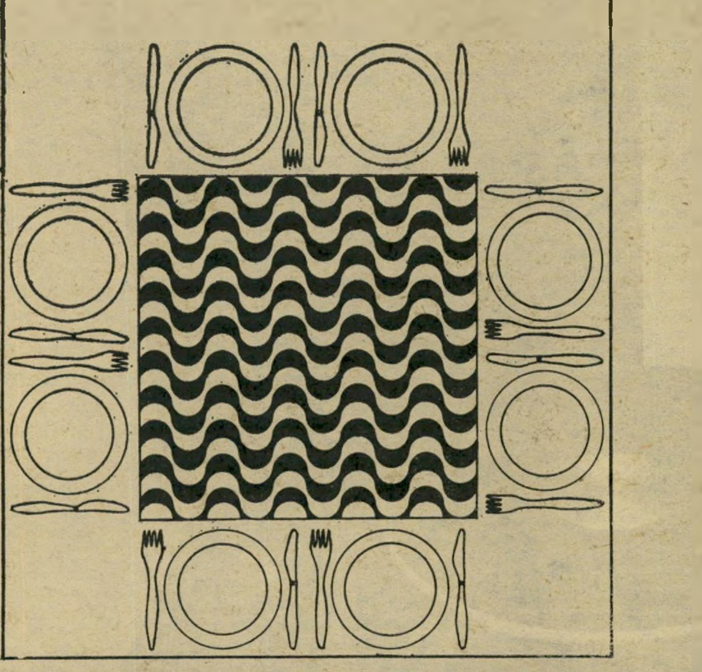

למערכת שתארת לעצמך, דברים שלא חשבת עליהם.

כשאתה חושב על מערכת הסטריאו שהיית רוצה בביתך, אתה מתאר לעצמך מערכת בעלת עיצוב מרשים המשמיעה צלילים נקיים ומופלאים.

אתה חושב על משהו כללי ואינך מתאר לעצמך שמערכת כזו אמנם קיימת ויש בה דברים שלא חשבת עליהם אפילו בדמיונך.

המדובר במערכת הסטריאו SG1020 המתאימה לכל מה שאתה מתאר לעצמך מבחינת העיצוב החדשני, אך יש בה דברים שכלל לא חשבת עליהם.

ראשית, זו מערכת הכוללת מגבר (PMPO) 30W+מקלט רדיו+פטיפון+טייפ קסטות סטריאופוני. שנית, אתה מוצא חידוש מהפכני במקלט הרדיו — במקום הסרט הנע ימינה ושמאלה על לוח כוונון התחנות, יש ב־SG1020 נקודת אור המראה לך במדויק את התחנה הנקלטת, ונורה קטנה הנדלקת אוטומטית ומודיעה לך אם השידור שקלטת הוא סטריאופוני או לא.

שלישית, לפניך פטיפון הכולל דיסקית תקליטים הפועלת חלקות ובמיוחד ללא תנודות, כך שהמחט היורדת על התקליט נקלטת באופן מדויק ביותר ואינה גורמת לשריטות.

זרוע יציבה בעלת ראש משובח, מעבירה אליך דרך זוג הרמקולים צלילים מדויקים, צלולים וללא כל זיוף.

ואחרון אחרון — ב־SG1020 אתה מוצא טייפ קסטות בעל מערכת אוטומטית לקביעת גובה הצליל בעת ההקלטה, מערכת בקרת צליל בעת ההאזנה ומערכת העצירה העצמית (AUTO STOP) הידועה של נשיונל.

האם חשבת על כל זאת כשתארת לעצמך את הסטריאו שלך?

להשיג בחנויות החשמל המובחרות.
מרכז התצוגה אבן גבירול 18 תל־אביב.

National
צעד קדימה אל המחר

National, Panasonic and Technics are brandnames of Matsushita Electric.

פרסום קרמון

„אל־על" והונאת האוצר

הנהלת „אל־על" החליטה לערוך ראשים בסניף „אל־על" המקומי, ונראה כי האיש החזק של הסניף והעומד בראשו, **יצחק שימעוני**, יודח.

ההאשמות נגד הסניף כוללות כמה דברים. שימעוני שלח מיכתב, בחתימתו, אל כמה סוכני־נסיעות, שבו היתרה על שהם מוכרים פחות מדי כרטיסים של „אל־על" ויותר מדי כרטיסים של חברות זרות. מיכתב כזה מהווה עבירה חמורה ביותר על חוקי־התעופה הבינלאומיים ותקנות יאט"א, אירגון־התעופה הבינלאומי.

הסיבה להעדפת חברות זרות היא האשראי שהן נותנות. חברות־תעופה כקל"מ, „נתיבי־האוויר הארגנטינאיים" או „קנדיין פסיפיק", נותנות לסוכן־הנסיעות אשראי של יותר משנה, בריבית של 6%. „אל־על" נותנת אשראי של חצי־שנה לכל היותר, ורק ליחידי־סגולה. ברור כי הסוכנים מעדיפים את החברות הנותנות האשראי.

המעשה השני של שימעוני נוגע להסדר־אשראי עם מישרד־נסיעות גדול. „אל־על" נוהגת לתת כרטיסי־אשראי ללקוחות נבחרים, המביאים אישורים בנקאיים ואחרים. כרטיסי־האשראי הם למקבלים בילבד, ואינם ניתנים להעברה. אותו מישרד־נסיעות היה מממן טיסות של לקוחות שלו בכרטיסי־אשראי של אחרים, תוך הסכמה של סניף „אל־על" הישראלי. הדבר נודע, כאשר בטעות שלחה „אל־על" חשבון־טיסה ללקוח שלא טס זה כמה שנים לחו"ל, והלה מיהר לדרוש בירור הפרשה בצמרת „אל־על".

הפרשה השלישית נוגעת לאותו מישרד־נסיעות, והיא קשורה בעבירות־מטבע והונאת האוצר. מישרד־הנסיעות מציע טיולים מאורגנים באמריקה, כולל שייט באיים הקאריביים. הוצאות השייט והסיור הן 700 דולר, 250 דולר מעל ההקצבה. כדי לממן את ההפרש, קונה כל לקוח ואוצ'ר (כרטיס־אשראי) על סכום הפרש. החוק מתיר לכל נוסע לחו"ל לקנות ואוצ'ר הטוב לטיסות, והעולה לו כהקצבת־מטבע רגילה, כולל מס־הנסיעות. כן מתיר החוק לקנות ואוצ'ר הטוב לתשלום על מיטען עודף, והעולה רק כמחיר הדולר בלי מס־נסיעות. החוק אוסר שימוש בוואוצ'ר לתשלום למלונות או למיסעדות, וכו'.

הסתבר, כי מישרד־הנסיעות הגדול פודה את הוואוצ'רים בחברת „אל־על" באמריקה, המעבירה לו את התמורה, שבה הוא משלם למלונות ולמיסעדות בסיור באיים הקאריביים. כך מרמה מישרד־הנסיעות את האוצר, ומוציא לכל נוסע, בניגוד לחוק, 250 דולר נוספים מן האוצר.

„כלל" בקשיי נזילות

קונצרן „כלל" נתון במצוקה כספית חמורה ביותר. הרשות־לניירות־ערך אישרה לאחרונה בקשה של „כלל" להעלות את העמלה על הפצת איגרות־חוב המוצעות לתושבי־חוץ במטבע־זר. „כלל" ציינה, כי העמלה המוצעת בתשקיף לא הספיקה, ועתה היא העלתה אותה. במיקרה אחר ביטלה „כלל" הודעה על הפצת 50 אלף מניות בנות 30 דולר האחת, אחרי ש־

מנהל דוברת
יותר עמלות

המפיץ הודיע על ביטול הסכמתו להפ־צת המניות.

כדי להתגבר על קשיי המימון וכשלון הפצת המניות ואיגרות־החוב, בחו"ל, חתמה „כלל" הסכם עם „בנק הפוע־לים", על הפצת איגרות־חוב בשלוש אמיסיות של 15 מיליון לירות כל אחת. התנאים מסובכים, וכוללים קנייה ומ־כירה הדדית, שיביאו את הוצאות ה־מימון של אמיסיה זו ליותר מ־25% לשנה. זוהי ריבית גבוהה מאד, כיוון שהכסף נועד למיפעלי־התעשייה של „כלל". הסכמת „כלל" לשלם על גיוס כסף באמיסיה רגילה יותר מ־25%, מעידה על קשייה הגוברים בגיוס הון.

הישראלים מעדיפים 5 כוכבים

מיספר הלינות של תיירים ישראלים בבתי־מלון מקומיים בעלי חמישה כוכ־בים, עלה ב־200% בשלוש השנים האח־רונות, לעומת ירידה של 20% לערך ב־לינות התיירים הזרים באותם המקומות. נתון זה, המשקף את עליית רמת־החיים של חלק מהישראלים, מתפרסם בחו־ברת מיוחדת של התאחדות המלונות בישראל.

מסתבר, כי בשנת 1975 לנו הישר־אלים 2.4 מיליון לינות בכל סוגי המלו־נות. מזה: 314 אלף במלונות בני חמישה כוכבים; 836 אלף לינות בארבעה כוכ־בים, 682 אלף בשלושה כוכבים; 341 אלף בשני כוכבים, והשאר בכפרי־נופש. ב־שלוש השנים האחרונות היה הגידול ה־מדהים ביותר בלינות ישראלים במלונות בעלי חמישה כוכבים, כאשר הלינות ב־מלונות בעלי ארבעה כוכבים גדלו בתקו־פה זו ב־118%.

הגידול הכללי בלינות של ישראלים ב־שלוש השנים הללו היה 27.2%, לעומת ירידה של 22.5% בלינות תיירים זרים.

תופעה אחרת היא העלייה בלינות ב־אילת על חשבון נתניה. מיספר הלינות באילת גדל בשנה האחרונה (1975) ב־26%, לעומת שנת 1974. קרוב ל־20% מכלל לינות הישראלים בארץ היו באילת. כהשוואה לשנת 1972, גדל מיספר לינות הישראלים באילת ב־160%, וזאת לעומת ירידה של יותר מ־30% בנתניה.

מנהל חדש ל„לופטהנזה" בישראל

נורברט קול מונה כמנהל „לופט־הנזה" בישראל במקום **פאול פישר**, שעבר לנהל את סניף החברה באנגובר. קול שימש קודם־לכן מנהל החברה באוסטרליה, ועיקר מומחיותו היא ב־תחום המיסחרי.

בדעת „לופטהנזה" להוסיף בשנה ה־קרובה עוד טיסה שבועית, כך שיהיו לה שמונה טיסות בשבוע.

בתקופת ינואר—מאי השנה הובילה החברה לישראל 23,883 נוסעים — גידול של 28.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. החברה העולמית הרוויחה ב־שנת 1975 69 מיליון מארקים גרמניים. זהו גידול של 6% ברווחיות. גם מחזור העסקים של החברה גדל ב־12%.

מנהל קול
עוד מטוסים

משלמים פחות למשולם

אין זה מיקרה נדיר שחברי הנהלה של חברה מקצצים את משכורותיהם של עצמם, בתקופת־שפל. אולם נדיר הוא שבעלי־מניות מכריחים את המנהלים לעשות זאת.

זה קרה ל**משולם ריקליס**, היש־ראלי־לשעבר שהוא יושב־ראש חברת „ראפיד אמריקן", ולשיבעה מעמיתיו.

יו"ר ריקליס
פחות משכורת

בשנה שעברה היתה משכורתו של ריק־ליס 915,866 דולר — המשכורת הגבוהה ביותר בארצות־הברית. עתה, כתוצאה מ־משפט שהגיש אחד מבעלי־המניות, **סאם ויצ'נר**, שטען כי אין כל פרופור־ציה בין המשכורת שילם ריקליס לעצ־מו לבין התועלת שהפיקה ממנו החב־רה, הסכים ריקליס להוריד את שכרו הישיר ל־350 אלף דולר, לוותר על שכר דחוי נוסף בסך 50 אלף דולר לשנה, ולוותר על אופציה לרכישת 150 אלף מניות של החברה.

שיבעה בעלי־תפקידים אחרים בצמרת החברה סבלו מקיצוצים דומים.

בתביעה נאמר שלריקליס שליטה מוח־לטת בחברה, במועצת־המנהלים שלה וב־עסקיה, בתוקף הבעלות שלו על מניות ומישרות ביצועיות. הוא קבע לעצמו שכר „בלתי־קשור באופן מוחלט לשירותים שהוא נתן." התובע גם טען כי ריקליס זקף על חשבון החברה הוצאות פרטיות וטיולים פרטיים.

הנתבעים הציעו את ההסדר, מבלי להודות בטענות התביעה.

שכרו של ריקליס בשנה שחלפה כלל בונוס בסך 550 אלף דולר עבור מכירת חברה־בת („אינטרנשנל פלייטכס") ל־חברת „אסמארק" בע"מ. לדיברי הת־ביעה, לקחו המנהלים שני מיליון דולר מסכום המכירה, וחילקו אותם ביניהם.

ההסדר שהושג כולל גם ויתור מצד ריקליס ועמיתיו על זכויות מסויימות אחרות, על־פי הסכם־ההעסקה שלהם בחברת „ראפיד".

לאיי פיג'י!

חברת „צינורות" ייצאה בשנת 1975 בהיקף של 18 מיליון דולר, סכום שהוא כ־40% מהיקף המכירות של המיפעל. „צינורות" מייצאת כיום לחמש יבשות, לארצות כמו איראן, ארצות־הברית, אמ־ריקה הדרומית ואיי פיג'י.

השנה מתכננת „צינורות" להגדיל את הייצוא בעשרה אחוזים, לאחר שהושלמה השקעה של 20 מיליון לירות בציוד חדש.

רז במקום רז

יורם רז (זגר) מונה כמנהל־כללי של חברת „שירותי אשראי מיסחרי ביש־ראל", חברה למימון של חברת־המחש־בים „קונטרול־דאטה". רז שימש קודם־לכן כמנהל חברה למימון ציוד של „הבנק לפיתוח התעשייה".

יורם רז מחליף את **נפתלי רז**, ש־קיבל את תפקיד סגן־נשיא „קונטרול־דאטה" לאירופה. נפתלי רז הקים את סניף „קונטרול־דאטה" בישראל, אחרי שקודם־לכן שימש עובד בכיר במישרד־התיקשורת.

„בנק ישראל" על איגרות־החוב

האפשרות להפוך במזומנים איגרות־חוב צמודות שנרכשו בשעתו כחיסכון לזמן ארוך ובינוני, מביאה להגדלת ה־צריכה. מאחר שמדובר במלאי גדול של איגרות־חוב, נראה שממדי הבעייה אינם מבוטלים. כדי להתגבר על כך, יש להרע את תנאי איגרות־החוב הנרכשות לזמן קצר כדי למנוע הפיכתן לנכס נזיל. זוהי מסקנת סקר של חוקרי „בנק ישראל", **שאול ברונפלד** ו**ראובן ברנר**, ש־פורסם בסקר „בנק ישראל" (44).

השניים ממליצים על הטלת מס־שירו־תים מיוחד על מכירה וקנייה של איג־רות־חוב בתקופה קצרה, על־מנת להקטין את כדאיות הרכישה לזמן קצר.

(המשך מעמוד 7)
החיים הטובים בשעה שאין פרוטה בכיסו, ימצא גם דרך לשלם את שכר־הלימוד ה־ריאלי, כפי שנדרש מסטודנט הלומד ב־ארה״ב.

גד נבון, ירושלים

הערצת דובר־צה״ל

זה פשוט פנטסטי ולא־ייאמן. שבועון המתיימר להיות נקי מרבב מדיעות סוב־ייקטיביות, ליברלי ועוד נוצות אשר אינן מתאימות לו, עובר מקוטביות אחת ל־שנייה.

כאשר „גילו" לראשונה את דובר צה״ל תת־אלוף בן־פורת, „שרו" לו הללויה משום שנתקלו ביחס חיובי. וכאשר הלה אינו עומד בקריטריונים של העיתון, מה

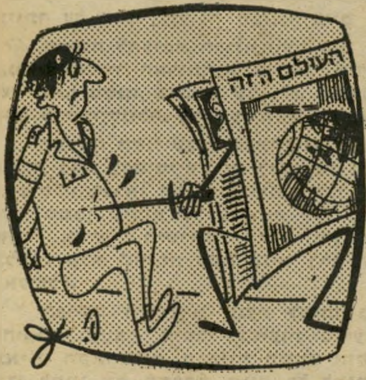

עושים? „מתלבשים" עליו מבחינה אישית, מדביקים עליו תוויות למרות שאין מכירים אותו כלל, כגון: „בעלי מוחות מעוו־תים, צרי אופק ומחשבה, מנהל חשבונות קטנוניים שהשינאה מפעפעת בליבם גם בשעותיה הגדולות של האומה" (ציטוט מתוך מאמרו של אלי תבור, העולם הזה 2028).

דומני שאתם נותנים לעצמכם „קרדיט" רב מדי, כשאתם טוענים כי שונאים אתכם. האמת, דומני פשוטה יותר — חוסר יחס, הן חיובי והן שלילי, כלפיכם. יחס מעין זה מרגיז הרבה יותר, ונוח להאמין שה־שינאה היא אשר מכתיבה לאנשים את דר־כם, שהרי חוסר־יחס פוגע ב„אגו" של כל אדם. ובכך אני מעריצה את תת־אלוף בן־פורת: חוסר־היחס שלו כלפיכם, והת־עלמותו מכם.

לידיה דומניבסקי, תל־אביב

באנטבה

הם לפתע פתאום, זקניהם גם טפם, / הפכו לשבויים מן הסוג הגרוע. / קור־בנות תמימי־לב בלי עוון בכפם / של פשע שאין עוד כמוהו פרוע. / ומה ש־הקדיר התמונה פי כמה / שאוייבינו זכו ב„בקשיש", לא עלינו, / בדמות של אמין שבמלוא הקומה / התייצב לימינם לחרדת יקירינו.

ובכל שחלפו השעות גם ימים / והמתח נורא, האימה מזדחלת, / הנה הופרדו הם משאר לאומים / וגדלה הבדידות, כן גדלה וגוברת. ואז כשנידמה כי אפסה כל תיק־ווה / כשנראה שקצרה לה כל יד מל־הושיע, / הופיע גואל בדמותו של צבא/ שזרוע כוחו לאוגנדה הגיעה.

ודומה שהפעם זה כל־כך ברור שהצדק איתנו יסכימו כולם. אך אסור הוא מותר ומותר זה אסור, ולבן הוא שחור באויימו של עולם. / אך חבל שלחיות כאן בארץ הזאת / ניאלץ להמשיך עד אין סוף, עדי עד / להנחית על אוייבינו מכות ניצחות / עם תגבורת קטנה של ניסים מן הצד.

נסכים שדרכנו אינה כה תמימה / כזאת אף נהג יעקב, הוא אבינו. / צריך לפע־מים קצת לנהוג בעורמה / על זאת, נקווה, גם יסלח אלוהינו. / ועל כן, אם ימשיכו לקרוא בשמות / ושמות זה דבר שאליו כבר הסכנו, / נמשוך בכתף ונמשיך לקו־וות / שבכל־זאת נזכה לשלום בימינו.

רחל כנען־קיפן, ניו־יורק

צעצועים מקול־השלום

לאייבי נתן ולקול־השלום שלוחה תודת מיח״א — אגודת מחנכי ילדים חרשים בתל־אביב, על שהכפילו ושילשו את שפע הצעצועים המקסימים שהגישו כשי ל־ילדי מיח״א.

אסתר זובוחינסקי,
מזכ״ל מיח״א, תל־אביב

האם בגד האדם השלישי?

התיאור המלא הראשון של „העסק הביש" פורסם לפני 12 שנים ב„העולם הזה", בנסיבות חריגות ביותר.

באותה שעה ידע רק קומץ זעיר בארץ על עצם קיומה של הפרשה המיצרית. מסך־ברזל של איפול טוטאלי הוטל עליה מטעם שירותי־הביטחון והצנזורה הצבאית. מילבד פרשת מרדכי קידר, שאירעה כעבור כמה שנים, לא היתה בתולדות ישראל פרשה שהושתקה בצורה כה יסודית ומוחלטת.

היה מנוי וגמור עימי לשבור את חומת־ההשתקה, אחרי שהשתכנעתי לחלוטין שהיא לא באה לחגן על נידוני־קאהיר, שעדיין נמקו בכלא המצרי, אלא על השילטון הקיים בישראל. הבעייה היתה כיצד לעשות זאת מבלי להסתכן באישום של ריגול חמור.

החלטתי להערים על הצנזורה בצורה מייוחדת־במינה: פירסום סיפור בידיוני־כביכול, שיכיל את הפרשה לפירטי־פרטיה המכוסים ביותר, כשהיא מתרחשת, למראית־עין, באיזמיר, על רקע סיכסוך יוון—תורכית. את הסיפור, שלא הגשנוהו לביקורת הצנזורה מפני שהיה בגדר „סיפרות", פירסמנו בשני המשכים („העולם הזה" 1385 ו־1386) תחת הכותרת „מיבצע אלכסיס".

בסיפור זה יש כיום עניין מייוחד, ביגלל סיבה פשוטה: הוא התבסס כולו על גירסתו של „האדם השלישי", שליח אגף־המודיעין של צה"ל, אברי זיידנוורג. אברי, שהיה אז כלוא בכלא רמלה, בתנאים שמנעו כימעט כל מגע בינו ובין העולם החיצון, הצליח להעביר אלי אישית את גירסתו המלאה.

לא היתה לי אז כל אפשרות לאמת את הדברים ולקבל את גירסת שירותי־הביטחון, ששמרו על סודיות מוחלטת, ושניהלו אז מילחמת־חורמה נגד „העולם הזה". עמד לרשותי רק מקור נוסף אחד: העיתונות המצרית, שדיווחה בהרחבה על מישפט־קאהיר ועל מעשי־הרשת. גם את המידע הזה פירסמנו, בשעתו, תוך הערמה על הצנזורה: בשעה שהתפוצצה פרשת־לבון לראשונה, ודובר על „העסק הביש", לא ניתן לעיתונות לרמוז בצורה כלשהי במה מדובר: מהו טיבו של אותו עניין מיסתורי, היכן התרחש ומתי. „העולם הזה" שבר קשר זה עוד בשבוע הראשון של פרשת־לבון, כאשר פירסמנו בצד הדיווח על הפרשה, במיסגרת נפרדת — אך באותו עמוד! — תיאור מפורט של פרשת־קאהיר על סמך דיווחי העיתונות המצרית („העולם הזה" 1201, דצמבר 1960).

■ ■ ■

עתה חשוב הסיפור על „פרשת אלכסיס", מפני שניתן להשוות גירסה ראשונה ומקורית זו של אברי עם גירסתו הסופית, שהתפרסמה החודש בסיפרו „האדם השלישי". ניתן גם להשוותה עם גירסתם של נדוני־קאהיר עצמם, המתפרסמת בספר מאת העיתונאי אביעזר גולן.

אני עצמי ראיתי, במרוצת השנים, גירסות נוספות של אברי.

כל הגירסות האלה עומדות לנגד עיני, כאשר אני בא לנתח את גירסתו הסופית של אברי, תוך ניסיון לחדור אל האמת על הפרשה. נדמה לי שהמיסמך העיקרי הוא סיפרו של אברי עצמו — כי בו, במה שכתוב ואינו כתוב בו, ניתן ללמוד על אברי ועל מעשיו יותר מאשר מכל מקור אחר.

■ ■ ■

האם הדבר חשוב?

מאז קום המדינה ועד היום, לא היתה פרשה שהיו לה השלכות כה חמורות על יחסי הפנים והחוץ של ישראל כמו זו.

הסיבוב הראשון של הפרשה (1954/55) — פעולת

מאת

אורי אבנרי

הרשת במצריים וספיחיה — היה בעל השפעה מכרעת על יחסי ישראל־ערב, בנקודת־מיפנה היסטורית. ביגלל העסק־הביש דחה משה שרת את ניסיונו הסודי של גמאל עבד־אל־נאצר לפתוח במשא־ומתן ישיר עם ישראל — אחרי ששרת כבר בחר ביגאל ידין כמועמד לתפקיד הנציג הישראלי בשיחות החשאיות. החלה ההתפתחות שהובילה למילחמת־סיני ולכל המילחמות שבאו אחריה. הוא הביא גם להדחת פינחס לבון, להחזרת דויד בן־גוריון משדה־בוקר ולעלייתה של חבורת דיין—פרס.

הסיבוב השני של הפרשה (1960/65) הביא לפרשת־לבון המפורסמת, לנפילת הממשלה, להדחת בן־גוריון, לפילוג מפא"י וללידת רפ"י.

עתה נפתח הסיבוב השלישי. אם לא תיקבע עתה סופית, בצורה ברורה ומוסמכת, האמת על הפרשה, היא תמשיך להלך אימים במדינה, כמו רוחו של מת שלא הגיעה למנוחה.

משום כך אני סבור שיש לנקוט צעדים לעריכת חקירה מוסמכת — אם בדרך מישפטית, אם בדרך של ועדת־חקירה. אין לשכוח כי עצם קיומו של „חוק ועדות־החקירה" נובע אף הוא מן הפרשה. שר־המישפטים יעקוב שימשון שפירא, שפעל כתובע במישפט המיפלגתי הפנימי במפא"י שהביא להדחת בן־גוריון, גיבש והעביר חוק זה בכנסת, כתשובה לתלונתו הממושכת של בן־גוריון על אי־מינוי „ועדת חקירה מישפטית" שתחקור מי נתן את ההוראה לפעולת־מצריים.

הדברים הבאים אינם באים כתחליף לחקירה מוסמכת כזאת. הם מעלים רק כמה שאלות המזדקרות לעיניו של מי שמצוי בפרשה, למיקרא סיפריהם של אברי וגולן.

הערמה על הצנזורה

ציור זה ליווה את הפירסום המקורי של „פרשת אלכסיס" בהעולם הזה (1386) באפריל 1964. הוא נועד כולו להערים על הצנזורה החמורה של אז. הוא מתאר את הרגע הגורלי, שבו נלכד איש־הרשת פיליפ נתנזון בכניסה לקולנוע ריו באלכסנדריה, ב־22 ביולי 1954, אחרי שפצצת־התבערה התפוצצה בכיס מכנסיו. במקום קולנוע ריו מופיע בציור קולנוע לידו, וכדי לרמוז לקורא שהעניין נוגע לפרשת־לבון, הופיע כשם הסרט האדם השלישי, השם שבו התפרסם אברי בארץ.

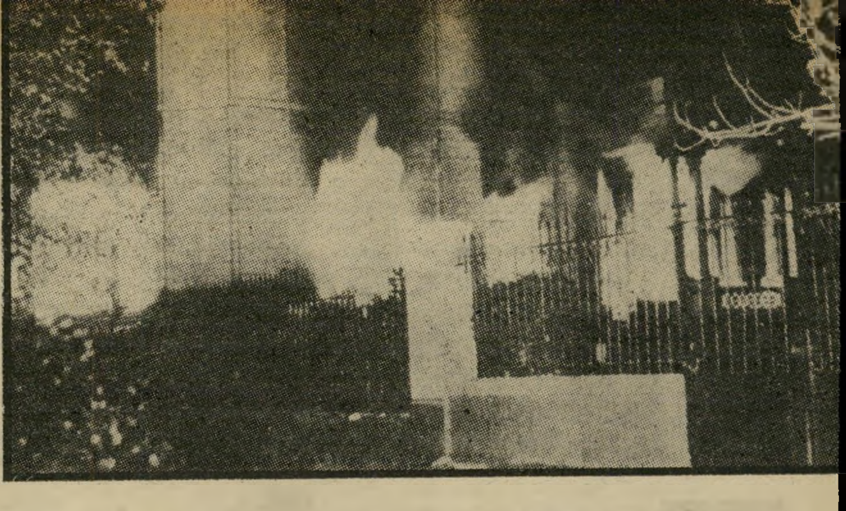

תצלום מחשיד

תצלום זה של השריפה בסיפרייה האמריקאית בקאהיר, שהופיע לראשונה בשבועון־החדשות הגרמני **דר שפיגל,** צולם בעת מעשה. התצלום מחזק את חשדותיהם של נדוני־קאהיר שאברי מסר על הפיגוע מראש, שהרי אחרת איך הספיק מישהו לצלם ? מאחר ששאר החומר באותה כתבה של השבועון הגרמני סופק בלי ספק על־ידי אברי, סביר להניח כי גם צילום זה בא ממנו.

אשר ההתחיל בסיפור נוסח ראשומון — תיאור הפגישה הראשונה של אברי זיידנוורג* עם איש הרשת היהודית של אמ"ן במצריים, פיליפ יעקובסון.

לפי גירסתו של אברי בסיפרו, הוא הגיע למצריים ב־29 ביוני 1954, בדרך הים מאיטליה לאלכסנדריה, יחד עם מכוניתו. מפקד חיל־הים המצרי ידע על בואו, ודאג בכבודו ובעצמו להעביר את אברי, את המכונית ואת חפציו, ביניהם אביזרי־ריגול שונים, דרך המכס, בלי ביקורת. היה זה ביקורו השלישי במצריים תוך כמה חודשים, כ„פאול פראנק", איש־עסקים גרמני.

מייד עם רדתו מן האונייה ביקר אברי אצל ידידו תיאו, קצין גרמני ששימש כיועץ לחיל־הים המצרי, ואז —

הציתי את הרובע האירופי של אלכסנדריה בדרכים עקלקלות, ונעצרתי בתחנת־דלק סמוכה ליעדי. השארתי את בניו של תיאו (שאותם לקחתי איתי לשם כיסוי) במכונית, והוריתי להם לפקוח עליה עין שעה שירחצוה ויערכו בה סיכה. אני־עצמי ניגשתי לחפש את ביתו של פיליפ „הנרי" נתנזון, תוך שאני נושא עימי חצובת־צילום — פריט שקשה להצדיקו.

אשה קשישה וכבדת־גוף השיבה לנקישתי על הדלת.

„פיליפ בבית ?" שאלתי באנגלית, היא השפה שבה עתיד הייתי להשתמש במגעי עם אנשי־הרשת, לשם הבאת זהותי האמיתית, בתיקווה שיחשבו כי מוצאי מאחת מארצות צפון־אירופה.

היא אמדה אותי במבט אדיש. „אתה רוברט ?" שאלה.

כאשר שמעתיה מבטאת את שם־הצופן שנקבע עבורי למיבצע זה, נדהמתי לרגע.

„אני אמו של פיליפ," הסבירה. „היכנס, בבקשה. הוא למעלה."

פסעתי בעיקבותיה, ותהיתי אם גם מוסקה* יודע שהריגול אצל הנתנזונים הוא עניין מישפחתי.

פיליפ נתנזון היה בחור צנום ונאה למראה, בן 19 או 20. הושטתי לו את החצובה, והוא בחן אותה בהערכה. „טוב שבאת," אמר. „ציפיתי לך."

גיבורי העלילה

כמה מנדוני קאהיר, כפי שצולמו בנובמבר 1973 בארץ, בעת חתונתה של מרסל ניניו, כשפורסם לראשונה שהם הגיעו לארץ בעיקבות חילופי־שבויים אחרי מילחמת ששת־הימים. בתמונה, מימין: פיליפ נתנזון, איש־הרשת שפגש את אברי לראשונה ; רוברט דאסה ; מרסל ניניו בשימלת־הכלולות ; מאיר מייוחס (אחיו של משה מארזוק שהוצא להורג) ; גולדה מאיר שניצלה את המעמד לפירסומת אישית ; אחיו של שמואל עזר (שהוצא גם הוא להורג) ; ויקטור לוי. הנדונים טענו לאחר מכן שהושארו בכוונה בכלא המצרי, אחרי מיבצע־סיני של שנת 1956, מפני שמשה דיין חשש שיפתחו את הפה אם יבואו ארצה.

„מניין לך מי אני ?" שאלתי בארסיות מכוונת.

„אתה רוברט," הוא חייך בנעימות. „הודיעו לנו שאתה עומד להגיע."

„כך זה באמת נראה."

...„למתי תוכל לארגן פגישה עם פייר (ויקטור לוי) ?"

„למחר בצהריים."

„בסדר, בחזית חנות־הספרים ברחוב הבנקים. ב־12 בדיוק."

על־מנת להדגיש בפני נתנזון את חיוניותם המוחלטת של אמצעי־הזהירות המחתרתיים בכל עת, עמדתי בתוקף על השימוש בכינוי־הצופן שלו. די היה לי במה שראיתי עד אז ; אמצעי־הזהירות שננקטו בתא היו רופפים עד כדי סכנה..."

מי משקר ?

אתה פגישה עצמה נראית אחרת בתיאורו של פיליפ נתנזון עצמו.

אחרי שעבר אימונים בארץ, בדרכו חזרה למצריים, נאמר לנתנזון בפאריס כי עומד לבוא שליח מישראל, כדי לפקד עם התחלת הפעולה. לאחר מכן נאמר לו במיכתב, בצופן, ש„רוברט" יגיע לביקור אצלו ב־18 ביוני.

מספר נתנזון, באמצעות אביעזר גולן: השליח לא הגיע ב־18 בחודש. אך ימים מיספר לאחר־מכן — פיליפ ישב בחדר־האורחים שבקומת־הקרקע, וחשתעשע עם שני כלביו המגודלים, אמו היתה בחדרה שבקומה העליונה, ומילבד שניהם לא היה איש בבית — צילצל הפעמון בדלת הכניסה. פיליפ פתח ולפניו ניצב גבר גבוה, בלונדי, לבוש בהידור. ללא אקדמות אמר : „אני רוברט !"

„חיכינו לך מזה ימים," השיב פיליפ, משקיט את הכלבים הגועשים. כשהתיישבו בסלון, ירדה האם לראות מי הבא. פיליפ הציג את „רוברט" לפניה כידיד ותיק, והיא לחצה את ידו, אמרה מיספר מילות־נימוס מקובלות ויצאה.

...הוא (רוברט) הביע את רצונו לפגוש את ויקטור (לוי) ואמר שיחכה לו למחרת, לפני קולנוע „ריאלטו"...

כשקם ללכת, קם אף פיליפ, ללוותו. אך רוברט אמר : „אל תטרח, אצא לבדי."

דימיתי לשמוע בדברים יותר מאשר התבטאות־של־נימוס גרידא. הוא לא רצה שאלווה אליו. אף על פי כן, או אולי משום כך, חפזתי אל החלון. ראיתיו נכנס אל מכונית שהמתינה בחוץ, מכונית ,פלימוט' פתוחה, ירוקה, עם לוחות־רישוי של רכב דיפלומטים. שני ילדים היו ממתינים במכונית."

„החוש הבלשי" של פיליפ ניעור. כשנפגש אותו יום עם ויקטור, כדי לספר לו על האורח ולזמנו לפגישה למחרת, ניסה אף לרמוז על הצדדים מעוררי־התהייה אשר בהופעתו של רוברט — האיחור בבואו, המכונית, אותיות C. D. על לוחות־הרישוי שלה, שני הילדים — כל הרכיב שרימזו על כך שרוברט מצוי במצריים מזה ימים...

בקווים הכלליים תואמים שני התיאורים. אך דווקא הסתירות הן המאלפות.

כאן פותחת האם, כאן פיליפ עצמו. כאן היה צריך לבוא במפתיע, כאן היו צריכים להמתין לו. כאן ממתינה המכונית בתחנת־דלק „סמוכה", כאן לפני הבית.

האם זהו רק פער של זיכרון, שמקורו באורך הזמן שחלף בינתיים — 22 שנים ?

קריאה מדוקדקת מלמדת שאין זה כך. הפער הוא מכוון.

התיאור של אברי בא להראות שאנשי הרשת היו רשלניים, חסרי־זהירות, כך שנפילת הרשת היתה טיבעית. הוא גם בא להוכיח כי ניגש אל נתנזון עוד ביום הגיעו לאלכסנדריה, ומסביר כיצד קרה שלמרות זאת כבר הספיק לנסוע במכוניתו הפרטית ולאסוף את שני הילדים שנסעו עימו.

התיאור של נתנזון בא להחשיד את אברי בכך שהיה מלכתחילה סוכן כפול, שפעל בשליחות מצרית. הוא רומז שאברי שהה במצריים באותו ביקור כבר כמה ימים לפני שהגיע לנתנזון — ימים שבהם קיים מן הסתם, מגע עם המודיעין המצרי.

בתיאורו של אברי אין זכר ללוחית דיפלומטית למכונית הירוקה המפורסמת — מכונית שעמדה למלא תפקיד מרכזי מאד בפרשה.

סתירות קטנות, לכאורה — אך הם נמשכות לכל אורך שני התיאורים, וברור לגמרי כי לפחות אחד משני הצדדים משקר בפה מלא.

מי ?

לחיצת־יד לנאצר

הקורא את ספרו של אברי אינו יכול להימנע מתמיהות המתעוררת כימעט בכל אחד מ־367 עמודיו — תמיהות המצטרפות בסופו של דבר לתמיהה מונומנטלית. למעשה אין אף צורך להשוות את שני התיאורים, ולפענח את הסתירות ביניהם. תיאורו של אברי עצמו, לבדו, די בו כדי להטיל עליו צל כבד.

התיאור פשוט אינו אמין.

אחרי שגמאל עבד־אל־נאצר הדיח את מוחמד נגיב, המנהיג הראשון של המישטר המהפכני, עולה בדעת „פאול פראנק" לרכוש את לב השליט החדש. איך ? פשוט מאד : הוא כותב לו מיכתב־עידוד, ומתעקש למסרו לידו אישית. ואכן, ראה זה פלא : בהגיעו לארמון, מכניסים אנשי־הביטחון המצריים את התייר הגרמני בלי בעיות לחדרו של עבד־אל־נאצר עצמו, שבו נמצאו באותה שעה רבים מראשי המישטר. אברי מגיש את המיכתב לעבד־אל־נאצר. זה לוחץ את ידו, אומר לו כמה מילים חמימות...

ביכלל, אברי נפגש עם כל המי־ומי במצריים. הוא מבקר אצל מוחמד נגיב. הוא מחליף מחמאות עם המופתי הירושלמי הגולה, חאג' אמין אל־חוסייני. הוא מתיידד עם כל הגרמנים במצריים, החל בשגריר וכלה בקצינים ובמדענים, שעזרו באותה תקופה למכונת־המילחמה המצרית (עד שהגיעו הסובייטים.) השמות המפורסמים נוטפים ממש מפיו.

המרגל הגדול מתרועע עם ראש שירות־הביטחון המצרי, בשעה שאנשיו מפילים חתיתם על מצרים ומשגעים את אנשי־הביטחון המצריים. את אחד ממקומות־הפיגוע הוא מבקר בלוויית שר־הפנים המצרי, זכריה מוחיי־אל־דין, האחראי על המישטרה*. את הידיעה העיתונאית על נפילת הרשת הוא קורא בטלפרינטר, בחברת ראש שירות־הביטחון המיצרי.

אבל מילבד הפיקוד על הרשת וההתרועעות עם שרים וגנרלים, יש לאברי גם זמן לבצע במו־ידיו, כאילו אגב־אורחא, כמה וכמה מיבצעי ג'יימס בונד מסמרי־שיער. בעוברו ליד מחנה בריטי, באיזור תעלת־סואץ, הוא זורק לתוכו רימון. ברי־אותו מיתקני־נפט, הוא מניח בהם בקבוקי־מולוטוב. כדי לשים פצצה קטלנית בתיבת־דואר במרכז הכיכר, שבו יקשיב ההמון לנאומו של עבד־אל־נאצר, הוא פורץ

(המשך בעמוד 22)

---

* זהו השם הנכון. שם־המישפחה אינו זיידנברג (בגרמנית: הר משי) אלא זיידנוורג (בגרמנית: פסולת של משי).

* מרדכי בן־צור, האיש שגייס את אברי לאמ"ן, שנודע בפרשה בשם „קצין־המילואים."

* דודנו של חאלד מוחיי־אל־דין, מראשי תנועת־השלום המצרית, שנימנה גם הוא עם הקצינים שחוללו את המהפכה.

אגד מקרב את אילת לירושלים.

אגד פותח ב-1.8.76
קו חדש בין אילת לירושלים.
הקו החדש, מספר 444
העובר דרך עין־פשחה, סדום
וצומת הערבה, יקצר
במידה ניכרת את משך
הנסיעה.

שעות היציאה: (בימים א׳-ו׳)
מירושלים 7:00 14:00
מאילת 6:00 14:30
במוצ״ש וחגים השרות בקו זה
אינו פועל.

עם הפעלת הקו החדש
יבוטל קו מס׳ 448
(ירושלים-באר שבע-אילת).

סע מירושלים לאילת
בדרך המהירה.
סע בקו החדש של אגד.

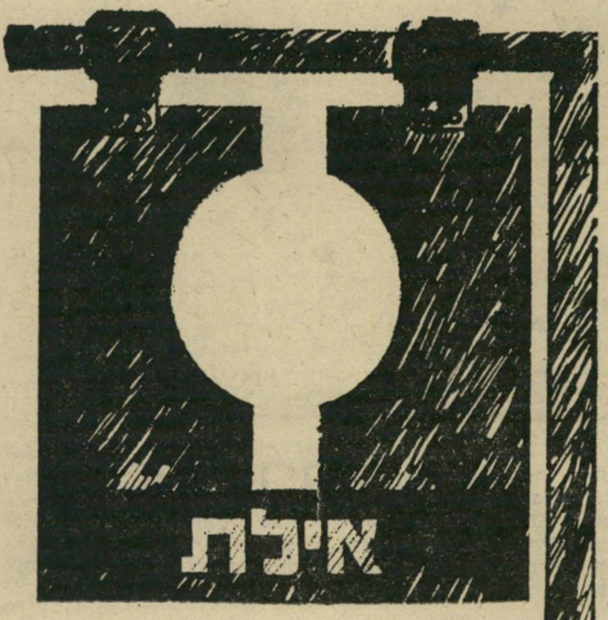

נסיעה טובה
אגד

בקאזינו של הימורים ומישחקי־מזל בלונדון?

■ בעת שביקר ראש־הממשלה **יצחק רבין** במישרד־הבריאות, הוא שמע הרצאה מפי הממונה על בריאות־הנפש במישרד, הד״ר **ראובן פאלק**, שטען כי עדיין לא הצליחו למצוא את הסיבה להופעת מחלות־נפש, ושדרש מראש־הממשלה שיוקצבו סכומים גדולים לנושא זה. ענה לו רבין: „אם ארצות־הברית, על תקציביה הגדולים, עדיין לא הצליחה למצוא את המקור למחלות־נפש, מדוע אתה חושב שישראל תוכל?" ענה פאלק: „אולי אנחנו, הקטנים, יהיה לנו מזל ונצליח. דווקא היום יודעים כמה עוזר לנו המזל." התערב בשיחה שר־הבריאות, **ויקטור שם־טוב**, ואמר: „נו, סוף־סוף מצאנו את הקשר בין מחלת־הרוח למיבצע אנטבה." ענה לו רבין: „יש עוד קשר בין שני הדברים: אידי אמין."

■ באותה פגישה דובר על כך שהמשכורות הגבוהות לרופאים בחו״ל הן הסיבה הרצינית ביותר לבריחת רופאים מהארץ. אמר פאלק לרבין: „ייתכן שהסיבה הכספית היא תירוץ טוב לא רק לבריחת רופאים מישראל, אלא גם לבריחת ראשי־ממשלות." השיב לו רבין: „אני בטוח שרופאים מוצאים עבודה בחוץ־לארץ, אבל אני לא בטוח אם אני אמצא שם עבודה."

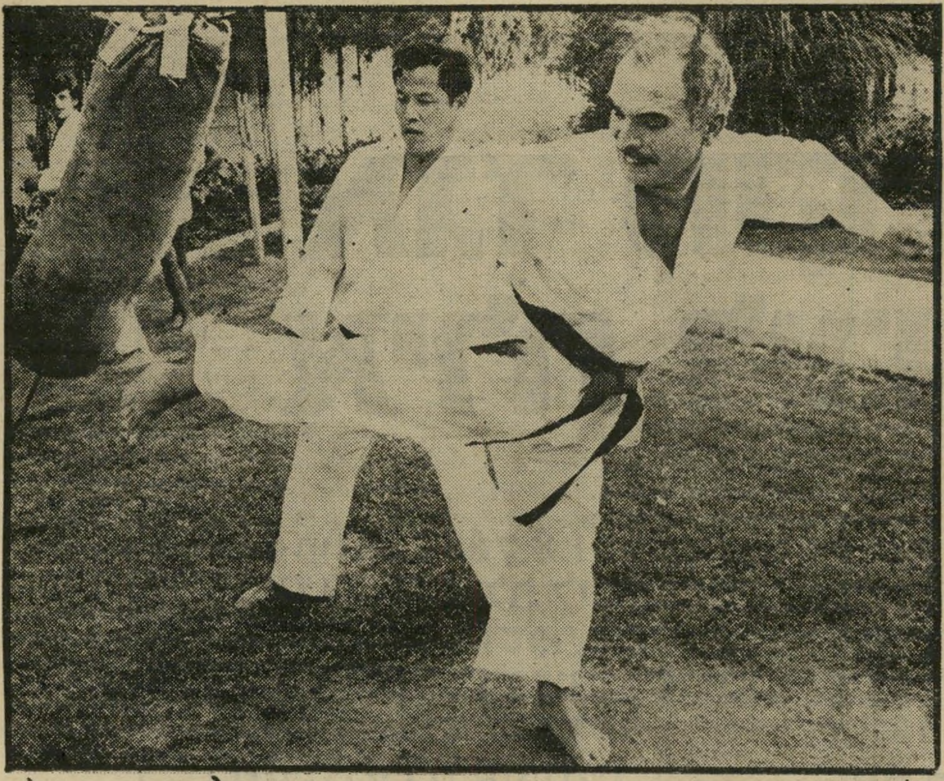

המלך חוסיין עוסק בשבועות האחרונים באימוני־קאראטה, בגן ארמונו בעמאן. לשם כך גייס חוסיין מאמן סיני בשם לו, וחוא אילץ אף את בניו, עבדאללה בן ה־14 ופייסל בן ה־12, להצטרף לאימונים. רק אשתו, המלכה עליה, סירבה להצטרף, משום שלדבריה אימוני הקאראטה פוגעים בגיזרתה וגורמים לה לחיות „רזה מדי". המלך מתאמן גם בקליעה באקדח.

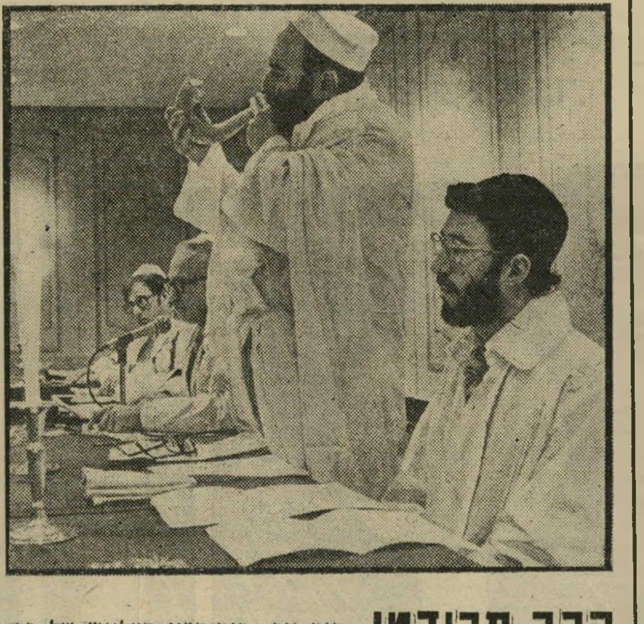

הרב פרידמן היה אב „בית־הדין העליון" של רבנים בארצות־הברית שנרשם כחברה בע"מ ושהטיל לאחרונה נידוי וחרם על שר־החוץ האמריקאי, הנרי קיסינג'ר. הרב מרווין פרידמן ותשעת עמיתיו נימקו את הטלת הנידוי בכך שקיסינג'ר הפר את הברית בין אלוהים לאברהם אבינו, מפני שהוא מוכן למסור שטחים של א"י „לידיהם של טרוריסטים."

■ בישיבת הקואליציה, שנתכנסה בשבוע שעבר בחדרי־הישיבות של ועדות־השרים במישרד ראש־הממשלה, התפלאו חברי־הכנסת למצוא חידוש: מיקרופון ליד כל כיסא. יושב־ראש הנהלת הקואליציה, ח"כ **משה ורטמן**, הסביר בליגלוג כי המיקרופונים קשורים ישר למערכות הרדיו הטלוויזיה והעיתונים, כדי שחברי־הכנסת לא יצטרכו להתאמץ להדליף. רק אחר־כך הסביר ורטמן כי המיקרופונים באו במקום הקצרניות, והם מהווים שיכלול שיחסוך בכוח־אדם. עוד ורטמן מסביר זאת, ולאולם נכנסו קצרניות, שהחלו מייד לרשום את דבריו.

■ ביום השני האחרון ערך שגריר גרמניה בישראל **פר פישר**, ארוחה חגיגית במיסעדה הירושלמית המפוארת מישכנות שאננים, לכבוד נשיאת הבונדסטאג המערב־גרמני, **אנה־מארי רנגר**, המבקרת עתה בארץ. פישר הפתיע את אורחיו הישראליים ופנה אליהם בעיברית צחה. אולם כדרך הדיפלומטים, התנצל על השגיאות שלו בשפה. השיב לו יושב ראש־ועדת־החוץ־והביטחון, ח"כ **יצחק נבון**, הידוע כמי שמקפיד על עיברית נכונה והיגוי נכון: „לא רק שהעיברית שלך מצויינת, גם ההיגוי הוא ההיגוי הספרדי הנכון. אילו חברי־הכנסת הישראליים היו מדברים בהיגוי כזה, היו ישיבות הכנסת נשמעות אחרת לגמרי."

■ חברי הליכוד חגגו בשבוע שעבר את יום־הולדתו של זקן חברי־הכנסת, ח"כ ד"ר **יוחנן בדר**. למרות שפע הברכות שבהן זכה בדר, הוא הודה במייוחד לבירכתו של מנהיג הליכוד, ח"כ **מנחם בגין**, שאמר: „אני מכיר את בדר כבר 44 שנים. מאז — בדר התבגר, ואני הזדקנתי."

■ למרות שהיה זה יום־חג לבדר, לא שפר עליו מזלו באותו יום. בישיבת ועדת־הכספים, שהיתה לפני המסיבה של בדר, נתן יושב־ראש הוועדה **ישראל קרגמן** את רשות הדיבור לחבר־סיעתו של בדר, יריבו האישי, ח"כ **יחזקאל פלומין**. בדר חשב כי קרגמן מצביע עליו, וכי רשות הדיבור ניתנה לו, והחל נושא נאום. פלומין התרגז וצעק על בדר: „בכל מקום אתה מפריע לי!"

■ אחרי שארבעה מחברי־הכנסת של המערך תקפו במליאת הכנסת את שר־העבודה **משה ברעם**, על הצעת חוק סיכסוכי העבודה שהוא הגיש, פתח חבר־הכנסת החמישי מהמערך שנאם על החוק, **משה שחל**, את דבריו בהצהרה מפתיעה: „יש לי הפתעה לשר־העבודה, אני תומך בחוק." ח"כ **חביב שימעוני**, שהוא ממוצא כורדי, שהתנגד לחוק, קרא לעבר שחל: „אם אתה תומך בחוק, אתה נגד ההסתדרות!" השיב לו שחל: „אבל אני בעד הממשלה." שימעוני: „אם אתה בעד הממשלה, למה אתה תוקף תמיד את אוזן?" ברומזו למריבה בין שחל לבין שר־החקלאות **אהרון אוזן**. סיכם שמעוני את שרשרת קריאות־הביניים: „אתה בטח תוקף רק את השרים הספרדים!"

■ ביקורה של מלכת־היופי **רינה מור־מסינגר** במישכן הכנסת, היה האירוע החברתי החשוב ביותר בכנסת בעת האחרונה. מור התקבלה אצל יושב־ראש הכנסת **ישראל ישעיהו**, אשר התבלבל, שכח את נימוסיו המפורסמים ולא הזמין אותה לשבת. כשהבחין הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה **אלימלך רם**, כי ישעיהו אינו נוהג בנימוס מספיק כלפי המלכה, הוא קרא לעברו: „אדוני היושב־ראש, מדוע אינך מזמין אותה לשבת?" ישעיהו הסמיק ומיהר לאמר: „כן, נכון, אולי תשבי קצת?"

■ קודם לבואה של מלכת־היופי היה ישעיהו עסוק בארוחת הכתבים הפרלמנטריים לסיכום המושב. מרבית השאלות היו סביב פירסום הכתבה בהעולם הזה על דו"ח מבקר־הכנסת, **שמעון ליברמן**. תגובתו של ישעיהו: „אני מחפש עכשיו מבקר אחר. אולי יש למישהו מכם הצעה למועמד?"

■ בבקשו מהכתבים הפרלמנטריים שלא לעזוב את לישכתו עד שתגיע מלכת־היופי, הסביר ישעיהו: „אני לא רוצה להישאר איתה לבד."

■ ח"כ הדתי מהמפד"ל **אברהם** („אברמלה") **מלמד** היה בין חברי־הכנסת שהתרגשו מביקורה של המלכה במישכן. כיד סיפורי העיירה השגורים על פיו, אמר מלמד: „כולם מדברים עכשיו מה יהיה עם החבר של מלכת־היופי שלנו. פעם היתה מלכת־יופי בפולין, שאחרי שנבחרה עזבה את החבר שלה. פנו אליו חברים שלהם ואמרו לו: ,מה אתה אומר על זה שהיא עזבה אותך?' ענה להם החבר: ,היתה לי שנה אחת טובה, איתה, וזה מספיק.' אמרו לו החברים: ,הלוואי עלינו שנה כזאת.' עכשיו, שאני רואה את מלכת־היופי שלנו, אני מבין אותם.

הלוואי והיתה לי שנה אחת כזאת.״

■ יותר מכל התרגשה מביקורה של המלכה ח״כ **נוזהת קצב**. היא סיפרה ברצינות גמורה לכל מי שהיא פגשה במיזנון־הכנסת כי הח״כ הבידואי, **מוחמד אבו־רביע**, אמר לה: „לדעתי את הרבה יותר יפה ממלכת־היופי!״

■ היחידה שלא היתה מרוצה מ„פסטיבל מלכת־היופי״ בכנסת היתה ח״כ **מרשה פרידמן** שדיעותיה, כנציגת התנועה הפמיניסטית בישראל, אינן עולות בקנה אחד עם תחרויות לבחירת מלכות־יופי. כאשר הופיעה רינה מור ביציע הקהל, ונתקבלה בברכה על־ידי חברי הכנסת שהיו באותו זמן באולם המליאה, עזבה פרידמן במחאה את אולם־המליאה ויצאה למיסדרון הראשון. שם המתינה עד שהמלכה עזבה את היציע. רק אז חזרה פרידמן למקומה באולם־המליאה.

■ במסיבה שערך בשבוע שעבר בביתו בירושלים ראש הממשלה יצחק רבין לכבוד חברי־הכנסת מסיעת המערך, לקראת סיום מושב הכנסת, האריך יושב־ראש הסיעה, ח״כ משה ורטמן בדברים. למרות שמרבית דבריו של ורטמן היו דברי הלל ושבח לרבין עצמו, רגז רבין על אריכות הנאום, ובאופן הפגנתי צעק לעבר אחד המלצרים, תוך כדי שהוא מפריע לוורטמן בדבריו: „אולי תביא לי משהו לשתות?״ ורטמן הבין את הרמז, אמר לראש־הממשלה: „זה בסדר, אני גומר מייד את הנאום.״

■ היה ברור שזה יגיע: צרור בדיחות האולימפיאדה במונטריאול. הבדיחה האכזרית ביותר הושמעה כלפי השחיין הישראלי הכושל, **עדי פרג**. לפיה, בכל פעם, לפני שפרג התחיל בשחייה, היה שומר־הבריכה נותן לו את המפתחות ואומר לו: „כשתגמור, תסגור בעצמך את הבריכה.״

■ בדיחה אחרת מספרת כי השופטים במונטריאול ביקשו תשלום שעות נוספות על כל תחרות שבה השתתפו ספורטאים ישראליים.

■ ההוכחה לכך שלא רק בארץ שובתים המצילים, אלא גם בחו״ל, הביאה בשבועיים האחרונים הטלוויזיה בשידורים שלה ממונטריאול. אף באחת מהתחרויות־השחייה, ששודרו ממונטריאול, לא ראו את המציל של הבריכה.

■ פעמים כה רבות שמעו בשבועיים האחרונים בטלוויזיה את ההימנון המיזרח־גרמני, עד ששדרני גלי צה״ל החליטו להכניס אותו למיצעד הפיזמונים.

■ הצופים, שידעו מי מנצח בתחרויות לפי ההימנונים הלאומיים שנוגנו בסיומן, חשבו בכל ערב כי גם ספורטאי ישראלי זכה במדליה. בסיום השידורים נוגנה תמיד התיקווה.

■ אי־אפשר בלי בדיחות על אירוע אחר של השבוע: נחיתת החללית וייקינג על המאדים. בתצלום שצילמה החללית נראה כאילו חקוקות על הסלעים שם האותיות BG, ובעולם כולו החל מישחק־ניחושים להסברת התופעה. אך הישראלים ידעו את האמת: היו

הרס״ר חזי

מי שהיה הרס״ר המפורסם ביותר בצה״ל, עובדיה חזי (בתמונה משמאל) התגלה כרקדן מחונן של ריקודי־עם תימניים. הסוד נתגלה בטכס החינה, שנערך למורה התימניה חבצלת קוטאי, ערב נישואיה לאיש־העסקים יליד אוסטריה, שמואל ובר. הזוג הולבש לצורך הטכס בבגדי־חתונה תימניים מסורתיים (למעלה) כשכל אנשי המחלקה הערבית של הפלמ״ח, ותיקי חבורת־האש ועוד כמה עשרות נספחים באו לחגוג עימם בחצר ביתו של יצחק עדאקי, איש חבורת־האש. ניצחו על החגיגה יוסף בדיחי ורמי קזרא (למעלה, משמאל), העומד לשאת בימים הקרובים לאשה את ידידתו סימה.

אלה ראשי־התיבות של השם **ברוך ג׳מילי**.

■ כשנשאלו מדעני החלל אם הוויקינג גילתה סימני־חיים על המאדים, הם השיבו: „רק בליל־שבת. באמצע השבוע הכל מת!״

■ צירוף־מיקרים מעניין אירע ביום החמישי האחרון לשדרן **מני פאר**. הוא היה בעיצומה של הנחיית המכירה הפומבית, שנערכה במוזיאון תל־אביב למען הירחון מושג. כשהגיע פאר למכירת תמונתו של הצייר **יאיר גרבוז**, הפסיק והתנצל בפני הקהל שהוא מוכרח לעזוב ולנסוע לגלי צה״ל, שם עמד לשדר את תוכנית־השידוכים שלו, גבר ואשה. את מקומו על במת המכירה הפומבית תפס **אורי זוהר**. כשהגיע פאר לגלי צה״ל, הוא הוצג בפני הגבר שהופיע בתוכנית כדי למצוא לו כלה. היה זה אחיו של יאיר, מנהל הסינמטק **אלון גרבוז**.

■ הילדה בת התשע וחצי, שעלתה לבדה למטוס אל־על בניו־יורק, זכתה במשך כל הטיסה לנמל התעופה בן־גוריון ביחס מייוחד מצד דיילות המטוס. כי **מימי חפר** היא לא סתם ילדה. היא בתו של הנספח התרבותי הישראלי בלוס־אנג׳לס, **חיים חפר**, העסוק עתה בטיפול בשפע הבקשות להסרטת פרשת אנטבה, ולכן לא יכול היה להצטרף לבתו. לפני מיספר שבועות, עם התקרב מועד החופש הגדול, כתבה מימי מיכתב ל**הדסה תאומים**, בעלת קייטנת הדסה בכפר־שמריהו, שבה היא בילתה כמה חופשות. מימי הודיעה לה כי היא מגיעה גם השנה, וביקשה לשמור עבורה את המיטה העליונה בחדר הוורוד. הדבר הראשון שעשתה מימי כשהגיעה לקייטנה, היה לבקר את צב־המים שלה, שנשאר בקייטנה במשך כל השנה שבה נעדרה מהארץ.

■ קבוצת ישראלים, שנכנסה לפני שבועיים לקאזינו של מישחקי־מזל בלונדון, הופתעה למצוא שם את חבר ועדת־הכספים של הכנסת, ח״כ הליכוד **יוסף קרמרמן**. הח״כ התעשיין, שהוא חתנו של איל־הספנות השקוע בצרות, **יעקב מרידור**, ניראה כאילו הוא בן־בית במקום.

■ כאשר הציעו לד״ר **פינחס אביבי**, מאמני־ההשמצה של הבוהימה, ללכת להצגת המחזה שלוש אחיות של צ׳כוב, סירב: „אני לא מוכן ללכת אפילו בשביל חמש אחיות!״

■ לח״כ **שמואל תמיר** נמאסה התלות של בתו **ליאורה** בטרמפים שלו מירושלים לתל־אביב. ליאורה, שהיא אחת הסטודנטיות המבלות והמקובלות ביותר בחיי־החברה של ירושלים, מנסה לתפוס לעיתים טרמפ עם אבא, מירושלים לביתם בהרצליה־פיתוח, דווקא כשאין זה נוח לאביה. תמיר, הנחשב כאיש עשיר ביותר, קנה לליאורה מכונית־ספורט מסוג אלפא־רומיאו, שבה נראית עתה ליאורה כשהיא דוהרת בכבישים כאילו ירשה מאביה גם את החסינות מפני דו״חות־תנועה.

■ חבר מישלחת ישראל באו״ם, **רוברטו אהרון**, ה[illegible] נמצא עתה בארץ, סיפר בשבוע שעבר על המיקרים הפיקנטיים שאירעו באו״ם בשבועות האחרונים. סיפר רוברטו: מדינה אפריקאית קטנה, שהתקבלה רק לאחרונה לאו״ם, הכריזה שהיא מתכוונת לפעול למען השלום. ראשי המישלחות לאו״ם ידעו כי במדינה זו אין אפילו רשת־חשמל, ושאלו את נציגה: „כיצד אתם מתכוונים לפעול למען השלום?״ השיב הנציג: „החלטנו שלא לייצר פצצת־אטום.״

■ גילוי מרעיש היה בפ[illegible] **מלווין מארק**, המארגן א[illegible] פסטיבל הסרטים היהודיים ה[illegible] עומד להיערך בארץ. הוא סיפ[illegible] שלא רק גיבור הסידרה קולומבו, **פיטר פוק** הוא יהוד[illegible] אלא גם המפיק הבמאי וכ[illegible] שאר העוסקים בסידרה. הכוונ[illegible] היתה תחילה שגיבור הסידר[illegible] יהיה יהודי בשם כהן, וזה יהי[illegible] גם שם הסידרה. אולם המימס[illegible] היהודי התנגד לכך, ועל־כן ה[illegible] חלפה זהות הגיבור והוא הפ[illegible] איטלקי.

אבי עופרים

שהגיע לאילת יחד עם החברה החדשה שלו, טכסי, גרם בעיר לשערוריה־זוטא. טכסי הופיעה בחוף של רפי נלסון עירומה כביום היוולדה, כשהיא שלובת־זרוע עם אבי. רק אחרי שפנו אליה כמה מאורחות המועדון והסבירו לה שהופעתה משמשת דוגמה רעה לילדים שבסביבה, הסכימה טכסי ללבוש לגופה תחתונים דקים.

המנצחים

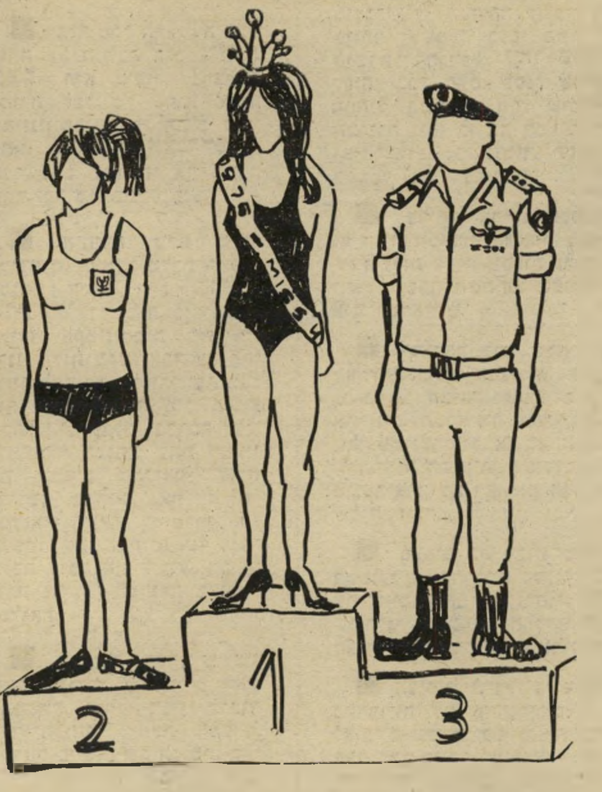

עם אחד קטן מוכרח היה לנצח, אבל מזה כמה-וכמה שנים לא השיג אפילו ניצחון אחד קטן.

נכון שיש עמים שכבר מזמן לא ניצחו ובכל-זאת הם חיים לא רע, אבל העם הקטן הזה היה מלא אמביציות והיה עליו להוכיח לעצמו מידי ערב-ובוקר שהוא לא פחות טוב משאר העמים ואולי אפילו יותר טוב, ואם הוא עדיין לא ניצח השבוע, זה בגלל הבוץ על המגרש או השיפוט העוין. בקיצור, קריזת-נצחון שאין לעמוד בפניה.

ומכיוון שמנצחיו הגדולים של העם הקטן הלכו לעולמם לפני שלושת-אלפים שנה, ומנצחיו הקטנים עסוקים בעירעורים בפני ועדות-חקירה או מוציאים לאור עיתונים חדשים, הלך העם המתוסכל מאי-נצחונות למשוח על עצמו מנצח חדש.

העם הזה לא היה בררן. הוא לא נהג להבדיל בין אליפות העולם בעץ-או-פאלי, ובין הכרזת העצמאות שלו עצמו — בשני המיקרים ניצח, וזה העיקר. וכך, לאחר תקופת שפל ארוכה, הצליח העם הלא-בררן להרכיב קבוצת מנצחים בעלי הרכב מוזר למדי: שני ספורטאים, דוגמנית ומפקד-קומנדו.

ספורטאי אחד לקה במחלת-וורידים בדרכו לתהילת הנצחון הלאומי, אך השלושה האחרים לא הכזיבו, וגם עלו לגמר. העם עצר את נשימתו מהתרגשות, שור לא געה, חנויות נסגרו, עוף לא פרח, קונצרטים בוטלו.

והנצחון הושג: הדוגמנית היתה למיס עולם, מפקד-הקומנדו היה למר עולם והספורטאית שברה עבור העם את מחסום ה-13:04 שניות, שיא אליו שאף מנעוריו, וגם הביאה לו מקום שישי במאה-מטר-משוכות-נשים — הישג הראוי לעם שהמציא את המונותיאיזם ואת שיחרור העבדים.

וכעת יושב לו העם שלנו מנצח ומאושר, מדביק באלבומיו את הפוסטרים של מנצחיו וחוזר ומספר בחלוקת המדליות. הוא גאה במנצחיו והם גאים בו. ויום אחד, כאשר יהיה מפקד-הקומנדו למנכ״ל סונול, הדוגמנית תתחתן עם המיליונר שלה והספורטאית תהיה פרשנית-ספורט — ימציא העם לעצמו מנצחים חדשים ולא חשוב במה, העיקר נגד מי וכמה-כמה.

2

חנוך מרמרי

בטלוויזיה

20.00 לחקלאי, שירות ידיעות יומי.
20.10 חידושים והשגים בתעשייה.
20.30 מה זה ואיך — לקט מושגים והלכות בענייני חקלאות ותעשייה.
21.00 מבט לחקלאות.
21.40 סקירת ביקורו של היז מג׳סטי בטקס סיום קורס מש״קים.
22.05 מזיקים לחקלאות, פרק שלושים ואחד: הפרודניה וקרייסקי.
22.30 מועילים לחקלאות.
22.45 השבוע בכנסת — סדרת מתח.
23.10 כלבוקטו — תכנית לבעיות צרכנות של הטוארגים בטימבוקטו.
23.40 בסרט נע — תכנית בידור לתעשיין.
24.00 פסוקו של חקלאו.

תכניות הילדים

17.00 לחקלאי הקטן.
18.00 ילדים תעשיינים.

בטחון שוטף

תחזית אירועים לשבוע הבא

לעבר מכונית מסחרית אשר לא נעצרה במחסום־ביקורת נפתחה אש על־ידי אנשי המשמר האזרחי. נהג המכונית נפגע בראשו, איבד את השליטה על ריכבו והתהפך לתעלה בצד הכביש. הוא נפצע פצעים אנושים ומת בדרך לבית־החולים. בבדיקה התברר כי החשוד חשש להיעצר במחסום, כיוון שאיחר לחדש את רשיון הרכב שלו. הוא יובא היום למנוחות בכפרו.

●

סיכסוך מישפחתי נסתיים ברצח, כאשר נטל הבעל את רובה הקרבין שלו, שהוא נישקו האישי במשמר האזרחי, וירה באשתו שישה כדורים. האישה נפגעה בחזה, בידיה ובביטנה, וצנחה מתבוססת בדמה בחדר־המדרגות. בחקירה טען הבעל כי קרא לאשתו להזדהות, על־פי הנוהלים, ומשלא נענה פתח באש, כנדרש במיקרה מריבות מישפחתיות.

●

צעיר שגנב קטנוע הופתע על־ידי אנשי המשמר האזרחי שהיו בסיור שיגרתי. משניסה להימלט עם שללו, נפתחה לעברו אש והוא נהרג במקום. הקטנוע הגנוב הושב לבעליו המאושרים.

●

שני נערים בני שלוש־עשרה נורו למוות שעה שניראו מטפסים על גגו של אחד מבתי הקולנוע בעיר. הודות לעירנותו של היורה, אחד ממתנדביו הוותיקים של המשמר האזרחי, נמנעה התפלחות להצגה יומית.

●

כוחות המשמר האזרחי חיסלו חולה בת שלושה צעירים שניסו להידחף בתור לאוטובוס. לאנשי המשמר שלום.

●

אדם שצעק לאיש המשמר האזרחי „חמור״ נורה למוות.

גם נשים מכות בעלים!

הצעת ח״כ מארשה פרידמן לדון בבעלים המכים את נשותיהם, נובעת מראייה חד צדדית ומתעלמת מן העובדה שיש נשים רבות שהן אלימות, קנטרניות, מנצלות את חולשת בעליהן ומנחיתות עליהם מהלומות

מאת הדסה מור

טרם גמרו חברי־הכנסת לנגב את עיניהם הדומעות־מצחוק מן ההצעה לדיון של מארשה פרידמן, וכבר הגיחה מן הפינה זוללת־הנבלות הראשונה.

היתה זו כתבת־לענייני־דיאודוראנט שהזדרזה לפרסם את עבודת המחקר המעמיקה והפולמוסית שלה בנידון (ר׳ הכותרת הנועזת), ואפילו חיטטה בתיקים ומצאה לה פסק־דין כלשהו להיתלות בו. מפליא לגלות כי הכתבה המאלפת מתפרסמת דווקא ב מ ד ו ר ה נ ש י ם (המרביצות) בידיעות אחרונות 27.7.

נשים מוכות, שימכו על עיתונאית־הנשים שלכן. היא גם תמליץ בפניכן איזה קרם־לחות למרוח על הפנים, מבחינה מדעית, כשהבעלים שלכן יכניסו לכן את הזאפטה היומית בפרצוף.

על הקשר בין מעבדה מרכזית ותנועה לאומית

חודשים רבים לאחר אותה החלטה מפורסמת שנתקבלה באו״ם בדבר הגדרת הציונות, הזדמן כותב שורות אלה לרחוב חיפאי ירקרק עם בתים קטנים ולבנים, ועל כל בית מתנוסס בגאוה שם הרחוב:

ש ד ר ו ת ה צ י ו נ ו ת

ייתכן שתוכלו להבין את ההרגשה האידיוטית שפקדה את כותב קטע זה כאשר חיפש את המעבדה המרכזית של קופ״ח השוכנת דווקא בשדרות הציונות 54, ובידו צנצנת שתן לבדיקה. מה שנקרא „ציונות בדם ושתן.״

ילידי חיפה זוכרים עדיין כי לשדרות הללו קראו

ר ח ו ב ה ה ר

כנראה משום שזו הדרך העולה לכרמל, ואז באה החלטת האו״ם מן ה־29 בנובמבר ואחריה קבלת ישראל לארגון, ושם הרחוב הוסב ל:

ש ד ר ו ת א ו ״ ם

וגם את רחוב העציצים שינו לשדרות רוזנקרנץ אחרי שהאיש רב־הפעלים הלך לעולמו. זה כוחה של אקטואליה. אבל נחזור לשדרות הציונות: אם להסתמך על התקדים, נוכל לקרוא מעתה לרחובות קיימים בשמות חדשים, מקוריים ונוחים לשימוש, כמו למשל:

אם הציונות היא תנועה חברתית, נוכל לקרוא מעתה לרחוב הסמוך:

ר ח ו ב ה ס ו צ י א ל י ז ם

ואם הציונות תנועה אוטופית־מוסרית, אפשר גם:

ס י מ ט ת ה צ ד ק

ואם המדובר בתנועה לאומית:

ש ד ר ו ת ה כ ו ר ד י ם

ובמקרה והציונות אינה אלא סעיף בחוק ההגירה:

ר ח ו ב ח ו ק כ נ ו ב י ץ

ציונות נעימה וכל־טוב.

בני ערב ✱ הפרוטוקולים של זיקני ערב ✱ הפרוטוקולים ש
ל זיקני ערב ✱ הפרוטוקולים של זיקני ערב ✱ הפרוטוקו
לים של זיקני ערב ✱ הפרוטוקולים של זיקני ערב ✱ הפר

3

קובי ניב

כשקנה מישהו מלון־יוקרה בדור־צ׳סטר שבלונדון הרחוקה היתה זו ידיעה מרעישה שהופיעה בעמוד ה־ראשון של עיתונות ישראל. כי הוא היה ערבי.

אבל בכותרת לא כתבו „מוחמד רבינוביץ קנה מלון־יוקרה וכו׳.״ עיתון אחד, העדין שביניהם, כתב „ערבים קנו מלון־יוקרה וכו׳.״ עיתון אחר כתב „הערבים קנו מלון־יוקרה וכו׳.״

וכך זה הולך כל הזמן — הערבים קונים. הערבים רוכשים. הערבים מש־תלטים. הערבים.

הערבים. היהודים. המזימה. ההש־תלטות. העולם. הסיפור ידוע —

כך נכתבים הפרוטוקולים של זיקני ערב.

עכשיו, מסתבר, פלשו זיקני ערב גם אלינו. לא „ערבים בונים בניה בל־תי־חוקית״, אלא „הערבים רוכשים קרקעות לאום״ במזימה נוראה הממו־מנת כמובן בכספיהם של זיקני ערב בלוב או בכווית או בלא־משנה.

וגם יש להם אפים ארוכים והם מסריחים ורמאים ומלווים בריבית ו־כמובן רוצים להשתלט על העולם. יותר גרועים אפילו מהיהודים.

עוד פרק בפרוטוקולים של זיקני ערב.

ורק מעניין שדווקא אלו המוחים כל הזמן נגד האנטישמיות העולמית הישנה, אם הפרוטוקולים של זיקני ציון, הם כותבי הפרוטוקולים של זיקני ערב, בדרך אל אנטישמיות חדשה — חזקה יותר, גבוה יותר, רחוקה יותר.

נניח באמת שלכמה ערבים יש כסף והם קונים רכוש וקרקע ומשתלטים על חברות, אז מה? מה כאן לא בסדר?

לעולם הקפיטליזם יש חוקיו, ומי שיש לו כסף יכול ורשאי לשחק ב־חוקים הללו ולקנות ולרכוש ולהשתלט. למה לא?

פעם חשבו הנוצרים הקפיטליסטים שהחוקים הללו נוצרו רק בשבילם ו־הרגיז אותם שגם יהודים משחקים בזה ועוד מצליחים.

היום חושבים הקפיטליסטים הלבנים שהחוקים הללו נועדו רק בשבילם ו־מרגיז אותם שכל מיני שחורים וכהים וצבעונים משחקים בזה ועוד מצליחים.

אנחנו, היהודים, הננו סוף־סוף, ל־אחר מאבקים קשים, חלק מהעולם ה־לבן והיפה (הפרענקים לא נחשבו מ־עולם); וכמו בכל ספרי הפסיכולוגיה בגרוש אנחנו, המדוכאים שהתקבלו, הננו נושאי דגל הדחיה והדיכוי של אחרים.

מלקקים לפריץ עמוק בישבן „קבל אותי, קבל אותי״, אך מספיקים להוציא את הלשון ולזעוק „אבל אל תקבל אותו״. ממש ראש של יהודים.

כל הכבוד, בחורים, תמשיכו — יחי הפרוטוקולים של זיקני ערב!

בתמונה: זיקני ערב הפרימיטיבים מתכננים בסתר את השתלטותם על העולם. שימו לב לאפים הארוכים שלהם.

בתמונה: קבוצת נאצים רעים ושחורים זוממים להפיל את משטרו הנפלא של ג׳ון פורסטר הטוב והלבן.

נאצי טוב הוא נאצי חי

נניח שהיית נאצי כשהיית קטן ועכשיו אתה רוצה לטהר את שמך. מה עליך לעשות?

ראשית — אל תכריז לעולם כי אתה מתחרט או מצטער על שהיית נאצי, ואל תצהיר כי אתה כבר לא נאצי. אדרבא — שמור על תדמיתך הנאצית.

שנית — הבע בכל הזדמנות את הערכתך הכנה והעמוקה למדי־נת ישראל, לצבאה ולמיבצע אנטבה.

שלישית — דאג שיהיה לך כסף או כוח או מעמד כזה שמדינת ישראל תצטרך ללקק לך בתחת.

הנה תסתכל — ג׳ון פורסטר היה נאצי שהיה קטן ונשאר נאצי קטן גם עכשיו. הוא אוהב ומעריך את ישראל וצבאה והוא ראש־ממשלת דרום אפריקה, שאפשר למכור לו ולקבל ממנו

לכן — ג׳ון פורסטר הוא נאצי כשר, הוא נאצי טוב, הוא נאצי על הכיפאק. אותו מזמינים לבקר בישראל, מראים לו ב„יד ושם״ את הזוועות שעשו הנאצים ליהודים (הלבנים) וכותבים עליו מאמרי־מערכת מלאי הערכה בעתוניה החופשיים של ישראל.

לעומת זאת — לני ריפנשטאל, שהיתה בימאית הקולנוע החבי־בה על היטלר ובייימה את הסרט על האולימפיאדה ב־36, היא נא־צית איומה ונוראה. למה? כי א. היא לא נשארה נאצית כמו פורס־טר. ב. היא לא התלהבה ממיבצע אנטבה כמו ההוא מה„היטלר יוגנד״ ו־ג. אין לה כסף או כוח כמו לפרנץ יוזף שטראוס. ובגלל זה ישראל מוחה נגד הזמנתה לקנדה ועיתוניה החופשיים של ישראל מוקיעים אותה במאמרי מערכת.

אתה רואה, אמרתי לך — נאצי טוב הוא נאצי חי, קיים וחזק.

ילדים מפגרים מושכים בעט

הדיוק, המיקצב, הגמישות,
הקלילות
הם שיאי המופע: תרגילי
התעמלות.
נערות בנות-עשרה על משטח או
על סוס
מזנקות, מקפצות, בלי פחדים בלי
היסוס.
מרחפות באוויר על מקביל או
קורה
בחיוך מלכותי וללא כל מורא
בקפיצות מדהימות, מקפיאות את
הדם
לועגות הן לטבע, לגוף האדם.
כל תרגיל כל זינוק כאן עוצר
נשימה
הקהל לרגעים כאן אחוז באימה
בראותו גוף קטן מתעופף לו אל על
באולם-ההתעמלות בעיר
מונטריאל
בנות רומניה ורוסיה, קטנות ויפות
בחלל האולם במרום מרחפות
ומריע להן הקהל הנרגש
למדליית-זהב ולשיא החדש.

מאת עמוס אשנגר בן 44
כיתה ב/2

השיר, למי שלא מאמין, הופיע במדור הספורט של „ידיעות אחרונות״ ב־27.7.76.

לאדון פרס יש חלום על שלום

ביום שישי דיבר בטלוויזיה איש אחד נורא נחמד, שכולכם מכירים אותו מהטלוויזיה בתור שר הביט־חון של ישראל. קוראים לו שמעון פרס.

בהתחלה הוא הביע את צערו העמוק על אובדן החיים בלבנון ו־אפילו כמעט בכה, ותכף ראו איזה איש טוב הוא.

אחר־כך, כששאלו אותו על „ה־גדר הטובה״, אמר מר פרס ש־ישראל תמשיך במדיניות זאת כי היא רוצה להראות לערבים שזוהי צורת החיים שאנו רוצים לנהל עם שכנינו.

וזהו חזון השלום של אדון פרס.

שכנינו הערבים יגורו מאחורי גדרות גבוהים. הם יילחמו זה בזה. המון ערבים ימותו ואנחנו נורא נצטער. מצבם יהיה גרוע מאד ו־אנחנו נפתח פתח בגדר ונרפא להם את הפצעים. אחר־כך נסכים לתת להם מים ואולי קצת קמח ואולי קצת דלק. אחר־כך נסכים לקנות מהם את יבולם החקלאי, ושיא ה־טוב שלנו יהיה כשנסכים שהם יעבדו אצלנו.

חלום של שלום.

שלום בין אדון לעבד.

שלום בין איש לכלב.

שלום בין יהודי לערבי.

שלום על ישראל.

צל"ש

יחי ההבדל הקטן

● לכתב הטלוויזיה בכנסת, **אלימלך רם**, על הכתבה האחרונה מהמושב ה־שלישי של בית־הנבחרים (יום רביעי 28.7). רם צילם את מלכת־היופי **רינה מור־מסינגר**, שהיתה אורחת הכנסת, ובחיתוך חד עבר לצילום פניה של ח"כ שולמית („שולה") אלוני, שנאמה באותו יום ב־מליאה.

בהזדמנות זו: צל"ש כללי לרם, על ה־דיווחים השוטפים והמעניינים מהכנסת, שבהם מתגבר רם על השיעמום שבבית ועל מילחמות של מיספר חברי־כנסת נגדו ונגד שידוריו.

● לצוות הישראלי באולימפיאדה, ב־ראשותו של **אלכס גילעדי**, על שלל השידורים מהאולימפיאדה. למרות שלעיי־

כתב רם
בגיבעת זרם

ראש־צוות גילעדי
במונטריאול

תים הגזימה הנהלת הטלוויזיה בשעות־שידור ממונטריאול, על חשבון תוכניות אחרות, ולמרות שלעיתים קרובות היו ה־שדרים והפרשנים למיניהם, כ**יוסף טלקי**, מאריכים בדברים ומגבבים שטויות של מדורי־ספורט בעיתונות היומית, היה מיבצע הטלוויזיה במונטריאול אבן־ציון ב־דרכה של הטלוויזיה הישראלית, וראוי שיילמד ממנו.

מאחרי המסך

עיסקה תמורת יוני

בבניין הטלוויזיה מהלך סיפור מזעזע:

אחרי פעולת אנטבה צילמה הטלוויזיה את מסיבת־העיתונאים שערך הרמטכ"ל, רב־אלוף מרדכי („מוטה") גור. המסיבה נראתה לרבים כתשובתו של הרמטכ"ל ל־יצחק רבין, שהילת המיבצע נקשרה ל־ראשו.

למחרת היום פנתה הטלוויזיה אל דובר צה"ל בבקשה שיגרתית. במיסגרת כתבה על גיבור המיבצע, יהונתן („יוני") נתניהו ז"ל, ביקשה הטלוויזיה לראיין קצין שהיה בשעתו המג"ד של יוני. ראיון כזה טעון אישור מוקדם מטעם הדובר.

אולם הדובר לא נתן את האישור. ללא כחל ושרק הציע לאנשי הטלוויזיה עיסקה פשוטה: תמורת קבלת האישור לראיון,

כתב צבאי שי ואשתו
גירסה מול גירסה

תשדר הטלוויזיה את מסיבת־העיתונאים של הרמטכ"ל בפעם השנייה, במלואה.

הטלוויזיה סירבה לבצע את העיסקה.

בפי דובר צה"ל, תת־אלוף **יואל בן־פורת**, היתה גירסה שונה לגמרי:

לדבריו, עצם הצגת העניין בצורה הנ"ל מוכיחה כי מדובר בעלילה. שכן אין זה בסמכותו של דובר צה"ל לאשר לטלוויזיה ראיון עם קצין בדרגת אלוף־מישנה. הדבר נתון לסמכותם של הרמטכ"ל ושר־הביטחון. משום כך גם לא יכול היה דובר־צה"ל להציע עיסקה כלשהי מהסוג המוזכר.

מה שאירע, לדיברי בן־פורת, הוא ש־באותו יום היו שתי התקשרויות בין ה־טלוויזיה ודובר־צה"ל. באחת מהן פנה ה־כתב הצבאי של הטלוויזיה, **נחמן שי**, אל הדובר, וביקש רשות לראיין את מפקדו של יוני. הדובר הבטיח, לדבריו, לטפל בהשגת האישור הדרוש משר־הביטחון. ואומנם, בשעה שש בערב באותו יום בישר הדובר לטלוויזיה כי ניתן האישור ה־מבוקש. אלא שאז נמסר לו שהאישור הגיע מאוחר מדי, ולא ניתן עוד לשלב את ה־ראיון בכתבה לזיכרו של יוני.

באותו יום, ללא קשר לאישור הנ"ל, ביקש הדובר מהטלוויזיה לתקן קטע מ־דיברי הרמטכ"ל במסיבת־העיתונאים, ש־שודרה יום קודם־לכן. לטענת הדובר, שידרה הטלוויזיה את דיברי הרמטכ"ל במקוטע, השמיטה מדבריו שישה מישפטים שהיו חשובים להבנת הרעיון שרצה ה־רמטכ"ל להביע. לפיכך ביקש הדובר לשדר את ששת הפסוקים שנקטעו, כדי להעמיד את דיברי הרמטכ"ל על דיוקם.

ההבדל בין שתי הגירסות יובא, ככל הנראה, להכרעה בבירור פורמלי, שייערך בדרג גבוה.

רבין ובר־לב

נגד הטלוויזיה

במיתקפה חריפה על הטלוויזיה יצאו בשבוע שעבר ראש־הממשלה, **יצחק רבין**, ושר־המיסחר־והתעשיה, **חיים בר־לב**. ההזדמנות לכך היתה מסיבה שערך רבין בביתו בירושלים, לכבוד חברי סיעת־המערך בכנסת. אחרי הנאומים ה־רישמיים נסבה השיחה בין רבין לבין ה־סובבים אותו על נושא אחד ויחידי: הטלוויזיה.

כעסו של רבין הופנה לעבר שתי כת־בות על בנק טפחות, האחת של הכתב הכלכלי **אברהם** („כושי") **קושניר** והשנייה של הכתב הפרלמנטרי, **אלימלך רם**. קושניר פירסם ביומן השבוע כתבה על הרווחים המופרזים של בנק טפחות, ואילו רם גילה במבט ספית חשוב לפרשת הדירה, שניתנה למנהל הבנק **משה מן**.

לפי כתבתו של רם התגלה, כי מנכ"ל מישרד־השיכון, **דויד ויינשל**, העלים פרטים חשובים מדו"ח היועצת־המישפטית של מישרד השיכון, **בתיה אבלין**, כאשר הופיע בפני ועדת־הכספים של הכנסת. כדי לחזק את טענותיו, הביא רם ראיונות עם שני חברי־כנסת, האחד מהקואליציה, ח"כ **עדי אמוראי** והשני מהאופוזיציה, ח"כ **יחזקאל פלומין**, ושניהם התייחסו בשלילה מוחלטת למעשיו של ויינשל.

רבין לא התייחס לחומר עצמו, שהיה בשתי כתבות אלה, אלא שאל: „בשביל מה צריך להעלות כתבות על מה שקרה לפני שנה?" רבין אף טען, כי בשבוע שעבר ביקשה לישכתו ממחלקת־החדשות של הטלוויזיה לשלוח צוות לסיקור טכס חנוכת מיפעל ההתפלה החדש, ונענה ב־שלילה.

בר־לב החרה־החזיק אחרי ראש־הממש־לה, ונתן אף הוא דוגמה. הוא ביקש להכין כתבה על שמונה עובדים במיפעלי ים־המלח, שבמשך שנים רבות לא החסירו יום עבודה אחד, והטלוויזיה לא הסכימה. בר־לב שכח לספר לראש־הממשלה כי באותו יום טילפן אליו **דן שילון**, מנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, וסיפר לו כי אכן נשלח כתב, **טוביה ארבל**, ל־מיפעלי ים־המלח, אך כתבתו של ארבל לא היתה ראויה לשידור, לא מהבחינה המיקצועית ולא מבחינת הנושא, ומשום כך נגנזה.

אחרי ששפכו את ליבם זה לפני זה, הסכימו רבין ובר־לב כי יש לערוך ניקוי־ראש יסודי במחלקת־החדשות.

שילון מערער

על פסק־הדין

עירעור מעניין ביותר עומד להגיש מנהל מחלקת החדשות של הטלוויזיה, **דן שילון**, על פסק־הבוררות של סגן יושב־ראש מליאת רשות השידור, ועורך על המישמר, **חיים שור** בעניינו של הכתב **איתן אורן**.

בין שאר קביעותיו, שהצדיקו לחלוטין את אורן בסיכסוך שלו עם מחלקת־החדשות (העולם הזה 2029), קבע שור כי „רשות־השידור תאפשר לאורן חופשה־ללא־תשלום בת שלוש שנים, למילוי שלי־חות לאומית בחו"ל."

לשילון התברר כי תקשי"ר עובדי־המדינה קובע בפירוש, שחופשה־ללא־תשלום אפשר לתת רק לעובד שעבד בשירות המדינה שש שנים ויותר. אורן עבד ברשות השידור, רק כשנתיים, ולכן מנוגד פסק־הדין של שור לתקשי"ר. משום־כך עומד שילון לערער.

אין ספק כי העירעור הוא רק עניין של יוקרה, מאחר שברור לגמרי שבמחלקת־החדשות ייערכו בשלוש השנים הקרובות שינויים רבים, וספק רב אם אורן יוכל להשתלב אז שוב בעבודת המחלקה, גם אם לא יצליח העירעור על פסק־הדין.

מהפכת מונטריאול

בטלוויזיה

על־פי סקר מוקדם שערכה רשות־השידור לקראת האולימפיאדה במונטריי־אול, התברר לה כי לפחות 32 אחוזים מה־מבוגרים ו־58 אחוזים מבני־הנוער היו מוכנים להישאר ערים עד שעה מאוחרת בלילה, כדי לצפות בשידורי האולימפיאדה.

אולם הרשות לא הסתפקה בסקר ה־מוקדם, אלא הטילה על המכון למחקר חברתי שימושי, בראשותם של הפרופסו־רים **דויד גוטמן ואליהוא כץ**, מי שהיה מנהל הטלוויזיה הראשון, לערוך סקר על הצפייה בשידורים בימי השידורים עצמם.

הרשות עדיין לא קיבלה את תוצאות הסקר, שנעשה על־פי מידגם רחב ביותר. אולם מתוצאות־ביניים כבר ברור שהצפייה בשידורים ממונטריאול עלתה על כל ה־מצופה. ברור לגמרי כי הצפייה בשידורי האולימפיאדה תשיג את ממוצע־הצפייה של כל תוכנית אחרת ששודרה אי־פעם ב־טלוויזיה, כולל כל־בו־טק, ניקוי ראש ו־מבט.

בינתיים גם נראה כי אומדנת רשות־השידור, שהמיבצע כולו יעלה רק 750 אלף לירות, התבדתה. בסיכומים בלתי־סופיים התברר כבר עתה, כי המיבצע כולו עלה הרבה יותר ממיליון לירות.

כולם עושים דיאטה

בשרשרת אירועים חברתיים עומדים לחגוג חבריה של המפיקה ועורכת התוכ־ניות לילדים, **אסתר סופר**, את הופעת ספר מתכוני־הדיאטה שכתבה. עובדי ה־טלוויזיה מרגישים כולם שותפים להוצאת הספר.

סופר עשתה לפני כשנה דיאטה חריפה, שבה הורידה למעלה מ־20 קילוגרמים תוך תקופה קצרה, מיבצע שזכה בהערכה כל־לית ובחיקוי. רבים מעובדי הטלוויזיה, ביניהם מי שהיה מנהל התוכניות בעיברית **יצחק** („צחי") **שימעוני**, ומנכ"ל רשות־השידור עצמו, **יצחק ליבני**, ביקשו מ־סופר את הדיאטה שלה, והלכו בעיקבותיה בהורדת הקילוגרמים המיותרים.

כמה שדרנים ומבקרי־טלוויזיה הציעו ל־אסתר לכתוב ספר כיצד לרזות, שבו יהיו הנחיות ומתכונים מיוחדים להרזיה. סופר פנתה למבקרת הטלוויזיה של מעריב, **נעמי**

מפיקה סופר
דיאטה קולקטיבית

גל, ויחד ניגשו השתיים לכתוב את הספר, העומד לצאת בשבוע הבא בהוצאת עדנים.

ידידיה של אסתר מכינים שרשרת של מסיבות לכבוד האירוע, אשר בכולן יהיה הכיבוד על טהרת המתכונים שמופיעים בספר.

על הגל

יריות על מאיר פעיל

ביום החמישי האחרון נכנס ח"כ **מאיר פעיל** ללישכתו של מנהל הרדיו **חגי פינסקר** בתל־אביב, וקרא: „למטה הורגים אנשים, ואתה יושב כאן!"

פעיל הזדמן באותה שעה למישרדי ה־רדיו בקירייה בתל־אביב, וכשעלה במדר־גות שמע צרור יריות מלמטה. לאחר הת־פרצותו של פעיל, שהוא אלוף־מישנה במילואים, ירד מנהל־הרדיו במהירות כדי לברר מה קרה. התברר לו כי השומר, ה־מועסק על־ידי חברת־שמירה פרטית, ה־מופקד על השער של מישרדי הרדיו ו־אולפניו בתל־אביב, השתעשע בתת־מיקלע עוזי שהיה בידו, ופלט צרור. הבמאי **גיורא מנור** והעיתונאי **משה בן־שאול**, שהיו באותו רגע בפתח היציאה, ניצלו בנס מהצרור, שפגע רק במכוניות שחנו במיגרש־החנייה הסמוך. היחידי שלא התרגש מכל העניין היה איש הרדיו ה־וותיק **גידעון לב־ארי**, שכאשר שמע את היריות אמר: „זה עוד פעם **ניסים קמחי** עם הפעלולים שלו!"

קימחי הוא אחד מעושי־הפעלולים של הרדיו.

עלי חטוטרת

אין פרשה מרתקת יותר, מאז קום המדינה ועד עצם היום הזה, מאשר הפרשה הקאהירית שנודעה בשם „העסק־הביש".

הנה יצאו שני ספרים עליה. מפקד הרשת, אברי זיידנוורג־אלעד, פירסם את זיכרונותיו, האמיתיים או המדומים. קורבנות־הפרשה, גידוני־קאהיר, התחילו מפרסמים את גירסתם באמצעות אביעזר גולן.

הייתכן חומר מרתק יותר, מרעיש יותר, לתוכנית „עלי כותרת" בטלוויזיה?

ואכן, אחרי שהמצלמה התמקדה על פניו הזוהרות של ירון לונדון בפתח התוכנית האחרונה, יכלו הצופים להתמתח בצפייה. לונדון הודיע חגיגית כי התוכנית תיפתח בדיון בפרשה, והוא אף הציג את שני מרואייניו: הארכי־שפיון אברהם („ג'ון דארלינג") דר, שהקים את הרשת במצריים, ועורך־המישנה של הארץ גידעון סאמט, המפרסם את סיפרו של אברי בהמשכים.

עכשיו, כך האמינו כולם, תצא האמת לאור. השאלות הגדולות, שריתקו דור שלם, תיפתרנה, או לפחות יישפך עליהן אור סנסציוני חדש. אין הזדמנות גדולה יותר לתוכנית, שמאות אלפים צופים בה.

ואז באו עשרים דקות של שיעמום מונוטוני. נראה כי את העורך־המנחה מעניינת רק שאלה היסטורית אחת: מדוע מפרסם „הארץ" את הספר (שכבר הופיע) בהמשכים?

המראיין (עם ניסים סרוסי)
פרצוף מעבר לכתף

(היתה זו השאלה היחידה בכל הפרשה שלא היתה זקוקה לשום תשובה. סיפרו של אברי, המכיל את גירסתו על הפרשה, הוא מיסמך חיוני — ולוא רק כדי להרשיע בו את אברי עצמו (ראה עמודים 12—11). תפקידו של עיתון הוא להביא מיסמכים חשובים לידיעת הציבור הרחב.

בתוקפנות מרוסנת הסתער לונדון על סאמט, שהוא ידידו האישי. תוך כדי כך הפליט, אגב־אורחא, שפע של הערות, שהוכיחו כי אין ללונדון מושג על הפרשה עצמה. סאמט ניסה להיחלץ מן ההתקפה חסרת־העניין, אך מכיוון שגם הוא אינו מומחה לפרשה, לא היה לו מה להוסיף. אברהם דר זרק פה ושם הערה, בעלת נכונות מפוקפקת, שלא הוסיפה דבר לעניין, ושגם היא נקטעה באמצע. איש לא חקר אותו על ההאשמות שהטיח בו אברי.

יש בארץ לפחות תריסר אנשים, המסוגלים והמוכנים לפתח דיון מרתק על הפרשה והשלכותיה. אך איש מהם לא נקרא, כמובן, לתוכנית. הם היו מקלקלים את הישגו של לונדון.

כי ירון לונדון מחזיק בשיא הארצי (ואולי העולמי) בשטח שבו כימעט אין לו מתחרים: הוא מצליח להפוך כל נושא, ויהיה מרתק ככל שיהיה, לפיטפוט באנאלי, רדוד וחסר־תוכן.

לא קל להצליח בכך כאשר הנושא הוא העסק־הביש האגדתי. אולם ירון לונדון הצליח גם בכך. הוא אלוף.

מר באנאל בכבודו ובעצמו.

קורי שיעמום

עוד באותה תוכנית הפגין לונדון את כישרונו המייוחד הזה פעם־פעמיים נוספות.

הופיע בה רופא־בית־ספר, בעל טור להדרכה־מינית לנוער בשבועון מעריב לנוער.

מאות אלפי ההורים, שהקשיבו לתוכנית, בוודאי היו תאבים לדעת איך לדבר עם צאצאיהם על ענייני־מין, מהן השאלות העיקריות המטרידות את הצעירים, וכיצד יש להגיב עליהן.

אולם בהחלטיות נחושה, כדבורה העפה בקו ישר אל הכוורת, הגיע לונדון היישר אל השאלה הבאנאלית מכל: איך מגיבים הורי התלמידים שלך על העובדה שאתה כותב טור עיתונאי על נושא זה? האין זה מפריע להם?

לשווא ניסה הרופא המיסכן להשתחרר מקורי־השיעמום שבהם נלכד. הוא הצליח להזכיר לפחות בעייה מעשית אחת: החשש של בנות רבות בגיל הטיפש־עשרה שמא חזן גדול מדי. הוא גם נתן להורים עצה כיצד לנהוג במיקרה כזה. אך יותר מזה לא יכול היה להגניב לתוכנית: הוא שקע בביצה של שאלות חסרות־עניין.

מי שלא נרדם בנקודה זו, יכול היה עוד להקשיב לתשובותיו של צייר, שנתבקש לעשות את הדבר הטפל ביותר עלי אדמות: להסביר את ציוריו. הצייר גימגם, חיפש לשווא להגיד משהו, ולבסוף נכנע.

נקודת־האור היחידה בתוכנית היתה ביקורתו של יצחק רועה על העיתונות. רועה מסתפק לא פעם בניתוח תופעות־לוואי שוליות, תחת לעסוק בבעיות של ממש. אך הפעם עסק בביקורת אמיתית. הוא ניתח שתי ידיעות מפוקפקות של הארץ, ששטפו את מוח הקוראים למען מטרות פרטיות של העיתון.

הדברים היו נוקבים, חריפים מאד. הצופים חיכו בדריכות שהמצלמה תזוז לפתע, תנחת על פניו של עורך „הארץ", שישב במרחק של מטר אחד מן הדובר. אולם קיומו נשכח כליל. עימות כזה עלול היה להיות מעניין מדי.

בובות שעווה

כל אותה עת נראה על המסך הקטן אובייקט, שהפך גם הוא סימן־היכר של עלי־כותרת: **פרצופו** של אדם דומם, המציץ מעל לכתפו של הדובר, והעושה

המנחה
מר באנאל בכבודו ובעצמו

את הכל (לפעמים ביודעין, לפעמים בתמימות) כדי להסיח את דעת הצופים מן המרואיין ומדבריו.

כאשר דיבר רופא־ההדרכה־המינית, הציץ מעל לכתפו צעיר שנוכחותו לא הוסברה במשך התוכנית, אך מילא בה תפקיד מייוחד־במינו: במשך רבע שעה מרט את אוזניו, החליק את שערותיו, שיפשף את אפו, סירק את זקנו, שילב את אצבעותיו, מבלי לנוח לרגע, כשהבעה של שיעמום אינסופי נסוכה על פניו. רק במאמץ עליון של רצון ניתן היה להתרכז בדיברי הרופא.

זהו דבר הקורה לכל אורח של עלי כותרת. בשעה שפרופסור פלוני מביע את דעתו כיבדת־המישקל על בעיות היקום, מציצה זמרת צמאת־פירסומת ליד אוזנו, עושה העוויות, מתחנחנת בעיניה, פושקת את פיה לנשיקה וגונבת את ההצגה. בשעה שמומחה אלמוני מחווה את השקפתו נוטפת־החשיבות על בעייה הרת־עולם, מופיע מאחרי גבו פרצופה של נערת־זוהר, המביטה במצלמה בעיני־עגל רוויות טימטום תהומי.

תופעה מוזרה זו נובעת מן הבימוי המקורי של תוכנית זו, שניראה תחילה כפארודיה, עד שהסתבר שזה רציני.

המרואיינים יושבים כבובות־שעווה, כשכל אחד מהם פונה לכיוון אחר. הם נדרשים למלא תפקיד דומם, שגם שחקן מאומן מתקשה למלאו. ואכן, נראה כי לונדון קנה את הרעיון במשיכה מן המחזה „ילדי קנדי", שבו משמיעות הנפשות מונולוגים לסירוגין, תוך ניכור גמור זו מזו, כיושבן מסומממות בבאר.

מדוע נבחר בימוי מגוחך כזה לתוכנית המתיימרת להיות רצינית? ייתכן רק פיתרון אחד לתעלומה זו: העורך הישלה את עצמו שתיאטרון־בובות אוריגינלי זה יספק לתוכנית את המתח והמייוחדות, שאינם בנמצא בתוכן הראיונות עצמם.

מלך עירום

במשך תקופה ארוכה היה ירון לונדון, עורך ומנחה מצליח של תוכנית אחרת — טנדו.

לטנדו לא היו יומרות. התוכנית התרכזה בעיקר בדמויות תינהוניות, שעימן יכול היה לונדון לנהל שיחה בלתי־מחייבת. כך יצא לו שם של מראיין מוצלח וכישרוני. אילו היטיב לונדון להכיר את עצמו, היה ממשיך לדבוק בכל כוחו בתוכנית זו.

אומנם גם אז, כאשר ניסה לראיין איש רציני — כמו, למשל, הד"ר משה פלדנקרייז, האיש שהעמיד את דויד בן־גוריון על הראש — נתגלו במפתיע מיגבלותיו

העורך (עם אשתו)
גיבור מעמודי חסמבה

של לונדון. שאלותיו הרדודות הפריעו לדוקטור הססגוני, עצרו את מעוף מחשבותיו המרתקות.

אך רק כאשר הפך לפתע כוכב התוכנית שבאה במקום „ניקוי ראש" המבריק, קרה ללונדון מה שקרה למלך העירום באגדה.

תחילה היה לו מזל. במיקרה נזדמן לתוכנית פיזמון של יונתן גפן. לא היה בו, בפיזמון, דבר שצריך היה להרעיד את אמות־הסיפים, אבל הפסוק „ערבי נשאר ערבי" עורר נחשול כביר של זעם בלתי־רציונלי מצד אבירי ארץ־ישראל השלמה. לפתע מצא לונדון את עצמו במרכזה של סערה פוליטית רועמת, בתפקיד של לוחם על חופש־הדיעה, שמאלן, יפה־נפש ועוכר־ישראל. בקיצור: דמות המטילה את מוראה על המדינה.

תוך כדי כך לא שם איש לב לכך כי התוכנית עצמה היתה רדודה כמו שלולית אחרי המלקוש: פשוט לא נאמר בה דבר.

ראיון בלי רעיון

מה גורם לשיטחיות הנוראה של הראיונות הלונדוניים?

נראה שיש כאן צירוף של כמה תכונות, שהצטברותן בעוכריו של האיש בעל פני־הנער.

מזלו האישי של לונדון הציל אותו, כנראה, מכל מגע עם השכלה בשטח כלשהו.

יהיה הנושא כאשר יהיה — ההיסטוריה של הצלבנים או המציאות הדו־לאומית של קנדה („האולימפיאדה גילתה לנו שבמונטריאול מדברים צרפתית!"), העסק־הביש או מדע האתולוגיה (חקר התנהגות החיות והשלכתה על אופי האדם) — שאלותיו של לונדון מגלות שאין לו מושג קלוש ביותר מה הוא שח.

מראיין אינטליגנטי יכול לחפות על צרה צרורה זו באחת משתי דרכים: התכוננות יסודית לפני כל ראיון על־ידי קריאת כמה סיפרי־יסוד, או אילתור מבריק.

(המשך בעמוד 34)

העם

גדר טובה - למה?

שימעון פרס לא יכול להתאפק, וכך הפך את המחווה להתחכמות זולה

זו היתה יכולה להיות מיחווה מרגשת: מדינה במילחמה פותחת את גבולה לפני אוייביה, הנתונים בצרה, מגישה להם מרפא ומזון, מקילה על סיבלותיהם.

אולם משום־מה לא עשתה מיחווה ישראלית זו את הרושם המקווה בעולם בכלל, ובעולם הערבי בפרט.

גרמו לכך כמה סיבות:

● שר־הביטחון לא יכול היה לעצור בעד פטפטנותו. הוא סחט מן המעשה את הטיפה האחרונה של תעמולה זולה, בארץ ובעולם, הופיע בטלוויזיה וברדיו כרוכל המוכר סחורה. הניצול התעמולתי הגס הרס את הדימוי ההומאניטרי של הפעולה.

● בעיתוני העולם תכפו והלכו הידיעות על התערבות ישראלית מאסיבית בלבנון, לצד הימין הנוצרי, ובשיתוף עקיף עם הסורים. הידיעות על הזרמת נשק וציוד לאחד הצדדים, במילחמה שאכזריותה גברה מיום ליום, ניטרלו את הידיעות על המעשה ההומאניטרי הנאצל, שבא להגיש סעד לקורבנות.

ממשלת ישראל עצמה לא טרחה להסתיר את תמיכתה האיתנה — התעמולתית לפחות — במיליציות הימניות ובבעלי־בריתן. השבוע מלאו עיתוני ישראל, זו הפעם הראשונה בתולדות המדינה, שבחים גלויים לראש־הממשלה הסורי החדש, שתואר כאיש „הגון", „חזק" וכיוצא באלה שמות־תואר חיוביים.

● היה משום אבסורד בהסכמת ישראל לכניסת נוצרים־מארונים מלבנון לישראל, כדי שיעבדו כאן בעבודות חקלאיות — בשעה שממשלת ישראל ממשיכה לסרב בעקשנות להתיר לאזרחים ישראליים, אף הם נוצרים־מארונים, לחזור לכפרם: בירעם.

בסופו של דבר נשארה המחווה עניין שולי. הוויכוח היסודי נשאר כמות שהיה: האם נוהגת ממשלת ישראל בתבונה, כאשר היא עוזרת להשתלטות הסורים על לבנון, לדחיפת אש"ף לזרועות הסורים ולצירוף לבנון לסוריה־רבתי — או שהיה עליה לנצל את שעת־הכושר כדי להסתדר עתה עם הפלסטינים, הנתונים במצב קשה, אך המחזיקים עדיין בקלפים חזקים בידיהם?

לא באותו עמוד

שתי כותרות הכילו לקח היסטורי

שתי ידיעות הופיעו השבוע, באותו גיליון של עיתון.

האחת דנה בסוגיה אקטואלית — הדיון על הנהגת עונש־מוות לפידאיון:

הממשלה עומדת לדון בקרוב בסוגיית עונש מוות למחבלים

השנייה דנה בסוגיה היסטורית — אזכרה ליהודים שהוצאו להורג בימי המנדט הבריטי:

רחובות בתל־אביב ייקראו היום על־שם עולי הגרדום

העיתון לא פירסם את שתי הידיעות באותו עמוד, זו בצד זו. הוא לא הבין את הקשר ביניהן.

אך הידיעה האחת מספקת את התשובה לשניה. אם יונהג עונש־מוות בישראל, יסופקו גיבורים לאומיים חדשים לעולם הערבי. בתריסר בירות ערביות יעמדו מנהיגים לאומיים דום, בשעה שייקראו רחובות על שם עולי־הגרדום הערביים שהוצאו להורג בישראל. ובעוד שלושים שנה יזכרו את שמותיהם, ויציגו אותם כדוגמה לנוער.

יחסי חוץ

סיפור ממדינה זרה

גולדה הורתה לסגור את התיקים הפליליים נגדו — והוא ממשיך במעשיו ללא מורא

לאחרונה נחשפה פרשה שבה מעורב ישראלי, מיוצאי מדינה זרה.

הישראלי באותה מדינה זרה הוא מאיר עזרי, הדמות החזקה בהתאחדות עולי המדינה הזרה, מבאי ביתה של גולדה מאיר, היושב עתה ועושה עסקים במדינה ההיא.

צל כבד על עזרי. קשריו של עזרי עם גולדה מאיר עמדו לו לעזור כמה פעמים.

מישטרת־ישראל, יחד עם שילטונות מס־ההכנסה, ערכו חיפוש בביתו לפני שלוש שנים, בעיצומה של חקירה פלילית ענפה נגדו על גניבות והונאה, בקשר לכספים שניתנו לו על־ידי יהודי המדינה הזרה ושזרמו לכיסו הפרטי. גולדה מאיר התערבה אז בבקשה לסגור את התיק, והפעולות בו נפסקו עד היום, כשעזרי ממשיך במעשיו הקודמים.

לפני חמש־עשרה שנה היה מאיר עזרי שמש ומחלק־תה במדינה הזרה. הוא התקבל לעבודה אחרי עשר שנות עסקנות בישראל, מטעם מפא"י, בהתאחדות עולי המדינה הזרה. מתפקיד מחלק־התה עבר לתפקיד פקיד זוטר, ובמשך השנים הפך לוותיק, כאשר יתר הישראלים חוזרים ארצה כתום עיסוקם. היחיד שנשאר כעובד היה עזרי, שטיפס מעלה־מעלה בסולם הדרגות.

בשנות ה־60 החל צובר השפעה וקשרים. עזרה לעזרי העובדה ששניים מחבריו לספסל־הלימודים במדינה הזרה קיבלו מישרות חשובות. עזרי החל מנצל את קשריו, לפעול לטובת היהודים המקומיים בעזרת קשריו אלה. אם הסתבך יהודי, היו פונים לעזרי שהיה מחליק את המיקרה.

דיווחים שוטפים מהפעילים בהתאחדות יהודי הארץ הזרה, הטילו צל כבד על עזרי, אולם ראש־הממשלה הכריעה לטובתו.

הדיווחים כללו האשמות חמורות ביותר. בשנת 1966, כאשר היה עזרי בארץ הזרה, התקיים בירור בישראל בהשתתפותו.

הבירור נסב על מיקרים שבהם לקח עזרי, כביכול, תרומות מיהודי אותה ארץ, ולא העבירם ארצה. באותה מדינה המציאו את ההוכחות על מיקרים כאלה. עזרי טען כי לא הספיק לדווח על התרומות, בגלל הזמן הרב שהוא מקדיש לעיסקי הציבור.

מה קרה לתמורה? בשנת 1969 החל עזרי בעסקים ממש, כשהוא חולב לטובתו הפרטית. הוא נכנס לשותפויות עם חברות מקומיות, בעיקר עם חברה שעשׂמה עיסקות־קרקע גדולות. רינונים יש עד היום בין יהודי עיר בארץ הזרה, על מיגרש של הקהילה שנמכר. התמורה היתה צריכה להינתן, ולא ברור מה קרה לה.

לפני כמה שנים התארגנה קבוצת יהודים מקומיים באותה ארץ להקים שכונה בישראל. עזרי תבע חלק, ומשלא נענה, החל מחבל בתוכניות בכל כוחו.

התלונות נגדו גברו, הדיווחים הניבו פרי. לפני כמה שנים, כאשר החלה פירמה כלכלית לפעול באותה מדינה, הודיע לה עזרי כל עוד היא לא תענה לדרישותיו, הוא לא יאפשר לה לפעול באותה מדינה.

בלי כסף וכסא. אוייבו הגדול של מאיר עזרי היה חבר־הכנסת לשעבר מרדכי זר. הוא היה אז סגן יושב־ראש הכנסת, ועזרי חשב כי כל עוד יושב זר על כסאו בכנסת, הוא לא יוכל להיבחר במקומו לכנסת וכיושב־ראש התאחדות יהודי הארץ הזרה. כדי לחסל את זר, החל עזרי במיבצע מורכב ומסובך.

ראשית כל, עשה עזרי סולחה עם זר, והציג את עצמו כחברו הטוב. אחר־כך שיכנע את זר להצטרף לחברה שתעסוק

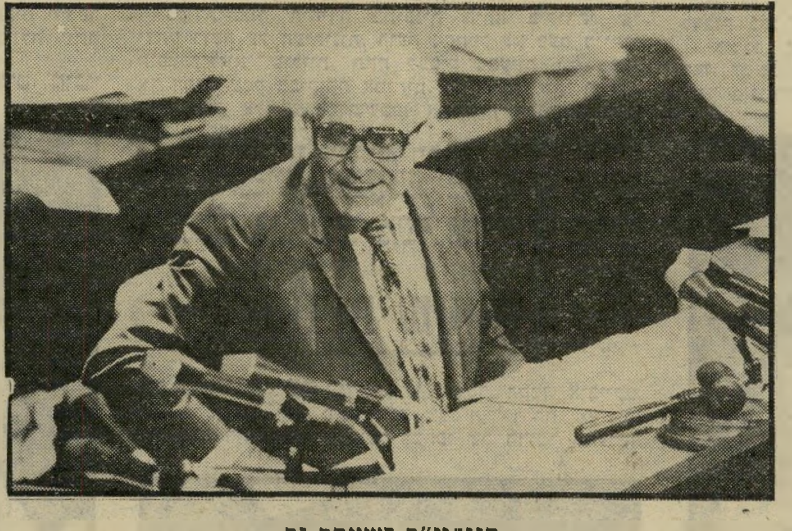

סגן־יו"ר לשעבר זר
על כיסאו יושב זר

במימון השקעות מטעם יהודי הארץ הזרה, הוקמה חברה ובעלי מניותיה היו אלברט עזרי (אחיו של מאיר עזרי), מנשה אמיר (קריין־חדשות, העובד עם אלברט עזרי ברשות השידור), אברהם פור (כלכלן המייצג עסקים במדינה הזרה), אומידואר מנוצ'אר (עיתונאי יוצא המדינה הזרה), וכמובן מרדכי זר, סגן יושב־ראש הכנסת ויושב ראש התאחדות עולי המדינה הזרה. המימון לפעולות החברה החדשה בא מחברת בנייה שפשטה בינתיים את הרגל, ושרצתה לגייס כסף.

זר הפך למעשה נציג בפירמות במדינה הזרה, עסק במכירת מניות שלה בארץ הזרה, בנוסף לתפקידיו כסגן יושב־ראש הכנסת.

עזרי עצמו נתן את כל הסיוע לגיוס הכספים על־ידי זר. במקביל החל במסע הסתה נגד זר בארץ הזרה ובישראל, כשהוא מנגן על הסתירה שבין תפקיד סגן יושב־ראש הכנסת ומגייס כסף מאנשים פרטיים. בעיקבות השמועות הודיע זר כי לא יציג עוד את מועמדותו לכנסת, ויפנה לעסקים הפרטיים הפורחים שעזרי הבטיח לו.

כאשר ראה עזרי כי זר יוצא מן הכנסת, הוא רצה להיבחר במקום זר. במקביל פירק את חברת ההשקעות. זר נשאר בלי הכנסת ובלי העסקים, חסר מקורות פרנסה, וכדי לפרנסו מינו אותו נציג הסוכנות במדינה הזרה.

כאשר עזרי נכנס למירוץ לכנסת, נכנסו גם יריביו לפעולה. החומר נגדו הוגש למישטרה ולשילטונות מס־ההכנסה. בביתו נערך חיפוש, כאשר עזרי טוען שהוא חולה־לב. כאשר ביקר כתב העולם הזה בווילה שלו בירושלים, בסוף 1973, שכב במיטה בטענה שעבר התקף־לב, הכחיש מכל־וכל את כל ההאשמות נגדו.

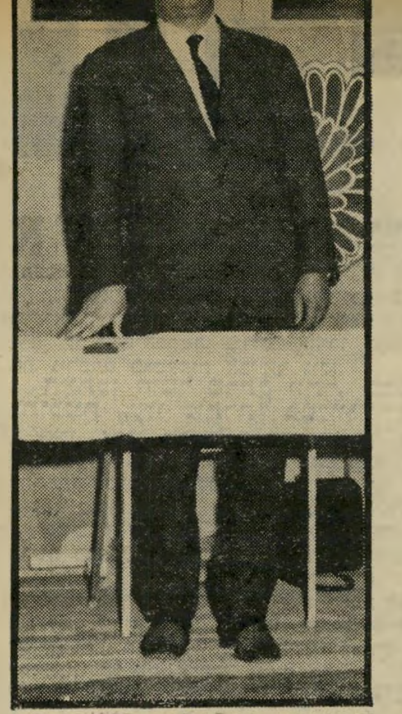

עסקן עזרי
מי בא לעזרו?

החומר נגד עזרי הספיק כדי שפינחס ספיר יורה להוציאו מרשימת־המועמדים לכנסת. אולם גולדה מאיר השיגה את הפסקת החקירות נגדו.

עזרי נשאר בלי הכנסת. הוא החליט לחזור למדינה הזרה, הפך שם נציג של פירמה העוסקת בעסקים שונים, עד היום הוא ממשיך לפעול בארץ הזרה, לעסוק באותם התעלולים.

מי שעזרי חפץ ביקרו. עזרי עצמו שוהה במדינה הזרה כתייר, ולכן הוא גר שם במלון. אך הוא ממשיך במעשיו כמו ממקודם, כאשר ליבו סמוך ובטוח שהתיקים שנסגרו נגדו לא ייפתחו שוב.

עיתונות

מידע לנפולת

הפזורה הישראלית באמריקה תזכה בעיתון עברי משלה

היה זה מסוג הרעיונות המבריקים בפשטותם, שהתגובה הראשונית של השומע אותם היא: איך לא חשבו על זה מקודם?

אברהם פז, 36, עיתונאי יליד הארץ, שהחל את הקאריירה שלו ככתב ספורט במעריב והמשמש כעורך עמודי החדשות ביומון הארץ, אולי לא הגה את הרעיון

כותרת „ישראל דיילי"
לחזק את הקשר

ראשון. אבל הוא הראשון שהצליח לממש אותו.

ביקור שערך בארצות־הברית המחיש לו עובדה ידועה: שהקהילה הישראלית בניו־יורק רבתי, ההולכת ומתרחבת בקצב מהיר, היא קהילה שלמרות כל כינויי הגנאי שהודבקו לה, שומרת על ייחוד ישראלי ועל קשר עם הארץ. בקונסוליה הישראלית בניו־יורק רשומים כיום כ־100 אלף ישראלים. עוד כמיספר הזה חיים בניו־יורק ללא ידיעת הקונסוליה. בתוספת התיירים הישראלים, סביר להעריך את מיספר הישראלים בניו־יורק ברבע מיליון איש, מיספר המאיים להפוך את ניו־יורק מעיר יהודית לעיר ישראלית.

בלוס־אנג'לס, למשל, חיים על פי ההערכה כ־80 אלף ישראלים. בקנדה ובערים

(המשך בעמוד 25)

האם היה כדאי לנסוע למונטריאול?

היה כדאי

רגע של מתיחות עליונה:
אסתר רוט־שחמורוב מתקרבת לקו־הגמר בריצת־משוכות של 100 מטר. הנציגה היחידה של ישראל שהגיעה עד לגמר במיקצוע כלשהו. האשה מס׳ 6 בעולם כולו במיקצוע זה.

רגע של התרגשות אמיתית:
אסתר רוט־שחמורוב מדברת בטלוויזיה אל עשרות מיליוני אמריקאים. בקול הססני, באנגלית רצוצה, היא מבטאת דברים פשוטים. כל שומע חש בביטחון מוחלט שהם באים מן הלב.

באנו, מפני שרצו למנוע מאיתנו לבוא. אנחנו מחליפים ברכות עם הספורטאים הערביים. איננו שונאים איש. אבל לא נרכין ראש ולא ניכנע.

מלים פשוטות, כנות, החודרות ישר אל הלב. דווקא מפני שלא נאמרו בשטף, בכישרון השמנוני של תועמלן מיקצועי. אי־אפשר היה שלא לכבד את הצעירה הזאת, שעברה את הגיהנום של מינכן, שבנתה את חייה הספורטיביים מחדש, שהגיעה שוב כדי להתחרות.

מישפטים מעטים אלה היו שווים יותר, להצגת דמותה של ישראל בעולם, מאשר מאה נאומים מבריקים של אבא אבן באנגלית מזהירה, או אלף נאומים של שימעון פרס באנגלית עילגת.

אסתר שחמורוב היתה נציגה כהכבנו — פשוטה, אנושית, צנועה, בלתי־יומרנית, מעוררת־כבוד. הישראלית היפה.

■ ■ ■

האם היה כדאי לנסוע למונטריאול? נדמה שהתשובה טמונה בדקות המעטות של אסתר שחמורוב בטלוויזיה האמריקאית — ובמאות המאמרים על אסתר בעיתונות הזרה, שבהם התבטאה באותה צורה.

היה כדאי.

■ ■ ■

כל חוסר־האיזון של הרוח הישראלית הגיע שוב לביטוי ביחס אל האולימפיאדה.

תחילה — היסטריה של התרגשות. הטלוויזיה הפכה מרכז החיים. כל שאר הנושאים נדחקו אל מחוץ למסך. הישראלי המצוי זנח עבודה ומישפחה, קולנוע ומיסעדה. הוא צפה במישחקים יומם ולילה. אילו שודרו במשך 24 שעות רצופות ביממה, שיבעה ימים בשבוע, היה ישראלי מצוי זה יושב דבוק לכורסתו.

לאחר־מכן — ריאקציה של קיטורים. לא היה שווה. לא היה כדאי. ביזיון לאומי. ביזבוז כסף. שחיתות. גועל־נפש.

האינטלקטואלים חששו תחילה לפתוח את הפה. אבל כאשר נשבר הגל, שפכו את הדיו בתאווה. הצגה אבסורדית. סגידה לאלילים פגאניים. התבהמות המונית. טימטום מאורגן. כמה טוב שאנחנו, האינטלקטואלים, איננו כאלה. כמה טוב שאנחנו יוצאים מן הכלל, עדינים יותר, מתוחכמים יותר, נעלים יותר.

המסקנה: לא היה כדאי לנסוע.

■ ■ ■

ההיסטריה של ההתחלה והקיטורים של הסוף מחטיאים שניהם את המטרה.

האם היתה ישראל צריכה להופיע באולימפיאדה?

בוודאי שכן. אי־אפשר היה שלא.

האולימפיאדה היא מיפגש כביר של עמים ומדינות. מיפגש של אלפי ספורטאים, בני כל האומות. מיפגש־מרחוק של מאות מיליוני בני־אדם, המשתתפים באירוע באמצעות כלי־התיקשורת.

האם יכלה ישראל להיעדר? האם יכלה שלא להניף בה את דיגלה?

די להציג את השאלות, כדי לדעת את התשובות.

■ ■ ■

במונטריאול '76 היו התשובות בטוחות עוד יותר, ביגלל מינכן 72׳.

ערב האולימפיאדה היה נטוש בארץ ויכוח. מה לעשות כדי להזכיר את הטרגדיה ההיא?

האם לתבוע הפגנה גדולה של הזדהות, עצרת־זיכרון מטעם האולימפיאדה כולה? האם למחות על הסירוב ולהקים שערורייה, או להסתפק בהפגנה שקטה, פס שחור על הדגל, או סרטים שחורים על ביגדי הספורטאים הישראליים?

כיום, אחר מעשה, ברור כי צדק מי שדגל במחווה שקטה ומכובדת.

הפגנה גדולה וקולנית היתה מקוממת נגד ישראל את מיטב הנוער העולמי, והיתה מקבלת ממדים מיפלצתיים בכלי־התיקשורת העולמיים, המגדילים כל דבר פי כמה וכמה. די היה בפסים השחורים — ולמעשה לא היה צורך גם בהם.

כי ברגע שנכנס לאיצטדיון האולימפי הדגל הישראלי, כשהוא נישא בידיה של אסתר שחמורוב, נצבט ליבו של כל אחד מרבבות הנוכחים, ושל כל אחד ממאות המיליונים שראוהו על המסך. במשך רגע נרגש אחד עמד זכר מינכן בחלל העולם. מחיאות־הכפיים הסוערות שקידמו את פני הדגל היוו את הטובה בהפגנות.

האם היה כדאי לבוא? גם בשביל הרגע הזה היה כדאי לבוא.

■ ■ ■

אך האם היה כדאי לבוא מבחינה ספורטיבית? האם היה כדאי לשלוח מישלחת כה גדולה, כדי לקצור פירות ספורטאיים כה דלים?

עצם השאלה מבטא תופעה ישראלית חשובה.

בעיני הישראלי המצוי, ישראל עומדת במרכז העולם. היא מעצמה עולמית. היא מדורגת, בעיניו, אי־שם בין ארצות־הברית, ברית־המועצות, צרפת וגרמניה, קצת מעל ליפאן ולסין.

זוהי התמונה הנוצרת, יום־יום, בכלי־התיקשורת הישראליים, והיא הפכה מציאות בלתי־מודעת בעולמו הרוחני של הישראלי־המצוי. ומכיוון שמילחמת ישראל־ערב מספקת ידיעות כה רבות לכלי־התיקשורת העולמיים, נוצר גם בהם, לא פעם, רושם דומה.

אנחנו מעצמה צבאית. מיבצעינו מרתקים את העולם. אנחנו מתמודדים באו״ם עם העולם כולו. אנחנו מנהלים מילחמה גלובאלית נגד ברית־המועצות. מלכת־היופי שלנו היא מיס תבל. כך צריך להיות.

אז למה לא קיבלנו במונטריאול לפחות 30 מדליות־זהב, כמו גרמניה המיזרחית המושתנת?

משהו לא בסדר כאן. יש מחדל. אסור היה לנסוע.

האמת הפשוטה היא שאנחנו מדינה קטנה, מדינה של שלושה מיליון, ותפסנו את מקומנו ליד מדינות אחרות בגודלנו, שלא השיגו אף מדליית־ארד מיסכנה אחת.

נכון, אנחנו מצטיינים בשטחים מסויימים, הרבה מעל לפרופורציה הטיבעית. יש לנו חיילים מצויינים, וחתיכות נהדרות. חיילים, מפני שגורלנו הלאומי גוזר עלינו, לפי שעה, להגן על קיומנו בכוח הנשק. חתיכות, מפני שהיהדות עירבבה תערובת בלתי־רגילה של גזעים.

למרבה הצער, לא העניקו לנו הטבע והגורל תנאים טבעיים כאלה להצטיינות ספורטאית. האם ביגלל זה היינו צריכים להחרים את המיפגש הספורטאי?

אילו נתקבל עיקרון זה בעולם, היו משתתפות באולימפיאדה תריסר מדינות.

אבל הרי העיקר הוא להשתתף, לא לנצח.

■ ■ ■

מוכן שאפשר להתגבר על היעדר התנאים הטיבעיים. אפשר ליצור תנאים מלאכותיים.

כמה מן המדינות הטוטאליטאריות עשו זאת. הן השקיעו מאמצים עצומים בפיתוח ענפי־ספורט, יצרו אלופים בכוח.

למען האומה ו/או הסוציאליזם ניכפה על האלופים־המייועדים לחיות חיי־כלב, להתאמן כמו רובוטים, להתייחס אל הספורט כפי שחייל־קומנדו מתייחס אל המילחמה. על הנשים נגזר להשחית את צורתן הנשית על־ידי הרמת־מישקלות ולנהוג כמכונות.

כמה מן הפילוסופים האנטי־ספורטאיים, שצצו בשבועיים אלה כמו פיטריות (בעיקר בארצות שהפסידו בתחרויות), אף פיתחו תיאוריה חדשה: שהספורט האולימפי נושא בחובו את זרע הפורענות הטוטאליטארית, שהוא מתאים להשקפת־העולם קוטלת־המוח של הרודנים, שהוא גורם לרובוטיזציה של האנושות.

בוודאי, הספורט יכול להיות כזה. ייתכן שבכמה מדינות הוא אכן הפך כזה. אך לגבי מיליוני בני־אדם ברחבי כדור־הארץ, הספורט הוא עדיין מה שהיה בעיני היוונים, שהמציאו את האולימפיאדה: פיתוח יופיו של הגוף האנושי, עידוד חיובי של התחרות האנושית, יצירת איזון בין הגוף והרוח.

אידיאלים אלה נשארו יפים ונכונים, גם כעבור אלפי שנים — אף אם בכמה ארצות הם מעוותים בידי מישטרים רודניים. וכי יש אידיאל בעולם שאינו מנוצל, הרבה או מעט, בידי בני־בליעל?

למען האידיאל, היה כדאי לנסוע.

■ ■ ■

אין פירוש הדבר שפיתוח הפעילות הספורטאית בצורה נמרצת ומכוונת היא תכונה טוטאליטארית פסולה.

ואין פירוש הדבר שאנו צריכים להשלים עם הנחיתות המשוועת של הספורט הישראלי.

ההזנחה, האדישות, הלא־איכפתיות הביורוקרטית, השחיתות המיפלגתית, הגוזרות על הספורט הישראלי ניוון וריפיון, באו לידי גילוי בבחינה של מונטריאול.

היה כדאי לנסוע למונטריאול גם כדי להיווכח בכך.

לפני שנים הצעתי בכנסת להקים מיניסטריון מייוחד לענייני ספורט ונוער. מישרדים כאלה קיימים לא רק במישטרים מן הסוג הנפסד, אלא גם במדינות דמוקרטיות רבות. אם תתקבל ההצעה אחרי ביזיונות מונטריאול וגם אם לאו — ברור כי דרוש שינוי יסודי בגישה הציבורית אל הספורט.

בזכות שינוי כזה אפשר להביא הרבה נימוקים צדדיים: ביטחוניים, חברתיים, תעמולתיים. אבל הנימוק העיקרי הוא זה הטמון באימרה הלאטינית העתיקה: נפש בריאה בגוף בריא. יש צורך בתשתית בריאה של ספורט המוני בבתי־הספר, במועדונים, לצעירים ולמבוגרים.

האלוף האולימפי, העומד על הכן והמרכין את ראשו לקבלת מדליית־הזהב, אינו אלא נציג עליון של מערכת רחבה — חוד הפיראמידה המעיד על רוחב בסיסה.

היה כדאי לנסוע למונטריאול כדי להיזכר בכך.

■ ■ ■

הטענה העליונה, הסופית, נגד האולימפיאדה: שזוהי היסטריה עולמית, ירידה למכנה המשותף הנמוך ביותר, התגגשות כל היצרים הלאומניים השפלים. מעין פאראפראזה לפסוקו המפורסם של קארל פון־קלאוזביץ: המשכת המילחמה באמצעים אחרים. אז מה?

האולימפיאדה אינה יוצרת אינסטינקטים אלה. היא מספקת להם פורקן חיובי, שאינו מזיק לאיש.

הכנסייה הקאתולית מחייבת את הקרנבאל, המביא במשך כמה ימים לפורקן התשוקות המיניות הכמוסות של המאמינים. לפי אותו היגיון יש לחייב את האולימפיאדה המספקת, במשך שבועיים, פורקן להתלהבות הלאומנית של המיליונים.

הדגלים מתנופפים, ההימנונים מרטיטים את הלבבות, האלופים עורכים מילחמה סימלית בשם העמים היריבים, כמו אכילס והקטור בשערי טרוייה, כמו דויד וגוליית בגבול פלשת.

אם ניתן לתעל את התוקפנות האנושית לאפיקים כה בלתי־מזיקים, ולרתום אותה להתחרות חיובית — מה רע בכך? הלוואי וכל ההתחרות בין ארצות־הברית וברית־המועצות, בין תורכיה ויוון, בין הכושים והדרום־אפריקאים, יכלה להיערך במיגרשי־המישחקים ובבריכות־שחייה!

מותר לחלום על היום שבו ייערך המאבק היחידי בין יהודים וערבים, בין ישראלים ופלסטינים, על מיגרש־הכדורגל ובין מיתקני האתלטיקה. זה עדיף גם על תחרויות נוסח אנטבה.

וגם משום כך כדאי היה ללכת למונטריאול.

„לעזאזל! ב-13.04 שניות היא גנבה לנו הצגה של שנה שלמה!"

מאת אורי אבנרי

(המשך מעמוד 12)

בלילה לבדו למחסן של חומר־נפץ, במיבצע המתואר בספר באריכות ובפירוט של סרט־מתח בטלוויזיה. לדברי ויקטור לוי, סיפר אברי לאנשי הרשת, בגאווה, שנתקל בכביש בג׳יפ מישטרתי, שאותת לו לעצור. הוא הטיל לתוכו פצצה, הג׳יפ עלה בלהבות, ואברי המשיך בדרכו.

איכשהו, תוך כדי קריאה, מתגבר בלב הקורא הרושם שאברי זיידנוורג אינו דומה רק לבארון פון־מינכהאוזן האגדתי, אלא גם לוואלטר מיטי, בסרט שבו גולם התפקיד על־ידי דני קיי: פקיד אפרורי באמריקה, השוקע מדי פעם בחלומות־בהקיץ, שבהם הוא מדמיין לעצמו שהוא טייס־קרב עתיר־הצלחות בקרב על בריטניה, וממציא לעצמו תפקידי־גיבורים אחרים, בשלל של מעמדי־גבורה.

שבר כלי

איך הגיע איש כזה לתפקיד כזה? כל המכיר את אברי זיידנוורג יודע שהוא מרשים מאד בפגישה הראשונה. הוא בחור גבוה, תכול־עיניים, בעל הופעה גברית מאד וחזות „ארית."

(אני־עצמי נפגשתי עימו לראשונה בכלא רמלה, אחרי שקיבלתי היתר מיוחד לכך, בתנאי שאיש שירות־הביטחון־הכללי יהיה נוכח בכל עת הפגישה. היה זה אחרי שהעביר לי את גירסתו המפורטת על מאורעות־מצריים, וגם כמה מאמרים שפורסמו בהעולם הזה בעילום־שם, „מאת האסיר X". נושא־הפגישה היה בקשתו ליהנות מניכוי של שליש מתקופת־המעצר שנגזרה לו. השב"כ התנגד לכך בתוקף ובהצלחה.)

הרושם הראשון שעושה אברי הוא רב. נדמה שזהו איש מקסים, כן, רציני, מעורר־אימון.

אולם כעבור היכרות לא־ארוכה מסתבר לאדם נבון שאברי הוא גם אדם מופרע מאד, החי בהזיות, המשחק תפקיד לפני העולם ולפני עצמו.

ערב גיוסו לאמ"ן, היה אדם שבור. מילדותו סבל מהיעדר הורים. אביו, פעיל סוציאליסטי אוסטרי, נכלא בימי הנאצים. אמו נספתה, כנראה, בשואה. כילד בן 14 הגיע לבדו ארצה, אל אחותו הבכירה (שבנה נפל במילחמת יום־הכיפורים) ולמד בבן־שמן טכנאות־מכונאות.

אל אביו, שנישא מחדש במחנה־מעצר בריטי לפני שובו לאוסטריה, היתה לו טינה עמוקה, כפי שמתגלה גם בספר. עם אמו־החורגת התפייס רק במאוחר. כל הרקע המישפחתי יכול להסביר את אי־יציבותו הנפשית.

גם דרכו כגבר לא היתה ישרה. לדבריו, התגייס להגנה, עבר לפלמ"ח, צורף למחלקה הגרמנית המפורסמת של שימעון אבידן, אך עבר — בצורה שלא הוסברה — לצבא הבריטי, עבר אימוני צניחה וקומנדו, אך מצא את עצמו משום־מה בפלוגת־תובלה סתמית. במילחמת־העצמאות שירת כקצין־מודיעין בפלמ"ח, הצטרף ליחידת־הצנחנים הראשונה, עלה לדרגת רב־סרן ולתפקיד של מג"ד. אולם הוא נתפס בגניבת מקרר מן הרכוש הנטוש (ספורט שהיה חביב מאד באותם ימים על חיילי העורף, שרבים מהם התחילו בדרך זו בדרכם אל העילית הכלכלית הנוכחית של ישראל). הוא הועמד לדין צבאי, זוכה מאשמת גניבה, אך הודח מן הצבא אחרי שהורד לדרגת טוראי.

במהלך המילחמה נשא חיילת בת־ארמניה, אך הנישואין עלו על שירטון. האשה זכתה בגט, למרות שאברי המשיך לאהוב אותה, והיא לקחה עימה את בנם.

אברי נדד מעבודה לעבודה. ברגע המכריע היה מובטל, בלי חשבון בבנק, בלי רכוש, בלי השכלה של ממש, בלי מישפחה — שבור, מייואש. את נחמתו מצא בהזיות של גדולה.

בסירטי־מתח, זהו אדם אידיאלי לגיוס למשימות פנטסטיות של ריגול וחבלה. במציאות, נכון בדיוק ההיפך מזה.

כל שירות־ביון רציני יודע כי אדם כזה מהווה סכנה לעצמו ולכל סביבתו. אין מקימים בניין על עמוד־תווך סדוק. ברור לגמרי שאדם כזה חשוף לפיתויים, שהוא עלול להיכנע למי שמבטיח לו הצלחה מהירה והישגים מסחררים, שהוא רוצה לעשות רושם בכל מחיר כדי להציל את גאוותו ולזכות בתשומת־לב. גרוע מזה: הוא עלול להישבר בנקל במצבי־לחץ, המצריכים דווקא כוחות נפשיים איתנים. מי ששולח אדם כזה למשימות מרכזיות, מי שמטיל עליו שליחות מסוכנת ביותר, בעלת השלכות בינלאומיות, הוא פושע.

כל זה נובע גם מסיפרו של אברי עצמו. ברור שערב גיוסו ירד למעמקי השפל, וחלם על שיקום דרמאתי, שישים אותו במרכז העולם.

אפילו אברי עצמו לא יכול היה להעלות על דעתו שתיקווה זו אכן תתגשם, במלוא מובן המילה, ושהוא ישנה את ההיסטוריה של המדינה כלפי פנים וכלפי חוץ.

החשדות

בסיפרו מחשיד אברי את עצמו עשרות פעמים. אבל אין הוא עוצר כדי לנתח את החשד — הוא ממהר וממשיך, כאילו לא אירע דבר. בהתאם לאופיו ולכישרונו המיוחד, יש לו הסבר לכל דבר, תירוץ לכל מיקרה — ולפעמים מגיעה אי־האמינות של ההסברים לשיאים שלא ייאמנו.

על אחד המיקרים האלה (כאשר שמע, כביכול, מידע על גנרל מצרי בווינה כשעלה בטלפון בטעות על שיחת־טלפון בין שני זרים בלתי־ידועים לו!) אומר אברי עצמו שדרוש מחשב אלקטרוני כדי לחשב את הסיכוי של מיקרה כזה.

הנה כמה מן התמיהות הבולטות ביותר:

- פיליפ נתנזון נתפס בידי שרות־הביטחון המצרי בפתח הקולנוע ריו, כשברשותו פצצת־תבערה, ב־22 ביולי 1954. אברי ידע על כך כעבור כמה שעות. אבל הוא עזב את מצריים רק ב־6 באוגוסט. מדוע? האם לא היה ברור לו כי ייתפס בכל רגע? האם לא חשש שמא אנשי־הרשת יודעים עליו יותר מדי, וישברו בחקירה? האם לא יכלו לזהות את המכונית הבולטת שלו, פלימוט ירוקה עם גג מתקפל, שעליה היתה גאוותו?
- באותם 16 ימים גורליים הספיק למכור את מכוניתו, והקדיש לכך זמן רב.
- איך התפתה ביכלל לקנות מכונית מייוחדת־במינה כזאת, בניגוד להוראות אמ"ן, כאשר הוא עצמו אומר כי מיצוותו הראשונה של מרגל היא שלא להתבלט, ומותח, בשם מיצווה זו, ביקורת קטלנית על אנשי־אמ"ן אחרים?
- הוא לא עזב את מצרים בנתיב־הבריחה הסביר שנקבע לו — במכונית אל הגבול הלובי — אלא בנתיב המסוכן ביותר, בטיסה מנמל־התעופה של קאהיר. אם ידעה המישטרה על תפקידו ברשת — והוא מוכרח היה לחשוש שזה כך — זה היה המקום הראשון שבו היתה ממתינה לו. ואיך הצליח לצאת משם? אברי יודע כי זוהי נקודת־התורפה הבולטת ביותר בסיפור, והוא החליף את תשובתו על שאלה זו כמה פעמים, אף במהלך כתיבת סיפרו. הגירסה הסופית — שהוא חמק כמלווה של אשת־חברה ידועה — אינה אמינה ביותר.
- בצאתו ממצריים בדרך מסוכנת זו לקח עימו את המשדר המיוחד של אמ"ן ומיקרופילם. לא כך נוהג מרגל החושש להיתפס והצפוי לעונש־מוות. כל אדם נורמלי משמיד אביזרים אלה, לפני בריחתו. ללקיחת המשדר יש רק הסבר סביר אחד, חשוד ביותר, שעוד נעמוד עליו.
- אחרי ש„פאול פראנק" נדון למוות במיצריים (בהעדרו), המשיך אברי במשך ארבע שנים לפעול בשם זה באירופה, ובמייוחד בגרמניה, ואף לקיים מגעים עם מצרים. האם לא חשש שמא יהרגו אותו המצרים, או שמא יחטפוהו ויביאוהו למצריים?
- במשך כל ימי המיבצע, לפניו ואחריו, קיים אברי, לדבריו, יחסים הדוקים עם האישים המרכזיים של שרותי־הביטחון המצריים, כשהוא הערים עליהם בלי קושי. האם זה סביר? האם אין זה מעורר את החשד כי הסיפורים באים לחפות על קשרים מסוג אחר?
- לפני המיבצע, בשתי נסיעותיו הקודמות למצריים, השיג הישגים מפליאים, ובין השאר הביא לישראל את המיקרופילם של מערכת המכ"ם המצרית. הוא הגיע לכך תודות לצירוף נדיר של מיקרים. יכול להיות לכך גם הסבר אחר.
- אף שנפגש במצריים עם עשרות גרמנים חשובים, מהם אנשים בעלי נסיון בצבא הנאצי וב„אבוור" (האמ"ן הגרמני), לא עורר ה„כיסוי" הפנטסטי של „פאול פראנק" חשד אף אצל אחד מהם. מזל וכישרון נדירים — או שמא עורר בכל זאת את חשדו של אחד הגרמנים, וזה הביא ללכידתו של אברי עוד לפני ביקורו השלישי במצריים, שבמהלכו פיקד על העסק־הביש?

אפשר להמשיך ברשימה. כאשר הגיעו נדוני־קאהיר לארץ, והשמיעו את גירסותיהם, נוספה עליה רשימה שניה.

(המשך בשבוע הבא)

4 ועדות־חקירה חקרו את מעלליו של האיש שקצר את התהילה העולמית על מיבצע אנטבה, במקום הלוחמים, ושהתפאר כי העלה את אמין לשילטון

בורקה כרה בור

דמעות ניקוו בעיניו של ראש־מטה משקיפי האו"ם, הגנרל הנורבגי אוד בול. הוא סקר את חדרו שבארמון־הנציב בירושלים, שנראה כמו מחסן גרוטאות. שברי רהיטים וזכוכיות מילאו את החדר. שרידי חפצים אישיים התגלגלו בין קופסות־שימורים ריקות ואשפה.

„אני מבין שזאת מילחמה," אמר הגנרל בקול נכאים. „במילחמה קשה למנוע מעשי ביזה ושוד. אבל לשם מה, לכל הרוחות, היו החיילים שלכם צריכים את אלבום־התמונות הפרטי שלי? לא חשוב לי האלבום. שישמרו אותו לעצמם. אבל התמונות שבו יקרות לי..."

כמה ימים קודם לכן, כאשר פרצה מילחמת ששת־הימים, היווה ארמון־הנציב בירושלים, בו שכן מטה משקיפי האו"ם, את זירת העימות הראשונה בין צה"ל והצבא הירדני.

הירדנים השתלטו ראשונים על הבניין. כאשר נודע על כך, יצא כוח של חטיבת ירושלים לעבר הארמון, כדי לתפסו מידי הירדנים. בשעה שחיילי צה"ל השתלטו על הארמון עדיין נמצאו בו משקיפי האו"ם וראש־המטה שלהם ביניהם. אז התקבלה ההוראה לפנות את המשקיפים לעבר ירושלים העברית.

בספרו אחת ירושלים, מתאר מי שהיה אז אלוף פיקוד־המרכז, אלוף (מיל.) עוזי נרקיס, כיצד ניתנה ההוראה לשמור במיוחד על שלימות חדרו הפרטי של הגנרל אוד בול בארמון. אחד החיילים הרים מהריצפה שפתון ורשם בו על דלת החדר שננעלה: „כאן חדרו של אוד בול!"

הרישום לא עזר. כאשר הוחזר הארמון לידי משקיפי האו"ם, מצא אוד בול את חדרו שדוד ובזוז. הוא פנה אל עוזי נרקיס, ביקש ממנו לנסות למצוא עבורו את אלבום־התמונות שכה היה יקר לליבו.

עוזי לא ידע היכן האלבום. אבל הוא הזעיק מיד את מי שכיהן אז כראש־המטה שלו, אלוף־מישנה ברוך („בורקה") בר־לב. לטענת עדי־שמיעה אמר אז נרקיס לבורקה שלוש מילים בילבד: „בורקה,

את האלבום!" זה הספיק. כעבור כחצי שעה הוחזר האלבום הפרטי לידיו של אוד בול, אם כי במישקל קל יותר ממישקלו המקורי. כמה מהתמונות שבו נעלמו.

לא היתה זו הפעם היחידה במהלך מילחמת ששת־הימים שבה נקרא ראש מטה פיקוד־המרכז לטפל בבעיות שלל. אחד ממעשיות אותה מילחמה, שטרם סופרה עד כה, עוסקת בפרשת משאית צבאית שנעצרה במהלך המילחמה במחסום צה"ל כשעשתה את דרכה מירושלים לרמלה, שם שכנה אז מיפקדת פיקוד־המרכז.

כאשר נבדקה המשאית, הסתבר שהיא עמוסה ארגזים ובתוכם בקבוקי וויסקי וסיגריות מתוצרת־חוץ. נהגי המשאית שהתבקשו להסביר מאין הגיעו אליהם הפריטים, שאינם כלולים בלוח־האספקה השיגרתי לחיילי צה"ל, לא התקשו לעשות זאת.

„זה מהקאנטינה של ארמון־הנציב," הסביר אחד הנהגים.

חקירה נוספת העלתה כי היעד הסופי של המשאית, עמוסת הוויסקי והסיגריות, היה מחנה מטה פיקוד־המרכז ברמלה וכי האיש שנתן את ההוראה, להעביר את המשקאות והסיגריות לשם, לא היה אלא ראש־מטה הפיקוד בכבודו ובעצמו, אלוף־מישנה בורקה.

חלוקת שלל מארמון הנציב

על פי פקודות המטה־הכללי רשאי רק אלוף־הפיקוד להורות על החרמת שלל לצרכי צה"ל. כיוון שהסתבר אז כי עוזי נרקיס לא ידע כלל על ההוראה להחרים את מלאי הקאנטינה של אנשי האו"ם בארמון־הנציב, הוקמה ועדת־חקירה, שתפקידה היה לבדוק אם לא חרג אלוף־מישנה ברוך בר־לב מתפקידו במקרה זה.

במהלך אותה חקירה הצליח בורקה להפריך כל חשד כאילו ניסה להחרים את הוויסקי והסיגריות לעצמו. הוא שיכנע

את החוקרים כי השלל היה מיועד לחלוקה שווה בין כל חיילי מחנה פיקוד־המרכז.

כאשר נשאל בדבר משקאות וסיגריות שהועברו כבר קודם לכן מארמון־הנציב, מבלי שנתפסו בדרך, הוא סיפר כי אלה כבר חולקו לחיילים. מבחינה פורמאלית לא היה כל פסול במעשהו של בורקה. שכן, מאחר שאינו יכול לטפל בכל מיקרה של החרמת שלל בעצמו, האציל אלוף־הפיקוד מסמכותו זו למפקדי החטיבות, כשנתן להם אישורים בלאנקו חתומים בידו. אישורים אלה נועדו לאפשר למפקדי החטיבות להחרים במהלך הקרבות רכב או ציוד־אוייב אחר לשימוש יחידותיהם. כאשר בא בורקה להחרים את מלאי הוויסקי והסיגריות בקאנטינה של ארמון־הנציב, היה בידו אישור כזה חתום בידי אלוף פיקוד־המרכז.

לפיכך מצאה אותה ועדת־חקירה את בורקה נקי מכל אשמה וחף מכל פשע.

שמו טוהר באוזני כל, כדי להפסיק אחת ולתמיד את מסע הלחישות המכוער שהוא עמד במרכזו. בהחלטה היתה אומנם איזו פיסקה שאמרה משהו על חריגה מסמכות, אבל איזה מפקד לא חרג מעט מסמכותו באותם ימים הירואיים של מילחמת ששת־הימים?

ללא שום קשר עם אותה פרשה ועם מימצאי ועדת־החקירה, הועבר בורקה מתפקידו כעבור זמן קצר. הוא חדל לשמש בתפקיד הבכיר ומבטיח־הקידום של ראש מטה פיקוד־מרכז.

תחת זאת הוא נשלח לתפקיד, שנחשב באותם ימים כהסר־חשיבות, כראש מישלחת צה"ל באוגנדה.

אולי היה זה באמת תפקיד חסר־חשיבות עד שהחל לכהן בו בורקה. בחמש שנות כהונתו כראש מישלחת צה"ל במקום, ידע בורקה להפוך את התפקיד וכל מה שקשור בו לקרש־קפיצה יוצא מגדר הרגיל בחשיבותו, כפי שהתברר מאוחר יותר.

שיחות־טלפון תמורת כסף

למרות זאת נשאר שמו של בורקה אלמוני עבור רוב אזרחי המדינה. עד לפני כחודש ימים, בעת שנערכה פעולת צה"ל באנטבה, הוא היה אחד מיותר מאלף ומאה אלופי־המישנה ששירתו בצה"ל מיום היווסדו. ואם כי בקרב הקצונה הבכירה של צה"ל הלך שמו לפניו, ובתקופות מסויימות אף הפך למשל, הרי לגבי הציבור הוא נשאר בצל.

והנה, בעיקבות חטיפת מטוס אייר פראנס לאנטבה ומיבצע החילוץ של צה"ל שם, הפך אלוף־מישנה (מיל.) בורקה לדמות בינלאומית. לא היה עיתון שסיקר את הפרשה שלא איזכר את שמו תוך ציון כי „קולונל בר־לב הוא ידידו האישי של אידי אמין."

שיחות הטלפון הספוראדיות שלו עם אידי אמין, שצוטטו בהרחבה בכל אמצעיי התיקשורת בעולם, איימו לתפוס את מקומם בספרות העמים בין סיפורי הברון מינכהאוזן ואגדות אנדרסן.

מה שהתחיל כמשימה־ממלכתית, בשיחה ראשונית שנועדה לשכנע את אידי אמין לנסות לשחרר את החטופים, הפך תוך זמן קצר להצגת־ראווה ולעסק נושא רווחים. בורקה החל לטלפן אל אידי, אחרי שהסתיים המיבצע, לא בשליחות רשמית אלא לצרכי חברות טלוויזיה זרות, ששש להקליט ולשדר, תמורת תשלום, את הדיאלוגים המונומנטליים בין הפילדמרשל האוגנדי לקולונל הישראלי.

כתוצאה מכך הפך ברוך בר־לב, כיום סוחר מכשירים סטריאופוניים ומזכרות אפריקאיות, לגיבור מיבצע אנטבה. מכיוון שהוא היה האיש היחידי מבין הקשורים בסיפור שניתן היה לראיינו, לצלמו ולדובבו באופן חופשי, ללא מיגבלות צנזורה, היה זה רק טבעי שבעיני עשרות מיליונים בעולם יהיה בורקה הגיבור האמיתי של המיבצע.

בורקה די נהנה לשחק את התפקיד. הוא שיחק אותו כל כך טוב, עד שבהיטותו לפאר את מעללי עצמו, נפל בורקה בבור שכרה לעצמו.

הוא ניסה להסביר את פשר היחסים הכמעט־אינטימיים בינו לבין אידי אמין, ביחסים המיוחדים שנקשרו ביניהם בעת שסייע לאמין לחולל מהפכה צבאית באוגנדה ולתפוס את השילטון מידי קודמו, הנשיא מילטון אובוטה. ההצהרה עוררה רושם קשה והדים שליליים ביותר בעולם. שכן, בורקה לא השכיל להבין שסיוע לאידי אמין לתפוס את השילטון, אפילו אם הסיפור נכון, אינו מסוג הדברים שצריך להתגאות בהם.

בחוללו את הסערה, שקוממה נגדו את משרד־החוץ ושר־הביטחון, עורר בורקה משנתם כמה כלבי־שמירה ישנים. כדי להעמיד את הדברים באורם הנכון, ביקשו אלה לתת הסבר אחר, לפשר היחסים המוזרים והמיוחדים במינם בין אידי אמין לבורקה, המתגלים בכל שיחה טלפונית שלהם.

מי הוא אידי אמין — זאת יודע היום כל העולם. אבל מי הוא אותו אלוף־מישנה (מיל.) ברוך („בורקה") בר־לב, שיצא לפתע מאלמוניותו והפך לגיבור אנטבה, שמיבצעיו ושיחותיו הונצחו כבר בספרים ויונצחו בוודאי עוד בסרטים, זאת יודעים רק מעטים.

לנקות את הטנקים בבראסו

בורקה, כיום בן 51, הוא מהקצינים הוותיקים ביותר של חיל־השיריון בצה"ל, יליד קובנא שבליטא, חניך בית"ר בנעוריו שם, ואחר־כך חניך

(המשך מעמוד 23)
השומר־הצעיר בארץ. בורקה התגייס בגיל 18 כנוטר למישטרת הישובים העבריים.

במילחמת־העצמאות הוא גוייס לגדוד השיריון הראשון של צה"ל, שימש בו כמפקד פלוגת חרמ"ש והיה המפקד הארץ־ישראלי היחידי בו. ב־1950 מונה בורקה כמפקד גדוד השיריון. כתב עליו שבתי טבת בספרו חשופים בצריח: „בבואו לפקד על גדוד טנקים עמד בפני אותה הבעיה של קודמיו: על הטנקים לא ידע דבר.

„אביו של בורקה היה שומר בשדות של באר־טוביה ובורקה עצמו היה, לפני המדינה, נוטר במישטרת הישובים, שה־פיקוד עליה היה בריטי. רגיל היה למיסדר הביקורת של הקצין הבריטי. הלה בדק את הרובה בשבע עיניים. מי שנמצא ב־רובה שלו גרגיר חול הועמד למישפט.

„חשב בורקה: אם ברובה חשוב כל־כך גרגיר חול, קל וחומר בטנק, המסובך והיקר לאין־ערוך מהרובה. ב־1949 נכנסו לשירות השרמנים הראשונים. הטנק היה כל כך נדיר וכה יקר לצה"ל העני, שהיה ממש קדוש. בשוב הטנקים ממסע באבק בימי בורקה היה צורך בשבועיים לנקותם. כל מה שנחושת חייב היה להבריק. כשם שאת מצמד הנחושת ברצועת הרובה ה־בריטי הבריק בורקה בבראסו, כך תבע מאנשיו בטנקים. הוא גם לימד את ה־שוטרים הגדודיים לצחצח את נעליהם בקיווי, נוסח הצבא הבריטי, לייצר עליהם שכבות של מישחה ולהקשותה במים עד שתיווצר זגגה קשה וממורטת ,לפניה תו־כל להתגלח.'

„בכל בוקר יום ו' היתה נערכת ביקורת טנקים ומחנה, ומי שלא עמד בה לא קיבל חופשת־שבת. בורקה חיפש תירוץ פסיכולוגי כדי להוציא מהמילון של אנשיו ,אי־אפשר'... בזמנו נערכו תחרויות טכ־ניות. במיגרש־המסדרים הוצבו ארבעה טנקים ולידם צוותים. הגדוד כולו חזה בתחרות, בורקה היה קורא: ,פרק שר־שרת!' ונמדד בשעון־עצר הזמן בו פרק כל צוות את שרשרת הטנק.

„בסוף היתה התחרות שכולם יראו ממנה — גרירת טנק. מה שבאימון גופני עשו במשיכת־חבל, עשה בורקה בגרירת־טנק. המחלקות בגדוד היו מתחרות זו בזו בגרירת טנק מקו לקו. לכך היתה לפחות משמעות צבאית כלשהי. היה זה, כביכול, תירגול לא רע לדחוף טנקים לקרב, כי ממילא לא הרחיקו אז הטנקים לנסוע על שרשרותיהם."

„לעשות את בורקה גנראל!"

ב־1950 היה כבר בורקה בדרגת סגן־אלוף. ב־22 שנות שירותו הנוספות ב־צה"ל הועלה בדרגה אחת בילבד, לדרגת אלוף־מישנה, כשבין חניכיו היו כאלה שהפכו בינתיים לאלופים. בכל שנות שי־רותו בצה"ל הכירו אותו כמפקד בינוני, אמיץ־לב, אבל „טיפוס".

הפרוטוקולים המלאים של שיחות הטלפון הממושכות בין נשיא אוגנדה, הפילדמרשל אמין, לבין ידידו הישראלי בורקה, שימשו לרבים הוכחה לחיזוק אמו־נתם כי אידי אמין אינו אלא ילד־מגודל, שוטה ופרימיטיבי, או כפי שבורקה עצמו הגדירו (מאחורי גבו, כמובן) „אדם לא מאוזן ואפילו רעוע בנפשו."

אחרת קשה היה להסביר כיצד, אחרי כל מה שעוללה ישראל ליוקרתו האישית ולתדמית מדינתו וצבאו, עדיין מדבר אמין עם בורקה כאל ידיד נפשו, הישראלי ה־היחידי שלפניו הוא יכול לשפוך את ליבו, לספר לו על בעיותיו ואפילו לבקש ממנו להשתדל אצל ממשלת־ישראל לשגר לו אספקת־נשק. רק גורילה מגודל מסוגו של אמין, כפי שישראלים רבים רצו לראות אותו, מסוגל לרדת לדרגת טימטום מעין זו.

כך הפכו שיחותיו הטלפוניות של בורקה עם אידי אמין לסחורה מבוקשת, המעוררת צחוק ולעג אצל קוראיה, וש־חברות־טלוויזיה זרות מוכנות לשלם טבין ותקילין כדי להקליטן ולשדרן.

אלא שהעניין אינו כה מצחיק ומשעשע כפי שהוא נראה ממבט ראשון. כדי לרדת למובנן האמיתי של שיחות בורקה—אמין, ולהבין את פשר דיבורו חסר־המעצורים של אידי אמין בשיחותיו עם בורקה, צריך להכיר טוב יותר את מהות היחסים ש־שררו, ועדיין שוררים, בין השניים.

עד כה היתה רק עדות אחת על טיב יחסים אלה. היא באה מפי בורקה עצמו. בראיונות שהעניק בשפע וברוחב־לב ל־עיתונות. חלקם תמורת תשלום או טובות־הנאה אחרות, ידע בורקה לתאר את ה־יחסים בינו לבין אידי אמין כמושתתים על בסיס של אימון־אישי. הוא לא חסך בתיאורים כיצד הציל את אידי אמין, בעודו רמטכ"ל צבא אוגנדה, מתוכניות החיסול שזמם נגדו יריבו, הנשיא מילטון אובו־טה, הרופא התרבותי, חניך אנגליה, ש־בורקה תיאר אותו כשונא־ישראל מושבע.

עוד לפני שהציף את העולם בסיפורים כיצד סייע לאידי אמין לתפוס בכוח את השילטון מידי אובוטה, היו לבורקה תיאורים פלאסטיים על עצמו כמי ששמר על בריאותו הגופנית של אידי אמין וכמי שידע למכור לו רעיונות בצורה שאמין יאמין כי הוא עצמו הגה אותם.

אלא שבכל התיאורים המשעשעים הללו חסר מימד אחד. לא היה בהם כדי להסביר מדוע יצא רדיו קאמפלה, ערב מיבצע אנטבה, בקריאה לממשלת־ישראל „להחזיר את הקולונל בר־לב לשירות פעיל בצה"ל ולהעניק לו דרגת גנרל."

מאחרי מה שנראה כניצנוץ־טירוף נוסף במוחו של אידי אמין, היו חבויים דברים עמוקים וסודיים יותר. בורקה לא טרח להרחיב עליהם את הדיבור, ובצדק. אבל הם נמצאים בהרבה תיקים עבי־כרס ה־שמורים בצה"ל, במישטרת־ישראל ובמ־שרד־החוץ. והכוללים חומר על טיב פעי־לותו של בורקה בחמש שנות שהותו כראש מישלחת צה"ל באוגנדה.

כאשר הגיע בורקה לאוגנדה, כבר היה אידי אמין רמטכ"ל הצבא. בתפקיד זה היה לו קשר עם קודמו של בורקה בראש מישלחת צה"ל באוגנדה, אלוף־מישנה זאב („זוניק") שחם.

כבר אז ניסה אידי אמין שלא לצמצם את הקשרים בינו לבין מישלחת צה"ל באוגנדה לתחום הצבאי בילבד. באחד ה־ימים לכדו חייליו יחידת מורדים מקונגו, שנימלטה מארצה עם כמות זהב גדולה ביותר. על פי פקודת אמין נרצחו החיילים הקונגואיים והזהב עבר לרשותו. אידי לא ידע מה לעשות בכמות כה גדולה של זהב, ביקש מזוניק שייעץ לו מה לעשות בו. זוניק ניסה להתחמק מהמשימה ש־הוטלה עליו, אבל אידי להץ ולחץ, דחה את הסבריו של זוניק כי אין זה מתחום עיסוקיו לייעץ לו בענייני כספים.

לבסוף, כשגבר לחצו של אמין, טס זוניק לישראל, כדי להתייעץ עם הממונים עליו מה לעשות. איך שהוא, הצליח לתמרן את עצמו ואת מישלחת צה"ל כדי שלא יהיה לה כל קשר למעשה הביזה הפרטי של הרמטכ"ל האוגנדי.

קשה להאמין כי מי שניסה לשתף את ראש־מישלחת צה"ל בעסקיו הפרטיים פעם אחת, לא ינסה לעשות זאת פעמים נוספות, כשמעמדו התחזק עד שהפך ה־שליט הבלעדי הכל־יכול של אוגנדה. וראה זה פלא: בכל דיווחיו של בורקה, מאז נכנס לתפקיד היועץ־הפרטי של אידי אמין, לא נכלל אפילו דיווח אחד על ניסיון מצד אמין לשתפו בעסקיו.

לעומת זאת זרמו לארץ, בשנות שירותו של בורקה באוגנדה, דיווחים ממקורות אחרים, על טיב היחסים שהתפתחו בינו לבין אמין ועל תחומי הפעילות שלו. אנשי השגרירות הישראלית בקאמפלה, וגם כמה מאנשי מישלחת צה"ל שם, דיווחו לארץ, בעל־פה ובתזכירים, על מה שנראה להם כמעשים לא־אסתטיים, אפילו במושגי המוסר המקובלים באפריקה.

האשימו את בורקה, כמובן ללא הוכחות ובשל צרות־עין בילבד, כי הוא נוהג להחליף את המטבע־הזר שהגיע למישלחת צה"ל באוגנדה בשוק השחור, שם שער החליפין גבוה בכ־20% מאשר בבנקים.

קיטרגו עליו, שוב ללא כל בסיס עוב־דתי, כי ביחד עם אידי אמין פיתח רשת שיווק מסועפת של שנהב, אחד המוצרים היקרים והמבוקשים ביותר של היבשת ה־אפריקאית.

טענו, אולי מתוך קינאה בהצלחתו, ש־הוא הפך היועץ־הפינאנסי של אמין ומד־ריכו בענייני משק וכלכלה. סיפרו כי השניים הם שותפים בעסקים וכי פתחו במשותף חשבון־בנק בשוויץ, כדי להבטיח את רווחיהם בפני כל מהפכה אפשרית.

על פי אחד הסיפורים, מצלמה שרכש בורקה בכספי צה"ל כמתנה עבור אחת ממזכירותיו של אמין, נשארה משום מה ברשותו.

דברי השיטנה כנגד בורקה, שזרמו ללא הרף מאוגנדה לישראל, לא השאירו את הממונים על בורקה אדישים למעשיו. ב־אביב 1971, נתבע בורקה לתת דין־וחשבון על כמה עניינים שהיו בסמכותו. אחת ה־לשונות הרעות ידעה לספר כאילו התעורר ספק אם אידי אמין אומנם מקבל את כל אותם תמלוגים שנהוג לשלמם במדינות אפריקאיות לאנשי שררה, והנקראים, משום מה, במערב בשם המגונה „שוחד."

אלא שנקודה זאת לא ניתן היה לברר עד הסוף, כי אידי אמין לא נהג לתת קבלות על התשלומים שניתנו לו מתחת לשולחן. בורקה חשש באותה תקופה פן סר חינו בעיני הממונים עליו. לא חלפו ימים רבים ואידי אמין שיגר מיכתב אישי לשר־הביטחון משה דיין, בו תבע להשאיר את בורקה על כנו באוגנדה שנתיים נוספות „שכן ניסיונו הממושך יאפשר לו להשקיף על הפרוייקטים החד־שים שהחלו להיווצר כאן."

הווילה של בורקה: „מתנה מהדודה בדרום־אמריקה"

תעודת־יושר בחתימת הרמטכ"ל

בורקה הצליח לשכנע את אנשי משרד־הביטחון, להם היה כפוף נוה־לית, עד כמה המשך שירותו באוגנדה חיוני לאינטרסים של מדינת־ישראל. אלא שבתחילת 1972 הגיעה כמות החשדות שהצטברו נגד בורקה לשיא כזה, שאפילו האינטרסים של מדינת־ישראל לא יכלו למנוע מינוי קצין־בודק מטעם צה"ל, שיצא לאוגנדה כדי לפשפש ולבדוק שם בטיב פעולותיו החסויות.

היתה זו משימה עדינה עד מאוד. שכן ביקור הקצין־הבודק היה חייב להיראות ביקור שיגרתי ולא למטרת חקירה, דבר שהיה עלול לעורר את זעמו של אמין. התפקיד הוטל על תת־אלוף רפאל ורדי.

ורדי יצא לאוגנדה ונוכח כי החקירה בחשדות שהועלו נגד בורקה היא הרבה יותר קשה ומסובכת מכפי שניתן היה לשער תחילה. בין השאר קשה היה לבצע את החקירה באוגנדה משום שנגד אשתו של ורדי, שהתלוותה אליו, הוטחו איומים בלשון: „את תראי דווקא יפה בבגדי־אלמנה שחורים." נעשה ניסיון להכות גם את ורדי עצמו.

כשראה ורדי שהחקירה לא תתקדם על אדמת אוגנדה הוא החליט להמשיכה ביש־ראל. בורקה הצטווה לחזור גם הוא. בנמל־התעופה המתינו לו אנשי מצ"ח כדי לקח־תו להמשך החקירה.

החקירה נגד בורקה התנהלה בחשאיות, מחשש פן יודלף שמץ ממנה החוצה, דבר שיהיה בו כדי לסכן את יחסי ישראל—אוגנדה ואת מעמדה של ישראל ביבשת השחורה. בין השאר התבקש בורקה להס־ביר כיצד, לפתע פתאום, במקביל לשירותו הצבאי באוגנדה, הוא רכש חלקת קרקע יקרה בכפר־שמריהו, החל לבנות עליה וילה מפוארת, בהשקעה של הרבה מאות אלפי לירות. בלתי סביר היה בעיני ה־ממונים עליו שקצין בצה"ל, אפילו בדרגת אלוף־מישנה, יהיה מסוגל לבנות בית מפואר כזה מהמשכורת הצבאית שלו.

לבורקה היו כמובן הסברים להפרכת כל ההאשמות שהועלו נגדו. בפרשת הווילה, למשל, הוא טען כי הוקמה בכספי ירושה, שהותירה לו דודה עשירה שנפטרה לפתע בדרום־אמריקה. וכך, בתום חודשי חקירה בארץ, הסתיימה הבדיקה ללא כלום. לא נמצאה כל הוכחה שיהיה בה כדי להרשיע את בורקה. עם זאת הודיעו לו על סיום שירותו בצה"ל ובאוגנדה. צה"ל מינה תח־תיו קצין אחר לתפקיד ראש־המישלחת שם.

אבל בורקה לא הסתפק בכך שלא נמ־צאו כל הוכחות נגדו. לפני שחזר לאו־גנדה, במארס 1972, הוא דאג שתהיה בידו תעודה המנקה אותו מכל חשד, וה־מצהירה כי הוא איש הגון וישר הנקי מכל רבב. על התעודה היה חתום ה־רמטכ"ל דאז, רב־אלוף דויד („דדו") אלעזר.

קשה לדעת מה היו הסיבות שהניעו את דדו להעניק תעודה מוזרה מעין זו לבורקה. על כל פנים, בורקה לא שמר את דבר קיומה בסוד. כלפי כל מתנגדיו, אותם שהא־שימו אותו מאחורי־גבו ואותם שהטיחו האשמות בפניו, הוא ניפנף, תוך חיוך, בתעודת־היושר שהעניק לו הרמטכ"ל.

אלא שכל זה היה ללא הועיל. ימים מיספר אחרי שחזר בורקה לאוגנדה כדי לחסל את ענייניו שם, הודיע אידי אמין על ניתוק יחסיו עם ישראל, הוציא צו־גירוש נגד כל הישראלים ב־אוגנדה תוך 20 שעות. יש הטוענים עד היום שאידי אמין דאדא עשה זאת לא מסי־בות פוליטיות אלא בגלל סילוק ידידו הטוב מתפקידו. בורקה עצמו טוען כי אידי אמין היה נאלץ לנתק את היחסים עם ישראל ממילא, אלא שהיה עושה זאת יותר בעדינות, אילו הוא היה ממשיך בתפקידו.

בעשרים השעות שנותרו עד לגירוש, שרפו אנשי השגרירות ואנשי מישלחת צה"ל באוגנדה בבהילות רבה את כל המיסמכים שהיו בידם. הוכחות בכתב ל־טיב הפעילות שהתנהלה באוגנדה, נשרפו.

כאשר חזר בורקה לישראל עם מיש־פחתו, שוב נפתחה חקירה נגדו. הפעם עמד בראש החקירה קצין־המישטרה אהרון שלוש, איש המחלקה לתפקידים מיוחדים. גם מימצאי חקירתו, כמו מימצאי החקי־
(המשך בעמוד 33)

ספורט-טוטו
טוטו
א 1 2 א 1 2 א
השבוע משחקי האינטרטוטו
והליגות האוסטרליות
* * *
מינימום הפרס הראשון
150.000 ל"י
* * *
מינימום לכל הפרסים
300.000 ל"י
* * *
יום חמישי — המועד האחרון
למסירת הטפסים.
עשה לך מנהג קבוע —
מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

(המשך מעמוד 20)
אמריקאיות אחרות, יש עוד 50 אלף. אם להוסיף את אלה למאות אלפי היהודים האמריקאיים היודעים או הלומדים עברית, מצטבר בארצות־הברית פוטנציאל של כ־מיליון קוראי עברית. מאחר שבאמריקה מקובל שכל עיר בינונית, בסדר גודל של תל־אביב, יש לה לפחות שניים־שלושה עי־תונים יומיים משלה, הרי השאלה המת־בקשת מאליה היא מדוע לא תזכה הפזו־רה הישראלית בארצות־הברית בעיתון עב־רי משלה?

כיום משלמים קוראי העברית בארצות־הברית שניים וחצי דולר ויותר עבור עיתון עברי המגיע מהארץ. אין שום סי־בה, חשב פז, מדוע לא יעדיפו לרכוש עיתון ישראלי המודפס והיוצא לאור בניו־יורק במחיר השווה לכל נפש של 30 סנט.

לא צריך לישון. כך נולד הרעיון של ישראל דיילי הראלד, שמו של העיתון היומי בעברית, שיתחיל להופיע תוך שבועות ספורים בארצות־הברית. בניו־יורק הוא יהיה עיתון ערב שישא את תאריך יום המחר. בשאר ערי ארצות־הברית הוא יהיה עיתון בוקר. הוא יו־פיע בשלב ראשון ב־50 אלף עותקים, כשעל פי כל התחזיות מצפה לו עתיד כלכלי מובטח.

שבעים אחוז מהחומר המערכתי בעי־תון יהיה קשור בישראל. השאר יתחלק בין ידיעות וסיפורים העוסקים בקהילת המהגרים הישראלית, נושאים בינלאומיים ועינייני יהדות ארצות־הברית.

הרעיון שהגה פז אומץ על־ידי קבוצת משקיעים יהודים אמריקאיים. בארצות־הברית, שם מעוגנת בחוק זכותו של כל אזרח להוציא־לאור עיתון ללא צורך ב־רישיון, היתה הוצאת העיתון לאור בעייה פיננסית בלבד.

הדרך הקלה היתה אולי להוציא לאור יומון המורכב מקטעי עיתונים עבריים, אלא שפז העדיף את הדרך הקשה. לעי־תון החדש תהיינה שתי מערכות. אחת מהן תשב בתל־אביב, השנייה, בראשות פז עצמו, בניו־יורק. קו טלקס פתוח של סוכנות רויטר, שיעמוד לרשות העיתון, יאפשר לו להדפיס, בשל הפרשי הזמנים בין ישראל וארצות־הברית, ידיעות ישרא־ליות עוד לפני שיתפרסמו בישראל.

את מחלקת המודעות של העיתון, ה־מקווה לפרסם בעיקר מודעות דרושים למקומות עבודה בארץ, ירכז יעקב נחמן, איש פירסום קורן, היוצא לארצות־הברית להקים סניף של המישרד. איש הקשר של העיתון בארץ יהיה איש יחסי־הצי־בור ניסן גן־מור.

אין ספק כי עם הופעתו של העיתון ייפתח ויכוח ציבורי סביב השאלה, אם אין בו כדי לעודד את ירידת נפולת־הנמושות. דעתם של יזמי העיתון שונה: הוא יתרום לשמירת הקשר עם המדינה ואולי יעורר געגועים ורצון לחזור. בתנאי שהידיעות שתגענה מהארץ תהיינה מעו־דדות, כמובן.

מפקחת ז'לכובסקה
נגד הכיוון ונגד החוק

מישפט

שופטת על דוכן הנאשמים

השופטת־המפקחת התעקשה לנסוע נגד הכיוון — והגיעה אל דוכן הנאשמים

המכונית הפרטית הקטנה, נהוגה בידי אשה קשישה, שיצאה בצהרי היום משערי בניין מישרד־המישפטים ברחוב פינס ב־יפו, פנתה ימינה ונעצרה פיתאום. מולה נעצרה מכונית אחרת, שבאה מן הכיוון הנגדי וחסמה את דרכה. ממכונית זו, בעלת השילוט המישטרתי, ירד גבר ב־לבוש אזרחי וקרב אל חלון המכונית הקט־נה שבה ישבה האשה.

„את צריכה לחזור, את נוהגת נגד ה־כיוון," אמר הגבר. „מי אומר?" שאלה האשה בחיוך מלא ביטחון. „אני אומר לך, גברת!" השיב האיש, ושלף תעודת־שוטר. „וכעת חיזרי, את נוסעת נגד הכיוון."

„לא שיכנעת אותי," השיבה לו האשה. „אינך רואה שאין כאן שום תמרור שאוסר עלי לנסוע בכיוון הזה?" על כך השיב השוטר בהסבר, כי התמרור האוסר את הנסיעה באותו כיוון מוצב בכניסה לרחוב, וכי אין מציבים תמרור כזה מול כל חצר.

הנהגת נסעה מנגד. הנהגת התעק־שה. היא נשארה יושבת במכוניתה, והמ־תינה שהשוטר ייכנע ויפנה לה את הדרך. בראותו זאת, ביקש את תעודותיה ורשם את הפרטים. אך גם לאחר־מכן סירבה למלא את הוראתו.

לבסוף, בהתחשב בעובדה ששתי מכו־ניותיהם, הניצבות זו מול זו, חוסמות את התנועה בכביש, נאלץ השוטר להיכנע. המכונית המישטרתית זזה הצידה, ומכו־ניתה של הנהגת המשיכה בדרכה, נגד הכיוון. כאשר חלפו המכוניות זו לצד זו, אמר השוטר לנהגת: „יהיה מעניין להיפ־גש בבית־המישפט."

הוא צדק. בדו"ח המישטרתי שלו ציין רס"ר קרול שוורץ כי הגברת גוסטה ז'לכובסקה, המפקחת הארצית של מישרד־המישפטים לעינייני מקרקעין, בעלת סמ־כויות שיפוטיות של שופט־שלום בבית־המישפט, ביצעה ביום 16.5.76, בהיותה ברחוב פינס, שתי עבירות על החוק. על סמך הדו"ח הגישה המישטרה כתב־אישום נגד המפקחת־שופטת ז'לכובסקה על שתי עבירותיה: נסיעה נגד הכיוון בכביש חד־סיטרי, ואי־ציות להוראות שוטר.

הגברת גוסטה ז'לכובסקה היא דמות ציבורית ידועה. כעורכת־דין ותיקה ומנו־סה קנתה לעצמה מוניטין רב בהחלטותיה המישפטיות. היא בעלת סמכות גבוהה, מתוקף תפקידה, וכדי לערער על החלטו־תיה יש להגיש עירעור לבית־המישפט המחוזי. סמכויותיה השיפוטיות נובעות מ־חוק־המקרקעין, ולכן שונה מעמדה מזה של שופט בית־מישפט.

המישפט נידחה. „התנהגות המישטרה — זוהי שערורייה!" התרעמה המפקחת־השופטת. „אם בדברים קטנים הם מתנהגים כך, אני מתארת לעצמי מה יכול לקרות במיקרים אחרים, יותר רצי־ניים."

אלא שעל מידת הצדק שבתרעומתה יוכל בית־המישפט להחליט ללא קשיים מייוחדים. בתוך מכוניתו של רס"ר שוורץ, בן־זוגה של השופטת בתקרית, ישב קצין־מישטרה בדרגת סגן־ניצב, שלא לקח כל חלק במתרחש אלא רק צפה בו מתוך המכונית.

הדיון הראשון בכתב־האישום נגד ה־גברת ז'לכובסקה נקבע לחודש יולי הש־נה, לפני השופט ברנר בבית־המישפט לתעבורה בתל־אביב. אך המפקחת־השו־פטת לא טרחה להתייצב כנדרש. המישפט נידחה.

האם את יודעת כיצד לזכות בשיער יפה, בריא ומטופח
תשובה נכונה תוכלי למצוא במדריך לשמוש נכון בתכשירי "וולה"
לכב' אינטרקוסמא — וולה בע"מ
ת"ד 1365 ירושלים
נא לשלוח לי
את המדריך לשמוש נכון בתכשירי וולה
השם: ____________
הכתובת: ____________
WELLA
דרשי את המדריך לשמוש נכון
בתכשירי "וולה", בפרפומריות, בתי־מרקחת, חנויות כל־בו, שק"ם, או ע"י תלוש ההזמנה הר"ו

הצנחנים יודעים לא רק ללחום, לתקוף ולהסתער, אלא גם לאהוב, להשתולל וליהנות

דבוקה על הקרקע

הסיבה הרישמית לעריכת יום־הצנחן, כמו ימי כל החילות האחרים בצה"ל, היא: להרים את המוראל, לחשל את רוח החייל ולחזק את גאוות היחידה. אך מאות חובשי הכומתות האדומות, שהסתערו השבוע על מיתקני הספורט ובריכות־השחייה של כפר־המכביה, וש־השתרעו על המידשאות רחבות־הידיים של המקום, הוכיחו כי ליום הצנחן יש עוד מטרה, אולי חשובה יותר מהחי־שול והחיזוק: טיפוח האהבה בין הצנ־חן לצנחנית.

בעוד הרמקול קוטע את שירי־המו־לדת, ששודרו במשך היום כולו, בהודעות על תחרויות כדורסל, כדורעף, משיכת־חבל ותרגילי־כושר בין היחידות השו־נות של הצנחנים, התפזרו להם זוגות־זוגות, בעלי כנפי־הצניחה עם מקפלות־המיצנחים, קצינים צעירים עתירי־קרבות וצלקות עם החיילות־הפקידות, ולוחמים, אשר הזקן בקושי מסתיר את פני־התי־נוק שלהם עם קצינות הח"ן.

בעת שבקצה האחד של המלון הת־רוצצו עשרה צנחנים אחרי כדור, וניסו להשליך אותו לעבר הסל, תפסו שלושה סגני־מישנה צעירים את ניצה, פקידת אחת היחידות, וזרקו אותה עם המדים אל תוך הבריכה.

היה זה סימן לצנחנים האחרים להסיר במהירות את הנעליים הגבוהות שלהם, להניח את הנשק האישי ליד אחת ה־גדרות, ולקפוץ לבריכה, כשהם גוררים איתם את החיילות, שעמדו במיקרה ביניהם ובין בריכת השחייה.

בעוד שחיילי הסיירת משכו בצידו ה־אחד של החבל, ואנשי הנח"ל המוצנח בצידו השני, מצאו להם יוסי ותמי, חני ועודד, אורנה ואיציק, כל זוג בנפרד, את העץ הפרטי שלו, התיישבו תחתיו וליט־פו זה את זה, מי בידיים ומי רק ב־מבטים.

בעוד הרס"ר בני עורך תרגילים על המתח, וזוכה להערצת כל הבנות סביבו, שוטטה סגן־מישנה (מיל.) עודדה פלד, בתו של ראש עיריית רמת־גן, העיר ש־אימצה את הצנחנים, ומי שהיתה ידועה

איבו ג'ימה כאשר נזרקה למי־הבר... היה זה אות לגוש צ... לקפוץ למים, יצרו תמונה המזכירה את התמ...

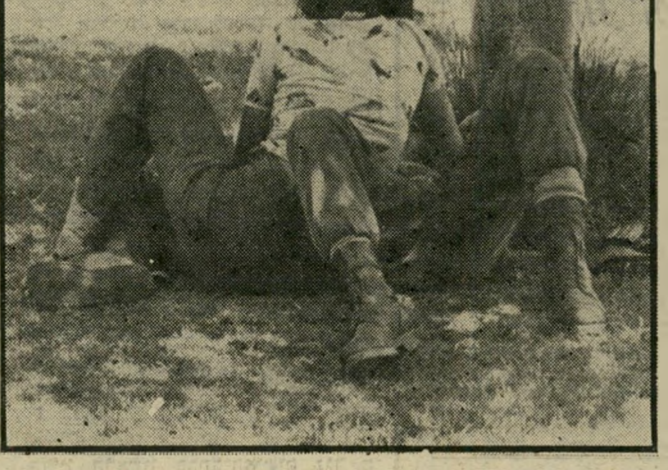

האוהבים יום הצנחן היה השנה קודש לגילויי אהבה בין לוחמים לבנות הצנחנים. בין העצים, ואפילו לעיני חבריהם, התחבקו חיילי הצנחנים והנח"ל המוצנח על מידשאת **כפר המכביה**, עם חברותיהן, מקפלות המיצנחים, החיילות, הפקידות וקצינות הח"ן, בעוד חבריהם עורכים תחרויות־ספורט במיגרשי המישחקים.

הלבושה

גם חיילת זו, הלבושה במיזעת־ספורט של הצנחנים, ניזרקה עם בגדיה אל המים.

ללא מדים

מקפלת מצנחים משתעשעת במי הבריכה, כשקודם לכן לבשה בגד ים. אותו מזל לא היה לניצה, פקידה פלוגתית (בתמונה למטה) שנזרקה על־ידי חבריה לבריכה כשהיא לבושה במדים, ויצאה כשמדיה נוטפים מים.

חדרו בהתגנבות־יחידים לתוך הלובי של המלון, נהנו מיזוג־האוויר ומהספות ה־רכות.

במשך יום שלם העמיד כפר־המכביה את עצמו לרשות הצנחנים. במשך יום תמים ערכו הצנחנים פיקניק על שפת הבריכה, השתתפו בתחרויות ספורט וכו־שר, אך יותר מכל הוכיחו כי הצנחנים יודעים לא רק להילחם — הם יודעים גם לאהוב.

בעת ששירתה בחיל כמלאך של הצנ־חנים, בין ידידיה הוותיקים במיזנון שליד הבריכה, זכתה והעניקה טפיחות על ה־שכם, חיבוקים ונשיקות.

בקצה אחר של הדשא רחב־הידיים שיחקה חיילת בלונדית שמנמנה כדורעף עם שני חיילים מיוזעי־חולצות והביסה אותם, לקול צחוקם המתגלגל. שני זו־גות, שהעץ לא נתן להם פרטיות מספקת,

ה אחת מפקידות היחידה, כשהיא לבושה בבגדיה, ים וצנחניות, חלקם בבגדים וחלקם בבגדי־ים, המפורסמת של הנפת הדגל באיבו־ג׳ימה.

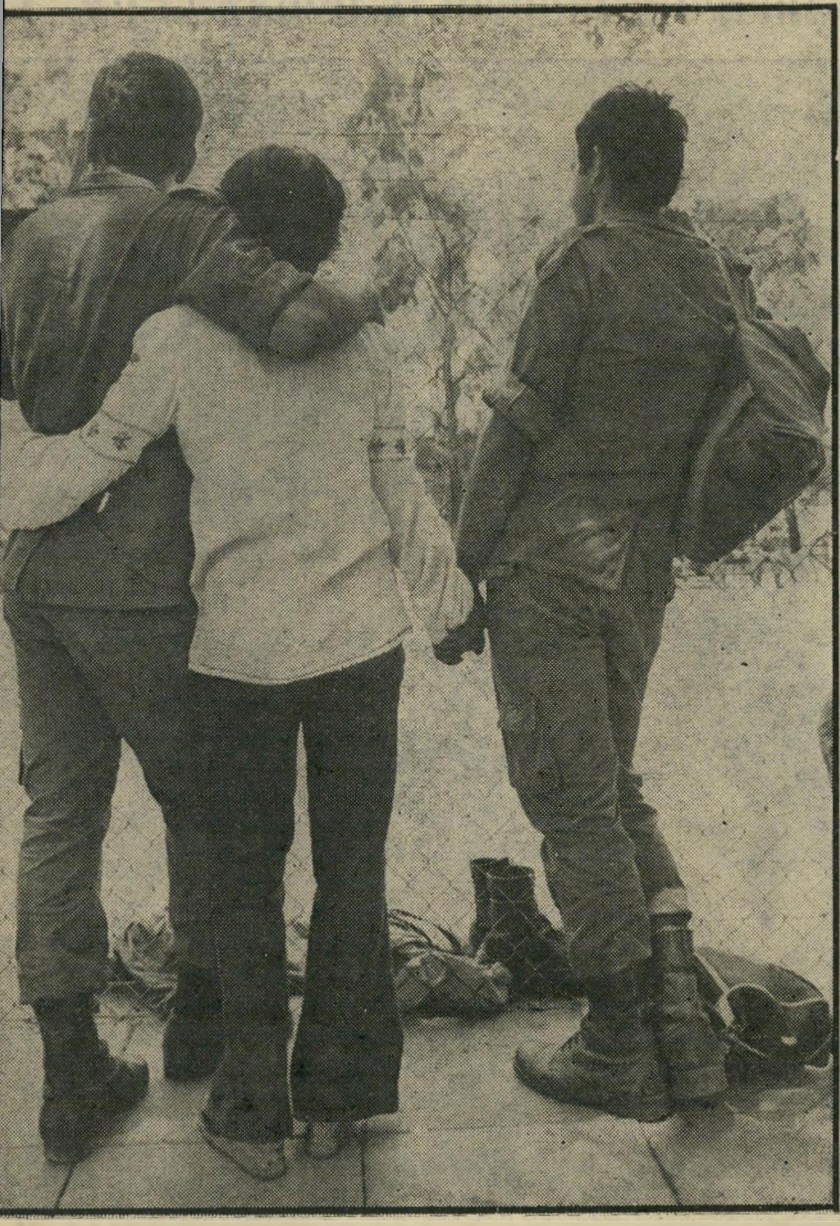

טרי!

אחת החיילות, לבושה באזרחית (לחיילות, שלא כמו לחיילים, הותר לבוא לכנס בבגדים אזרחיים) חבוקה עם החייל שמשמאל, ואוחזת בידו של החייל שמימין.

בתמונה מימין: הנשק והנעליים הגבוהות הוטלו הצידה והרביעייה נחה על הדשא.

שר־החוץ ערך שיחות אישיות עם רינה מור כדי לגייס אותה לשליחויות לאומיות - בעוד בעלי תחרות „מיס יוניברס" עומדים על זכותם להשתמש בה לצורכיהם המיסחריים

ה עיתונאיות שישבו בשורות מסודרות באחד מאולמי הכינוסים של מלון הילטון בתל־אביב, ביום הראשון האחרון, החווירו לעומת היפהפיה שישבה מולן, מאחרי שולחן עמוס מיקרופונים ופרחים — מיס־יוניברס, מלכת־היופי העולמית, מלכת־היופי של ישראל — רינה מור.

השאלה האחרונה שנזרקה במסיבת־עיתונאים זו לעבר רינה מור, היתה: „האם יש לך מאוויים או השקפות פוליטיים?" רינה גייסה את חיוכה המקסים והתמים וענתה: „אני בסך־הכל מלכת יופי."

אולם ברגע שבו פלטה מישפט זה, ידעה רינה מור כי מאחרי כיסא־מלכותה מתנהל מאבק פוליטי עז. מישרד־החוץ מפעיל בו את התותחים הכבדים ביותר העומדים לרשותו, כשהוא מגייס לעזרתו את המגבית היהודית המאוחדת. המילחמה מתנהלת כנגד חברת מיס יוניברס קורפוריישן, החברה שהיא בעלת־הבית, המעבידה, השומרת האישית, האמא והדינינץ, עם נשיא החברה האמריקאית, ביל גלזר, שהוא יהודי, נתקלו בתגובה קרירה. גלזר הסכים שרינה מור תופיע עבור המגבית, בשתי הופעות בלבד. „לגבי הופעות אחרות, עוד נראה," אמר גלזר, ברמזו כי אין סיכוי רב לכך.

בינתיים אספו אנשי מישרד־החוץ חומר־רקע על החברה האמריקאית, ועל תולדות מלכות היופי העולמיות האחרות. התברר להם כי מיס יוניברס קורפוריישן היא חברה מיסחרית, אחת משרשרת חברות מיסחריות שלהן עסקים מעסקים שונים, אשר רוב בעלי־המניות שלהן הם דווקא יהודים. אולם גם מישרד־החוץ הבין, כי בעלי־החברה הם בראש־וראשונה אנשי־עסקים אמריקאיים, הידועים כאנשי־עסקים ומארגנים למופת.

התותחים הכבדים שהופעלו על מיס יוניברס קורפוריישן הבהילו קצת את החברה האמריקאית. הביקור שערכה רינה מור השבוע בארץ כמעט שבוטל, כדי

השומרת מחו"ל

המלווה הרישמית של רינה מור הוחלפה לקראת ביקור־המולדת של המלכה בג'ון כ"ץ (יושבת מימין), הידועה כידידת ישראל. כ"ץ נשלחה כדי לנסות ולמנוע את המילחמה.

אבא של רינה מור למשך שנה תמימה.

כאשר הגיעה לארץ הידיעה בדבר בחירתה של מלכת־היופי הישראלית כמיס יוניברס, צהל מישרד־החוץ. אנשי המישרד חשבו כי נפלה לידם מתת־שמיים: צעירה ישראלית יפהפיה, אשר לפי הידיעות שהגיעו היא גם אינטליגנטית ביותר ומאד צברית, נושאת עימה את התואר הנישא ביותר המוענק ליפהפיות בעולם — צעירה זו תוכל לשרת היטב את התעמולה הישראלית ואת פעולות המגבית.

פקידי מישרד־החוץ, שזכרו עד־כמה קל להם היה לארגן את הופעותיהן של מלכות־היופי הישראליות בעת שנסעו לתחרויות הבינלאומיות, לא חששו לרגע כי משהו עלול להשתבש בתוכניותיהם. היה ברור כי טלפון למערכת השבועון לאשה ממנכ"ל המישרד, או טלפון ישיר למלכת־היופי משגריר הארץ שבה היא תימצא, יביא לשורה של הופעות הסברה והתרמה של רינה מור עבור ישראל.

אולם ההפתעה נפלה עוד לפני שהגיעה רינה לארץ. הפנייה למערכת לאשה התגלתה כבלתי־מועילה. למישרד־החוץ הוסבר, כי רינה מור יצאה מרשותו של השבועון הישראלי, והפכה נחלת החברה המיסחרית האמריקאית.

מגעים שערך, על־פי הוראות מירושלים, שגריר ישראל בוושינגטון, שמחה

שאי־אפשר יהיה להשפיע עליה כאן להמרות את פי החברה האמריקאית. אולם רק אחרי שרינה איימה בסנקציות פרטיות משלה, בוטל איום הביטול.

מחאת המלכה בכלוב

אך צעד מונע אחד עשתה החברה בכל זאת. המלווה הקבועה של רינה, אחת ממנהלות חברת מיס־יוניברס, נשארה בניו־יורק ואת מקומה תפסה פקידה בכירה אחרת בחברה, אשה נאה, בעלת שיער אדמוני לוהט וסיגנון־דיבור החלטי ונוקשה, ג'ון כ"ץ. כ"ץ ידועה כידידת ישראל ומקורבת לאישים שונים במדינה, וכאחת ממנהיגות בני־ברית בארצות־הברית. מנהלי מיס־יוניברס השבו, כי קשריה של כ"ץ, והרקע הציוני שלה, יעזרו לחברה שלהם ליישר את ההידורים בישראל.

עוד לפני שהגיעה רינה מור לישראל, אחרי בחירתה, כבר היה מוכן במישרד־החוץ תיק ובו תולדות כל המלכות העולמיות שהפרו את החוזה שלהן עם מיס יוניברס קורפוריישן, לאחר שהוכתרו. הבולטת ביניהן היתה מלכת־היופי של ארגנטינה, שנבחרה כמיס יוניברס בשנת 1960, נומרה קספלי. די בהזכרת

„אין לי מאוויים או השקפות פוליטיות!"

„אני בסך־הכל מלכת־יופי!"

למי שייכת מיס תבל?

שמה של קפגלי באוזני מנהלי־החברה, כדי להעביר בהם צמרמורת. כשבועיים לאחר בחירתה, ואחרי שקיבלה את הפרס הגדול וחלק ניכר מהמתנות, נעלמה קפגלי והתגלתה בביתה בארגנטינה. כשביקשו ממנה לחזור, היא פשוט שלחה את מארגני התחרות לכל הרוחות. 11 שנים אחר־כך, בשנת 1971, חזרה מלכת היופי של ברזיל, שזכתה בתואר העולמי, על אותו תרגיל.

הדיווחים שהגיעו למישרד־החוץ אמרו גם, כי למארגנים נגרמו נזקים כספיים כבדים בעיקבות הפרות־חוזה אלה, וכי הם מעולם לא הדיחו את המלכה הסוררת מכיתרה או תבעו אותה למישפט בעיקבות הפרת החוזה.

בדיקת התנהגותה של רינה בשבוע שבו שהתה בניו־יורק הפיחה תיקווה בלב אנשי מישרד־החוץ. התברר להם כי רינה חשה, כבר בימים הראשונים, כמלכה בכלוב. טלפונים שהגיעו אליה מישראלים, ביניהם שדרן־הרדיו לשעבר עזריה רפופורט, ובהם הזמנות לערבים ישראליים, עברו סינון של איש־יחסי־הציבור הצמוד אליה, ניק סולומון, ונענו בשלילה מוחלטת מצידו. כאשר ביקשה רינה לאכול במיסעדה ישראלית, סירב סולומון לאפשר זאת, ואז התרחשה ההתפרצות הגדולה, שגרמה אצל מארגני התחרות לדאגה רבה לגבי העתיד, ולכניעה חלקית: לרינה הותר לבלות ערב אחד עם ישראלים, „רק עד 10 בלילה.”

הדוחפת הישראלית

העורכת־האחראית של שבועון לאשה, חמדה נופך־מוזס היתה שומרת נאמנה לרינה מור בביקורה בארץ. בתמונה: מוזס דוחפת את המלכה מקהל נילהב.

כאשר ביקש מישרד־החוץ הישראלי את לוח הזמנים והסיורים של רינה מור לשנה הקרובה, כדי לנסות להשתיל לתוכו הופעות־הסברה ישראליות או כאלה של המגבית, התקבלה תשובה שלילית. מנהלי־החברה טענו, כי בגלל סיבות ביטחוניות הם אינם מוכנים למסור את לוח־הסיורים הבינלאומי של המלכה. אך במישרד־החוץ היה ברור כי התשובה היא תירוץ בלבד, חלק מ„קשר ההתחמקות,” כדי למנוע את גיוסה של רינה להסברה הישראלית. אז הוחלט לשלוח רמזים מאיימים ובלתי־ישירים לעבר מיס יוניברס קורפוריישן, בדבר אפשרות להפרת החוזה מצד רינה. אולם לפני הכל, המתינו לביקורה של רינה בארץ, כדי לגשש אצלה לאן נושבת הרוח.

פגישה עם רבין ואלון

מייד כשהגיעה לארץ, היא נפגשה עם שר־החוץ יגאל אלון. בפני צלמים ועיתונאים היא נפגשה איתו במיזנון־הכנסת, אולם קודם־לכן נפגשו השניים לשיחה קצרה בארבע עיניים במישכן הכנסת. אלון ניסה למשש אצל המלכה את הדופק בדבר האפשרות להפר את החוזה עם מיס יוניברס קורפוריישן, אולם משום שלא דיבר עימה ישירות על נושא זה, הוא גם לא זכה בתשובה ישירה. התרשמותו של אלון היתה, כי רינה נהנית מן המעמד החדש שלה ומההבטחות שטומנת עבורה השנה הקרובה, וקשה יהיה לשכנע אותה לוותר על אלה.

ראש־הממשלה יצחק רבין לקח את המשימה על עצמו, ונפגש גם הוא איתה. עיקר השיחה נסב על תלונותיה של רינה כלפי מישרד־החוץ, על שהמישרד לא הדריך אותה די. כן ביקשה לאבטח אותה משך כל השנה על־ידי שומרי־ראש ישראליים. רבין לא הבטיח לה מאומה. הוא רשם, ואמר: „נבדוק.”

למרות שלא נשאלה באופן ישיר עד כמה תסכים ללכת עם מישרד־החוץ נגד חברת מיס יוניברס קורפוריישן אם תידרש לכך, שלחה רינה במסיבת־העיתונאים, שערכה בתל־אביב, שדר אישי למישרד־החוץ, כמובן בלי לקרוא לילד בשמו, כאשר הצהירה: „אני אהיה טיפשה אם לא אנצל את כל מה שהציעו לי לגבי השנה הקרובה.”

„החוזה מחייב!”

ארבעת האישים המרכזיים במדינה ערכו ביניהם מילחמה סודית

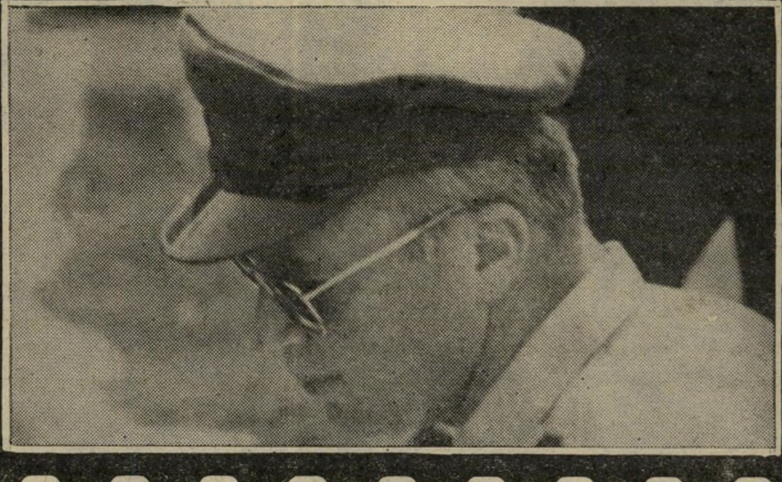

מיבצע אנטבה

ביום הרביעי, ה־14 ביולי, התקיימה במישרד ראש־הממשלה בירושלים אחת הישיבות הסודיות, שנערכו בעיקבות מיבצע אנטבה, שאירע ארבעה ימים קודם לכן.

בישיבה, שהחלה בשעה 9 בערב, ושהסתיימה שעתיים אחר־כך, השתתפו ארבעת השרים הבכירים בממשלה ויועציהם. ראש־הממשלה יצחק רבין נעזר בשירותיהם של יועצו למילחמה בטרור, האלוף (מיל.) רחבעם („גנדי”) זאבי; יועצו לענייני עיתונות, דן פתיר; וראש לישכתו, אלי מיזרחי. שר־הביטחון, שימעון פרס, הופיע לפגישה עם דוברו, נפתלי ליאור־לביא. שר־החוץ, יגאל אלון, הביא עימו לעזרה את יועצו הנאמן, חיים בראון; ושר המיסחר־והתעשייה, חיים בר־לב, בא עם יועצו, בועז אפלבאום.

השאלה הגורלית שעמדה על הפרק: מי מארבעת השרים יהיה המפקח והאחראי על סרט־הקולנוע שיוסרט על מיבצע אנטבה? מי יהיה המחליט מי מעשרות המפיקים, הבמאים, התסריטאים והשחקנים, אשר התדפקו על דלתות השרים כבר למחרת המיבצע, יקבל הכרה ממשלתית ועזרה לסרט שהם רוצים להפיק?

השאלה האמיתית היתה, כמובן: מי מארבעת השרים יהיה היד הממשלתית המכוונת של הסרטים, ויצליח לגרום לכך שבסרט, כאשר יופק, תינתן לו הפירסומת הרבה ביותר?

איש מארבעת השרים לא דרש בפה מלא להיות האחראי, מילבד שר־המיסחר־והתעשייה, שנושא הסרטים ועידודם נמצא מזה שנים רבות בתחום מישרדו. בר־לב לא התיימר אף פעם, לכל אורך פסטיבל מיבצע אנטבה, לטעון שהיתה לו יד או השפעה על המיבצע, אולם בישיבה זו הוא נלחם כארי, כדי שישאירו בידיו לפחות את הסרט — ולוא רק משום שלא רצה שינגסו בתחומי מישרדו.

אולם שלושת האחרים הסבירו את הקשר שלהם לעולם הסרטים, למיבצע עצמו, למפיקים השונים ולהשלכות של מיבצע אנטבה, כשהם מנסים על־ידי כך לשכנע את השרים האחרים כי הטיפול בנושא הסרט צריך להיות דווקא בידם שלהם.

★ המאבק הגורלי

ראש הממשלה הדגיש לכל אורך הדיון את חלקו בהכרעות שהיו לקראת המיבצע. לרבין גם היה נימוק פילמאי מעולה. הוא סיפר למשתתפי הדיון על הידע הרב בעולם הסרטים ההוליוודי שרכש כאשר היה שגריר ישראל בוושינגטון.

לדברי רבין הוא מכיר את כל העולם הפנימי של הוליווד, על כל האינטריגות הפנימיות שלו. רבין אף טען, באותה פגישה, להיכרות קרובה עם כל האנשים „המושכים בחוטים מאחרי הקלעים בעיר הסרטים.”

על עוד ניסיון קולנועי־אישי הצביע רבין, אמנם לא בפגישה עצמה, אלא בשיחת־הכנה עם יגאל אלון, עוד לפני שהם נכנסו לפגישה. רבין סיפר כי הוא ליווה את אוטו פרמינג׳ר וסופיה לורן, כאשר הם הסריטו בארץ את המלודראמה יהודית.

רבין כיהן אז כרמטכ״ל, וצילומיו הרבים עם סופיה לורן עוררו אז ביקורת, שרבין קיווה כי נשכחה, על ביזבוז הזמן של הרמטכ״ל עם מפיקי הסרט ושחקניו.

רבין טען גם כי במרוצת ארבעת הימים שלפני הישיבה פנו אליו מפיקים רבים. ביקר אותו גם טד אשלי, נשיא חברת האחים ורנר, ולכן הוא כבר בקיא בנושא הסרט על אנטבה.

גם שר־החוץ טען לקשרים שכבר הקים עם מפיקי סרטים ובמאים, שפנו אליו. לדברי אלון כיוונו שגריר ישראל בארצות־הברית, שימחה דיניץ, שגריר ישראל באו״ם, חיים („ויויאן”) הרצוג והנספח התרבותי בקונסוליה הישראלית בלוס אנג׳לס, המשורר חיים חפר, מיספר רב של אנשי־סרטים אל מישרדו. אלון אף גילה לנאספים שטד אשלי לא ביקר רק אצל ראש־הממשלה, אלא גם בלישכתו.

אך לאלון היה עוד נימוק כבד־מישקל, שבגללו הוא צריך לקבל את תפקיד האחראי על סרט אנטבה. שר־החוץ טען בלהט רב כי בסרט כזה אפשר לפגוע בזדון או בשגגה ביחסים בין ישראל לבין מדינות שונות בעולם, ועל שר־החוץ להקפיד על נושא זה.

שר־הביטחון סקר אף הוא בהרחבה את החלק שלו במיבצע עצמו. אולם לפרס היתה עוד נקודה לזכות מיניו כעומד בראש סרט אנטבה, מילבד בקיאותו בעלילה עצמה.

פרס טען כי מי שיקבל את הגושפנקה הממשלתית להפקת הסרט, יצטרך לייעוץ ולעזרה מצה״ל, ואת אלה יכול לתת רק שר־הביטחון.

אולם ההפתעה הגדולה ביותר בדבריו של פרס היתה שטד אשלי לא רק ביקר את רבין ואלון, אלא גם אותו.

★ מיקצועי — אך איזה מיקצוע?

שר־המיסחר־והתעשייה לא הביא נימוקים ביטחוניים, אלא מעשיים. בר־לב טען כי במישרדו קיים מרכז הסרט הישראלי, השייך לחטיבת התעשיות הקלות, והוא נועד מטבע ברייתו לטפל בנושאים אלה. למרות הרצינות וארשת החשיבות של כל הנוכחים, החזיר בר־לב את הנושא לדיון לפרופורציות הנכונות שלו, וטען כי העניין הוא קולנועי־מיקצועי, ולא ביטחוני־מיקצועי או מדיני־מיקצועי.

אולם בר־לב עשה צעד, שאף אחד מקודמיו לא חשב עליו קודם לכן. הוא הכין נייר־עבודה, שבו היו מרוכזות כל הפניות של מפיקים ובמאים למישרדו. ב־

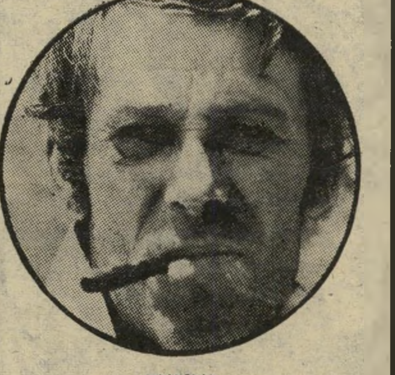

או׳טול
מי

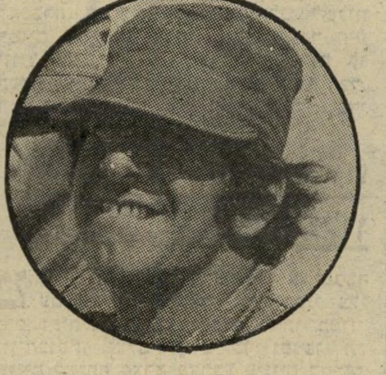

טופול
מכיר

ניומן
את

פרמינג׳ר
אשלי?

מיספר שניים

נייר־העבודה שהגיש היו רשומות אף ה־פניות שהגיעו למישרדים של רבין, אלון ופרס, וכן הערות אינפורמטיביות לגבי כל אחד מהפונים, סך הכל כ־40 חברות ומפיקים. בר־לב השליך על השולחן את הקלף האחרון שלו וסיפר כי טד אשלי ביקר גם אצלו.

פרס היה הראשון שהבין כי הקרב אבוד לגביו. נגד נימוקיו של בר־לב ונגד רצו־נו של ראש־הממשלה לפקח בעצמו על העניין, לא היה לשר־הביטחון כל סיכוי. הוא העלה רעיון חדש. לדעת פרס היו בוודאי עשרות פניות להפקת סרטים תעו־דיים, נוסף על הבקשות לסרטים עליל־תיים שכבר הגיעו. הוא הציע להשאיר את הסרטים העלילתיים בידיו של בר־לב, אך להקים ועדת־שרים מיוחדת, שתפקח ותחליט בכל הנוגע לסרטים התעודיים. ועדת־השרים גם תחליט איזהו סרט תעו־די ואיזהו סרט עלילתי.

פרס הציע כי בוועדה יהיו, מלבדו גם אלון ובר־לב. על־ידי כך הוא הוציא את רבין מחוץ לתמונה, והבטיח שהוא עצמו יהיה האיש הקובע בוועדה. לשלושת הש־רים האחרים לא היתה ברירה והם קיבלו את הצעתו של פרס.

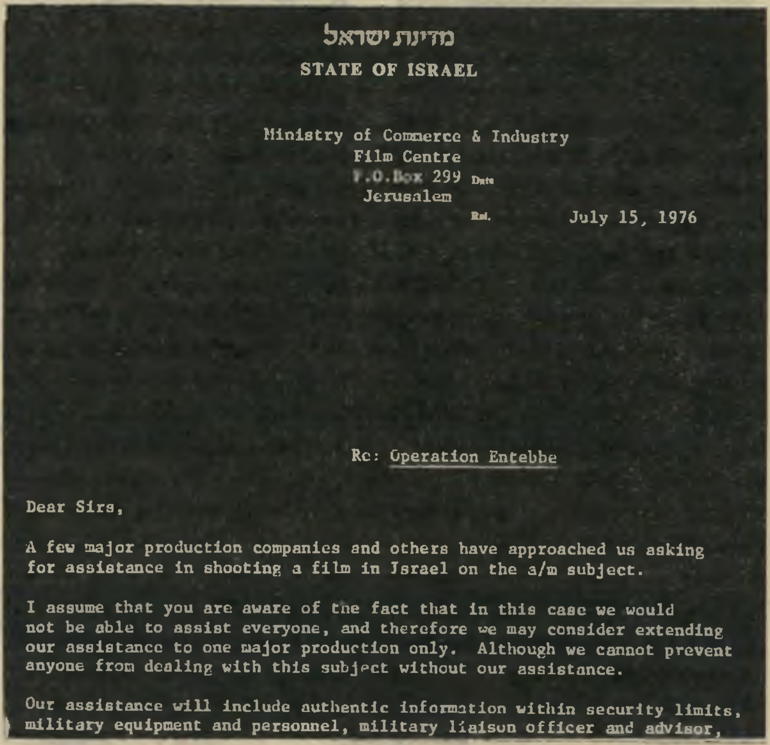
מדינת ישראל

STATE OF ISRAEL

Ministry of Commerce & Industry
Film Centre
P.O.Box 299 Date
Jerusalem
Ref. July 15, 1976

Re: Operation Entebbe

Dear Sirs,

A few major production companies and others have approached us asking for assistance in shooting a film in Israel on the a/m subject.

I assume that you are aware of the fact that in this case we would not be able to assist everyone, and therefore we may consider extending our assistance to one major production only. Although we cannot prevent anyone from dealing with this subject without our assistance.

Our assistance will include authentic information within security limits, military equipment and personnel, military liaison officer and advisor,

המיכרז על נייר־מכתבים של מדינת־ישראל, בעברית ובאנגלית, נשלח למחרת הישיבה הסודית, ב־15 ביולי, המיכרז על הפקת הסרט, תחת הכו־תרת **מיבצע אנטבה.** בהקדמה לשאלות המיכרז עצמו כותב עזרא ששון, הממונה על התעשיות הקלות במישרד־המיסחר־והתעשיה, כי ממשלת־ישראל תבחר רק חברת־הפקה אחת, אשר לה היא תעזור בהפקת הסרט, אם כי היא לא מונעת מאחרים להפיק סרט על המיבצע ללא עזרתה. העזרה שמציעה הממשלה, מילבד חסותה הרישמית, היא מידע אותנטי בגבולות הסייגים הביטחוניים, ציוד וכוח־אדם צבאי וייעוץ צבאי.

14 המועמדים

מיד לאחר הישיבה הוציא בר־לב מיכרז, שנשלח בטלקס, בחתימת עזרא ששון, האחראי על חטיבת התעשיה הקלה במישרדו, לכל המפיקים והבמאים שפנו לממשלה בבקשת עזרה. הם נדרשו להחזיר את תשובותיהם למישרד־המיסחר־והתעשייה עד ה־31 ביולי. עד תאריך זה הגיעו לארץ 14 תשובות, ועל־ידי כך הצ־ליח בר־לב לערוך את הניפוי הראשון בעשרות הפניות.

החברות והבמאים שפנו, ושנכנסו ל־תחרות במיסגרת המיכרז, היו:

● **המפיק־במאי הנודע אוטו פרמינג׳ר,** שבעיקבות סרטיו אקסודוס ויהודית הסך ידיד אישי של צמרת המ־דינה. פרמינג׳ר עצמו הגיע לישראל ימים מיספר אחרי פעולת אנטבה, כדי לנסות ולקבל תמיכה ממשלתית לסרט על אנטבה, ונפגש עם בר־לב.

● **המפיק הדרום־אפריקאי אורד דווינסון,** המוכר כמפיק הרציני ביותר בדרום־אפריקה, ואשר בין שאר טענותיו לקבלת הזכות להסריט את הסרט נמצאת גם הטענה שלדרום אפריקה, יותר מאשר לכל ארץ אחרת, יש הזכות להפיק סרט על מיבצע אנטבה, ביגלל מיקומה של הפעולה ומערכת־היחסים המדינית באפ־ריקה.

● **המפיק הדרום־אפריקאי דניס בייבס,** המייוצג בארץ על־ידי איש ה־קולנוע רוני יעקוב וחברת מצדה.

● **חברת הסרטים האמריקאית הגדולה „וסטון פרודקשנס",** שהודיעה כי היא תציב את השחקן פיטר או׳טול בתפקיד של תת־אלוף דן שומרון.

● **מפיק הסרטים השווייצי הנודע פול ווקלר,** המייוצג בארץ על־ידי עורך־הדין שלמה קימחי.

● **המפיק האמריקאי המפורסם אליוט קסטנר,** שהציע כי את דן שומרון יגלם בסירטו פול ניומן.

● **חברת הסרטים „פירסט ארטיסטס",** שבבעלות פול ניומן, ברברה סטרייסנד ודסטין הופמן, שלא הציעה כוכבים, ואף לא את ניומן עצמו.

● **המפיק דויד וולפר מארצות־הברית,** שנכנס לצורך הסרט על אנטבה לשותפות עם חברת הענק איי־בי־סי.

● **חברת „האחים ורנר",** עם נשיאה טד אשלי, שהיה הראשון שהגיע לארץ. אשלי הציע כבמאי את פיטר שאפנר, שביים את הסרט פאטון, ובעזרתו ביקש להוכיח כי הוא מסוגל להפיק את סרט־המילחמה הטוב ביותר על אנטבה.

● **חברת „יוניברסל",** שסגן־הנ־שיא שלה, ג׳ון פיטרסדורף, הגיע אף הוא לארץ, יחד עם הבמאי המייועד שלו ל־סרט על אנטבה, ג׳ורג׳ רויהיל, במאי העוקץ.

● **חברת „פאראמונט",** שנשיאה דויד פיקר הזדרז אף הוא להגיע לישראל, יחד עם הסופר ויליאם סטיבנסון, שהיה זריז אפילו מאורי דן והוציא את הספר הראשון על מיבצע אנטבה 90 דקות לאנטבה. פיקר הציע את הבמאי הנודע סידני לומט.

● **המפיק ארוו לוין,** שאותו מיי־צגת בארץ חברת רקע של חזי כרמל, שהציעו את חיים טופול כדן שומרון.

● **„יונייטד ארטיסטס",** אשר נשיאה ארתור קרים, שאשתו היא יש־ראלית, הפגיז את מישרדי הממשלה ב־טלקסים המתחננים לתת לו את הזכויות על הסרטת מיבצע אנטבה.

● **חברת הטלוויזיה סי־בי־אס,** שהיתה היחידה, בינתיים, שביקשה להפיק סרט תעודי, והודיעה כי היא פינתה שעת־שידור ב־27 באוגוסט לשם כך.

סרט היתולי

עד **סוף השבוע** תכין מועצת הסרט הישראלי את המלצותיה לבר־לב. כבר עתה ברור שתקציב הסרט שייבחר יהיה ענקי: בין 10 ל־12 מיליוני דולר, תקציב הגדול בוודאי הרבה יותר מתקציב מיב־צע אנטבה עצמו.

שר־המיסחר־והתעשייה יצטרך להחליט איזה מפיק או חברת־הפקה, מכל אותם שפנו לממשלת ישראל יזכה לסיוע הממ־שלה וצה״ל להפקת הסרט, ומה שחשוב יותר: תוכל להצהיר כי הסרט נעשה בעזרתה ובעצתה של ממשלת־ישראל.

כבר עתה ברור כי הבחירה תהיה קשה. מרבית המתחרים הם ענקי־קולנוע, ורבים מהם הם ידידי ישראל מוכרים.

דבר אחד בטוח: אחרי הסרט הדרמאתי על מיבצע אנטבה אפשר יהיה להפיק סרט שני, הפעם קומי, אך מותח לא פחות, על המירוץ הגדול בין השרים.

כנר אמר כן

יום אחד, לפני שנים אחדות, צפתה דיילת „אל־על" דפנה ווב, בטלוויזיה, וראתה את דמותו החייכנית של דן כנר. אז אמר לה אחיה, דני: „זה יהיה בעלך." בשבוע שעבר זה קרה.

דן כנר (30), השדרן הפופולארי של הטלוויזיה הישראלית, ערך בשבוע שעבר קבלת־פנים חגיגית למאות אורחים, שבאו לחגוג איתו את נישואיו לדפנה (27), אחרי שאת טכס־הנישואין הדתי ערכו כבר לפני שבועיים, בחוג ידידים ברבנות.

האורחים במסיבה נחלקו לשניים: אנשי הרדיו והטלוויזיה מצד אחד, ודיילים ודיילות מ„אל־על", ידידיה של הכלה, מצד שני. מסיבת־החתונה, שנערכה בבית מכרים ברמת־השרון, הפכה ההצגה הגדולה של השכונה, לכל השכנים.

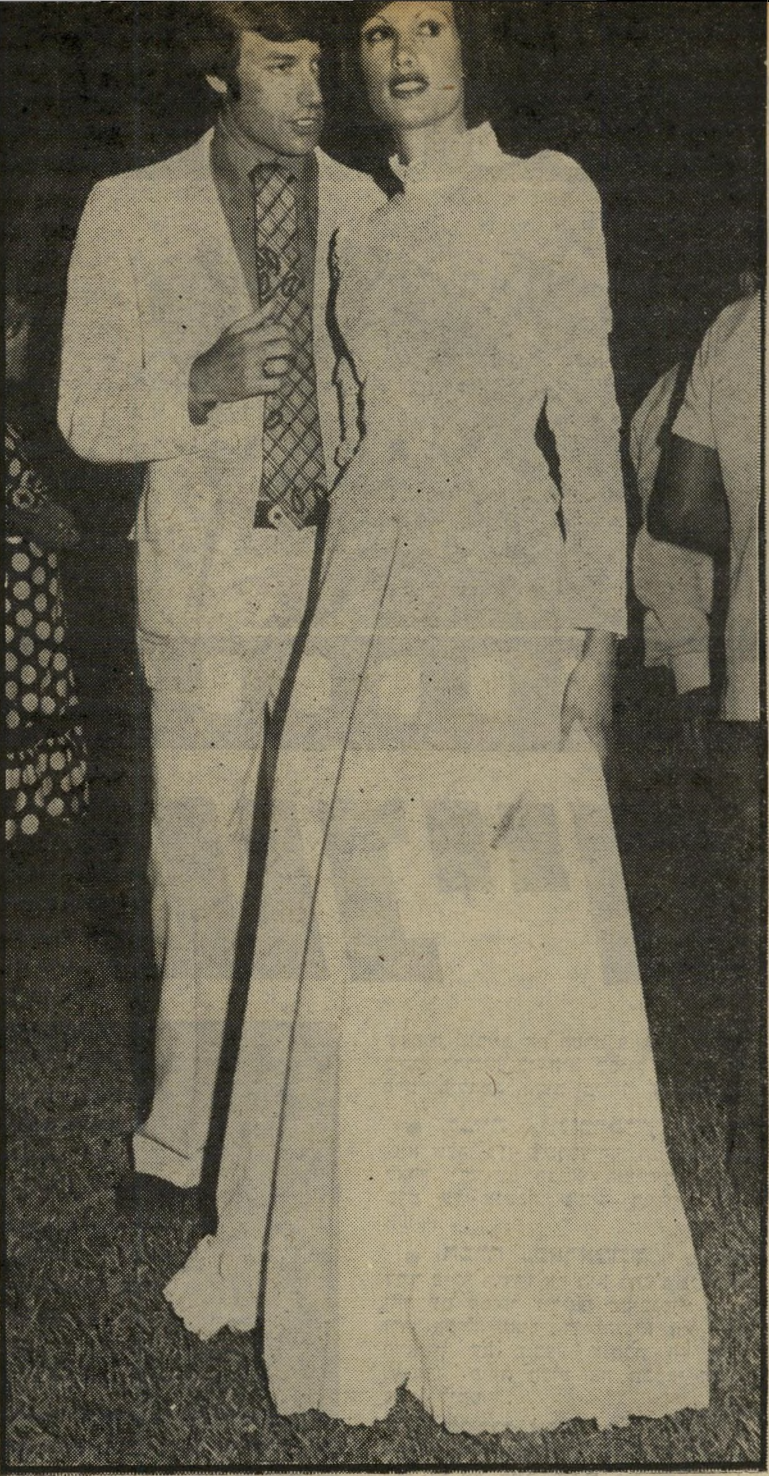

החתן והכלה

דני כנר ואשתו היפה, הדיילת דפנה ווב, התוודעו זה לזה לפני חודשים אחדים, ותוך זמן קצר החליטו להינשא. בסוף המסיבה העמיסו את המתנות על האמבולנס השייך למיכה, אחיו של דני, וחזרו לירושלים.

הבוס

יצחק ליבני, מי שהיה מפקדו של דן כנר **בגלי־צה"ל**, עם מנהל הרדיו החדש, חגי פינסקר.

במילואים

מוטקה נאור, מפקדו־במילואים של כנר, ייצג את אנשי **גלי־צה"ל** שהיו במסיבה במיעוט. נאור בא בלוויית אשתו, המשוררת לאה נאור.

החברה למסך

דליה מזור, הופיעה עם בעלה, המהנדס אריה לווין, היתה בין הבולטת במסיבת־הגן ברמת־השרון, יחד עם כל שדרני המסך הקטן.

תל־אביב

מישגל על הלוח

עליסה בארץ־הפלאות התפשטה בכרזת־הפירסומת — האזרחים תלשו, והדתיים רתחו

„הכרזה הזאת עוד תעורר שערוריה גדולה, אם תגיע אל לוחות־המודעות," אמר מנהל מועדון צוותא בתל־אביב, ציון ניסים, לשימחה ספקטור, מפיק ובמאי ההצגה החדשה עליסה בארץ הפלאות, המועלית בימים אלה בהצגות־הרצה ברחבי הארץ.

אולם הכרזה בכל־זאת הגיעה אל לוחות־המודעות ברחבי תל־אביב, וגם עוררה שערורייה, שכמעט הורידה את ההצגה ואת הקואליציה בעיריית תל־אביב קודם שהספיקה לצאת לדרכה.

„פורנוגרפיה מלוכלכת!" „חוצפה שעוד לא נשמעה כמוה." „צילום אמנותי מושלם." כל הכבוד על העזה." אלה היו רק אחדות מן התגובות שהשמיעו האנשים ברחוב, למראה כרזת־הפירסומת להצגת־הילדים עליסה בארץ הפלאות — למבוגרים בלבד, שהציגה צילום מישגל מיני — בצד שם ההצגה, שמות המשתתפים והעובדה שההצגה מועלית בחסותה של המועצה־לתרבות־ולאמנות שליד מישרד־החינוך־והתרבות.

„לא עברו ימים מעטים והתחילו להגיע התגובות," סיפר שמואל („שמוליק") בילו, ממשתתפי ההצגה. „חלק מהאזרחים התל־אביביים באמת נפגע, ומיהר לפנות למועצה־לתרבות־ולאמנות. ,איך זה שאתם מממנים הצגה כזאת פורנוגרפית?' היתה השאלה. גם אלינו, דרך מועדון צוותא, פנו רבים. אחדים ביקשו לרכוש את הכרזה כקישוט אמנותי. אחרים פשוט תקפו אותנו, וראו בכרזה 'פירסומת זולה'?"

להצגות הראשונות, שנערכו בצוותא, נהרו רבים. „ההצגה בכלל לא פורנוגרפית," אמרה בשמץ של אכזבה צעירה חיננית אחת. „אפילו לא התפשטו שם, וחוץ מזה לא הבנתי שום דבר." גם לאה פורת, יושבת ראש המועצה־לתרבות־ולאמנות, מיהרה לבקר בהצגה ולהציב בפני משתתפיה ומפיקיה אולטימטום: „אם לא תחליפו את הכרזה הזאת, תהיו בצרות," אמרה.

הצלם הצטלם עם אשתו. מקורה של כרזת־הפירסומת, שאולי יצרה תקדים בכרזות פירסומת להצגות בארץ, היא שקופית שנשלחה אל שימחה ספקטור, המפיק, המעבד והבמאי של ההצגה, על־ידי ידיד, צלם־אמנות ידוע בניו־יורק. סיפר שמוליק בילו: „השקופית היתה אחת מתוך סידרה, שצילם אותו צלם בניו־יורק. הוא צילם את עצמו ואת אשתו בצורות שונות של מגעים מיניים. את התמונות הציג לפני חודשיים בגלריה בניו־יורק, והן נחטפו.

„לשימחה ספקטור, שהיה ידידו מהתקופה שבה שהה בארצות־הברית, שלח שקופיות אחדות. אנחנו, משתתפי ההצגה, ראינו את השקופיות בביתו של שימחה. השקופית, שממנה עיצב אבי מרגלית את הכרזה, מצאה חן בעינינו. היא הזכירה לנו פיטריית.

„בהצגה יש לנו תמונה דומה מאוד של פיטרייה, שמסמלת את הפיטרייה האטומית. לא ראינו כל רע בפירסום הכרזה כפי שהיא היתה. זה לא היה רק בשביל הפירסומת. ובטח שלא רצינו שאנשים יחשבו שיש בהצגה שלנו עירום או משהו דומה. זאת היתה החלטה ספונטאנית ומשותפת לכל מי שהיו לו יד ורגל בהצגה. אז עוד לא ידענו שנכה גלים כל־כך גבוהים."

כשהגיע שימחה ספקטור לעיריית תל־אביב ומסר בידי יוסף גולן, האחראי על תליית המודעות בעיר, את כרזת־הפירסומת להצגה, הופתע משלא נשאל כלל לפשר הדבר. כך הגיעה המודעה, באותו לילה לפני שבועות אחדים, אל כל לוחות־המודעות ברחבי העיר. כבר ביום המחרת החלו התלישות. „הכרזה הזאת לא מחזיקה מעמד על לוח מודעות יותר מכמה שעות," סיפר אחד מעובדי העירייה, האחראי על הדבקת מודעות בעיר.

הכרזות נתלשות. במקביל לכך פנו אנשים דתיים רבים לעורך־הדין חיים בסוק, סגנו הדתי של ראש־עיריית תל־אביב. תלונותיהם היו בנוסח: „איך זה שבעיר הזאת, שבה חיים גם אנשים חרדים ודתיים, תתן שתתנוסס כרזה פורנוגרפית?" עיקר הזעם יצא נגד העובדה שהמועצה־לתרבות־ולאמנות, שהיא גוף ציבורי מטעם מיש־

פלאקט־המריבה של „עליסה בארץ הפלאות"
פירסומת זולה? פורנוגרפיה? מין אטומי?

רד־החינוך־והתרבות, נותנת ידה „לתועבה שכזאת."

בסוק הפעיל לחצו על עיריית תל־אביב ועל המועצה־לתרבות־ולאמנות. לאה פורת פנתה אל שימחה ספקטור, ואיימה שלא תעביר לקרן ההצגה את סך תישעת אלפי הלירות שהובטחו לה. ספקטור ושאר משתתפי ההצגה נכנעו. „הכרזה תוחלף," הודיע שימחה בקול מאוכזב לחבריו המשתתפים בהצגה. „נראה שעוד לא הגיע הזמן לעשות דברים כאלה."

בימים אלה יוצאת ההצגה לחופשה בת חודש, לאחר עשר הצגות־הרצה. „כבר הכנו כרזה חדשה. תהיה בה התמונה של הפיטרייה כפי שאנחנו עושים אותה בהצגה," סיפר שמוליק בילו. „זה אומנם פחות חריף, אבל אני מקווה שאנשים באים להצגות לא רק בגלל כרזה מושכת־עין."

גם מנהל מועדון צוותא, ציון ניסים, נכנע כנראה ללחצים שהופעלו עליו מצד הגורמים הדתיים בעיריית תל־אביב והמועצה־לתרבות־ולאמנות. הוא סירב לאשר תליית הכרזה בחלון־הראווה של מועדון צוותא, הפונה לרחוב. למטה, במיסדרון־הכניסה לאולם, ניאות המנהל לבקשת השחקנים והסכים לתלות כרזות אחדות.

„אבל הן נתלשות בלאו־הכי," טען שחקן.

עליסה לא תתפשט. „אולי תתפשטי?" מטריד עמי וינברג את עליסה, היא בתיה ברק. היא מביטה בו בבוז, וכלל לא משיבה. הכרזה, שבה הופשטו שניים, כמעט שגרמה לקרע בעיריית תל־אביב ולסיכסוך בין קבוצת אלטרנטיבה, המעלה את ההצגה, המועצה־לתרבות־ואמנות, שהקבוצה כה זקוקה לתמיכתה — ובין משתתפי ההצגה, המבוססת על סיפוריו של לואיס קרול לבין מועדון צוותא, שהוא אחד המקומות היחידים בארץ שבהם ניתן להעלות הצגה מסוג זה, ללא תיפאורה וללא הוצאות רבות הנדרשות בתיאטראות מיסחריים או, להבדיל, ממוסדים.

האלטרנטיבה שנותרה לקבוצת אלטרנטיבה, היא, לחזור לרעיון המקורי של שימחה ספקטור: להעלות את השקופית הפורנוגרפית־אמנותית כרקע לבמה. „בזמנו, הרעיון ירד בגלל הסיבוך הטכני," סיפר בילו. „עכשיו, אולי, כדי לשמור על הרעיון המקורי, נחזור לכך."

(המשך מעמוד 24)
רות הקודמות שנערכו נגד בורקה, נשארו עלומים. אבל בורקה שוחרר אז משירותו הצבאי בצה"ל, ויכול היה אז לפתוח קאריירה של איש־עסקים עשיר מאוד ומצליח. בכספי הירושה של הדודה מדרום־אמריקה, ככל הנראה.

אי־אפשר שלא להעריך מסירות מעין זו שמגלה אידי אמין כלפי בורקה, כשגם כיום, כפי שמדווחים עתוני ישראל, הוא משתחרר מכל ענייני הממלכה שלו כדי להרים את האפרכסת ולשוחח שיחת־רעים כנה עם ידידו הישראלי.

רק בשבוע שעבר הופיעו בעתוני ישראל תיאורים מפורטים ומלבבים על צילצולי־הטלפון הבלתי־פוסקים, שבהם מטריד אידי את בורקה.

האמת, כמו תמיד, היתה שונה במיקצת.

לא היה זה אידי שצילצל אל בורקה. השיחה הטלפונית האחרונה, עליה דווח בהרחבה, אירעה כך: צוות־טלוויזיה זר בא לראיין את בורקה. אלא שבינתיים קיבל בורקה הוראה מפורשת משר־הביטחון שלא להעניק עוד ראיונות תמורת־תשלום לטלוויזיה.

בורקה אומנם אינו איש־צבא, אבל הוא מכבד את בקשות שר־הביטחון. לפיכך, במקום ראיון־תמורת־תשלום הוא העניק לצוות הטלוויזיה הזר ראיון־תמורת־כרטיסי־טיסה, דבר שאיש לא אסר עליו.

במהלך הראיון הטילו אנשי־הטלוויזיה ספק אם השיחות בינו לבין אמין היו אומנם אותנטיות. בו במקום, כדי לא להשאיר מקום לספקנות מכוערת, התקשר בורקה עם אמין ושוחח עמו ממושכות, לעיני המצלמה ומול המיקרופון הפתוח של מכשיר־ההקלטה. מבלי שידע על כך, המשיך אידי אמין לתרום לשיפור מצבו הכלכלי של ידידו בנפש מישראל.

אבל רק אנשים קטנים עוסקים בקטנות מעין אלה. עבור ההיסטוריה ישאר אלוף־מישנה (מיל.) ברוך („בורקה") בר־לב אחד הישראלים האמיצים והעשוים ללא־חת, שהעניקו את השראתם הברוכה למיבצע החילוץ המופלא של אנטבה.

אנחנו, כצעירים, שואפים
לשיפור בכל תחומי החיים.
אנחנו נאבקים, מתריעים
ומשפיעים.
אנחנו מעורבים בתהליכי קבלת
החלטות.
קולנו נשמע והשפעתנו מורגשת.
אתנו ניתן לבצע את הדברים,
עליהם אחרים - יכולים רק לחלום.
אנחנו עושים זאת מבפנים.
עכשיו מתקיים המפקד ואנו
נערכים לקראת הבחירות הפנימיות
במפלגת העבודה ובמשמרת
הצעירה.
עכשיו אפשר לעשות - לא רק
לחלום!

הקול
שיקבע את הכל
המשמרת הצעירה
מפלגת העבודה
עידן 155

תי מתחשב להעכיר את רוחך, הנכאה בלאו הכי בשל בעיות בריאות במישפחתך. צרתך אינה ראויה לחשיבות שאת מייחסת לה. אם הוא אינו מוכן לוויתורים, אות הוא כי אינו ראוי לך. הוא חילדותי ואת המבוגרת. מעט גאווה וסרבנות תלמדו לקח.

* * *

המצב מעורפל ביותר; אל תמשיך לגשש באפלה — אל תדרוש הסברים, ותבע ביצוע החלטות שיעזרו לך ולסובבים אותך לצאת מן הסבך. אם אתה ממונה על אחרים — מוטב שהשבוע תהיה פחות קשוח, ויותר נוח, גם צעד מסוג זה יגרום לתזווה מועילה לעניינך. בת שור — הזנחת לאחרונה את נושא הופעתך. את ודאי אינך יודעת, שהופעתך החיצונית היא כרטיס־הביקור שלך. את יפה, נצלי זאת!

* * *

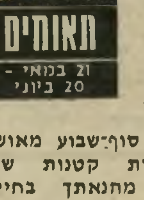

נסיון לשנות דברים יסודיים ייכשל בשבוע זה. גם במקום עבודתך צפויים שינויים מרחיקי לכת. הינך עלול למצוא את עצמך בין המקופחים. הסיכסוך הנוכחי שבו אתה מעורב עד מעבר לראשך הולך ומתחסל, ואתה עוד עשוי לצאת ממנו נשכר. צפוי לך סוף־שבוע מאושר, למרות כמה תקריות קטנות שלא יוסיפו ולא יגרעו מהנאתך בחיים.

* * *

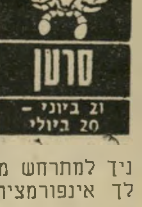

אחת מתוכניותיך קפאה על שמריה. אל תתייאש, היא תתגשם בקרוב מאוד. אנשים יתנו בך אמון רב ויעודדו אותך לפעילות. השתמש בעזרתם ותגיע להישגים של ממש. יום שלישי הוא יום מזל בשבילך: הרבה בפעילות ביום זה ופקח עיניך למתרחש מסביבך. ידיד פטפטן ימסור לך אינפורמציה חיונית. דע להשתמש בה, היא נכונה. גלי יותר עירנות סביבך.

* * *

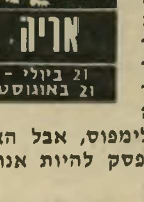

הבדיחה אולי נעימה לרגעים, אבל בחיים לא תגיע באמצעותה לפיתרון כלשהו. בבקשת ממך, אל תתחיל לטעון שוב שאתה לא מעוניין בפיתרונות: מה יהיה, לדעתך, סופם של כשרונותיך האמנותיים (בעיקר בתחום הכתיבה)? אתה הולך ומתרחק מהאולימפוס, אבל האולימפוס קורא לך! הפסק להיות אנוכי.

* * *

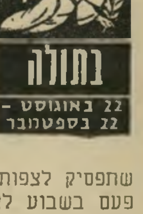

האינטליגנציה שלך אינה מוטלת בספק. זו דווקא הסיבה שקשה להבין מדוע אתה מתקוטט איתה כל שני וחמישי. כדאי לך להקדיש השבוע זמן רב למחשבה, תיכנון העתיד והסקת מסקנות, מה שיהפוך אותך לאדם מאוזן יותר. כדאי שתפסיק לצפות כל ערב בטלוויזיה ותצא פעם בשבוע לאוויר צח. בת בתולה, כל העתיד לפנייך. היי יותר רצינית בחיפושים.

ותגיש כבוד אל העבר. פעל בהגיון. אל תתן לרגש לשלוט בך. גלה יותר הבנה לבני מישפחתך. אפילו אם אתה עייף וחסר סבלנות. הקדם לעלות על משכבך בלילות במשך שבוע ימים, צבור כוח, העסקים ימשיכו לפרוח בצורה טובה ביותר.

* * *

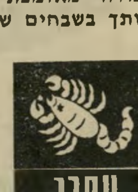

עבודה מאומצת תישא פירות ותזכה אותך בשבחים שאתה ראוי להם. הקינאה משבשת את תבונתך ואת שיקול־דעתך ומעידה על חוסר־ביטחונך העצמי. אהבה שפרחה לאחרונה עלולה לחלוף עם לא תדאג לטפח אותה בכפפות של משי. נתק את כל הקשרים עם עברך. הם מכבידים עליך ללא תכלית ומהווים מיכשול להתפתחותך. נוח קצת.

* * *

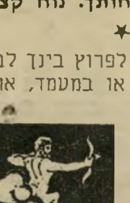

בעקבות מחלוקת העלולה לפרוץ בינך לבין אדם הנחות ממך בדרגה או במעמד, אתה עשוי למצוא את עצמך במיעוט — או אפילו מבודד. אנשים רבים, שבדרך כלל מוכנים להתייצב מאחוריך ולהצדיק אותך בכל מה שאתה עושה, יגלו הפעם עמדה קשוחה כלפיך. הם יעשו הכל כדי שתרגיש כי הפעם אין הם מצדיקים אותך. הימנע מהפעלת לחץ. תפוס שלווה השבוע.

הורוס קופ

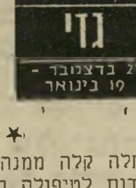

אין עוד טעם להתכחש לרחשי ליבך. היה כן עם עצמך והודה, כי מתחת למסווה של איש חברה עליז ותוסס, שהכל מבקשים את קירבתו, מסתתר אדם מאוכזב. ייתכן שהאכזבה נובעת מגילוי עובדות בלתי ידועות על נפשות קרובות לך. לא מן הנמנע כי שורש הבעייה נעוץ בקשר רומנטי שנרקם לאחרונה.

* * *

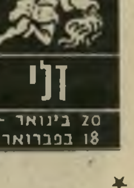

מחלה קלה ממנה סבלת, חלפה. כל זאת הודות לטיפולה המסור של בת זוגך. זה מוכיח לך עד כמה אתה חשוב לה ומה רבה אהבתה אליך. התייחס אליה קצת יותר בעדינות. זה מגיע לה. לך, בת דלי, תבוא הישועה מכיוון לגמרי לא צפוי. התעוררי וקחי את החיים ברצינות. לא תמיד יהיה מי שיוציאך מהבוץ בו את שוקעת.

* * *

אכזבה גדולה מצפה לך בתום נסיעה ארוכה. תוכניותייך תשתבשנה. ידידות ישנה אותה תנסי להחיות, תגלה לך את איוולתך. חוסר כנותך יתחוור לאדם קרוב ויגרום לניתוק סופי של היחסים ביניכם. פחדים והזיות יטרידו את מנוחתך. יהיה עלייך לחזור למקום ממנו באת לאחרונה.

נולדה • בת בכורה בשם עדי, לעדנה ועוזי גביש, נכדה בכורה לאלוף (מיל.) ישעיהו גביש, מנכ"ל

אלוף (מיל.) גביש
נכד ראשון

כור־מתכת, שהיה ראש מחלקת המיבצעים של המטכ"ל ואלוף פיקוד הדרום במילחמת ששת הימים.

נולדה • בת לרות ולאדריכל זלמן ענב, אחיו של עזריאל ענב, ייבואן הבשר ובעל בריכת־השחייה תל־אביב.

נחוג • טקס הבר־מיצווה של אלון, בן הזמרת עדנה גורן. המאורע נחוג בראשון־לציון בווילה של עדנה ובעלה, אדי קלוצמן, מי שהיה בעל בית־החרושת לסכיני גילוח אוקבה.

נבחר • לראש עיריית קריית־גת דויד מגן (31), שהיה ראש סיעת הליכוד ונציג הדור הצעיר של יוצאי צפון־אפריקה, שעלה לארץ בגיל 3 והגיע לקריית־גת לפני חמש שנים, כששירת ביחידה קרבית בדרגת רב סרן בצבא־קבע ונשאר גר בעיירה, התקבל כמנהל מחלקת המנגנון בעיריה. בבחירות האחרונות הוצב בראש רשימת הליכוד במקום. קודמו בתפקיד אריה („פיפקה") מאיר, כיהן כראש־העיר במשך 11 השנים האחרונות. ומיפלגת עבודה (ולפניה מפא"י) שלטה בעיר במשך 20 השנים האחרונות.

נבחר • לתפקיד מזכיר מיפלגת־העבודה במחוז תל־אביב אליהו שפייזר (45), שכיהן כראש סיעת־המערך במועצת עיריית תל־אביב ומנהל לישכת־המס המרכזית של ההסתדרות.

נתמנה • למישנה למנכ"ל אל־על רוני פיינשטיין, מי שהיה מנכ"ל עיריית ירושלים.

נתמנה • לתפקיד מנכ"ל בנק הפועלים, נפתלי בלומנטל, במקומו של יעקוב לווינסון, היוצא לחופשה בחו"ל.

נפטר • בתאונת־דרכים לייד מושב עומר, דני הס (35), מנהל לישכת־השיקום המחוזית של מישרד־הביטחון בבאר־שבע. אשתו, רות, היא מורה בערד. השאיר שתי בנות פעוטות.

נפטר • ישראל גיבעון (47), מנהל מחלקת־הנוער בעיריית פתח־תיקווה, שהיה ספרן בספריית ספיר וכך התוודע לילדים רבים משכונות נחשלות, שאותם טיפח באופן אישי. בעבר היה כתב סוכנות־החדשות עיתים בפתח־תיקווה.

נפטר • אחרי מחלה קצרה, שמואל אלחלל (58), הרוקח הראשי של קופת חולים במחוז יפו, הבר מזכירות ארצי של איגוד־הרוקחים, מהוותיקים שבמיקצוע זה בארץ.

נפטר • שייך סלימאן חסן מנצור (98), מזיקני השייכים בכפר עוספייה, סבו של כמאל מנצור, יועץ נשיא־המדינה לענייני מיעוטים. הניח אחריו 159 צאצאים. מעולם לא נזקק לרופא. נהג ללכת מדי בוקר כמה קילומטרים ברגל, כדי לבקר את נכדיו ונינין, שאת כל אחד מהם הכיר בשמו המלא.

הדרך הראשונה אינה עולה כלל בדעתו של לונדון, אם לדון על־פי הישגיו. ראיונו עם הפרופסור יהושע פראוור העיד כי לא קרא את ספריו על הצלבנים, או כל ספר אחר על פרק מרתק זה בתולדות הארץ — דבר הגובל בחוצפה. ראיונו עם אברהם דר מעורר את השאלה אם בכלל טרח לקרוא את סיפרו של אברי זיידנוורג.

הדרך השנייה מצריכה אינטליגנציה טבעית, מוח סקרני והתעניינות רבגונית, שלונדון לא ניחן בהם. מראיין המצוייד בכלים אלה יכול לעיתים קרובות, אחרי כמה מישפטי־גישוש, להגיע לנקודה מעניינת, לפתח אותה תוך כדי שיחה. להוסיף מחשבות מעניינות משלו, לעורר את המרואיין לחשיפת זווית מעניינת. לונדון אינו מסוגל לכך.

על חסרונות אלה הוא מחפה בטכניקה. הראוייה למי שהיה גיבור סיפורי חסמבה*. הוא יורה מן המותן, מציג שאלות פרובוקטיביות בעלות אופי אישי, ללא רעיון ממשי, ומקווה שהתוקפנות תחפה על חוסר התוכן. הדבר אינו מצליח כימעט לעולם.

פרובוקציה אישית היא תמיד סימן לחולשתו של המראיין. המראיין הכישרוני, המצוייד בידע הדרוש ובאינטליגנציה טיבעית, יחשוף עניין חשוב ויגיע לעימות מעניין מבלי להשתמש באביזרים זולים אלה. האגרסיביות מהווה תמיד תחליף עלוב לכך.

יש דרך נוספת שבה ניתן להימנע מעימות עם דיעות חשובות: להזמין מלכתחילה אנשים באנאליים. אין זה פאטנט של ירון לונדון דווקא: ברוב תוכניות העימות והראיונות בטלוויזיה, וביכלל זה גם התוכניות מבט והשבוע, יומן אירועים, מופיע מיצעד בלתי־פוסק של חמורים מלומדים, אשר קראו כמה ספרים על נושא מסויים, זכו בסטאטוס של „מומחים", ומדברים בלי סוף על כל עניין שבעולם. מבלי שתהיה בפיהם מילה חדשה אחת על הנושא הנדון, מחשבה אחת המעוררת למחשבה, השקפה אחת העשוייה לגרום לעימות ולוויכוח של ממש.

כאשר מוזמנת לתוכנית, כימעט בטעות, אישיות בלתי־שיגרתית שיש לה מה לומר, בולט הדבר כמו צוק מתוך אגם רדוד. למשל: הופעתו של עמוס קינן בדיון על כתב־העת מושג, כשמולו יושב בר־פלוגתא שאיש אינו יודע מדוע הוזמן, מה יש לו להגיד וכיצד הגיע לתוכנית.

מוחות באנאליים מוצאים זה את זה באופן אינסטינקטיבי, כמו ציפורים בנות מישפחה אחת. בין עזי־הכותרת הם מוצאים לעצמם קן חמים ומתאים.

בחור חביב

שאלת השאלה המאלפת ביותר לגבי תוכנית זו: מדוע ניתן דווקא לאדם כמו ירון לונדון לשמש עורך ומנחה בתוכנית־הראיונות המרכזית של הטלוויזיה?

נדמה שלאיש אין תשובה ברורה על כך. זה פשוט קרה, איכשהו. ואחרי שזה קרה, אין זה ניתן לשינוי. מה שיש, יש.

סיפורו של ירון הוא סיפורם של רבים במדיום זה — אם כי יש חריגים בולטים, הראויים לציון, אך שאין להזכיר את שמם מחשש עינא־בישא.

בראשית היה הרדיו. הוא היה זקוק לקריינים — אנשים בעלי קול רדיופוני וידיעת השפה העיברית. באופן טיבעי היו המועמדים כולם צברים צעירים, שניחנו בשתי תכונות אלה. השאר לא היה חשוב.

במשך הזמן הפכו צעירים אלה, בכוח התאוצה של המנגנון, לעורכים, לכתבים ולמראיינים — גם אם לא התאימו לכך.

ואז קמה הטלוויזיה. אותם צעירים רדיופוניים חלקי־דיקדוק הפכו שדרני־טלוויזיה. אחדים מהם התגלו, במפתיע, ככוחות רציניים, והם מוכרים בכל בית בישראל. אחרים נשארו מה שהיו קודם־לכן: בחורים טובים, חביבים, מוגבלים, חסריי השכלה ושדופים.

נדמה שירון לונדון מייצג טיפוס זה יותר מכל אדם אחר בטלוויזיה. על כן הוא יושב במקומו.

---

* בתקופה שבה החל כותב את סיפוריו התגורר ייגאל מוסינזון בבית אביו של לונדון, שחקן־התיאטרון הידוע. הוא הקדיש את סיפוריו לירון הקטן, וקרא את גיבור החבורה על שמו.

להתראות בעוד ארבע שנים!

נאשם סאלם וידידה
„אני רוצה להתחתן איתה!”

ילדה בת 13 ניהלה פרשת אהבים וילדה בן, האב נכלא על בעילת קטינה, והאם הצעירה הוחזרה לגיהינום בית הוריה

הילדה, מלווה בהורית ללישכתו של עורך־הדין בפתח־תקווה. היא פסעה בקושי רב. לפני עורך־הדין הצהירה מרינה בוטבול (השם בדוי כדי להגן על הקטינה): „נולדתי בדצמבר 1961, ואני בחודש התשיעי להריוני. אני מרגישה שאני מסוגלת להיות אשה ראויה לבעלי ואם טובה לילדי. הורי מסכימים לבקשה.”

הצעיר השחרחר בן ה־24, שליווה את מרינה אל עורך־הדין יחד עם הוריה, הצהיר: „אני מבקש להתיר לבחירת־ליבי הקטינה, מרינה בוטבול להינשא לי. אני

השופט ולך
„טרגדיה לכל המעורבים!”

מרגיש שהיא, למרות גילה הצעיר, מסוגלת להיות אשה טובה ואם לילדנו.”

עמרם ושימחה בוטבול, הוריה של מרינה, הצהירו: „אנו מסכימים לנישואיה של מרינה עם עזרא סלאם ומבקשים היתר־נישואין מיידי, נוכח היותה בהריון.”

הזוג בוטבול חתם על התצהיר האמור בסוף חודש ינואר 1976. בעיקבותיו פנה עורך־הדין אברהם אורן לבית־המישפט־המחוזי בתל־אביב, וביקש את היתר־הנישואין עבור הילדה בת ה־14. אך עדיין לא הגיעה העת לאחל מזל־טוב לזוג הצעיר. שבועות אחדים אחרי הגשת בקשה זו, גוייס עזרא סלאם לצה״ל. חודש ימים אחרי הפנייה לבית־המישפט כדי שיתן את היתר־הנישואין, נעצר סלאם על־ידי המישטרה. באמצע חודש מארס השנה הוגש נגדו כתב־אישום על בעילת ילדה בת פחות מ־14.

„אני רוצה להתחתן!”

בסוף חודש מאי, אחרי שילדה את בנו של עזרא סלאם, הוזמנה מרינה בוטבול להעיד בפני השופט דויד וולך בבית־המישפט־המחוזי בתל־אביב.

סיפרה מרינה בעדותה בבית־המישפט: „אינני יודעת בת כמה אני. ביקשתי רשות להתחתן, נכון שביום הדיון בבית־המישפט נלקחתי לבית־יולדות. ביקרתי אצל עזרא סלאם כשהיה בכלא. אני רוצה להתחתן איתו. יש לי צרות בבית. אני גרה עם ההורים. הילד אצלי.”

עזרא סלאם צעק ממקומו על ספסל הנאשמים: „אני רוצה להתחתן איתה!” ומרינה המשיכה בעדותה: „הורי לחצו עלי לגשת למישטרה, כי הייתי בהריון. ההורים שלי רוצים ממנו 10,000 ל״י כפיצוי.”

משימה קשה עמדה בפני השופט וולך. האם לעזור לקטינה, ולא להעניש את הגבר שבעל אותה, ובכך להעניק לילד אב, ולמתלוננת בעל — או להיענות לבקשת הפרקליטות ולשלוח את האב לכלא.

התביעה עשתה מאמצים לשכנע את השופט שהנאשם, עזרא סלאם, הוא מיקרה אבוד, ולכן אין להיענות לבקשת הנערה, אלא לעשות דבר אחד בלבד: לשלוח את אבי תינוקה של מרינה לבית־הסוהר. כדי למחוק את השפעת דבריה של האם חצעירה ביקש נציב התביעה להעלות על דוכן־העדים את לאה אייזינגר, חוקרת־נוער במישרת כפר־סבא:

„אני מורה במיקצועי,” סיפרה העדה, „ומשמשת חוקרת־נוער מפעם לפעם. הצגתי (בפני מרינה) שאלה, אם היתה רוצה להינשא לו. היא היתה מאוד מבולבלת, וחששה שהוא יביא גברים וישדלה לזנות.”

האם המדינה דאגה לעתידם של תאם־הקטינה ותינוקה? האם התערב בכלל גורם ממלכתי כדי להציל מה שניתן עדיין?

על כך אמרה העדה לאה אייזינגר בבית־המישפט: „גורמי הסעד לא טיפלו בה (במרינה) כראוי. איש־סעד לא טיפל בה, לא בתקופת ההריון ולא לאחר הלידה.”

השופט וולך לא הסתפק בעדויות שהוגשו בפניו. הוא דחה את המשך הדיונים עד לקבלת תזכיר שירות־המיבחן למבוגרים שבמישרד־הסעד. עזרא סלאם נשאר בכלא. הנערה חזרה עם תינוקה לבית הוריה.

כבר בגיל שלוש עשרה וחצי התפרסמה מרינה בשכונתה. היא היתה ידועה כנערה עזובה המרבה לבלות בחברת הגברים.

מרינה פגשה בעזרא סלאם בהיותו בן

פרקליט אורן
„גורל הבחורה כגורל הנאשם!”

22. היא חיפשה אדם קרוב, ונפלה לזרועותיו של המאהב שתפף אותה לאם.

עזרא סלאם הוא יליד הארץ. הוריו עלו מתימן בשנת 1951, אחרי שהתחתנו בהיותם במחנה־מעבר בעדן. בארץ הגיעו תחילה למושב מאור. שלוש־עשרה שנים אחרי עלייתם לארץ, עברו בני מישפחת סלאם להתגורר בשכונה.

מעצמאות לכנופיית גנבי־רכב

במישפחת סלאם 10 נפשות. צעיר הילדים בן 14. שניים הם נפגעי שיתוק־ילדים. אחות אחת, בת 20, גרושה. אביו של עזרא הפסיק לעבוד כימעט לחלוטין לפני חמש שנים. היום הוא בן 50, יושב רוב הזמן בבית ומרבה לשתות משקאות חריפים. עול הפרנסה נח על כיתפי אמו של עזרא, הצעירה מבעלה בחמש שנים, אשה חלשה וחולה מאד. למרות שבגופה רק כלייה אחת, ממשיכה אמו של עזרא לשמש המנוע של המישפחה. האשה נמוכת־הקומה והשקטה מחזיקה את המישפחה סביבה, כדי שלא תתפורר. היא עובדת עבודה מפרכת במשק־בית.

הגורל לא היטיב עם עזרא. בגיל שלוש נפגע בשיתוק־ילדים, אך לא הפך נכה כמו אחיו. הוא לא התאמץ בלימודים בבית־הספר העממי, ובגיל 14 כבר חזר לבית הוריו, ממוסד חינוכי של עליית־הנוער.

אז נפתח שלב חדש בחייו של הנער. הוא הגיע לחבורה של נערים מהשכונה, שנהגו לבצע גניבות־רכב. הנערים שבחבורת העבריינים שבשכונה היו פעילים ונמרצים, שלא כבני־מישפחתו של עזרא. הוא שאף להגיע לרמתם.

התוצאות של שאיפה זו לא איחרו לבוא. בשנת 1972, בהיותו בן 20, הוטל עליו עונש של שנת מאסר בפועל.

הוא לא גוייס לצה״ל במילחמת יום־

(המשך בעמוד 42)

מדריך חבורות־רחוב ברונשטיין (עם אבי הנאשם)
„ההורים תבעו כסף תמורת הסכמתם!”

חבר־ההנהלה כתב מחזה, ובמאי מובא מדנמארק לביימו ✶ ערך

הלירִיקה של ניבול־הפה ✶ נער ישראלי לא יתאהב בסוס ✶

סיפרות מייובאת זרה משוחררת ממס, אך לא הסיפרות המקומית

יוסף מונדי

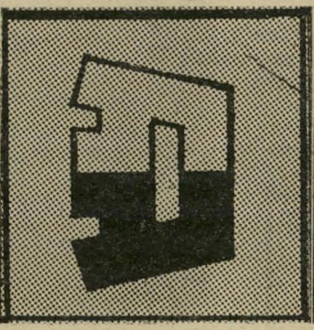

תיאטרון חיפה

ראובן קריץ

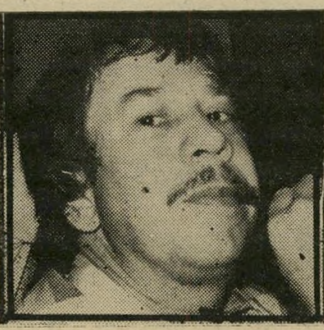

יצחק בן־נר

סול בלו

ה„דיבוק" על ה„מוקד"

מי מריבה

הרנסנס־התרבותי־המדומה של מחזאי־בית ומחזאות־מקורית בתיאטרון העירוני ב־חיפה (לוויןסובולהורביץמיטלפונקט) עורר, מן הסתם, את קינאתו של מר צבי הרמן (לשעבר יו"ר הדירקטוריון של צי"ם), ובהווה חבר מועצת־המנהלים של תיאטרון זה.

הרמן, שהחליף את הנהלת הים בהנהלת התיאטרון, חיבר מחזה בשם המוקד, ומחזה זה עומד לעלות על קרשי בימת תיאטרון חיפה בתחילת העונה הבאה, בעידוד המועצה לתרבות ולאמנות ואלפי מינויו של תיאטרון זה.

אל תיאטרון חיפה פנה, לפני זמן קצר, המחזאי והבמאי יוסף מונדי, בהצעה להעלות את הדיבוק (מונדי ביים, לפני כמה שנים, בהצלחה מרובה את מעבר לגבולין של י.ח. ברנר בהבימה, וזכה בתואר ,במאי השנה'). אלא שמונדי נידחה על־ידי פרנסי תיאטרון חיפה, בטענה של מחסור בתקציב.

המחסור־בתקציב הנ"ל אינו מתייחס, כנראה, למחזהו של צבי הרמן, שהוא רב־משתתפים, ומסיבות של חיסכון הביאו עבורו במאי מקופנהגן בשם סם בייסיקוב.

כמה ילדים היו ללידי מקבת?

ספרים

המוזר שבסיפור המוזר, מאת: ראובן קריץ
תבניות הסיפור, מאת: ראובן קריץ
הוצאת „פורח"

„גורדון פים וחבריו מגלים בקו־הרוחב הדרומי 20′ °83 קבוצת איים, ובהם ילידים מוזרים מאד. תחילה הם קולטים רק מילים מעטות החוזרות ונשנות בלהגם, כגון: Anamoo-moo! Lama-Lama!, אבל עד מהרה הם מוצאים לשון משותפת עם אחד מהם, טו־ויט, והוא מתרגם להם ש־ Matte non we pa pa si פירושו: „אין צורך בנשק במקום שהכל אחים הם," והם מתפתים להאמין לפיתגם היפה (אדגר אלן פו, סיפורו של א. גורדון פים)"

הקטע הנ"ל הוא אחד ממאות ואלפי קטעים וציטוטים המופיעים בספר המוזר שבסיפור המוזר. המחבר, ראובן קריץ, שהתפרסם בסוף שנות החמישים וראשית השישים בספריו שעסקו בחוויית ההתבגרות הארצישראלית, מתמסר בשנים האחרונות לעיסוק מדעי במחלקה לסיפרות באוניברסיטת תל־אביב.

המוזר שבסיפור המוזר הוא ניסיון ישראלי לעסוק בהגדרת המוזר והלא־מוזר. על־מנת להגיע לשורשי דברים. קריץ מצטט קטעים מתוך יצירות של א.ת.א. הופמן, אדגר אלן פו, גוגול ואחרים. ומתוך יריעת הדוגמות שהוא פורש בפני הקורא, מעביר קריץ את הקורא לדוגמות „מוזרות" וגרוטסקיות מתוך הסיפרות העברית החדשה, כשהוא מתמקד בציטוטים מיצירותיהם של יהודה עמיחי, דן בן־אמוץ, חנוך לווין ואחרים.

הספר השני של ראובן קריץ, תבניות הסיפור מתמקד בנסיונו להציג בפני קורא ולומד הסיפרות שורה של דיונים ותחקירים ביסודות הסיפוריים שביצירות סיפרות שונות, בין שאלה סיפורים או רומנים, או כתבות בעיתון, מחזות, סרטים, פואמות, בלדות, או אגדות־עם. קריץ מנסה להגדיר מכנים־משותפים באותם דיונים, המופיעים בסיפרו.

בתבניות הסיפור עוסק קריץ באלגברה־של־הסיפרות, בהבדלים ובמאחדים. למשל, הוא מסביר את ההבדל שקיים בין מילחמה ושלום של טולסטוי לסקצ'ים של אפריים קישון, או מעורר שאלות כמו „כמה ילדים היו ללידי מקבת?" ספר זה מלא בתגליות שונות על סיפרות, וביניהם עובדות כמו: „ביאליק נטל את הכותרת למאמרו ,מילים אחדות על מגילת־האש', מכותרת מאמרו של טולסטוי ,מילים אחדות על מילחמה ושלום'."

מתכונת הספר מתאזנת בין גישה מדעית, בחצי הראשון, לגישה יותר פופולארית, בחצי האחר. בחצי הפחות־מדעי חורג קריץ ממגמות הביקורת, כפי שאלה מקובלות על מבקרי־הסיפרות בארץ, והוא מתמסר לעיסוק חטטני בתופעות תרבותיות־סיפרותיות כמו טאנגו אחרון בפאריס, תוך שהוא בוחן בחינה קפדנית את „ערך הלירִיקה של ניבול־פה." במקום אחר, שגם בו ממשיך קריץ לעסוק במדיום של הקולנוע כסיפרות, הוא מנתח את „...מסע הכישלונות של הבחור הטוב במציצים של אורי זוהר," תוך שהוא מהלל את המציאות החברתית הישראלית והאמינה, שיצר אורי זוהר, ובוחן את כישלונו ביצירת יצירת־אמנות קולנועית.

שני ספריו אלה של קריץ משופעים בהערות מאירות־עיניים, גילויים רבים, עובדות וציטוטים מרתקים מתולדות הסיפרות, כמו השיר אגדה־מודרנית של אריך קסטנר:

אגדה מודרנית

הם כל־כך היו מאוהבים זה בזה —
רק עוד בספרים יש דבר שכזה.
לא היתה לה פרוטה, וגם הוא היה דל;
מה עשו! התחתנו — וצחקו לגורל.
לא היתה לו מישרה. נשארו בעוניים.
פעמיים בשבוע אכלו אוכל חם,
אבל הוא בכל־זאת קרא לה „פרפר!"
היא ילדה ילדים במידת האפשר.
דיירי־מישנה הם היו, אך תמיד בריאים,
הילדים ישנו בארון־הבגדים,
ובחג־המולד, בעזרת מעט גיר,
ציירו בלי עמל מתנות על הקיר.
את הלחם אכלו הם כפרי ממותק,
„איך יטעם צלי אווז!" — ניחשו במישחק,
כי תרגיל כזה מפתח דימיון,
ולכן — 'חת ושתיים — הוא נהפך לגאון.
רומנים הפליא לחבר — מכולם
התעשר והיה העשיר בעולם.
תחילה התגאו. אך ברוב אנחה,
נוכחו שהעושר פוגם בשימחה.
אז נתנו את הכסף כולו ליתום.
ואם טרם מתו — הם חיים עד עצם היום.

כוכב־הלכת של מר בלו

בחטף

בימים אלה אזלה המהדורה הראשונה של סיפרון של **יצחק בן־נר,** שקיעה כפרית. אגב, בן־נר, שסיפורו אחרי־הגשם עורר רעש־אדמה קל בחוגי הסיפרות העברית, עומד להמריא בשבוע הבא, ביחד עם בני־מישפחתו, לשהות בת שנה בארצות־הברית. בן־נר ישמש במשך שנה כמרצה־אורח בסיפרות עברית באחת האוניברסיטאות שבניו־יורק ● לרגל צאת תרגום עיברי חדש מצויין לבין שתי ערים **לצ'ארלס דיקנס,** בתרגומו של המתרגם **אברהם בירמן,** אמר לו בנו, אמנון; „לקח לך לתרגם את סיפרו של דיקנס יותר זמן מאשר לקח לדיקנס לכתוב את הספר..." ידוע הוא כי דיקנס כתב את ספריו בהמשכים שבועיים, שהיו מתפרסמים בשבועונים אנגליים במאה שעברה ● על מחזהו האחרון של **פיטר שפר** אקווס, שהועלה לאחרונה בגירסה עברית, שאל מחזאי נודע, שהצנזורה פסלה מחזה שלו: „מעניין אם מועצת המנהלים של התיאטרון הקאמרי היתה נכונה להעלות על הקרשים מחזה מקורי, שבו היה מסופר על נער המתאהב בסוס, סוגד לסוס ועוקר את עיניו, כשזה נוטל ממנו את כוח־הגברא." ● את אחד האבסורדים הקיימים בעידוד הספר העברי הביא, לפני כמה ימים, מנהלה החדש של הוצאת־הספרים עם עובד, **דב גורפינג,** שטען כי „בשל אמנה בינלאומית, לא ניתן להטיל מכס על ספרים המייובאים מחו"ל. אולם הייצור המקומי של ספרים חייב במיסים מלאים. לפיכך נאלץ הקורא לשלם בעד ספר מתורגם מאנגלית לעברית כ־40 ל"י, בעוד שהמקור, המייובא מחו"ל, נמכר כאן ב־19 ל"י..." הגיב על כך עורך אחד מכיתבי־העת לסיפרות, המתריע זה זמן רב על מחדליה של המועצה לתרבות ולאמנות, ואמר: „...מה יש, את הספרים ניתן לקרוא באנגלית, ואין צורך לתרגמם. ואת סיפרי־המקור שיראו אור תרכוש הגברת

איך הפך אבי העיתונות הספרותית הצהובה, חיקוי גרוע של מבקרים אמריקאיים, מתיז ריר של ארס, לגיבורם של המאוננים בעטיהם

פרס נאציונל־יהודי

א. גם לרצנזטורים מגיעים פרסים

בבליל הפרסים הסיפרותיים, החל בפרסי ביאליק וטשרניחובסקי וכלה בפרס קוגל, אין פרס לרצנזטורים. השבוע תוקן המעוות, והירחון עמדה העניק את פרס גרודזנסקי לרצנזיה לרצנזטורים איל כפכפי ואלי שאלתיאל.

מי היה שלמה גרודזנסקי, שנתכבד בכבוד שלאחר מותו, שיוענק על־שמו פרס־שנתי לרצנזטורים למיניהם?

גרודזנסקי, יליד גרודנו, שחי בארצות־הברית, עלה לישראל ב־1951, שימש כעורך היומון הכושל של מפא״י הדור. אחר פירוקו עבד בעם עובד, ייסד את הדו־ירחון אמות, ופירסם, עד למותו בפברואר 1972, בעיתון דבר.

החברה־הישראלית, החסרה הוגי־דיעות מקוריים משל עצמה (ואם ישנם כאלה, הרי אינה נכונה להתייחס אליהם), מצאה בשנים האחרונות בשלמה גרודזנסקי המנות את דמות היהודי המשכיל.

בשנים האחרונות מצוייה החברה בתהליך של גידול וניפוח אלילים, וכפי שעורכי כתב־העת שדמות מאלילים את דמותו של פרופסור גרשום שלום, כן מאלילים חוגי ארץ־ישראל העובדת את שלמה גרודזנסקי וכתביו, ומקווים שכתביו ימלאו את חללי הערכים של החברה.

תהליך רימומו של גרודזנסקי נעשה בעזרת סופרים עגלגלים וסמוקי־לחיים מפתח־תיקווה, המאוננים בעזרת עטהם לעיני קוראיהם בנוסח אהוד בן־עזר: „החיוניות, התבונה, הרגישות, השנינות, האופק התרבותי הרחב שהיו לגרודזנסקי כאדם וכעורך...”

אלא שמסתבר כי במירוץ למדליית־הזהב לרצנזטורים ע״ש גרודזנסקי, השיג אלי שאלתיאל את אהוד בן־עזר. שאלתיאל כתב על גרודזנסקי: „...שלמה גרודזנסקי ניחן באומץ־לב ציבורי רב, ותגובותיו הן חריפות ובלתי־אמצעיות... ימי ילדותו בניו־יורק היהודית הב ללא ספק ערש הסוציאליזם־היהודי־ההומני שלו...” כדאי, שבנקודה זאת, בטרם ניכנס לסחרחורת־מילולית, אזכיר כי אותו גרודזנסקי, במיסגרת אותו „אומץ־לב ציבורי רב” שבו ניחן לדעת זוכה הפרס לרצנזיה, הפעיל פעם את עטו בתגובה חריפה ובלתי־אמצעית כלפי יריב אידיאולוגי שלו, והציע ברוב אומץ־ליבו הציבורי לאותו יריב, שהוצאת־הספרים המוציאה את ספריו (של היריב) תשלח אותם כנייר־אריזה לשוק, דבר שאיני פחות מהעלאה־למוקד של ספרים בארצות מסויימות.

ב. קמצוץ ריר בביצה חמה

התרבות הישראלית בעליבותה היתה זקוקה לאיזה גרודזנסקי, שישליך בה את קמצוצי רירו המתוחכמים, ומלאים בתרבויות־המערב על עושרן, ואילו הוא ניזקק להתזות שהיו רקיקותיו מעלים מביצת־התרבות הישראלית לעבר מגדלון־השן שלו.

המיתוס (או התיסמונת) ע״ש גרודזנסקי הוא עדיין חדש. מזה שנתיים מוציאים לאור, בסיוע מפעלי־נייר־חדרה, כל מילה, כתב, או שידור של גרודזנסקי, על־מנת להפכם לנכסי־צאן־ברזל. ומסתבר שבאין נביא לדור, יש מי שעושה שכתבי גרודזנסקי יתנבאו בשערי התרבות הישראלית.

קשה להשוות התנבאות זו לכתבים, לנאומים, למאמרים ולציטוטים של מייסדי־הציונות. כתבי גרודזנסקי נוהגים בקוראים וסונטים בהם באדנות רבה, כמו נועדו להצילם מן הקרתנות הנוראית המאיימת עליהם. הכתבים כתובים בלשון עיתונאית, שהיא במידה רבה אידיש המתורגמת לעברית עילגת, שיומרותיה אין בכוחן לכסות על העילגות שבה, למרות הכסות הפסבדו־מדעית המכסה על כתבים אלה. מילים רבות במאמריו המקובצים של שלמה גרודזנסקי נראות כהתהדרות של מיפלצות־מילוליות, המתיימרות להקיף עולם ומלואו.

אשר לקוראים־הילדים, שעליהם מופעלת התיסמונת הזאת, הרי שקשה להם לדעת כי כתבים אלה, הינם בבחינת העתקת־שמש־חיוורת של מבקרים יהודים־אמריקאים מסיגנון ליונל טריילינג, שגרודזנסקי שיחר שנים לפתחיהם. אלא שהחיקוי הוא גרוע, ונטול הפתיחות האינטלקטואלית שבה נתברכו מבקרי־תרבות יהודים־אמריקאים. החיקוי עמוס בדיעות קדומות וריאקציוניות (ראה דיעותיו של גרודזנסקי על וילהלם רייך מחבר מסתרי האורגניזם). הוא גם מרצף את כתביו בטעויות של חוסר הקפדה, כמו: „...טרי סאוטרן, אף הוא פורנוגרף במיקצת, מחברם של ,קאנדי' ו,דוקטור

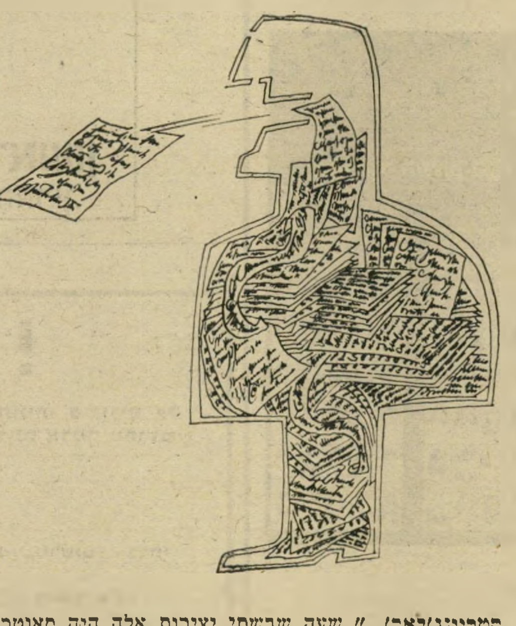

סטריינג'לאב'...” שעה שבשתי יצירות אלה היה סאוטרן רק מחבר־עמית.

סיגנון־כתיבה זה, שיתכן ושר־החינוך עוד ימליץ ללמדו בבתי־הספר, נקרא לעיתים כמו ריר־שפתיים צרובות־רוח של ארץ־ישראל השלמה, בעיקר כאשר הוא מתייחס ליצירות כאגף הסרטן ובמדור הראשון, או שעה שהוא משמיץ את איליה ארנבורג. הסיגנון מטובל במילים אנגליות כמו „אובר־קיל” (הרג־יתר).

מאמריו או נאומיו של גרודזנסקי כתובים בסיגנון זה: „...בימי אוגוסט אלה עלה בדעתי לשאול שנים מבני מישפחתי (הם בני שלושים וכמה), אם שמור בזיכרונם משהו מן המאורע שהתרחש באותו יום, לפני עשרים וחמש שנה, ה־6 באוגוסט, 1945. לאחר שפישפשו יפה בזיכרונם, ענו שניהם — לא...” הקורא שגדל במישפחה אחרת, ואשר יודע כי ביום זה הוטלה פצצת־אטום על הירושימה, יבחין בסיגנון היומרני־מצטדק הנסוך בין המילים.

גרודזנסקי שומר לעצמו במאמריו את הזכות לקבוע מיהו אנטישמי. למשל, כאשר הוא כותב על משוררים גרמניים, הוא שוטף אותם בחרפות ובגידופים, וכאשר הוא מזיל את ריריו האינטלקטואלים נוכח אישיותו הסיפרותית של אריק בלייר (הלא הוא ג'ורג' אורוול) הוא מתעוור ביודעין מפיסקות אנטישמיות של אורוול, ורואה בו את הלוחם האנטי־קומוניסטי הגדול, שיוכל לשחרר עבורו ריחות גנוזים מתקופת שילטון הצארים.

בספר תשומת לב מספר גרודזנסקי על עצמו: „חוקר־חובב אני של פיזיונומיקה יהודית מאז ומתמיד...” אלא שכאן הוא פוסע על מהמורות מילוליות, היות ובנושא זה של ,פיזיונומיקה יהודית' הוא יכול לחלוק דיעות עם אידי אמין וכמה טירוריסטים גרמניים, שהתעניינו באנטבה ב,פיזיונומיקה יהודית' וסידרו סלקציה של יהודים.

ג. נפולת של מילים

סימפטום מובהק של „תיסמונת גרודזנסקי” ניתן למצוא באותה שיחת־רדיו (אשר נכללה בספר על כל פנים) שגרודזנסקי ניהל על מלכת האמבטיה, מחזהו של חנוך לווין, שבה הוא שיחק במילים, והצטעצע, ביקר בעקיפין את מגמותיו הסאטיריות של לווין, מבלי לראות את המחזה.

בכל מאמריו ובשיחות־הרדיו, בספרים המתפרסמים בשנתיים האחרונות, מתבטא הוא כסנוב־רצנזטור, השוחה בים של אידיאולוגיות קלושות, כאשר בולט ביותר שהוא הצליח להתעלם מכל בעיות התרבות העיקריות של התרבות־הישראלית, בשפה של בית־מירקחת משנות השישים המתעלם מהמצאת הפניצילין.

התיסמונת מבוססת על אווירה, שבה הוא מתאר כיצד הוא מתייצב ,מפקידה לפקידה' לנוכח ארון־הספרים שלו, כשהוא אכול בדילמות כיצד לסדר את ספריו, על פי איזה סדר, עד שבסופו של המאמר הוא מחליט לפחות על המקום שבו יניח את הספר חנה סנש.

הסיגנון הזה גם מצליח לעוות במילים מעשים, או מחדלים, ביטוי מסוגנן, כמו: „זכורני: בשנת 1924, בנעורותי, עשיתי כשנה אחת בארץ־ישראל...” נראית לכאורה נאיבית ופשוטה. היא אינה מציינת כי באותה תקופה היה בארץ משבר כלכלי, והיתה ירידה רבה לחו״ל. ומדוע צריך אדם לכתוב שהוא ירד מהארץ בתקופה הקשה, כדי לשמור על נקיון ציפורניו, לקרוא את דאנטה ואת בודלייר בסיפריות הציבוריות של ניו־יורק?

בהיסטוריה של הסיפרות העברית החדשה, אולי ייזכר גרודזנסקי כ„העיתונות הסיפרותית־הצהובה”. ההשמצות שהוא הטיח אל עבר כל אלה, שלא פסעו בקו המחשבה שלו, הוא בסיגנון הקטע הבא, המופיע בספרו אוטו־ביוגרפיה של קורא, במאמר על ברנר: „למרבה הפלא, נערץ גם ברנר על פינחס שדה — יחד עם פרוסט, מאן, האמסון וסלין. (גלריות הגיבורים של שדה הם מגוונות ביותר; חיבתו להמסון וסלין — איזה זוג מוזר! — נתונה להם, כנראה, משום ששניהם היו משתפי־פעולה עם היטלר, ולהיטלר יש לשדה הבנה מיוחדת). פינחס שדה שרוי עשרים וארבע שעות ביממה במחיצתם הנאצלת של הנביאים, ישו, בודהא ויעקב פראנק — בחברה פחותה מזו הוא בוחל. והנה בעיניו דווקא ברנר הוא ,הסופר היהודי הגדול והאמיתי בזמננו...”

מכל דור־היוצרים העכשווי, אימץ לעצמו גרודזנסקי דמות אחת בלבד, את נתן זך, תוך התעלמות מכוונת מכל דמות צעירה אחרת בנוף הסיפרותי. אלא שיחד עם זאת הצליח גרודזנסקי לבזבז אנרגיה של עופרת־עפרונות רבה על יצירתו המאוחרת של חיים הזז, תוך שהוא מתרגש משורות, כמו: „היתה אדמה חמה תחתי, דומה נושמת, פועמת פעימות־פעימות מתונות, כבדות. ריחות מתוקים, מרים ויבשים, מהם ברורים ומהם מטושטשים כזיכרון דברים רחוקים, דקים (הזז)...” ומנפולת מילים זו מתעל גרודזנסקי את השתפכות נפשו לעבר אגמי־האותיות של הסיפרות העברית.

ד. „כל המוגבל והפגום”

במאמר של גרודזנסקי מ־1967, העוסק בפרופסור גרשום שלום, מתאר הוא את האבידה התרבותית שמפסיד עם־ישראל (הכוונה לעם הקורא עברית בלבד) על שאינו מסוגל לקרוא את הרצאותיו של הפרופ' שלום בגרמנית, וכותב גרודזנסקי בעברית: „...פעם שמעתי אותו (פרופ' שלום) אומר דרך אגב: ,דבר אחד הייתי ונשארתי עד היום — נציונאליסט־יהודי'. דווקא ,נציונאליסט' במכוון! מתוך ידיעה מלאה של כל המוגבל והפגום שבמילה זו. אולם מה שעלול להיות דל ונבוב בפיו של אחר, עולם מלא הוא בפיו של גרשום שלום, ההיסטוריון המפענח את צפונות העבר והוגה־הדעות האניגמאטי...”

לאה פורת, על־מנת שירקבו במחסני מישרד־החינוך־והתרבות

● כמה מהתרשמויותיו של הסופר ממוצא־יהודי, **סול בלו**, ממסע שערך בישראל, התפרסמו בשני הגיליונות האחרונים של השבועון ניו־יורקר. ברשמים אלה תיאר מחבר כוכב־הלכת של מר סאמלר את מנהיגי ישראל, במילים בוטות, כמו: „...מחשבותיו של **אבא אבן** סובבות בעולם כמו לוויין.” על **שימעון פרס** הוא כתב „פוליטיקאי ערמומי,” ו**שימחה דיניץ** הוגדר על־ידו כ„נשלט על־ידי קיסינג'ר.” מעניין כי בתקופת שהותו בישראל נשאל בלו על־ידי עיתונאי אם קיים הבדל כלשהו בינו לבין הישראלים, והוא השיב: „...ישראל היא חברה הנתונה במשבר תמידי ובמילחמה. לכן נראה לי, שהישראלים רואים את עובדות־החיים בשחור־ובלבן, (לעומת) הסופרים בארצות־הברית, יהודים ולא־יהודים, שאינם רואים כך את פני הדברים. באשר לי, הרי ראשית לכל אני סופר אמריקאי...”

● כל אלה שהופתעו למיקרא סיגנון הכתיבה העיברי המרתק והשוטף בסיפרו של **אברי אלעד־זיידנוורג**, האדם השלישי, נכונה הפתעה. בניגוד לרושם המתקבל ממבט ראשון, שאלעד — היושב כיום בארצות־הברית — כתב את הספר בעיברית, וזה תורגם לאחר־מכן לאנגלית, ההיפך הוא הנכון. אברי כתב את הספר באנגלית, בסיועו של כותב מיקצועי, והספר תורגם מן המקור לעיברית על־ידי המתרגמת **נורית יהודאי**. עובדה זו לא צויינה בספר, שיצא זה־עתה לאור, בשל טעות טכנית בעת הדפסתו.

בעריכת דן עומר

חינוך

סוף „מחזור התשיש"

המחזור הפרובלמטי סיים לימודיו — תמונתו לא תתנוסס על הקיר

במשך חמישים וחמש שנים, בעיתות מצוקה ובימי רווחה, סיימו נ"ו מחזורים את הגימנסיה העברית בירושלים.

55 מחזורים שתמונותיהם תלויות באולם המרכזי של הגימנסיה העברית, כאשר מעל לתמונות התלמידים ניבטים פני מוריהם.

אך מחזור נ"ו (56), המוכר יותר בשם „מחזור־התשיש", תמונתו לא תתנוסס ולא תפאר את כותלי הגימנסיה.

על־פי הוראתו של מנהל הגימנסיה, שמואל מיכאלי, הושמטו מתמונת־המחזור תמונותיהם של כל מורי הגימנסיה (ראה תמונה).

עוד שבועיים לפני טכס חלוקת תעודות־הסיום בגימנסיה, הצטלמו התלמידים ומוריהם עבור תמונת־המחזור המשותפת.

המשבר בין מנהל הגימנסיה לבין בוגריו

תמונת המחזור בלי המורים
בלי לחיצות־ידיים

היה קצר, והתרחש במהלך טכס־הסיום, כאשר על בימת־הכבוד יושבים המחנכים, המורים, המנהל וסגנו. נהוג, בטכס־סיום של הגימנסיה העברית, שהבוגרים לוחצים את ידו של המחנך, המעניק להם ספר־תנ"ך למזכרת, ואז עליהם לחלוף על־פני סרט־נע של לחיצות־יד למנהל, לסגנו ולכל שאר המורים.

תלמידי מחזור נ"ו של גימנסיה רחביה, החליטו להביע את מחאתם על האופן שבו מנהל שמואל מיכאלי את המוסד שהם סיימו זה־עתה, על־ידי סירוב ללחוץ את כף־ידו במהלך הטכס. מתוך כמאתיים בוגרי הגימנסיה, כ־190 סירבו ללחוץ את ידו.

עם תום הטכס, הורה המנהל הזועם ל־מוריו שלא להכניס את תמונותיהם לתמונה הכללית של מחזור נ"ו.

קיר הבוגרים של גימנסיה רחביה בירושלים, אשר בתמונות נ"ו מחזוריו מתנוססים תצלומיהם של בוגרים כנשיא־המדינה אפרים קציר, הפרופסור ייגאל ידין ואחרים, יחסר את תמונת מחזור נ"ו.

דרכי חיים

מעשה בקטנוע

16 שנים נהג מרקו קטנוע ללא רישיון — עד שנתפס

„החוק לא מת, הוא רק שרוי בתרדמה,' אמר פעם וויליאם שקספיר. במידה לא־מבוטלת נכונה עובדה זה בארץ, ועוד יותר מכך במישטרת חולון, ואצל השוטרים וה־קצינים המשרתים בתחנה זו," טוען מרקו בסלר, תושב חולון.

ביום הרביעי, ה־7 ביולי, נתפס מרקו ליד ביתו, ברחוב הערבה, על־ידי סמ"ר יחיאל לוי ממדור הפרשים, כשהוא נוהג קטנוע ללא רישיון וביטוח־רכב בר־תוקף. הוא נלקח לתחנת־המישטרה, ושם הוגשה נגדו תלונה על ההאשמות שיוחסו לו.

מספר מרקו בסלר: „נהגתי על הקטנוע שלי בדרכי לעבודה. ברחוב עין־יהב בחולון עצר אותי סמ"ר לוי, שהיה רכוב על סוס־סיור. הוא ביקש את הרישיונות. אמרתי לו שאין לי. אז הוא ביקש ממני שאבוא איתו לתחנת־המישטרה. כשהגענו למשטרה, ביקשתי לדבר עם סגן־מפקד התחנה. יש לי יחסים טובים איתו. הוא לא רצה לדבר אתי ביכלל והלך, ואז הורה ליומנאי לרשום דו"ח נגדי על נהיגה ללא־רישיון. הבנתי שיש פה משהו לא בסדר, ושמנסים להתלבש עלי."

אסיר־ציון. מרקו בסלר עלה לארץ לפני שש־עשרה שנים מרומניה, שם עסק בפעילות אנטי־קומוניסטית, שבגללה נשפט ל־25 שנות מאסר, מתוכן ישב עשרים ואחת שנה בבתי־כלא צבאיים ואזרחיים. אחרי שיחרורו מהכלא הגיש בקשה לעלות ארצה. הוא נענה בחיוב, ושבוע לפני עלותו ארצה ערכה המשטרה החשאית הרומנית חיפוש בכל הדירה, למציאת נשק. לאחר החיפוש, שהעלה חרס, החליטו השוטרים לקחת את כל הניירות שלו, כולל תעודת־הזהות, רישיון־הנהיגה ושאר מיסמכים. הם לא הוחזרו לו, אף שנזקק להם. הוא עלה לארץ בשנת 1960.

„אני אסיר־ציון," ממשיך מרקו, „ולכן הייתי בטוח שכל מה שאבקש כאן בארץ יתנו לי. המיקצוע שלי הוא נהיגה ברכב כבד. כשהלכתי למישרד־הרישוי לבקש רישיון, הבאתי אתי עדים להוכחת הטענה שלי. הם לא רצו לשמוע. הייתי צריך לעבור את הטסט מחדש. עשיתי חמישה טסטים, ובכולם נכשלתי, על שטויות.

„לא היה לי הרבה כסף לעשות טסטים, אז הפסקתי. ביקשתי עוד פעם רישיון בלי טסט, אבל הם לא רצו לתת. אז אמרתי לעצמי, אם אין צדק במדינה הזאת, אני אעשה לעצמי צדק. התחלתי לנסוע על קטנוע, שהבאתי אתי מרומניה, לעבודה וחזרה. כל חולון ידעו שאני נוסע בלי רישיון, וגם השוטרים והקצינים בחולון. אני חבר טוב שלהם, וככה לא עשו לי צרות. חוץ מהנהגות, אני עובד גם כאינסטלטור, נגר וחשמלאי.

„השוטרים בחולון, שידעו שאני נוהג בלי רישיון, עצמו עין ולא עשו לי כלום, כי אני חבר שלהם ועשיתי הרבה עבודות אצלם בבית, והם שילמו לי רק חצי מ־המחיר של העבודה. וככה, כשהיו רואים אותי נוהג על הקטנוע בחולון, והם ידעו שאין לי רישיון, הם לא עשו לי כלום ולא רשמו דו"חות, ושלום על ישראל." הוא נהג שש־עשרה שנה ללא רישיון, ולא נתפס. עד שב־7 ביולי תפס אותו סמ"ר יחיאל לוי כשהוא נוהג בקטנוע, ורשם לו דו"ח. מה קרה?

יחסים במיפלגת־העבודה. „אחד הקרובים שלי ברומניה שלח לי משם במתנה קטנוע מיוחד, שעובד על סוללות. סמל אחד, ממשטרת חולון, שראה את ה־קטנוע, ביקש לקנות אותו. הסכמתי למכור במחיר של 3200 לירות. אבל הוא רצה את הקטנוע ב־2500 לירות ועוד בתשלומים. אני לא רציתי, כי ידעתי שהוא יעשה לי

...ושוב הבנק הבינלאומי הראשון
נותן לך יותר-
תשלום ראשון על חשבון הבנק
עד 15.8.76
חסכון 18000
חוסך קבוע
ביטוח חינם להמשכיות התשלומים.
בוא אל
הבנק הבינלאומי הראשון
48 סניפים לשרותך ברחבי הארץ.

שקרים!

זה חצי שנה „מוכרת" לנו הממשלה בעזרת העתונות, סיפורים על „פיתוח הגליל". „פיתוח" שיתבצע תוך הפקעת 20,000 דונם אדמה מתושבי הגליל לטובת „כל" יושביו.

האם זו אמת?
* האם האדמות מופקעות מכל תושבי הגליל?
* האם האדמות המופקעות הן אכן אדמות „טרשים" בלתי־מעובדות?
* האם הפיתוח נועד לכל אזרחי הגליל — ערבים כיהודים?

לידיעתך:
— רוב־רובה של האדמה המופקעת שייכת לתושבי הכפרים הערביים בגליל, או שהינה „אדמת הלאום" המעובדת על־ידם במשך דורות.
— בנוסף להפקעות אלו „סוגרים" אלפי דונמים „לצרכי אימונים צבאיים", כביכול, כדוגמת שטח 9, הכולל את רוב אדמת כפרי סכנין, עראבה ודיר־חנא.
— טענת הממשלה, כאילו כוונתה ל„פיתוח הגליל לטובת כל תושביו" אינה תופסת, משום שעד כה לא נעשה המינימום הדרוש לפיתוח כפרי הגליל הערביים: כפרים רבים חסרים עדיין חיבור לרשת החשמל, אין כבישים סלולים, שרותים סניטריים, בתי־ספר, מרפאות ועוד.
— הפקעות מחמירות את המחסור באדמה חקלאית ומעמידות צעירים רבים בפני מצוקת פרנסה ודיור. בישובים יהודיים שהוקמו בשטחים אלו, כמו, למשל, בכרמיאל ובנצרת־עילית, שם אין נותנים לערבים לחכור אדמה או לרכוש מקום מגורים, זאת על־אף קיומן של יחידות דיור פנויות.

* * *

מדיניות זו של הפקעה ואפליה של ערבים בישראל פוגעת בדו־קיום בין שני העמים בארץ ובסיכויי השלום במזרח־התיכון.

לכן:
אנו, צעירים מכל רחבי הארץ, ללא תו פוליטי אחיד, מביעים את מחאתנו נגד מדיניות הממשלה. לאות סולידריות עם המאבק נגד ההפקעות, אנו יוצאים לעבוד שבוע בכפרים סכנין, עראבה ודיר־חנא, לפי הזמנת המועצות המקומיות ובחסותן.
אנו קוראים לכל המזדהה עם מאבק זה להשתתף

בעצרת פומבית

שתתקיים בסיום שבוע הסולידריות בשבת, 7.8.76, בשעה 15.00 בכפר סכנין, ע"י ביה"ס המקיף. לעצרת הוזמנו אישי־ציבור ממיגוון רחב של הקשת הפוליטית.
חסעות לעצרת ייצאו מת"א ליד „הבימה", בשעה 12.00, בחיפה בשעה 13.30 ליד קולנוע „רון" בהדר, ובירושלים בשעה 11.00, מרחבת בנייני האומה.

אנא, שילחו תרומות לכיסוי ההוצאות!

הוועדה היוזמת לשבוע הסולידריות עם המאבק נגד ההפקעות
ת.ד. 33076, ת"א.
27.7.76

בעיות ולא ישלם בזמן. כשראה שאני לא רוצה למכור לו בתנאים שלו, התחיל ל־הציק לי, ואמר לי שאם לא אמכור לו את הקנוע במחיר שהוא רוצה, הוא יעשה לי בעיות, ויגיש נגדי תלונה על נהיגה ללא רישיון.

„אני יש לי יחסים טובים במיפלגת־העבו־רה. שמתי ,פס׳ עליו ולא מכרתי לו. כש־הוא התייאש מכך, הוא החליט להתלבש עלי ולגמור אתי סופית.״

במישפטו לפני שופט־התעבורה התל־אביבי חיים אנטין, טען מרקו לפני גזר־הדין: „זה לא צדק שעשו לי מישפט.״ השיב לו השופט: „אם תדרוס ילד והוא היה נכה, מי ישלם ביטוח?״ ואז שאל מרקו את השופט: „נהגים עם רישיון הרגו השנה בארץ 1700 איש. אלה נהגים?״

השיב לו השופט אנטין: „סתום את הפה,״ וגזר עליו 1000 לירות קנס או מאה ימי־מאסר בתמורה, וכמו־כן פסל אותו מלהחזיק רישיון במשך שנה מיום גזר־הדין.

„אני חשבתי שמיפלגת־העבודה תשלם את הקנס,״ אומר מרקו, „אבל התברר ש־ולם שם זונות. לא עוזרים לחבר. זה דק?״

דרכי אדם

מיבצע פרקש

חשמועה פשטה: נחמן פרקש שט על חסקה. ואז...

האיש שהגיע בשבת אל סוכת־המצילים שפת־ימה של תל־אביב נראה מורעב, רופט וחלוש. אך ותיקי שפת־הים הכירוהו יד: נחמן פרקש האגדתי, מלך הברי־זות, אביר החופש.

מראהו של פרקש עורר רחמים. בו־

ניצור פרקש (1972)
ילדה בשפת־הים

קום נערכה לו מגבית, כדי לאפשר לו אכול ולשתות. עם רדת הערב שכב לישון חת סוכת־המצילים.

בבוקר למחרת ביקש פרקש לצאת לים חסקה, כדי לחוש את הרוח החופשית. תנה לו אחת הסירות השטוחות, והוא א אל מעבר לשובר־הגלים החדש.

כהרף־עין פשטה השמועה כי פרקש ה־יול נמצא על שפת־הים. מישהו מיהר ל־דיע על כך למישטרה. ואז החלו הדברים תגלגלים.

גיוס כללי. ביללת־צופרים ובחריקות־למים הגיעו שלוש ניידות. בו־זמנית הת־יבה לחוף, מצד הים, סירת־מנוע מישטר־ת. במיבצע מזהיר כותר הפושע המסוכן ל הצדדים. כשחזר על החסקה לחוף, כד ונאסר* על־ידי הקצינים הבכירים הוזעקו למקום.

„אין להם כוח־אדם לפענח את שורת עשי־תרצח הפוקדים את העיר,״ התמרמר קול רם אחד מגברתני שפת־הים, ברוגז

* שופט־שלום תל־אביבי דחה בבוז את קשת המישטרה לכלוא את פרקש בעוון יבת גור־נמרים, שנטל פרקש מגן־חיות ידל בחופש. השופט קבע שזוהי „הטרדת ת־המישפט״. אולם המישטרה אסרה את קש שנית, על־סמך תלונה ישנה ביגלל יצה בעירום בבריכה של קיבוץ.

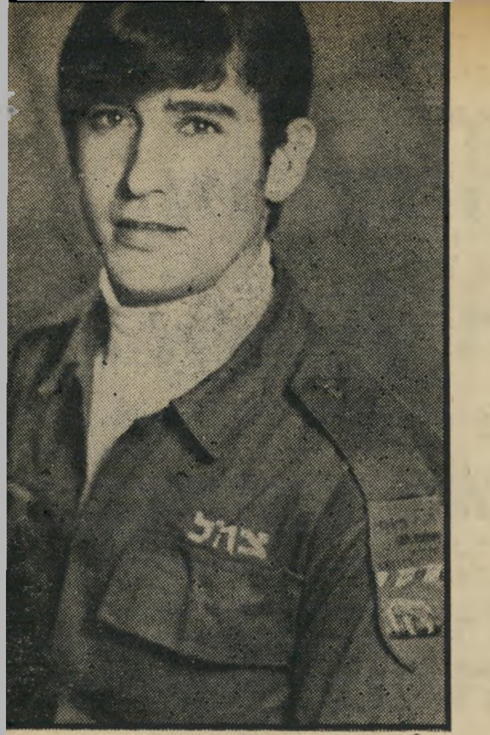

לפיד חי בקרון המעצר

מתוך קרון־הרכבת הישן שניצב ליד גדר הבסיס הצבאי, איי־שם בדרום הארץ, בקעו זעקות וחבטות. חיילי בסיס התו־בלה שנטשו את עיסוקיהם, הצטופפו סביב הקרון, המשמש כחדר־מעצר בסיסי.

„אני אהרוג את עצמי! אני אהרוג את כולם! כל הבסיס יישרף!״ נשמעו מתוך הקרון זעקותיו של יעיש („זיס״) חזן, אחד מנהגי־התובלה של הבסיס, ש־היה חבוש בתוכו. מפקדים וחברים ניסו לדבר על ליבו, לשכנעו לצאת ולהסגיר את עצמו. כשלפתע פרצו להבות מתוך הקרון.

באותו בוקר, קרוב לשעה שמונה, קרא יעיש מתוך חלון הקרון לאזרח־עובד־צה״ל שחלף ליד גדר־התייל הנמוכה המ־קיפה את הקרון. הוא ביקש ממנו שיכ־בד אותו בסיגריה. האזרח, שהכיר את יעיש, זרק לעברו סיגריה וקופסת־גפרו־רים, המשיך בדרכו.

אבל יעיש לא רצה לעשן. בתוך קרון־המעצר הבסיסי היו מונחים מיספר מיז־רונים צבאיים, ממולאים בקש. יעיש נטל כמה מיזרונים, פיזר אותם לאורכו ול־רוחבו של הקרון, ואז הצית גפרור.

הוא זכר, כנראה, מה שעשה חברו הטוב, שנחבש בקרון־המעצר לפניו, אחרי שסי־רב לצאת לעבודת־נהיגה וביקש העברה לעבודה מינהלית. אותו חייל, שסבר כי נגרם לו עוול, ניצל את שעת־הכושר כא־שר נותר לבדו בקרון־המעצר. הוא הבעיר אש במיזרון בתוך הקרון, פרץ בזעקות כי הוא עומד להישרף. חיילים שעבדו ב־קירבת־מקום חשו לעזרתו, פרצו את קרון־המעצר. הם הצליחו לחלץ מתוכו את ה־חייל, שהשתעל עד עילפון. הוא הובהל אל המירפאה. משם, כשהתאושש, נשלח לפסיכיאטר שיקבע אם יש מקום להמשך שירותו הצבאי של חייל המצית את תאו.

תוך פרק־זמן קצר קבע אותו פסיכיא־טר, כי החייל לא יוכל עוד לשרת כנהג־תובלה. הוא הורה לשחררו מנהיגה, ולפ־טור אותו מכל עבודה פיסית. אותה פר־שה עמדה כנראה מול עיניו של יעיש כאשר ניגש להצית את המיזרנים בקרון־המעצר.

גם יעיש בן ה־19 סבר כי מפקדיו עשו לו עוול. באחד מימי השישי, אחרי שחזר לבסיסו משבוע עבודה בדרכי סיני, הכין את עצמו לקבלת חופשת־שבת מובטחת. כשהוא מגולח ומצוחצח עמד לצאת את המחנה, כאשר עצר אותו אחד המפקדים, הודיע לו כי החליט לבטל את חופשתו ולהשאירו בבסיס למשך השבת, לטיפול בכלי־הרכב.

בין הקצין לבין יעיש פרץ ריב קולני. „המפקד, תעשה לי טובה,״ התחנן יעיש, „לא ראיתי את החברה שלי כבר שבו־עיים. חוץ מזה, אני רוצה לשבת לאכול עם המישפחה.״ אלא שהמפקד, מסיבות ה־שמורות עימו, עמד על דעתו. כשהמשיך יעיש להרעיש, הזעיק המפקד את השוטר־הגדודי, להרחיקו.

„תזכור טוב!״ זעק יעיש לעברו, „זה לא יעבור לך בשקט!״

■ ■ ■

למחרת, בשבת, השכים יעיש קום וחמק מגדר הבסיס. מחוץ לגדר תפס טרמפ, בילה את השבת בחברת מישפחתו וחברתו. ביום ראשון בשעה שבע בבוקר, מועד חלוקת העבודה לנהגי הבסיס, כבר היה יעיש בין כל חבריו, כאילו לא אירע דבר. אלא שנפקדותו במשך השבת הת־גלתה. כעונש על כך הוצב יעיש לשבוע עבודת נהגות נוספת בסיני.

יעיש סירב לקבל את הדין. הוא ניסה להסביר למפקדו שהוא חייב להיות כל יום בבית, ליד הוריו הקשישים, וכי רק לפני יומיים חזר משבוע נהיגה בסיני.

אלא שהקצין התעקש. גם כאשר הובא יעיש אל מפקד פלוגת־התובלה, הוא סירב למלא אחר הפקודה שניתנה לו. בו־במקום הוא נעצר ל־24 שעות, עד למישפטו. רס״ר הבסיס שלח את יעיש לקרון־המע־צר המאולתר, הממוקם מאחרי מישרדו של המ״ם־פ״א.

כאשר פרצו הלהבות מתוך הקרון, ניסו כמה חיילים, שהגיעו ראשונים למקום, לפ־רוץ את דלת הקרון בכוח. הם לא הצליחו. חיילים אחרים מיהרו לחפש אחר הרס״ר והאחראי לחדר־המעצר, כדי שיפתחו את דלת הקרון ויחלצו את יעיש מתוכו.

אלא שעד שהאחראי לחדר־המעצר הגיע עם מפתח הקרון אל המקום, התעקם המנ־עול מעוצמת החום, ולא ניתן היה לפותחו. כשהצליחו סוף־סוף לפרוץ את הדלת, היה כבר יעיש עצמו אחוז־להבות. בעזרת צי־נור ודליי־מים כיבו החיילים את הנהג שה־פך אבוקה.

יעיש הובהל אל בית־החולים בבאר־שבע, שם עבר שורה של ניתוחים במאמץ לה־ציל את חייו. לשווא. כעבור שבועיים נפח את נישמתו. ההחלטה ללמד את מפקדיו לקח ולהשתחרר מחובת הנהיגה, עלתה לו בחייו.

מתאבד יעיש וחברה
המפתח לא התאים

בולט. „אבל בשביל ללכוד את פרקש, ש־אינו מסוגל להזיק לזבוב, הם יכולים לערוך גיוס כללי!״

נוער

המפגינים ברחו

הכינוס הפומבי הראשון של הומוסכסואליים לא יצא לפועל — ביגלל פחדנות המשתתפים

עשרות אחדות של הומוסכסואלים הבי־טו בקוצר־רוח בשעוניהם. שעת השין נק־בעה לחמש אחרי הצהריים ביום השישי. אז אמור היה להתחיל הכנס הפומבי ה־ראשון של הומוסכסואליים בישראל, ביוז־מת הוועד הארצי לשמירת זכויות הפרט בישראל.

„אין כאן אף אחד, ותיכף יגיעו הצל־מים והעיתונאים!״ מילמל בדאגה גבר ב־שנות השלושים, שעמד מול פתח גן־העצמאות ברחוב הירקון בתל־אביב. „אם יצלמו אותנו זה יהיה הסוף שלנו!״

איפה המארגנים? „איפה המארג־נים? אולי סתם עבדו עלינו?״ שאל מי־שהו. לבסוף, דקות אחדות אחרי השעה שנקבעה להתחלת הכינוס ההמוני, התפזרו המעטים שהגיעו ל„גן ההומואים״, הכינוי שהודבק לגן־העצמאות.

ההומוסכסואלים היחידים שנשארו ב־שטח היו „החב׳רה הרגילים״ של גן־העצמאות, שהמשיכו את סיבוביהם האינ־סופיים בשבילי הגן, בחיפוש אחר היכרויות חדשות. עד לשעה שש בערב הגיעו הומו־סכסואלים נוספים וגם נראו זוגות כשנוכחו לדעת שהכינוס כבר לא ייערך.

„להציג עצמנו בפומבי!״ הכינוס היה צריך להיות המיפנה בגישתם של ה־הומוסכסואליים כלפי עצמם. „נציג עצמנו בפומבי. זה לא בושה להיות הומוסכסואל או להיות לסבית. נפגין למען הכרה מלאה בזכויותינו, ונעשה זאת בפומבי!״ הבטיחו המארגנים, בפרוספקטים שנשלחו לכל ה־חברים באגודה ולמערכות העיתונים.

„נראה שהמארגנים עצמם תפסו פחד ברגע האחרון,״ שח אחד מדיירי־הקבע של הגן. „יש כאן ילדים, וגם השוטרים עשו כאן היום סיבובים יותר מהרגיל. אז פשוט פוחדים. חוץ מזה, נדמה לי שהגיעו לכאן כמה אנשים עם כלבים. אם הכנס היה יוצא לפועל, הם בטח היו מפריעים לנו.״

נראה שההומוסכסואלים ישארו גם ב־עתיד במחתרת, או במועדונים הקטנים ו־האכסקלוסיביים, שנפתחו באחרונה בעיר.

סרטים

עונה בגיהינום

„אזהרה: המועצה לביקורת־סרטים רואה חובה לעצמה לציין, שסרט זה משתמש להעברת רעיונותיו בסצינות אכזריות ביו־תר, העשויות לפגוע בצופים רגישים, אפי־לו הם מבוגרים. הסרט אסור לבני 18 ומ־טה.״

אזהרה זו צורפה לסרט בשם חשיבותה של אהבה, שהוצג לראשונה בצרפת לפני כשנה וחצי, ויוצג בקרוב בישראל. למי שמכיר את הזוועות השיגרתיות של הפעו־לונים האמריקאיים, יכולה אזהרה כזו ל־היראות מוגזמת במיקצת. אבל זו היתה אים ביותר לסרט זה הוא עונה בגיהנום, לא רק משום שהמשורר ארתור רמבו מצוטט מילולית בתוך הסרט, אלא מפני שהעולם שהוא מציג דומה לגיהנום יותר מלכל דבר אחר.

אורגיות עצובות, אהבות מתות. זהו אחד מאותם הסרטים שסיפור־העלילה שלהם, לא זו בלבד שאינו משקף אותם נכונה, אלא עלול אפילו לגרום להם עוול. יש כאן צלם, שחובותיו שיעבדו אותו לעו־לם התחתון, בשבילו הוא נאלץ לצלם אור־גיות של החברה הגבוהה והתעלסויות הו־מוסכסואליות. יש כאן שחקנית שבלית־ברירה מופיעה בסרטים פורנוגראפיים ונ־שואה למשוגע־לקולנוע מחוסר־עבודה ונע־דר כוח־גברא. יש כאן מעבד־מחזות שאש־תו עזבה אותו והוא חי עם כלב, חיים

דוגמנית בשעת העבודה
הכל תמורת כסף

שחקנית בשעת העבודה
אפילו לא בשביל כסף

הדרך היחידה שמצאה הצנזורה הצרפתית כדי להזהיר מפני סרט שהדהים אותה לאו־דווקא באלימות שבו, אלא בפסימיות, בדיכאון ובחוסר־האונים שכמותם ניראו נדירות על בד תקולנוע.

שם הסרט במקור: העיקר הוא לאהוב (וזה בכל־זאת שונה במיקצת מן השם חשיבותה של אהבה שהודבק לו רישמית בארץ), אחרי שהמפיצים סירבו להסכים לדרישתו של הבמאי, לקרוא ליצירתו החמלה. זה נראה לחם פחות מדי מיסחרי ויותר מדי רומז לתוכנו האמיתי של הס־רט. ואם כבר שמות, הרי הסרט מבוסס על ספר בשם הלילה האמריקאי (וזת הביא רבים לידי טעות, כאשר סברו שפרנסואה טריפו ביסס את הלילה האמריקאי על הס־פר הזה). לבסוף, נדמה כאילו השם המת־של כלב; יש כאן שחקנים סוטים, אור־גיות עצובות ואהבות מתות.

הצלם שמתאהב בשחקנית נכנס לחובות, כדי לעזור לשני הומוסכסואלים להעלות את ריצ׳רד השלישי בתיאטרון ולתת לה את התפקיד הראשי. הכישלון אורב לכולם: להצגה, לשתיים מן הדמויות, שמתאבדות, ולצלם שעצמותיו מרוסקות על־ידי בריו־נים בסצינה האחרונה.

כל ניסיון לספר סרט זה בצורה מסודרת, נועד מראש לכישלון. אי־אפשר לספר פו־אמה או סימפוניה. עוצמתו של הסרט טמו־נה בדרך שבה הוא מספר את הסיפור: ביכולתו לסחוט מפני השחקנים רגשות קי־צוניים; בכישרון לשחק עם גווני הקול עד־כדי־כך שלחישה חרישית מקפיאה את הדם.

אירועי מלכת המים 1976

מי תהיה

מלכת האיפור

של

„אאוטדור גירל״?

תוצאות התחרות תמסרנה לקהל בנשף בחירת

מלכת המים 1976

שיתקיים בתל־אביב ביום ד׳ 11.8.76

בשעה 9.00 בערב

ב״היכל התרבות״

מלכת האיפור תטוס ללונדון כאורחת

חברת הקוסמטיקה

„אאוטדור גירל״

מדינת ישראל

משרד החקלאות

להלן לוח המחירים המוסכם

ל־6.8.76 - 1.8.76

במסגרת ההוזלות בחנויות השרשרת של הסופרסל והסופרמרקט וחנויות פרטיות שהצטרפו למבצע.

ירקות

	לצרכן
עגבניות מזני תמר וכדוריות	1.70 ל״י ק״ג
עגבניות מזנים פחוסים	2.40 ״ ״
ג ז ר	2.05 ״ ״
חצילים	1.90 ״ ״
בצל יבש מסוג מעולה	1.50 ״ ״
בצל יבש ארוז בשקיות	1.80 ״ ״
תפוא״ד	2.60 ״ ״
תפוא״ד ארוזים באריזה של 2 ק״ג	2.90 ״ ״

פירות

תפוחים מזן גרנד גודל 6.5	3.20 ״ ״
אגסים מזן ספדונה גודל 5.5	4.05 ״ ״
ענבים מזני דבוקי ותמר בירותי	3.80 ״ ״
ענבים מזני אלפונס וקרדינל	3.80 ״ ״
ענבים מהזנים הנ״ל בחיפה ובצפון	3.00 ״ ״
ענבים מזן טומפסון -- בלי גרעינים	4.50 ״ ״
אפרסקים גודל 5.5 מזני אלברטה בוניטה ו־198	4.45 ״ ״
אפרסקים גודל 6 מהזנים הנ״ל	5.00 ״ ״
אשכוליות באריזות יצוא	2.80 ״ ״

עופות

מ.ע.מ.

פטמים קפואים בשקיות שקופות	
מיני תנועוף (עד 1.1 ק״ג העוף)	10.55 ל״י ק״ג + 85 אג׳
גודל 1. (עד 1.450 ק״ג העוף)	10.55 ל״י ק״ג + 85 אג׳
גודל 2. (עד 1.7 ק״ג העוף)	9.45 ״ ״ + 75 ״
גודל 3. (מעל 1.7 ק״ג העוף)	8.33 ״ ״ + 67 ״

דגים

כסיף	9.50 ״ ״ + 76 ״
קרפיונים חיים	13.50 ״ ״ + 1.08״

הערה: יתכנו שינויים.

שחקנית רומי שניידר ב„חשיבותה של אהבה"

קונצרט של רגשות עזים

בתאורה העוטפת את הסרט כולו באפלוליות מאיימת, שמתוכה מבצבץ הארגמן של אש־התופת הניצחית; בתנועות המצלמה, המצביעה לרגע באצבע אכזרית ומאשימה על פנים עירומות מאיפור, ושניה לאחר־מכן חגה בסיבובים סהרוריים המטילים את הצופים ואת גיבורי הסרט גם־יחד, למערבולת של רגשות המובילה היישר אל מצולות הנפש האנושית.

מחשכי הקרביים. זהו סרט הפונה בראש־וראשונה אל הקרביים. הוא מכוון להוציא את הצופה משיווי־המישקל שלו ולהעבירו לתוך עולם מטורף, חולני, מפחיד, עולם שהצופה הממוצע מסרב בדרך־כלל להכיר בקיומו, למרות שהוא מודע לו בתת־ההכרה שלו. „אתה יודע, חביבי," אומרת דמות המסמלת את לוציפר המודרני, לקראת סוף הסרט, לקורבנה זבהדם: „אנשים כמונו אינם קיימים, ומשום כך אין לנו ברירה אלא להוכיח את קיומנו בכוח. וזה מה שקורה לך עכשיו: אתה נוכח בקיומנו."

והסרט כולו מנסה לנהוג כמו אותו נסיך־מחשכים: הוא מכה את הצופה בסערה של מראות ורגשות חריפים, כדי לאלצו לקבל מציאות שממנה היה מבכר להתעלם.

ככל יצירה המנסה לחדור אל הכרת הצופה דרך חושיו, גם לסרט זה יש אוהדים ושונאים קיצוניים. והאמת היא, שעבור מי שאינו רוצה או מסוגל לצאת מארבע האמות שלו, מי שאינו מוכן לקבל פני מציאות שונה מזו שהוא פוגש בה מדי־בוקר, מי שמתנגד לכל ניסיון לפרוץ את שלוותו השאננה, עבורו יישאר סרט זה יצירה סתומה ומרתיעה מראש.

השתעבדות לנצח. הסרט עורך מאזן מתמיד, מתחילתו ועד סופו. מצד אחד, הוא מציג את המעט־מיזעיר שנתנו החיים לדמויות, ומצד שני את החוב הענקי שאף לא אחת מהן תוכל לפרוע לעולם.

הצלם לווה כסף כדי לעזור, בעילום־שם, לשחקנית שהוא אוהב. תמורת הכסף הוא משלם בהשתעבדות־נצח ששום כסף שבעולם לא ישחררו ממנה.

השחקנית, שניצלה מן האשפתות על־ידי בעלה, משלמת בכך שהאיש אינו מסוגל לספק אותה פיסית. ובהיותה מודעת לכך שאין דבר בעולם אשר לא משלמים עבורו, היא מגישה את גופה לצלם, בתמורה לשירותיו.

אפילו לוציפר, אותו מלך שטני של העולם התחתון, הניזון מחולשותיהם של בני־האדם הסובבים אותו, משלם בשאט־נפש ובגועל התוקף אותו מול אותן החולשות, שטרם הצליח להתרגל אליהן.

האדישות והמציאות. מזווית אחרת, זהו מסע המוביל מן האדישות אל המציאות, דרך הבידיונות של עולם האמנות והדרמה, חזרה אל המציאות. במשך מחצית הסרט נושא הצלם את מצלמתו, המשמשת לו כחיץ בינו לבין האובייקטים המונחים מולו. עם היעלם המצלמה נגוז גם כל ניסיון מצידו לעמוד מן הצד.

השחקנית, שאינה מסוגלת, בסצינה הפותחת את הסרט, להפיח רוח־חיים בשורה „אני אוהבת אותך" שהיא נדרשת לומר, תוך כדי הסרטת אחד מסירטי ה„תחת" המקיימים אותה, מזדהה לאחר־מכן לחלוטין עם הנסיכה אן, שאותה היא מגלמת בריצ׳רד השלישי ובשמה היא מטילה קללתה על כל העולם, כדי לשוב בסצינת האחרונה למעמד זהה לסצינה הראשונה, הפעם בחיים ולא מול מצלמה, ולומר מעומק הלב: „אני אוהבת אותך".

בכלל נדמה, כאילו הסרט בנוי כשאלות הנשאלות בחלק הראשון וזוכות בתשובה בחלק השני. מול סצינת־האהבה המפוברקת בהתחלה באה סצינה קורעת־לב בסוף; מול התאבדות נואשת אחת בחלק הראשון, באה התאבדות נואשת שנייה בשני; מול המכות שהצלם מכה בריונים בהתחלה, באות המכות שהוא מקבל מבריונים בסוף; מול האדישות שעה שהוא מצלם אורגיה בתחילה, באה הבחילה לאחר שהוא נדרש לצלם גברת מזדקנת המשגלת, בעזרת אמצעי־עזר, נערה צעירה שסוממה לפני־כן, כדי להוריד את מחסום־ההתנגדות שלה. וכל תשובה כזאת מעמיקה עוד יותר את התהום של חוסר־הישע, שלתוכה מוטלים גיבורי הסרט.

להשלים עם הזוהמה. והמוות — הוא, כמובן, מלווה את הסרט מתחילתו ועד סופו. בעלה של השחקנית קם בבוקר ומספר, כאילו בצחוק, שחלם כי אשתו מזגה לו קוקה־קולה לאוזן והרעילה אותו (אביו של המלט הורעל על־ידי ארס שנשפך לאוזנו). מאוחר יותר, מבקש ממנו במאי ההצגה לשכב בתוך ארון־מתים כדי להגביר את אמינות המישחק של אשתו, האמורה לבכות את אחד מקורבנותיו הראשונים של ריצ׳רד. כך מכין הבמאי את התאבדותו, לבסוף, של הבעל.

הסרט מתחיל בתיאור הסרטת סרט פורנוגראפי. חלק גדול מהמשחק מוקדש לחזרות ולהצגת ריצ׳רד השלישי, אולי המיפלצתי במחזותיו של שקספיר, שבו נאלץ העולם לקבל עליו את מרותו של יצור שטני ומעוות. וזה, בסופו של דבר, מה שמנסה הבמאי לומר כאן לאורך כל הדרך: בני־האדם חייבים להשלים עם הכיעור והזוהמה שבעצמם, או להתאבד.

„האנשים מחליאים בדיוק כמו המעשים שהם עושים, הם מלכים השוכנים כבוד על... אסלת בית־השימוש שלהם," אומרת אחת הדמויות בסרט, כדי להפריך כל אשליות שהעולם הוא ורוד. הדבר האחד והיחידי שיכול עדיין לגאול את האדם, ולהעלותו מעל לפסולת המצחינה שבה הוא נתון, היא האהבה. היא אינה משנה את אופי החיים, אינה משפרת אותם, היא קרובה יותר לייאוש מאשר לחדווה, אבל זוהי ההצדקה האחת והיחידה שיש לאדם כדי להיצמד לחייו.

ייאוש מזרח־אירופי. אם כל זה מזכיר את הרומנטיקה הקודרת וחסרת־התיקווה של הנאטורליזם המיזרח־אירופי בתחילת המאה, אין זה מיקרה כלל. אומנם, הבמאי אנדריי זולבסקי שעשה סרט זה הוא בן 36 בלבד, אבל הוא גדל באווירה תרבותית זו. יליד לבוב שבפולין (בינתיים היא כבר ברוסיה), הוא חי בצרפת, שם סיים את לימודיו במכון הגבוה לקולנוע, עבד אחר־כך בצ׳כוסלובקיה, היה עוזרו של אנדריי (פנינים ואפר) ואידה בבמה סרטים, ביים מיספר סרטים לטלוויזיה הפולנית לפני שעשה את סירטו העלילתי הראשון. החלק השלישי של הלילה לפי תסריט שכתב יחד עם אביו, משורר וסופר ידוע.

סרט מוזר זה, המתרחש בימי הכיבוש הנאצי ומוביל את גיבורו דרך סידרה של כפילויות (אחרי שהנאצים הורגים את אש־

(המשך בעמוד 42)

רומי שניידר ופאבין טסטי

אהבה חזקה כמוות

רק 24.00 ל"י

Moisturizer

קרם לחות
מעולה לכל גיל.

Outdoor Girl

Outdoor Girl מוותרת על אריזות
מפוארות ויקרות ומגישה לך מבחר אופנתי
של מוצרי טיפוח ואיפור מעולים
במחיר נמוך בכ- 50%
מחברות קוסמטיקה מעולות אחרות.

מכסימום יופי במינימום הוצאה

מפיצים: הלטיס בע"מ טל' 03-255763; 04-665505

100% הצמדה ב-
גחלת

להורים של 40,000
החוסכים ב„גחלת"
אין בעיות שכר לימוד
בתיכון וגבוה. הורים,
הסירו דאגה זו
מראשיכם,
תנו ל„גחלת" לדאוג
לחינוך ילדיכם!

למען הילד חיסכו ב„גחלת"
גמול חסכון לחינוך תיכון וגבוה
מיסודה של עירית תל-אביב-יפו
ההרשמה בלשכות המודיעין העירוניות וב„גחלת", אלנבי 91

בכל בית „עץ הזית"

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת
חד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

(המשך מעמוד 42)

תו הוא פוגש אשה זהה לה לחלוטין, ש־עימה הוא נקלע לנסיבות דומות לאלה שהיו לו עם אשתו) אל גיהנום מסמר־שיער בסצינה האחרונה. הסרט זכה בהצלחה גדולה בפולין, ומייד ניתן לו לעשות סרט שני, בשם השטן, אשר נגנז מייד על־ידי הרשויות בטענה, שהוא „אכזרי ואלים מדי."

משוגע לקולנוע. חשיבותה של אהבה הוא סירטו השלישי של זולבסקי שצולם כולו בצרפת, ובין תוכניותיו הקרובות, הסרטת יומן הנעורים של סטפן ז'רומסקי (הוא כבר עיבד סיפור שלו לטלוויזיה), מחשובי הסופרים של תחילת המאה בפו־לין, המשמש מקור־השראה נכבד לכל הש־קפת־עולמו של זולבסקי.

בין השאר היה זולבסקי, בעבר, גם מב־קר־קולנוע, ומכאן התיזכורות הרבות לסר־טים וכוכבים שיש בסירטו, והקריקטורות של עובדי־פולחן־הקולנוע. הוא מציין, בין היוצרים שהשפיעו עליו, את ברגמן, פליני, קוראסאווה (בימוי ריצ'רד השלישי בתוך הסרט יזכיר את כס הדמים של הבמאי היפאני), קובריק, ראסל ופקינפה. הצפייה בסרט מאשרת את כל ההשפעות הללו, מבלי להפחית מאומה מאישיותו החזקה ויוצאת־הדופן של זולבסקי עצמו.

לראות מהר. כבכל הפקה שכוונותיה אמנותיות יותר ממיסחריות, היו גם כאן צרות עם המפיקים. הם הוציאו מן הסרט סצינה שבה מבקרת השחקנית אצל הורי הבעל (זו צריכה היתה להיות תשובה ל־דמותו של אבי הצלם בחלק הראשון), שהיתה צריכה לתת יותר ביסוס לסיומו של הסרט, ובאין סצינה זו ביטל זולבסקי לח־לוטין תפקיד שלם, זה של השחקנית זוזו (מאהבה אחר־הצהריים), שהיתה צריכה לשמש תשובה לדמות השחקנית.

דבר אחד בולט מעל לכל, תוך כדי ראיית הסרט: זוהי מלאכת אהבה. מעולם לא סחטה רומי שניידר מעצמה התרגשות עמוקה וכנה יותר מאשר בסרט זה. שיר־יון הגברתנות נושר מפאביו טסטי (המ־גלם את הצלם), ומבעד לסדקיו מבצבץ כאב אנושי אמיתי. וז'אק דיטרונק, המו־כר בעיקר כזמר, משתמש בדימוי המבו־דח והמשעשע שלו, כמסווה שמאחוריו מסתתרים צער וחוסר־יכולת להיוושע.

מיותר לומר שזהו סרט שצריך לראות. וצריך לראות אותו מהר, מייד כשיעלה על בדי־הקולנוע. כי סרטים מן הסוג הזה ש„מדפרסים" ומאלצים את הצופה לחרוג מן הבטלנות האדישה שלו, אינם מחזיקים מעמד זמן רב על אקרני הארץ.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — קן הקוקיה, להיות או לא להיות, עליסה בארץ הפלאות.
ירושלים — קן הקוקיה.
חיפה — קן הקוקיה, שלום לך יקירתי, אידי אמין דאדא.

תל־אביב

★★★★ **קן הקוקיה** (פאר, ארצות־הברית) — מתחזה למטורף מתנגש עם אחות ראשית בבית־המשוגעים, בסרט מר־תק שהוא משל לדיכויו של הפרט במיש־טר טוטאליטרי. ביים מילוש פורמן, ובי־תפקיד הראשי ג'ק ניקולסון.

★★★ **אנשים יפים** (אורלי, דרום־אפריקה) — סרט תיעודי על חיות חמיד־בר המערבי באפריקה, תוצאה מעניינת ושובת־לב של שנות מחקר רבות. מתאים למבוגרים ולנוער באותה מידה.

ירושלים

★★★ **נהג מונית** (אורנע, ארצות־הברית) — דעתו של נהג מונית ניו־יורקי נטרפת עליו בהדרגה, מפחד האלמוניות והבדידות. בסרט שהוא מרתק כל עוד הוא מטפל במישור הריגשי, ומגזים כאשר הוא שואף להיות סימלי. רוברט דה־נירו מצטיין בתפקיד הראשי.

חיפה

★★★★ **שלום לך יקירתי** (חן, אר־צות־הברית) — שיחזור מופלג של סיגנון סרטי הבלשים הפרטיים, בתיפאורה ובמיש־חק, בגירסה מחודשת לסיפרו הידוע של ריימונד צ'נדלר. ביים דיק ריצ'ארדס, ב־תפקיד הראשי רוברט מיצ'ם.

(המשך מעמוד 35)

הכיפורים, ואף לא מצא לעצמו מקום ב־חברה אחרי ששוחרר מהכלא. היחידים ש־קיבלוהו בזרועות פתוחות היו חבריו, ה־עבריינים מהשכונה.

עזרא חזר לפעילות פלילית, וביצע עבי־רות רכוש. שירות־המיבחן התבקש להביע את דעתו לגבי סיכוייו של סלאם לחזור למוטב, ועובד סוציאלי גילה כי המאסר הקודם, של שנה, שהוטל על הבחור, הש־פיע עליו קשות ואף הגביר את מעורבותו בחבורת העבריינים. כלומר, המאסר השיג תוצאות הפוכות מאלה שהיו צפויות.

שוב הטיל עליו בית־המישפט שישה חודשי מאסר בפועל וגם מאסר־על־תנאי. באביב 1975, השתחרר עזרא מן הכלא. בחודש דצמבר אותה שנה נחקר שוב, על עבירות חדשות.

שירות־המיבחן למבוגרים הודה בפני השופט וולך, כי נכשל במאמציו להחזיר את הבחור למוטב.

אם היו לעזרא סלאם סיכויים קלושים כלשהם שלא להגיע שוב לבית־הסוהר, ו־הפעם על בעילת הקטינה שילדה לו בן, הרי אלה נמחקו לחלוטין אחרי התצהיר שהגישה קצינת־המיבחן. „הבחור לא הודה בפנינו על עובדת הריון הקטינה, ולא העלה כל תוכניות בקשר לנישואין," טען שמואל ברונשטיין, מדריך חבורות־רחוב. קצינת־המיבחן לא נפגשה עם עזרא סלאם לאח־רונה כלל. היא הגישה את מסקנותיה על־פי חומר ישן שהיה בלישכה, מבלי לשוחח איתו בהיותו בכלא.

לאף אחד לא איכפת

המדריך ברונשטיין, שפגש בנערה אחרי שהוריה זרקו אותה מהבית ו־גילתה כי עשו זאת מפני שהיא הפריעה לתוכניותיהם לסחוט ממאהבה כסף תמו־רת התינוק, סיפר: „לקחנו אותם (את ה־נערה והתינוק) לקרוב־מישפחה. באותו ערב הלכתי למישטרה, אך המישטרה אמ־רה שזה עניין של לישכת־הסעד. פניתי ל־לישכת־הסעד בשכונה וביקשתי למ־צוא סידור לתינוק בן ארבעה חודשים. למחרת היום, ההורים שלה (של מרינה) חטפו את הילד חזרה." המדריך סיפר ש־ראה את התינוק לאחר החטיפה. על ידו היתה כווייה. הוא נוכח שהורי הנערה זרקו אותה שוב מהבית.

פרקליטו של עזרא, עורך־הדין אברהם אורן, טען שאין להפריד את גורל הנאשם, עזרא סלאם, מגורל הנערה והתינוק. „עזרא ימשיך להיות אביו של התינוק, והוא חייב לפרנס את האישה ואת בנו, בו־בזמן שגורמי הסעד מזניחים אותם," אמר. אך לתביעה היתה השקפה אחרת. היא ביקשה להפעיל את המאסר־על־תנאי שנגזר עליו קודם־לכן בגלל עבירותיו הפליליות. „נר־אה לי," אמר נציג התביעה, „שהטענה שהוא יטפל בנערה ויינשא לה, היא טענת־סרק." ואז הגיע תורה של מלכה בוטבול, אמה של מרינה, להעיד בפני השופט. האם היא אשה שאינה יודעת קרוא־וכתוב, גדו־לת־גוף ועילגת־לשון. „אם הבת שלי תתח־תן איתו, היא לא תבוא יותר בבית שלי. אני מטפלת בתינוק! להתחתן איתו, זה לא טוב בשבילה," הכריזה לפני השופט.

בפני השופט ניצבו שתי אפשרויות. האחת: לאפשר לעזרא סלאם להתחתן עם מרינה, לא להפעיל את שנת המאסר־על־תנאי שהוטל עליו על־ידי השופטת שמיר באוקטובר 1974 (התנאי היה שלא יבצע, במשך שנתיים עבירה, שהיא פשע), ולשלוח אותו הביתה כדי שיפרנס את אשתו הצעירה ואת בנו בן ארבעת החוד־שים. האחרת: להרשיע את הנאשם על בעילת קטינה, עבירה שעונשה בספר־החו־קים הוא עד 14 שנות־מאסר, ובכך גם ל־הפעיל את עונשו הקודם על־תנאי, של 12 חודש. כדי להגן על הקטינה ועל הציבור ועוד.

השופט דויד וולך לא הסתיר כלל עד־כמה בלתי־נוחה לו הפרשה. „העניין כולו הינו בגדר טראגדיה לכל המעורבים," אמר, ושלח את עזרא סלאם לארבע שנות מאסר בפועל (שלוש שנים על בעילת קטינה, ועוד שנה המאסר־על־תנאי).

אך הוא לא שכח גם את העתיד. הוא ציין שכאשר מרינה תתבגר, ותגיע לגיל 16 או 17, ותרגיש שהיא עדיין רוצה ל־שמור אמונים לעזרא סלאם, ורוצה בו כ־בעלה ואבי ילדה, תוכל תמיד לבצע את רצונה לבוא בברית הנישואין עימו, ואולי גם לפנות בבקשת־חנינה לגבי הנאשם. אולי אז יהיה לטראגדיה סוף מאושר.

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה", שיצא לפני 25 שנה בדיוק, סיקר את מערכת־הבחירות לכנסת, העריך הערכות לגבי תוצאותיהן, והקו־אליציה העומדת לקום בעיקבותיהן. בכתבת־תחקיר פוענח משבר־הקרח של חודש הבחירות, והוכח כי המשבר נובע ממישרדו של שר־המיסחר־והתעשיה, דב יוסף, אשר סירב לאשר בקשות לייבוא אמוניאק, החומר החיוני לייצור קרח.

השבוע לפני 25 שנה התחוללו מהומות על רקע גזעי בארצות־הברית. שליח „העולם הזה" בארצות־הברית, מונטי ג'ייקובס, מדווח עליהן. לא נפקד תיאור מישפטו של סרן צבי אל־פלג, מושלו הצבאי של הכפר טייבה, שהואשם על־ידי איש מק"י בנסיון לשדל את בני הכפר להצביע עבור הרשימה א'.

שער הגיליון הוקדש למלכה, בת ה־18, פקידת עורך־דין, על סף גיוסה, הרושמת את תוצאות הבחירות הראשונות שבהן השתתפה — הבחירות לכנסת השנייה.

„העולם הזה" 718
התאריך 2.8.51

„בן־גוריון יביא עוד 50,000 קולות מעיראק... יעשה בחירות חדשות - ואז שלום לחופש בישראל..." ✶ גוי של הפועל המיזרחי ✶ על „אלה שברחו בזמן המילחמה לחו"ל"

בחירות

האדמה שלא רעדה

שלושה ימים לפני הבחירות נפל פחד מפא"י על הכל. תיקוותה של מפא"י להשיג רוב מוחלט בעזרת העולים החדשים והערבים, החלה מוצאת מאמינים גם בין אויביה. החלום של שילטון־יחיד מפא"יי, שיביא בעיקבותיו החנקת חופש הביטוי, גייס שני תותחים עיתונאיים כבדים, שירו מטח מהדהד ברגע המכריע. עזריאל קרליבך, עורך מעריב וגרשום שוקן, בעל הארץ, יצאו בגלוי מעל עמודי עיתוניהם (הבלתי־תלויים) לעזרת הציונים־הכלליים, הזהירו את קוראיהם מפני מסע־המשיח של בי.ג'י.

האפתעה הרבה ביותר גרם דווקא המאמר של הארץ, שנחשב כקרוב למיפלגה הפרוגרסיבית, אולם הנחית הפעם מהלומת־מוות למיפלגה זו.

לא פחות מהדהדת היתה יריית על־המישמר. בישר העיתון: אם לא ישיג בן־גוריון רוב מוחלט, ישתדל להעביר בכנסת השניה חוק־בחירות חדש, ויכריז מייד על בחירות חדשות. החוק החדש יהיה עשוי לפי המתכונת הצרפתית, המחלקת את הארץ לאזורים ונותנת לשותפות של מיפלגות, הזוכה לרוב מוחלט באזור מסויים, את כל המושבים של אותו אזור. החשבון: שותפות מפא"י—פרוגרסיבים—הפועל־המזרחי תוכל להשיג לפי חוק כזה, 80% בכנסת השלישית.*

הברק דהה. כשטיפטפו התוצאות הראשונות מתוך הרדיו, כבר היה ברור כי החלום (או הסיוט) של דיקטטורה מפא"יית לא נתגשם. היתה רק הפתעה אחת: שלא היו שום הפתעות. מפא"י איבדה מכוחה ביישוב הוותיק, אך נשארה המפלגה החזקה ביותר. הציונים־הכלליים עלו, לא גרמו לרעידת־אדמה.

לא נתגשם החשש העיקרי: שקולות העולים החדשים והערבים ישליטו במדינה שילטון שיש לו רק מיעוט קטן בישוב הוותיק.

מפ"ם איבדה פחות משחששה, הקומוניסטים השיגו פחות משקיוו. המכה העיקרית ירדה על חרות, שירדה לחצי. במדינה דהה ברק הרומנטיקה, והחל להאיר ברק האינטרסים.

מצב לא נעים. רצון העם בולט בצורה חד־משמעית: קואליציה של מפא"י והציונים־הכלליים, בלי הדתיים. הברירה לפני בי.ג'י.: לבחור בין שני שותפים בלתי־רצויים.

אפשרות מיספר אחת: מפא"י, פרוגרסיבים, הפועל־המיזרחי. יתרון (למפא"י): עבודה נוחה, שליטה על התיקים העיקריים. מיגרעה: רוב זעום ביותר, שלא ירשה לשרי־הממשלה לחלות או לטייל בחו"ל.

אפשרות מיספר שתיים: מפא"י, פרוגרסיבים, ציונים כלליים. יתרון: רוב יציב. מיגרעה: הצ"כ לא יסכימו אלא אם יקבלו את התיק המרכזי — תיק האוצר, דבר שבי.ג'י. (וההסתדרות) מתנגדים לו בתוקף.

בסך־הכל: מצב בלתי־נעים למפא"י. המסקנה: הכנסת השנייה לא תאריך ימים. התערבות בטוחה היא לצפות לבחירות תוך שנה לכל היותר.*

אמר עסקן ציוני־כללי: „מה הבעייה? בי.ג'י. יביא עוד 50,000 קולות מעיראק או מאלג'יר, יעשה בחירות חדשות — ואז שלום לחופש בישראל!"

---

* כעבור 25 שנים עדיין צצות הצעות כאלה מדי פעם — לאחרונה בפי ייגאל ידין. הכל שוכחים איך נולדה הצעה זו — ולאיזו מטרה.

* במשך קרוב לשנה מהבחירות, שלט בי.ג'י. בעזרת קואליציה־מצומצמת, ואז צירף לממשלתו את נציגי הציונים־הכלליים. הכנסת החזיקה מעמד ארבע שנים שלמות.

דרכי חיים

„איני מאמין בישו"

„אתה אדוק?" נשאל אזרח באחד מכפרי ישראל. „לא! איני מאמין בישו!" השיב הנשאל, אנטוניו וייארה, ספרדי־נוצרי שהתנדב לשירות ההגנה בימי המילחמה ושהופיע בימי תעמולת־הבחירות כדמות־עזר לרשימה דתית.

מקום ההופעה: כרזת־בחירות של הפועל המיזרחי, המראה את מגיני ישוב התנועה בארות־יצחק בהפעילם מגל"ד*, המוצב ליד שוחה, הנמצאת לפני בית־מגורים נקוב קליעים ופצצות.

„זה אני, וזה חבר שלי, הנריקו מיזרחי, מח"ל מצרפת שנפל במיבצע עי"ן", הסביר וייארה. הוא היווה, יחד עם הנריקו, צוות־מיקלע משובח, והתפרסם בכינוי פדרו.

אנטוניו־פדרו הוא נוצרי ריפובליקאי שונא־פרנקו, שנמלט מספרד על סמך דרכון אחיו (פלנגיסט ספרדי, שנהרג בדיוויזיה הכחולה, שהתנדבה למילחמה ברוסיה) חי בצרפת, עלה ארצה באביב 1948, כדי לקחת חלק במילחמת־העצמאות הישראלית.

אולם מכל שעבר עליו בארץ (צבא, חבלי־שיקום והתיישבות), התמיהה אותו תמונתו, שהתנוססה תחת ו"ו פועל־מיזרחיי כחול ביותר. „אני באמת לא אדוק," הסביר.

המעמד השלישי

נשים חסרות ישע

תכסיס מיוחד במינו המציאו סוכנים מפלגתיים באחד מכפרי המשולש הקטן: הנשים הערביות, שקיבלו מראשי החמולות את ההוראות במי לבחור, הצטיידו בפתקי־הבחירות המתאימים והחביאום על חזיהן. בכניסה לאולם הקלפי נתקלו בצעירים חסידי מיפלגות אחרות, תקיפים, שתבעו מהן, כדבר מובן מאליו: „תנו לנו את הניירות!" הנשים, שאלה בחירותיהן הראשונות, צייתו, מסרו את הפתים.

כשנכנסו הנשים לחדר הקלפי, נתבקשו לבחור להן פתקים מבין ערמות המיפלגות. הנשים עמדו חסרות־ישע: מכיוון שאינן יודעות קרוא וכתוב, לא יכלו לבחור.

מכתבים

מילחמת הפיזמונים

ובכן חטאתי! ויסלח לי הציבור.

ניגנתי בבית־קפה. אבל יש לי נחמה. גם חברי־למיקצוע, מר יוהן שטראוס, ניגן מוסיקה לריקודים, וזה כלל וכלל לא הזיק לו. והנה יושבים בתוכנו כמה קומפוזיטורים מצויינים, אשר מנגנים או ניגנו בבתי־קפה, ויצירותיהם מבוצעות על במות רציניות מאד, אשר לשווא ישתדל מר נרדי להגיע אליהן.

גם בנקודה השניה הנני מודה ומתוודה כי צודק מר נרדי: הייתי המום מאוד באותו הנשף המפורסם במדיסון סקוויר גארדן. כי זוועה מוסיקלית כזאת מזמן לא הזדמן לי לשמוע. אבל מה מוזר הדבר? נשאר אצלי הרושם כי מר נרדי הוא שהיה מיסכן באותו ערב, כי הוא ניגש והצטדק על העירבוביה ששררה במוסיקה שלו, ואמר כאילו לא הספיק לו הזמן להכין את הכל. אבל אני ניחמתיו באמרי כי זה לא כל־כך נורא. אכן, נכון הוא. אני הייתי המום, אבל המיסכן היה הוא, הקומפוזיטור נרדי.

הנני מסיים את הפרשה הזאת ולא אוסיף להתווכח עוד, מאחר וצורת־תשובתו של הצד שכנגד חורגת ממיסגרת הוויכוח התרבותי.

משה וילנסקי, תל־אביב

* מגל"ד — ראשי־תיבות של מכונת יריה 34 (בגרמנית) — המיקלע הקל של צה"ל במילחמת־העצמאות ואחריה.

ביאליק והפרנקים

מיכתבו הניבזי של יחזקאל בנקיר (העולם הזה 717), הכותב כי מתוך עבודה משותפת עם הפרנקים הכיר את טיפוסם, מזים את הדיעה שאין אפליות נגד הפרנקים. אני מקווה כי לא רחוק היום שהפרנקים יהוו את הרוב במדינה, הודות לעליה החיצונית וגם לעליה הפנימית, שסיפקה למחתרת העברית את החיילים האמיצים ביותר של צבא ישראל. לא כיחזקאלים ומנדלי, הכלבים והחתולים, אשר לאחדים מהם יש בן יחיד או שני בנים, שברחו בזמן המילחמה לחו"ל כדי „להשתלם בלימודים".

חיים טפה, שכונת התקווה*

אנשים

✶ פקודתו האחרונה של מלך ירדן, לפני הרצחו, היתה מינוי־כבוד לדרגת מיג'ור בלגיון הערבי. בעל המינוי: **האמיר חוסיין**, בן ה־11, נכד המלך ובן יורש־העצר טלאל, הלומד בבית־ספר לונדוני.**

✶ ממנהיגי הציונים הכלליים שבלטו באי־השתתפותם בפולמוס הבחירות: **אברהם קריניצי**, ראש עירית רמת־גן, שעבר, אחר ביקור־בזק באנגליה ובצרפת, לבית מרפא שווייצי.

✶ ראש ממשלתה בן ה־61 של הודו **ג'וואהרלאל נהרו*****, הביע דעה אישית לפני מיפלגתו, מיפלגת הקונגרס: „יתכן והגיעה שעתי להתפטר. מוחות רעננים יוכלו להאיר היטב את בעיותינו המסובכות." דבר שלא מנע ממנו להתמסר, למחרת, לתיכנון תוכנית־חומש, שתדרוש לפחות מיליארד וחצי לירות.

✶ כאשר שגרירות ארצות־הברית במאדריד החזירה לבית־הלבן תמונה נשכחת כימעט של נשיאה הראשון של ארצות־הברית, **ג'ורג' וושינגטון**, גילה הנשיא ה־31 של ארצות־הברית, **הרי טרומן**, כי התמונה צויירה כאשר וושינגטון לא הרכיב את שיניו התותבות (עשויות העץ). מומחי־אמנות שנסתייעו ברופא־שיניים, מדדו את אפו, סנטרו ושפתיו של וושינגטון, הישוו את התוצאות לתמונות אחרות. התוצאה: טרומן צדק.

✶ רופא־נשים רומי לא התאפק: אחרי שציפה במשך שנה וחצי לתשלום אלף וחמש מאות לירות שכר רופא מסייע בלידת בנה האיטלקי של **אינגריד ברגמן** הגיש תביעה מישפטית נגד בעלה, הבמאי ומפיק הסרטים **רוברטו רוסליני**.

---

* כיום חבר מועצת עיריית תל־אביב, נציג שכונת־התיקווה.

** כיום המלך חוסיין.

*** אביה של ראש־ממשלת הודו בהווה, אינדירה גאנדי.

„אל תבטיח לו כלום - הוא כבר הצביע!"

שבת אחת של אושר - בכפר־
הנופש הצרפתי באשקלון הסתיימה ב־

הכתרה בחסות המישטרה

על הסוף בכפר־הנופש באשקלון, שם התארחו המיתחרות על כתר מלכת־המים 76', ניתנה למועמדות האפשרות להפגין את כושרן הספור־טאי. הן עסקו בשחיה וברכיבה על סוסים, כמו שושי אבן־זהב, הנראית כאן רכובה על סוס, כשחברותיה מתפעלות מיכולתה. במשך יום שלם השתעשעו המלכות בחגיגה עליזה.

השעה היתה שלושים דקות אחרי חצות והחגיגה היתה בעיצומה.

הזמר הכושי טוני ריי הלהיב את הקהל במקצבי שיריו הלוהטים. ריי, שאחרי שש שנות שהותו בארץ הוא כישראלי לכל דבר, מדבר עברית רהוטה ושוטפת, נסחף באקסטזה וסחף עמו גם את הקהל.

אחת ממעריצותיו לא הסתפקה עוד ב־מחיאות־כפיים קצובות ובנענועי־ראש עד לסחרחורת. היא קפצה אל הבמה של רחבת מלון המלך שאול באשקלון, שם התנועע ריי עם המיקרופון בידו, החלה לרקוד כ־אחוזת עווית. הקהל עודד אותה בקריאות ובמחיאות. טוני המופתע, שלא ראה נערה זו קודם לכן מימיו, נענה לאתגר שהציבה לו. תוך כדי שירה הצטרף אליה בריקוד.

בעוד השניים מתחרים זה בזה בפיתולים. נענועים ו„תנועות שיקוקיות", כדברי יוסי בנאי, עלה אל הבמה והצטרף אליהם צמד נוסף. אלא שאלה לא באו לחגוג ולרקוד. היו אלה שני שוטרים במדים שניסו ל־הפסיק את המופע (ראה תמונה למעלה).

לקח קצת זמן למישטרה עד שהצליחה להרגיע את הנערה אחוזת האקסטזה ש־סירבה להיפרד מההזדמנות הנדיבה שניתנה לה להופעה בפני קהל כה רב. חלף עוד זמן עד שהבינה שהשוטרים לא נשלחו על ידי הצנזור למנוע את תנועותיה האקזו־טיות, אלא על ידי כמה מהשכנים שצהלת החוגגים אשר גלשה אל השעות הקטנות של הלילה, הפריעה את שנתם.

השוטרים הצליחו להביא את הופעתו של ריי לסיומה, אבל אם חשבו שבכך ישליטו שקט, היתה טעות בידם. הם הצליחו ל־השקיט את המוסיקה, אבל לא את מחאות הקהל האשקלוני שניסה לעמוד על זכותו לצהול בקול אפילו על חשבון מנוחת שכנים רדומים. כתוצאה מכך נאלצו השוטרים להפוך את עורם. אחרי שבאו למקום כדי להפסיק את המופע, הם נשארו שם כדי לאפשר לו להמשיך. כמובן, בשקט.

וכך הגיע ערב הכתרת נסיכת־אשקלון

(המשך בעמוד 46)

בדיקה מקרוב בטכס בחירת נסיכת־אשקלון, שנערך בשבוע שעבר בעיר החוף הדרומית, עברו המיתחרות במסלול בתוך הקהל, כשהן מאפשרות לקהל הצופים הרב שמילא את רחבת מלון **המלך שאול** לחזות בהן מקרוב. בתמונה נראית חנה סלומון מהרצליה, חולפת על פני הצופים.

מועמדת חדשה אל 12 המועמדות שהיתחרו עד כה על תוארי נסיכות הימים של ישר־אל, בתחרויות המוקדמות לקראת התחרות הסופית של בחירת מלכת־המים, הצטרפה בשבוע האחרון מועמדת נוספת: אוסנת אשכנזי, בת 16 וחצי, תלמידת תיכון מבת־ים. כעבור יום ניבחרה כסגנית מיס בת־ים בתחרות של משרד־התיירות. אוסנת התקבלה במחיאות כפיים קצובות.

דובי, דובי שן!

מיכל דובי בת ה־17, תלמידת־תיכון מתל־אביב, הוכתרה בתחרות שנערכה באשקלון בתואר נסיכת־אשקלון. מיכל היא בוגרת תנועת הצופים, שחקנית טניס ונגנית פסנתר המתעתדת להתגייס לנח״ל. מיכאל בראון, מנכ״ל חברת **וולה**, המיתמחה בייצור מוצרים לטיפול בשיער, מכתיר את מיכל בכתר הנסיכה. מיכל בעלת היופי הטבעי והשקט הפנימי, מסמלת את הצברית הטיפוסית, מקבלת את כל שלבי התחרויות ברוח ספורטיבית.

בחסות ראש־העיר

אהרון חייבי (ממושקף, במרכז) נערך טכס בחירת נסיכת אשקלון. ליד השולחן יושבים עם ראש־העיר שופטי התחרות, משמאל לימין: רוז׳ה קוסטר, מנהל כפר־הנופש האשקלוני; התכשיטאית רחל גרא; מיכאל בראון, מנכ״ל חברת **וולה** ואבי גולדמן, נציג **אאוטסדור גירל**. כשופטים נוספים שימשו אריה בוגנר מ**מיפעלי הבירה** ומרתה לוי מגוטקס.

טיפול אישי

רוז׳ה קוסטר, מנהל כפר־הנופש באשקלון, מעניק למועמדות (מימין לשמאל) אורלי חידה, גאולה הדדי ונינט אסור טיפול אישי ליד שולחן פירות, עליו אירח כפר־הנופש את כל המועמדות לארוחת־ערב.

בעיניים עצומות

מבטאת המועמדת שושי אבן־זהב את התרגשותה בעת שזכתה בתואר סגנית שניה. טובה ישעיה, מקדמת המכירות של חברת **עץ־הזית**, עונדת את הסרט לגופה.

בחיוך רחב

מכתיר יצחק קרן, סמנכ״ל חברת התעופה **אולימפיק** בישראל, עמה תטוס מלכת־המים לאירופה, את גאולה הדדי כסגנית ראשונה לנסיכת אשקלון. לפני חודש זכתה גאולה בתואר נסיכת ים־סוף.

הזלילה הגדולה

מול השולחנות עמוסי המעדנים והמטעמים שנפרשו לקראתן בכפר־הנופש באשקלון, לא יכלו המיתחרות על כתר מלכת־המים לעמוד בפני הפיתוי, שכחו את צווי הדיאטה, הסתערו בתיאבון נעורים על שפע האוכל. במרכז התמונה: סימונה בלומנפלד גודשת את צלחתה, כשמשמאל מתחרה בה שוטרת **החיבה** מתל־אביב שלי קופרברג ומימין שוש אבן־זהב מהרצליה, אביבה שפר מחיפה ומרינה כץ מתל־אביב ממלאות את צלחותיהן במטעמים.

(המשך מעמוד 45)

לסיומו בשלום. חמשת השופטים שמונו כדי לבחור את הנסיכה המקומית בישרו את החלטתם לקהל. היו אלה רוז'ה דויד קוסטר, מנהל כפר־הנופש של אשקלון; אריה בוגנר, ממפעלי הבירה הישראלים שתחת חסותם נערכים אירועי מלכת־המים 1976; מרתה לוי, נציגת מפעלי בגדי החוף והים גוטקס; אבי גולדמן, נציג חברת אאוטדור גירל; והתכשיטאית רחל גרא, שעיצבה את כתרי ההכתרה של המלכה והנסיכות.

החלטת השופטים, שהסתייעו לא במעט בקבלת־הפנים שערך הקהל לכל אחת מה־מועמדות שהציגה את עצמה בפניו, היתה פה אחד: מיכל דובי בת ה־17 מתל־אביב זכתה בתואר נסיכת אשקלון.

מיכל שחורת־השיער, שזכתה לראשונה בתואר במהלך אירועי מלכת־המים, היא דמות יוצאת־דופן בין שאר המועמדות ב־תחרות. היא לא קורצה מהנתונים היוצרים נערת־זוהר. להיפך, יופיה הטבעי והשקט הפנימי שלה, יוצרים לה תדמית של צברית טיפוסית, דמות ההולכת ונעשית נדירה יותר ויותר.

מיכל, העולה לכיתה שמינית בגימנסיה עירונית בתל־אביב, היא חניכה ומדריכה לשעבר בתנועת הצופים, המתעתדת לשרת בנח"ל בתקופת שירותה הצבאי. בבחירתה הוכיח הקהל האשקלוני כי גם דמות מסוגה מדברת אל ליבו ועיניו.

■ ■ ■

סגנית ראשונה למיכל דובי נבחרה גאולה הדדי, גם היא תלמידת תיכון מתל־אביב, הצעירה ממיכל בשנה. גאולה, שכבר נושאת בתואר נסיכת ים־סוף, היתה מאושרת גם בתואר השני שנשר אל חיקה. בתואר הסגנית השניה הוכתרה שושי אבן־זהב בת ה־19 מתל־אביב.

כמו שאר הנסיכות שזכו בתוארים סביב לחופי ישראל, זכו גם הנבחרות האשקלו־ניות בפרסים, שכללו מערכות איפור ו־קוסמטיקה מתוצרת החברות אאוטדור גירל ואוליביה של עץ־הזית.

מעמד הבחירה באשקלון, שנערך בחסותו של ראש־העיר אהרון חייבי, היווה את גולת הכותרת של יום שעשועים ונופש מענג, שהכין למתחרות כפר־הנופש ה־אשקלוני. כאשר הגיע אוטובוס חברת טיולי־הגליל, ובתוכו הנערות, אל שערי ה־כפר, קידמה את פניהן תזמורת הכפר.

אנשי התיזמורת, לבושים בבגדי־ליצנים,

מועמדות ואוטובוס „טיולי הגליל"

שתייה כדת וטעמה כדין

מלווים באנשי הצוות הלבושים באופנת המאה ה־18, הובילו את האורחות אל חבית גדולה של פונץ', לחימום ראשוני. משם ליוותה אותן התיזמורת לחדריהן, ליוותה בנעימות את הופעתן המחודשת בבגדי־ים.

פרק בפני עצמו היו סעודות־המלכים ש־נערכו לנסיכות. המזנונים הפתוחים של כפר־הנופש, כמעט כרעו מעומס המאכלים, שאפילו נערות שומרות דייאטה לא יכלו לעמוד בפניהם. בניצוחו של רוז'ה קוסטר, מנהל הכפר, התמשכה תוכנית בלתי פוס־קת של בילויים, ריקודים, שתיה כדת ו־טעמה כדין.

יום הבילויים המרוכז הגיע לשיאו ב־ארוחת־ערב חגיגית לאור פנסים על ה־דשא, כשהנוף והמלצרים העומדים עליהן לשרתן נסכו על הנערות אווירה רומנטית שליוותה אותן עד לנשף הבחירה.

תשבץ העולם הזה 2031

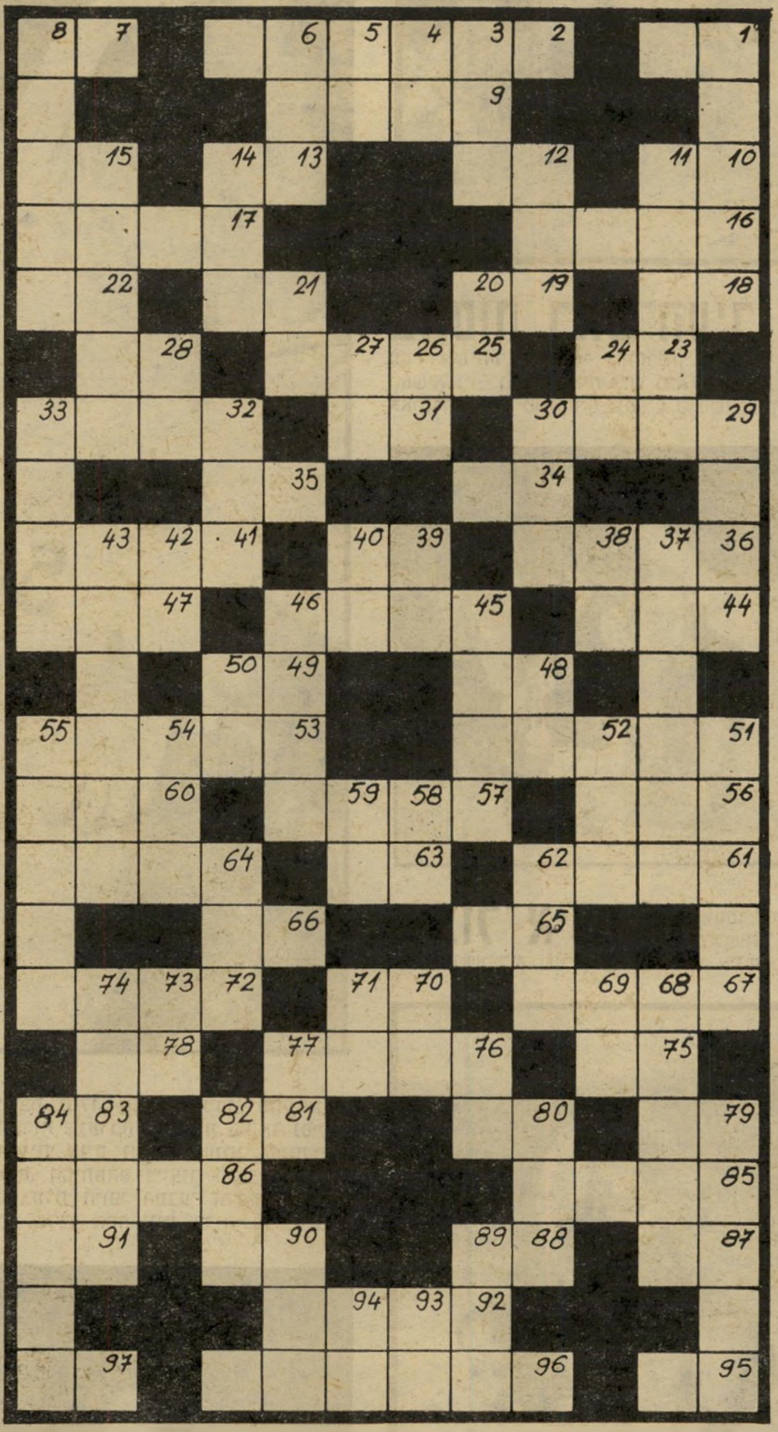

מאוזן:

1. מן השבטים; 2. מושב בצפון הארץ; 7. מגיע; 9. רכון; 10. מיכסה הבית; 12. בוסתן; 13. צאצאה; 15. מכשירי־עינויים; 16. עוד; 17. צאצאיו; 18. הב! 19. מזונם של בני־ישראל במידבר; 21. נועם, רכות; 22. ענף צעיר; 23. מטבע יפאני; 25. מזח; 28. מילת־ברירה; 29. מיתקן לגידול צמחים הזקוקים לחום; 31. אביון; 32. לא מיקצועני; 34. מבלה את הלילה; 35. זכר בבקר; 36. במאי־קולנוע צרפתי נודע (ש"מ); 39. תנועת מים בים; 41. מחכה בכיליון־עיניים; 44. תוכנית־חדשות בטלוויזיה; 45. יחידה צבאית; 41. צחה ותמה; 48. מחציתו של מישחק־ילדים פופולארי; 49. ריקבון; 51. עיר בשטחים המוחזקים; 53. מסורה המועברת מדור לדור; 56. חידלון; 57. אור גדול; 60. מין צמח המשמש לתבלין; 61. צייר ישראלי נודע (ש"מ); 63. נזכר לעיל; 64. בן עיר יהודית עתיקה בגליל; 65. מתווי־הנגינה; 66. שנשמה באפיו; 67. פולקלור; 70. היכן; 72. מין עץ שחור כבד; 75. מנעול פטנטי; 76. ספר; 78. רטוב במיקצת; 79. שוטר־גדודי (ר"ת); 80. גוף שלישי רבים; 81. כלל אוניותיה של מדינה; 83. חדרון קטן; 85. מדורה, ובהשאלה: לב; 86. אתר; 87. ממלא־מקום (ר"ת); 88. מעונה של הציפור; 90. אפס כוחו; 91. מילת־שאלה לזיהוי; 92. יצירה מוסיקלית לשני קולות; 95. מישנה, סגן; 96. מושב בגבול הצפון; 97. מתווי־הנגינה.

מאונך:

1. כלי־שייט קטן; 3. צינה; 4. מכינויי האלוהות; 5. תחילתה של רוח; 6. יגדל ויתעצם; 8. עיר בדרום; 11. בני־צבע; 12. עצם; 14. קש וגבבה; 15. הקפה; 20. מין מאור קטן; 21. שן המנעול; 24. שקוע בתרדמה; 26. עבר; 27. עבורי (הפוך); 28. מילת־קריאה; 29. חזיון־לילה; 30. שוק; 32. בידוי ושמתא; 33. לוטש עיניים; 37. יונק קטן המטפס על עצים; 38. יכופף; 39. מן השבטים; 40. בשבילו; 42. חי איטי; 43. נזירות; 45. קיבוץ בצפון; 46. שקט מוחלט; 48. מחציתו השנייה של 48 מאוזן; 50. עובר בין שתי נקודות; 51. רקיק, לביבה; 52. כבול, קשור למקום אחד; 54. זיק, גץ; 55. פליאה; 58. מילת־חיוב; 59. רחמנא־ליצלן (ר"ת); 62. ערוץ; 64. תלאובה; 68. אוהל אינדיאני; 69. נהר באפריקה; 70. חודש עיברי; 71. מילת־זירוז; 72. מילת־שלילה; 74. אופה; 76. בתוספת; 77. ליצן; 79. לטאה לילית; 80. מחלקי הרובה; 82. ימח־שמו (ר"ת); 84. דיבור; 89. חור קטן; 90. כינויו של כדורסלן ישראלי נודע; 93. נרו יאיר (ר"ת); 94. בתוכו (הפוך).

קשקשת 2031

הפעל את דימיונך ונסח למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. החג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

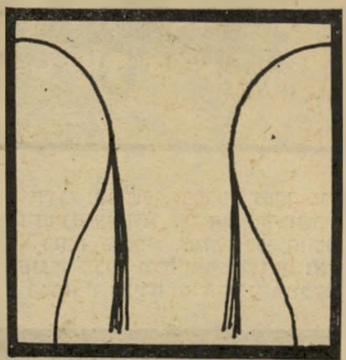

קשקשת 2029

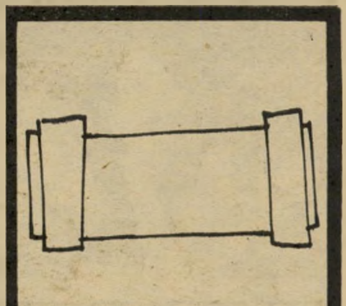

- מיטה לבעל שני ראשים.
אורית כק, רח' זוהר 34, תל־אביב

- מס אורך נוסף.
חגית ועירית זלישניק,
רח' דליה 18, קרית־ביאליק

- שטיח מיותם אחרי תוכנית כל־בו־טק.
שירי בן־עמי, רח' יהודה הנשיא 36, נווה־אביבים, תל־אביב

- חזית של משאית, מנקודת־ראותו של הנדרס.
דדי תבלין, רח' גזר 6, תל־אביב

- הפסקת־חשמל באמצע הסרט.
אריק רייזמן,
רח' עין־גנים 12, פתח־תיקווה

השבוע בדרייב־אין
בשעה 7.15
שבוע 2
„הנבל החביב"
בשעה 9.30
בכורה ארצית
„הנשף המטורף"

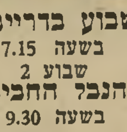
אנו מחפשים בתים חמים
עבור חתלתולינו החמודים
אגודת צער בעלי חיים
רחוב סלמה 30, יפו,
טל. 827621.

מיכתבים לציפי

ג'יין של טרזן

אל תראו אותה ככה, שהיא נראית כמו ניצולת־שואה, או קורבן של אונס־קבוצתי אלים. זה שהחולצה שלה נראית כאילו ביתרו אותה בסכין־קומנדו והשחילו דרכה (מצד שמאל) פגז של 155 מ"מ — זה לא במקרה. היא גם לא נאלצה ללבוש את חולצת־הקרעים הזאת מפני שאין לה מה ללבוש. זה בכוונה. „זה מה שמודרני", כפי ש־הצהירה האלמונית שהופיעה בתילבושת זו כצופה באחת מתצוגות־האופנה האחרונות בארץ, אך סירבה להזדהות

בשמה. היא לא מעוניינת שיבואו ל־העתיק את המודל.

מה שהיא היתה מוכנה לגלות זה שאת חולצת־הקרעים, שכאילו מזמינה לשלוח ידיים אל קרעיה, היא קיבלה מחו"ל. בדיוק מאיפה היא לא רצתה לגלות, אבל יש לי חשד רציני שג'וני וייסמילר הוא ששלח לה את זה. זאת היתה בטח החולצה של ג'יין נערתו, אחרי חיבוק ממושך עם צ'יטה.

ועכשיו אני כבר רואה אתכן מת־חילות לקרוע את החולצות החדשות שלכן, כדי לא לפגר אחרי המודה. כדי לחסוך כוחות — תנו לגברים שלכן לעשות את זה. תראו שזה יתן להם פורקן מכל התיסכולים.

נודניק ותפרן

ביקשתי סיפורים, אז קיבלתי. כך שאינני יכולה עכשיו להתלונן שזה ארוך מדי. חוץ מזה, במקרה המיוחד הזה של (1/31) ה־אורך מוצדק בהחלט.

„סיפור קצר שמוסר־השכל פשוט בצידו.

„אני דווקא לא נמנה עם קוראי העולם הזה. אלא שיום אחד נפל לידי אחד ה־גיליונות האחרונים של העולם הזה. לגמרי במקרה. ותוך כדי שיטוט עיני על המילים, הן הגיעו גם אל מדורך. מתוך סקרנות טבעית החלתי לקרוא ונתקלתי במיכתב שמשך את תשומת־ליבי.

„מדובר היה בו בבחורה עליזה ומאו־שרת, חובבת קרוי ואיין ראנד. המיכתב היה כה מושך לתשובה עד שהתיישבתי בו במקום למלאכה. מאוחר יותר החלטתי לשתף ידידה ותיקה שלי, גם היא חובבת הסופרים הנ"ל, בקריאת המיכתב. התחלתי לספר לה את הסיפור אותו העליתי זה עתה על הכתב. היא קטעה אותי כשגילתה לי שהיא זו שמיכתבה התפרסם במדור ומשך את עיני. הרבה צחקנו. הגדלנו לצ־חוק כשחשבנו מה מגוחך היה אילו היתה מקבלת את מיכתבי בדרך המקובלת, דרכך. באמת מצחיק, כל הבאלאגן הזה של שתי מעטפות, בולים וכו' בשעה שהיא גרה במהלך דקה ושלוש קומות עליה במדרגות מביתי.

„אבל מה — הרעיון של מישלוח מיכתב למדורך מצא־חן בעיני. עצם העובדה ש א נ י ישבתי לענות ל ה — מעידה על כך שהאנשים הנכונים פונים דרכך לאנשים המתאימים להם."

הוא לא גילה לי אומנם מדוע, אם הם כל כך מתאימים הוא מחפש אחרת, אבל שיהיה. הוא חייל בן 19 וחצי, המתנשא לגובה של 182 ס"מ. הוא חובב מושבע של מוסיקה (מתקדמת בעיקר), סרטים, מחזות טובים וספרים טובים. אוהב גם להתפלסף. ניתן לפגוש אותו בדרך כלל כשחיוך מאוזן לאוזן על פניו, וזה מפני שהוא פשוט שונא להיות מדופרס.

לעומת זאת הוא יודע גם את החסרונות שלו: מישקל עודף (מבטיח לעשות דיאטה בשבילך, אם זה חשוב לך), נודניק במצבי־רוח מסויימים ותפרן. מה שהוא מחפש זאת אחת שתהיה תשובה לכל ערכיו ושתקבל אותו כמו שהינו.

* * *

החברה הכי טובה

אם את בחורה שבקרוב ימלאו לה 22 אביבים, ואת שמנמונת המתנשאת לגובה של מטר ושבעים בלי עקבים, ואת גרה בפתח־תיקווה ובעתיד הקרוב יתחילו להציף את תיבת־הדואר שלך מיכתבים מבלי שתדעי איך הגיעו אלייך — תדעי לך, (2/31), שזאת החברה הטובה ביותר שלך עשתה לך את זה.

היא כתבה לי עלייך. רק טובות. וציינה את העובדה ש„שכנתי היקרה זקוקה ל־מחזרים, גברים רציניים." היא לא שכחה לציין שאת אוהבת טיולים וכי אין צורך בפרטים נוספים, כיוון שכל מי שמעוניין בבחורה נחמדה על אמת, מוזמן לפתור בעצמו את החידה.

היא נשבעה לי גם שאת לא יודעת כלום על מיכתבה זה אותו כתבה מרצונה החופשי וביוזמתה הפרטית, תוך ידיעה שאת מעוניינת שיכתבו לך. את שמה היא לא גילתה לי. אבל אם את מחפשת אותה כמטרה לסטירת־לחי טובה, אז תוכלי לזהותה לפי הסימנים הבאים: כמעט בת 16. כותבת מישפטים בלי נקודות וחושבת את עצמה לגאון צעיר.

* * *

רשת וציירת

משהו בשביל אלה שאין להן הרבה זמן לקרוא: (3/31) — „רווק גבון (מהנ־דס), 33/182, צבר שלא נלכד עדיין ברשת שבחורים פקחים בגילו כבר נחלצו ממנה, מעוניין להכיר ציידת נאה ומושכת."

* * *

שלוש דרישות

ואם יש לך קצת יותר זמן, אולי (4/31) מתאים בשבילך: „הריני בחור כבן 25 שנה, המחפש לצאת מעט מן השיגרה בלווית בחורה חמודה ונאה. אין אני דורש דרישות מרובות, אלא שתיים עד שלוש בילבד: כנות, לבביות והשכלה."

מה שאותי הורג זה ה„הריני".

תגידו מה שתגידו על שני האחרונים, אבל לפחות הם גומרים מהר.

* * *

מהחברה הגבוהה

מתחילה להרגיש את עצמי כמו סניף של האגודה־לשיקום־העבריין. בשבוע ש־עבר היה לי פאציינט מכלא רמלה. השבוע יש אחד, (6/31), מכלא באר־שבע. הוא שפוט לחמש שנים, „אבל אני לא שייך לרמאים למיניהם ועוד אנשים ומעשים מהסוג הזה. אני קצת יותר גבוה, בהיי־סוסייטי של שוכני־הכלא."

מה שהוא מחפש, כך נדמה לי, זה לא בדיוק חברה לעט, אלא לזכות בהתערבות. הוא התערב עם החברה שלו בתא שאני אפרסם את השיר הבא שלו על הצדק:

קראו לה צדק / שם כל כך יפה לכה יפה / אמרו שהיא חלק / ממוסר, חופש וגם אהבה / יפהפיה כזאת / חובה לחפשה. / מה עוד שהמשימה נראית נורא קלה / (ביחוד לאלה שהמציאו את המילה).

ירדנו למידבר / הפכנו שם כל גבעה והר / שבנו לעיר / חיטטנו בכל בית לבלתי הותיר / אך גברת צדק נעלמה / במדור לחיפוש קרובים רצו כבר להזמין את המישטרה... /

סוף סוף לאחר חיפושים המון / פגשנו אחד, לפחות בן מיליון / הלז הביט בנו בתמהון / ובכל זאת הצביע לכיוון הצפון. / כן, אמר, היא עברה פה לפני שנים המון / אבל לא השאירה כתובת או טלפון / חפשו בכל זאת בקוטב, באלסקה, או בגרינלאנד / על איזה קרחון.

שינסנו מותניים / וחפרנו בידיים — נסדקו כבר הציפורניים / אתים נשברו, מקדחים נואשו / העומק קילומטר או שניים / אולם צדק לא נראית בעיניים.

וכך, ידידים / עד היום אנחנו חופרים / וחופרים, וחופרים...

חוץ מבקבוק הוויסקי שהוא מקווה לז־כות בו בזכות פירסום־בכורה זה שלו, הוא היה רוצה שזה יתן לך מושג „שלא רק טיפשים שורצים בין הסורגים." אם את רוצה לדעת יותר על האסיר בן ה־27, שגובהו 175 ס"מ, והנראה „לא רע" ל־טענתו, את יכולה לכתוב לו. הוא יענה, בתנאי שאת רגישה, סובלנית ומבינה.

ומה יהיה הלאה?

„אלוהים גדול!" הוא כותב.

* * *

הגרושה העליזה

רק לפני שבוע קיבלה (7/31) את הגט, וזה עוד לא לימד אותה לקח. כבר היא רוצה להתקשר מחדש, אבל „אחרי ארבע שנות נישואים, אינני מחפשת עכשיו את הטבעת. פשוט רוצה קצת לצאת ולהתא־אוורר. רוב הזמן ישבתי בבית. כך שעכשיו יש לי פנאי לראות את הנעשה מסביבי. דרישות מיוחדות אין, רק שיהיה בגובה של מינימום 175 ס"מ, נחמד וסימפאטי."

הגרושה העליזה היא בת 22, בגובה של 170 ס"מ ו„נראית טוב אחרי שהורדתי 12 קילו ממשקלי וזה לא פשוט. אני גרה אצל הורי. וזה הכל. תחביבי זה לראות סרטים, לצייר ולבלות."

לבכות, מה שהגירושין עושים לבנאדם.

* * *

זה הסוד שלו

זוהי מתנת יום־הולדת ל־(8/31), שכתב לי את מיכתבו ביום־הולדתו ה־22. הוא טוען שכשהוא קורא את המדור הזה, אני מזכירה לו את אורי זוהר. לא משום ששנינו יפים כאלה, אלא מפני שאני מציגה את המכותבים כמו שאורי זוהר עושה זאת בתוכנית הטלוויזיה זה הסוד שלי. אני לא יודעת אם זאת מחמאה בשבילי או בשביל אורי זוהר, בכל אופן תודה (8/31).

הוא, לפי עדותו, „נחמד, עליז ובכלל מבדר, אבל לא ספק בלכתוב מיכתבים. לא מזמן סיימתי את שירותי הצבאי ו־עכשיו אני מנסה להשתלב באיזו עבודה, כמו שהעכבר מחפש את הגבינה."

הוא מעוניין באחת, או יותר, בגילים שבין 21־18, שתבין אותו ושהוא יוכל להבין אותה. ושתהיה גם מתל־אביב. את אלה קל לו יותר להבין.

* * *

מיכתבים לפירסום במדור זה יש להפנות לכתובת: **מיכתבים לציפי**, ת.ד. 136, תל־אביב. מיכתבים למכותבים במדור יש לש־לוח לכתובת הנ"ל במעטפה כפולה. על המעטפה הפנימית — מבויילת בבול של 45 אגורות — יש לציין את מיספרו הסידורי של המכותב בילבד. מיכתבים לא מבויילים לא ישלחו לתעודתם.

מיכתב פרס

מחוץ־לתחום לאזרחים!

אני כבר מאוהבת ב־(5/31) ולו רק בזכות העובדה שהיא החזירה לי קצת מהאמונה בדור הצעיר. אולי אפילו הייתי מנשקת אותה, בשם צה"ל כולו, אם הייתי מוסמכת לכך. בכל אופן, בסיבוב הבא של חלוקת צל"ש־הרמטכ"ל, כדאי יהיה לחשוב עליה.

היא קיבוצניקית. וברמז, אני מוכנה לגלות לכם שהיא שייכת לקיבוץ ששמו הולך לפניו כאחת החממות המעולות לדורות שלמים של חתיכות, עוד בשנות הארבעים. ואני בטוחה שהיא לא מביישת את הפירמה.

„אחרי שגמרתי להאכיל, לרחוץ, להל־ביש ולהשכיב שישה פספוסים בני שנ־תיים, מתוקים מאוד — במיוחד כשהם ישנים — יש זמן סוף סוף לקרוא את העולם הזה, ובמיוחד את המדור מיכ־תבים לציפי ונוסף לקריאה החלטתי לכתוב. קצת עייפה, אבל מתגברים.

„אז לכל לובשי־חמדים־הירוקים, ה־נמצאים בצפון, בדרום, במרכז, או בכל מקום אחר; מכל הגילים, הצבעים וה־סוגים — אבל רק שיהיו במדים ירוקים; לחייל שעדיין לא קיבל מיכתב מנערה במשך שירותו הקצר או הארוך והרוצה לקבל אחד כזה; לאלה שקיבלו מיכת־בים מנערות אבל מעוניינים לצרף עוד אחת לרשימה הארוכה־קצרה — הנני עבורכם.

„למעוניינים בתיאורי, הנה הוא כך: קיבוצניקית. בת 17 וחצי. גבוהה (172 ס"מ), שיער חום ארוך (בדרך־כלל עם שתי צמות) צבע העיניים — אל תישאלו. גם אני וגם העיניים עוד לא החלטנו מה צבע. הוא משתנה לפי מצב־הרוח. פעם ירוק, פעם חום ופעם שניהם ביחד. זהו! את יתר הפרטים תקבל אם תכתוב. תשובה מובטחת בתנאי שאתה חייל."

אז תגידו בעצמכם, זה לא מוצג מוזי־אוני?

* * *

מיכתב־פרס השבוע — ובכל שבוע — מזכה את שולחו בשי: חבילת תמרוקים ומוצרי־יופי בשווי של 200 ל"י (לפני מס ערך מוסף), מתנת חברת מוצרי היופי **הדס**. הפרסים נשלחים לזוכים בדואר.

אף אחד לא מכיר את פניך כמוך
חוץ מאתנו- adas
תכשירי יופי לזוכים במדור

רחל מרחלת על כל העולם

מיבחני הבד של צ'ארלי

בנות ישראל, אליכן אני פונה הפעם. כי באינטואיציה הנשית שלי, אני מרגישה שהפעם תבוא שיתכן להתגלות קבל עם ועולם. ומגלה הכוכבות והמזלות שלכן אינו אלא מאשר **צ'ארלי גולדמינץ**, קוזינה מבטן וממירשם התושבים של הזמרת **אילנית** סולו, ומי שהיה לפני חודשים אחדים גם „חתיך־השבוע" שלנו.

הקוזין הנ"ל נחת אצלנו השבוע לביקור קצרצר של חודשיים ימים בלבד, לפני שהוא חוזר צרפתה. שם הוא שוהה רוב ימות השבוע בפאריס, וימיו ובעיקר לילותיו עוברים עליו, לעדותו, בין כל היפים והיפות של עיר האורות הנצחית.

רק שלא תחשבו שהוא הגיע אלינו ככה סתם. כי כמו שהוא עלה למטוס בפאריס, היתה שם אזעקה על פצצה במטוס. נו, ומה עושה במיקרים כאלה צ'ארלי רב־התושייה? הסכיתו ושמעו:

בלי לחשוב פעמיים מביט צ'ארלי ימינה ושמאלה, קולט את התתיכה הכי קרובה אליו, פונה אליה בקול דרמאתי ואומר: „יכול להיות שזה הסוף שלנו!" מרביץ לה חיבוק, ולפני שהיא מוכגה שזה יהיה הסוף שלהם, היא כבר מוצאת את השפתיים שלה חתומות בשלו, והוא הצמיד לה נשיקה שנמשכה בערך רבע שעה תמימה, עד שסיימו לערוך את הבדיקות הביטחוניות.

אלא שאחרי שלא מצאו שום דבר במטוס, במקום שהבחורה תירגע, היא דווקא התחילה להתרגש מהנשיקה של צ'ארלי, וכמו שהם ממריאים להם ארצה לישראל, היא לא עזבה אותו כל הדרך, כי הדבר היחיד שהרגיע אותה היו רק הנשיקות שלו. נו, טוב, אל תחשבו שצ'ארלי טיפוס כל־כך קשוח כשמדובר בהרגעות שכאלה.

אך לא בחור כמו צ'ארלי, שהוא גם עורך־דין במיקצועו, יסתנוור ממיקרים כאלה ומהזוהר שמסביבו. לבחור כחול־העין יש, כך מסתבר, תוכניות רציניות,

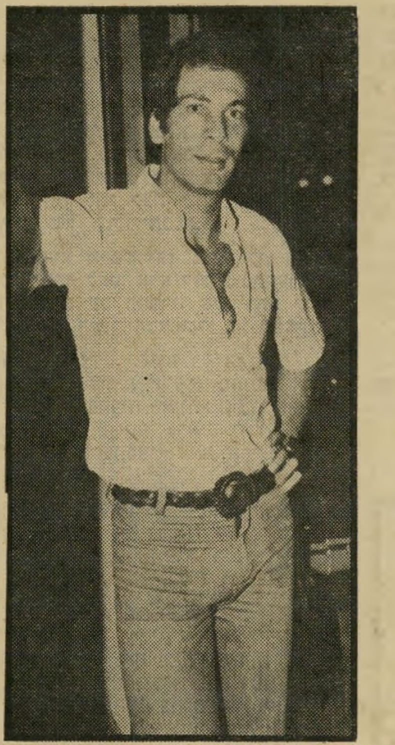

צ'ארלי גולדמינץ
מהר ולעניין

וזו אחת הסיבות לבואו ארצה באמצע החמסינים.

הוא בא כדי להקים אצלנו חברה לייבוא וייצוא של סרטים, בשיתוף עם החברה הצרפתית פורטרר. ולסרטים, כידוע, דרושות כוכבות. ובכן, את אלה הוא מבטיח לגלות בין בנות ישראל. ואם האימפורט יהיה צרפתי, הרי האכספורט יהיה כולו על טהרת הכחול־לבן, וככה כולם יהיו מרוצים — גם אנחנו וגם הצרפתים.

ולאותן כחולות־לבנות שתמצאנה חן בעיניו, הוא יערוך כמובן מיבחני־בד, ולא אתפלא אם פיתאום יהיה בארץ מחסור פיתאומי בסדינים. כי צ'ארלי אומר, ותאמינו לו שהוא מתכוון, שאם הוא כבר עושה למישהי מיבחן־בד, אז הכי בטוח זה על הסדין אצלו בבית. אחרי הכל גם זה בד, לא?

אבל צחוק בצד, ומוטב שתתפסו רצינות. כי צ'ארלי בן ה־28 מבין טוב בעניינים, ובפאריס המעטירה הוא מקורב מאד לפצצה מיספר אחת של צרפת, בלונדית משגעת בשם **קארול בוקה**, שהמפיק **קראקן**, אשר היה בין בוניהן של **מרטין קארול** ו**בריז'יט באררו**, מנבא לה שתהיה היורשת של ב.ב.

ובינתיים, כדי לא להסיח את דעתה מהקאריירה, מסתפק צ'ארלי באחותה **לורנס בוקה**, שהיא לא פחות יפה, ובתור סיפתח לחברה החדשה שלו הוא מתכוון להביא את שתי היפהפיות האלה ארצה.

נוסף לתרומה שהוא מתכוון לתרום לנו בתחום האמנות השביעית, יש לו גם בשורות בתחום האמנות הפלאסטית, בצורת תערוכת־ציור של הצייר הצרפתי הנודע **טולוז לוטרק**. אך עוד חזון למועד. בינתיים הוא מבלה עם בני־המישפחה שלו, הקוזינה אילנית והקוזין אחיה, איש גלי־צה"ל, העורך והמפיק **אליעזר דר** המכונה לצו, אשר בשימחה רבה התנדב לעזור לבן־הדוד שלו ולהחדיר אותו לחוגי האנשים היפים של תל־אביב.

כעת תארו לכם איזה עליזות שם, הולכת כשהשניים גם־יחד אוחזים בטלית. צ'ארלי עושה לה מיבחני־בד, וקוזינו המקומי עומד ומקליס.

נסיכות הצפון

עוד אני מספרת לכם בשיבחו של עורך דין נכנס, והנה הגיעני שמע עלילותיו של פרקליט יוצא, הלא הוא עורך־הדין **מאיר זיו**, שעזב את תל־אביב ושם פעמיו לשוודיה. אחרי הכל, לאן אפשר לנסוע בימים חמים אלה על־מנת להצטנן קצת? אלא שמי שמכיר את זיו הנ"ל יודע, שדווקא הצינה הסקנדינבית המפורסמת עושה לו חם־חם על הלב ועל יד הלב.

מאיר זיו
החלטה ומעשה

אבל, באמת, הפעם הנסיעה לשם לא היתה באשמתו. כי תוכניתו המקורית היתה לנסוע דווקא לארצות־הברית, אלא שאחד החברים הטובים שלו היושב ומשוקע בשוודיה, הוכיח לו שהוא לא שוכח אותו גם כשהוא יושב על סירי הבשר, זוכר לימים היפים בתל־אביב הקטנה. אז כמה זמן, לדעתכם, יכול זיו להמשיך לקבל את המיכתבים והתמונות המשגעות, בצרורות בלתי־פוסקים, ולהישאר אדיש? בנאדם נורמאלי יכול היה הרי לצאת מדעתו. אבל זיו העדיף לא לצאת מדעתו, אלא פשוט לצאת מהמדינה ולהיווכח במו־עיניו, כמאמר חז"ליגו ז"ל, שטוב מראה עיניים ממישמע אוזניים, עם כל מיני תוספות מיוחדות לפיתגם שהוא הוסיף לפי מיטב כישוריו המישפטיים.

זיו ארז את צרורותיו, ונסע לבדוק על בשרו את שיבחי הצפון. אומנם לבהיר־עור כמוהו אין כל־כך הרבה צ'אנסים בסקנדינביה, כי שם יש ביקוש דווקא לצבע השחור. אך לא אחד כמו מאיר, הידוע כפלייבוי נדרש ובעל דרישות, יתפוס ייאוש בגלל צבע עורו. אחרי הכל, יש הרבה דגות בים הצפוני, ואם יכבה את כל האורות אולי יצליח לדוג לו איזה נימפה כלבבו.

ידידו הטוב הבטיח לו, חגיגית, להכיר לו בבואו חתיכה לא־נורמלית, שנוסף על כך שהיא אוהדת ישראלים, היא גם נצר לאיזה בית־מלוכה מתקופת הממלכה האבסבורגית או משהו כזה. יעני, דם כחול עם קבלות.

מצוייד היטב בכל האביזרים הנחוצים, יצא זיו לכבוש את סקנדינביה. ומי שחשב שיוכל לנצל את שירותיו הטובים של הציידפון הפרטי של מאיר, כלומר פינקס־הטלפונים המפורסם שלו, בשעה שזה שוהה לו בחו"ל, טעה טעות מרה. את ספר־הטלפונים, שבו ממוספרות בקפידה מיטב המיספריות של תל־אביב רבתי, לא השאיר בירושה לאיש.

כי זיו, שטרח כל־כך קשה בערבי־שבת ובשאר ימות השבוע, אינו מוכן להסתכן, בשובו ארצה, בצורך למיין מחדש ולקטלג את הכל מהתחלה. הוא פשוט מעדיף, כשיחזור, לנוח בשבת. וגם אם ייצא איזה ענין מהחתיכה המלכותית שלו, גם אז הפינקס שלו לא יעבור בירושה. הוא ייכנס פשוט לגינזך המלכותי.

הבובו של סימי

מרוב סיפורי האהבה וההצלחה המגיעים אלי בזמן האחרון, אני מתחילה כבר להיות סנטימנטלית. אז הסכיתו ושמעו את הסיפור הבא, שבו החלטתי להתחלק איתכם.

סיפורנו מתחיל מזמן, עוד כשצעירה חיננית ואלמונית בשם **סימי אלבז**, החלה יוצאת לפוש במועדון הים־התיכון באשקלון, והיא עשתה זאת מדי־פעם במשך שבע שנים בערך. היתה מבלה חופשה וחוזרת הביתה, מבלה וחוזרת, וחוזר חלילה. וכשמבלים קבוע במקום אחד, מטבע הדברים הוא שמכירים גם את הפרסונל בו. הפרסונל הזה הופיע בדמותו של סגן־מנהל המועדון, הצרפתי **רובר לדרמן**, והיחס היה אדיב ומקורב כיאות לאורחת קבועה וחביבה.

זה יכול היה אולי להימשך עד עצם היום הזה, לולא החליטה סימי, לפני שלוש שנים, למכור את הבוטיק החיפאי שלה ולנסוע פאריסה. סתם קריזה. שם הוצע לה לנהל בית־חרושת לבגדים. בינתיים גם נפלה עלינו מילחמת יום־הכיפורים, ולאחריה החליטה סימי להחזיר את מוקד הפעילות שלה לתל־אביב.

רצה הגורל העיוור ולגמרי במיקרה, באותה שנת הידזק הקשרים האופנתיים של סימי, פרש רובר מהנהלת המועדון. ההסתדרות רכשה את המקום, והוא החליט שזה כבר לא בשבילו. „ההסתדרות זה דבר טוב אולי לפועלים, אבל בטח לא לתיירים," אמר, וחזר לתל־אביב. כאן, בתור איש־מיקצוע מעולה, עבד רובר כשישה חודשים בפאב של **פרדריקה סגל** ביפו, ואחר־כך הציעו לו מהסוכנות לנסוע למרסיי, „לעשות קצת ציונות."

והנה, אחרי תקופת מה, יושב לו הבן־אדם בקפה דיזנגופי ידוע וחושב: להיות או לא להיות ואיפה?" ובדיוק כמו שהוא מגיע לשאלה הפילוסופית הזו, את מי הוא רואה באה מולו אם לא את סימי החמודה, שאמנם לא ראה אותה שנים אחדות, אבל לשכוח הוא לא שכח. וכך, בין הלו ומה

סימי ורובר לדרמן
יפה ופרקטי

נשמע החלו השניים מבלים בצוותא, והחליטו לצאת לחופשה משותפת במועדון הים־התיכון שלחוף ים־סוף, זכר לימים.

וכמו שהם מגיעים למקום, מה הם רואים? כל המועדון מסתובב ומחפש בגד לאומי חדש, שיאפיין גם את המועדון וגם את האקלים. עשתה סימי שרירי־מחשבה. ומהמחשבה הזו נולד הבגד הלאומי של הקלוב, ששימעו יצא בכל העולם וגם שם נקרא לו: „בובו־סימי".

ראו הנאהבים שלנו כי טוב היותם יחד, היא מתכננת אופנה והוא מהנדס־ייצור וטבח אל"ף־אל"ף, והחליטו לפתוח בית־אופנה בישראל. ומאז הם מצליחים, מייצרים בגדים ומייצאים לכל העולם.

אחרי שנתיים משותפות כאלה החליטו השניים להינשא. ואז, בסימן טוב, הקימו להם חופה: סימי הרווקה, ורובר הגרוש־פלוס־שלושה.

לפני שבוע ערך הזוג המאושר ארוחת־ערב אינטימית לכמה מידידיו הקרובים, ובין היין שנשפך כמיים והכבש שגלש בקלילות למעיים ולאור נרות, הודיעו לכל החברים שסימי בהריון, בחודש השלישי. כי גם חדי־העין שבין האורחים לא יכלו לגלות את העובדה המשמחת, מפני היא לבשה את הבובו שלה. וכך נוכחו כולם לדעת שזו שימלה לא רק יפה אלא גם פרקטית.

וכך אחרי שהגעתי להאפי־אנד, אני מבטיחה לכם שברגע שיהיו לי חדשות נוספות אשתף אתכם בהן מייד.

עם קינלי
כיף להיות
צמא...!
משקה חדש בטעם וניחוח
של תפוחים טריים.
בבקבוק רגיל ומשפחתי.
מוצר של
חברת קוקה־קולה.
מיוצר בישראל ע״י החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע״מ. יצרן מוסמך של קוקה־קולה.

בתל־אביב

בהיכל התרבות

את טקס בחירת

מלכת המים 1976

מטעם העולם הזה בחסות בירה גולדסטאר

הטקס יתקיים ביום רביע', 11.8.76 בשעה 8.45 בערב

יפהפיות * תוכנית אמנותית מפוארת * תזמורת * תצוגת בגדי־ים וחוף של „גוטקס" * מתנה לכל אשה ונערה בקהל: איפור עיניים של „אאוטדור גירל" * תצוגת בגדי אופנת „איב דה מרדיקס" *

הגרלות של מערכות איפור מושלמות של „אאוטדור גירל" בשווי אלפי ל"י חינם

בהשתתפות

הגשש החיוור

ינחה: דודו דותן ישיר: ג'קי אלקיים

מכירת כרטיסים מוקדמת במשרדי „יוקי", כיכר דיזנגוף, טל. 03-222445 ובמשרדים
כרטיסי הנחה למוסדות ולקבוצות במשרד „יוקי"

כדי למנוע לחץ בקופות, ריכשו כרטיסים כבר היום!

* * *

קהל יחזה במועמדות המשתמשות במיבחר מוצרי „אוליביה" של „עץ הזית" • טיפול בשיער המועמדות על־ידי מוצרי „וולה" • המשתתפות תצגנה סנדלי „אל־גה" • הכנת הכתרים: רחל גרא • מלכת המים 1976 תטוס לאירופה וחזרה במטוסי „אולימפיק"

משרדי הפקה: „י. גיזרי — מופעים", טל. 03-227063

היפות מן האולימפוס

את דמותה הספורטיבית־פוליטית של אולימפיאדת מונטריאול, שעברה עלינו לטובה, כבר מכירים כולם. אך את פניה הנשיים הנאים, אלה שמעל לשרירים, כמעט שלא ראו בשפע התחרויות והמירוצים. כתבו המשוטט של „העולם הזה" יצא לעיר־המישחקים האולימפיים לתקן מעוות זה. הוא הציץ, נפגע, והרי דיווחו:

„הייתם מאמינים שהיא שחיינית?! רק תראו איזה גוף יש לה! עם פנים כאלה, היא יכולה בשקט להיות מלכת־היופי של

כריסטיאן
מגנט לצלמים

האולימפיאדה." כך הגיב בהתפעלות ה־מישקולן הפולני **יאן ברונסקי**, באוזני חבריו, כאשר חלפה לידם השחיינית ה־בריטית בת ה־17, **ג'אנה אקנסן**.

ג'אנה, בניגוד לשחייניות אחרות ה־מורכבות ממאסות של שרירים — גם בכל המקומות הלא־נכונים — היתה באמת מראה נדיר, ולו רק בזכות פניה העדינים, עיניה הסגולות ושערה הבלונדי, שלא נפגע ממי־הכלור של הבריכה.

ג'אנה היא אלופת בריטניה ב־100 מטר

ג'אנה אקנסן
המין והחגיגה

וב־200 מטר פרפר. זמנה ב־100 מ' מדרג אותה במקום התשיעי בעולם. היא מדברת בחופשיות על כל נושא שבעולם, ורק אל מאמנה יש לה טענה: „הוא אומר לנו, לי ולחברותי בנבחרת־השחייה של בריטניה, שאת כל התוכניות שלנו ביחס לגברים ומין אנחנו צריכות לדחות עד אחרי ה־אולימפיאדה.

„אני בסך־הכל בת 17," אומרת ג'אנה בחיוך. „אני מתייחסת לאולימפיאדה כאל חגיגה, לא כאל בית־חרושת לשיאים. אולי מפני שאין לי צ'אנס גדול לזכות במדליה. המאמן שלנו אומר שאסור לנו לחשוב כל הזמן על מין, כי זה עלול לפגוע בריכוז שלנו.

„החבר שלי הוא שחיין במישלחת ה־אוסטרלית, שמו **ג'ק קווין**. הכרתי אותו לפני האולימפיאדה, במחנה־האימון שהיה לשחיינים הבריטיים והאוסטרליים. ואם אני מרגישה צורך לקיים יחסי־מין, אעשה זאת אפילו לפני התחרות החשובה ביותר. אצלי, השחייה רק בעדיפות שנייה."

מבין 10,000 הספורטאים שהתגוררו ב־שני בנייני־המגורים של הכפר האולימפי, שהיו בנויים כשני משולשים שווי־שוקיים, 2,500 היו ספורטאיות. בשל הסידור המיוחד, יכלו הנשים לבקר במגורי הגברים, אך לא להיפך.

שם, לצד ג'אנה היפה מאנגליה, ניתן היה למצוא יפהפיות נוספות, שצדו את העין ממבט ראשון. על הדשא, בשעת־צהריים, ישבה **אליזבטה** גבוהת־הקומה, בת ה־18, תלמידת־תיכון ילידת רומא, אף היא שחיינית. אלופת איטליה ב־100 מטר בסיגנון חופשי. זמנה הוא 60 שניות, תוצאה בינונית למדי בקנה־מידה עולמי.

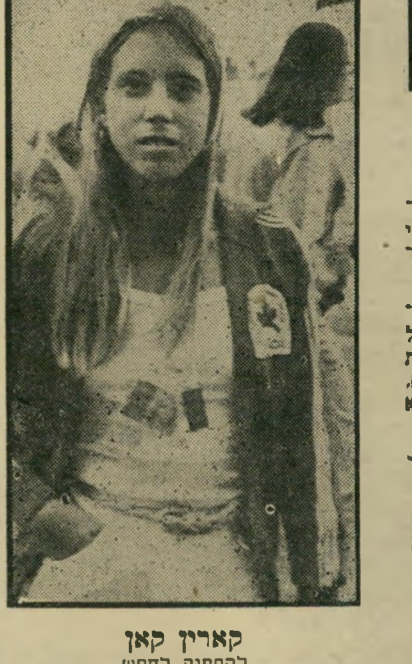

קארין קאן
להפסיק לחפש

אליזבטה היא נערה צנומה, בעלת כתפיים דקות, מראה מפתיע לגבי שחיינית. יש לה חבר במישלחת האיטלקית. זהו **קלאוס דיוויזי** בן ה־28, האלוף ה־אולימפי בקפיצה למים, שזכה בשתי מדליות־זהב, במכסיקו ובמינכן. במונטריאול צירף להן קלאוס מדליית־זהב נוספת.

„על יחסי־מין," התוודתה אליזבטה ב־חיוך, „המאמן שלנו בכלל לא מדבר. הוא בטוח לגמרי שאנחנו, הנשים, לא מנסות בכלל לחשוב על זה כאן. אנחנו קצת מפחדות ממנו. היא עורך בדיקות־פתע בחדרים."

לכריסטיאן, הברזילאית בת ה־18, לא היה במה להתבייש לצד חברותיה הנאות. אבל גם לה לא היו יומרות לזכות במדליה. אם־כי היא אלופת ברזיל ב־100 מטר חזה, זמנה עומד על 1.16 דקות בלבד. היא ניחנה ביופי דרום־אמריקאי לוהט, שמשך אליה צלמים מכל עבר.

„יש כאן הרבה מה לעשות," סיפרה, „אבל הצרה היא שאין די זמן. כל הזמן עורכים הכנות. החבר שלי הוא שחקן ב־נבחרת הכדורסל של ברזיל, ודי טוב שהוא לא נמצא כאן."

את המישלחת הקנדית למישחקים ה־אולימפיים ייצגו בגאווה יפהפיות אחדות. אחת מאלה היתה **קארין קאן** בת ה־17, שחיינית בסיגנון חתירה. על השאלה מה היא עושה בשעות־הפנאי שלה בכפר ה־אולימפי, השיבה: „מטיילת. המאמן שלי אמר לי שאפסיק לנסות לחפש ספורטאים." אבל היא, בעצם, לא היתה צריכה לחפש אותם. הם מצאו אותה.

אליזבטה עם קלאוס דיוויזי
פחד מהמאמן

אשה עד השמיים

כשמסתכלים עליה מאחור, קשה לקבוע בוודאות אם זוהי אשה או גבר. וכשהיא מסתובבת אומנם רואים מייד שזוהי אשה, אך מתקשים להאמין שקיימת אשה ה־מיתמרת לגובה של 2.17 מטרים.

שמה **אולה סמיונובה**, חברת נבחרת־הכדורסל של ברית־המועצות. אולה היתה הדמות יוצאת־הדופן ביותר של הכפר ה־אולימפי במונטריאול.

ראיתי את סמיונובה בורחת פעמים רבות מצלמים. באחת הפעמים הבודדות, כש־ביקרה בחנות המזכרות של הכפר ה־אולימפי, היא נסה משם בבהלה. קבוצת צלמים התנפלה עליה. היא חזרה למגורי הספורטאיות כשדמעות זולגות מעיניה.

לא זו בלבד שאולה סמיונובה סירבה להצטלם, היא סירבה גם לדבר עם עיתונאים. כשפגשתי אותה יוצאת מחדר־האוכל, שאלתיה: „את מדברת אנגלית?" אולה השיבה בקול מתמשך: „נו־ו־ו!"

אולה, בת ה־24, היא רווקה. היא לומדת חינוך גופני בריגה, שם נולדה. עיתונאי רוסי שמסר לי את הפרטים עליה, הוסיף: „אפילו לעיתונאים רוסיים היא ממעטת ל־העניק ראיונות." עיתון מונטריאולי ידע לספר, שהרוסים ניסו למצוא לה גבר ב־מידותיה, במטרה שהדבר ישפר את מישחקיה.

פעם הבחנתי בה (וקשה שלא להבחין בה) בחדר־האוכל של הכפר האולימפי. נכנסתי בעיקבותיה לחדר־האכל, והתיישבתי מולה. מעניין היה לראות, מה כולל תפריטה של האשה הגבוהה בעולם.

השעה היתה שלוש אחר־הצהריים. אולה ישבה עם עוד אחדות מחברותיה לנבחרת־הכדורסל הרוסית. גם כשישבה, היתה גבוהה בראש שלם מחברותיה, שאף הן גבוהות במיוחד. היא פתחה את ארוחת אחר־הצהריים במנה של עוף, ובצלחת נפרדת של סלט. היא אכלה במהירות, כאילו מישהו רדף אחריה, או כאילו מישהו הקציב לה זמן לארוחה. תוך כדי זלילת העוף היתה בולעת פרוסות של לחם עם גבינה. חברתה, שישבה לצידה, הוסיפה לה נתח־עוף נוסף.

אחרי שסיימה סמיונובה לאכול את ה־עוף והסלט, קמה וניגשה לקחת מגש גדוש בפירות וגלידות. גם את הפירות בלעה בחוסר־סבלנות, ובחיפזון. את השזיפים אכלה כמו גרעינים, בזה אחר זה.

כשנכנסה לחדר האוכל, הביטו בה ה־ספורטאים ארוכות. אחת הספורטאיות ה־אוסטרליות, שישבה לידה, אמרה עליה: „אשה מסכנה. מי יילך להתחתן עם אחת כזאת?"

כשיצאה סמיונובה את חדר־האוכל, שוב עטו עליה צלמים. כשנכנסה למיסדרון בניין־המגורים, ביכרה לעלות במדרגות ולא לחכות למעלית, היות שלמדרגות של מגורי־הנשים הכניסה אסורה לצלמים. סיוט הצלמים הסתיים, אך רק לזמן־מה.

יומיים אחרי שפגשתי בסמיונובה בחדר־האוכל, ראיתי אותה משחקת כדורסל. היה זה מישחק שבו התמודדו הרוסיות מול ה־קנדיות והביסו אותן. למרות גובהה העצום של הרוסיה, היא לא ניכללה בחמישייה הפותחת. במחצית השנייה נכנסת סמיונובה למיגרש. היא נראתה עליו כמתהלכת ב־כבדות, וגררה את רגליה הענקיות. ריצתה דמתה למעין הליכה מהירה.

אולה סמיונובה עם חברה
האומללה ביותר

במישחק מול הקנדיות קלעה סמיונובה 12 נקודות. פעמים מיספר, כשכשלה בקליטת הכדורים החוזרים מהסל, צחקו עליה הצופים. הקנדיות ממש רכבו עליה. כש־הכדור היה בידי חברותיה, תמיד הזדנבה סמיונובה מאחור. קשה היה לה להדביק את קיצבן של חברותיה.

כששאלתי אחת מחברותיה מה עושה סמיונובה מדי־ערב, השיבה זו: „אולה מעדיפה לראות טלוויזיה במגורים, אף־על־פי שחברותיה יוצאות לבלות."

אולה סמיונובה, האשה הגבוהה ביותר בעולם, ואולי גם האומללה ביותר בו.

העולם הזה

מישרד־החוץ והמגבית היהודית נגד חברת מיס יוניברס

המאבק העולמי סביב
מיס תבל